

Møteinnkalling

Utvalg:	Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre
Møtested:	Lierne Gjestegård
Dato:	Torsdag 13.11.2025
Tidspunkt:	09:30 - 15.00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Møteprogram torsdag 13. november:

Oppstart styremøte kl. 09.30

Godkjenning av møteinnkalling og saksliste

Valg av 2 til å signere møteprotokoll sammen med leder

Referatsaker og muntlige orienteringer

Orientering om tilrådning om revisjon av eldre forskrifter, deriblant for Blåfjella- Skjækerfjella nasjonalpark

Skadefelling og lisensfelling i verneområder - Miljødirektoratet

Gjennomgang av gjennomførte tiltak i verneområdene i 2025 og økonomi

Forespørsel om arbeid med årsrapport for nasjonalparkstyret 2025

Presentation av prosjektet Lirypas økologi i et skiftende klima - NINA v/Lasse Eriksen

Lunsj kl. 12.00-13.00

Bevaring av verdifull natur- gjennomgang av oppstartsmelding SFTL v/Inge Hafstad

Styresaker

ST 41/2025 Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre - Midler til drift av styret og møteplan for 2026

ST 42/2025 Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre -Midler til tiltak i verneområdene 2026

ST 43/2025 Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre - Behandling av sak om opprettelse av eget grunneierforum

ST 44/2025 Behandling av søknad om tillatelse til oppsett av viltgjærde i Guslia naturreservat i Snåsa og Grong kommuner

Delegerte vedtak

Eventuelt

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
	Styresak		
ST 38/2025	Godkjenning av møteinnkalling og saksliste		
ST 39/2025	Valg av to til å signere møteprotokoll sammen med leder		
ST 40/2025	Referatsaker		
	Styresak		
ST 41/2025	Saksframlegg: Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre- midler til drift, forvaltningsplan- og informasjonsarbeid 2026		2025/12076
ST 42/2025	Saksframlegg: Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre- midler til tiltak i verneområdene 2026		2025/12076
ST 43/2025	Saksframlegg: Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre - behandling av søknad om opprettelse av eget grunneierforum		2025/11142
ST 44/2025	Saksframlegg: Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre - Guslia naturreservat- behandling av søknad om viltgjerde langs jernbane - Bane NOR		2025/10282
ST 45/2025	Delegerte vedtak		
DS 93/2025	Innvilget - Blåfjella - Skjækerfjella nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel med snøscooter - 2025 - 2026 - Hansmoen - Dalvassfjellet - Sigve Søråsen		2025/12778
DS 94/2025	Innvilget - Lierne nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel 2025-2026 - transport av utstyr/bagasje til Langlihytta - Fjellstyrene i Lierne		2025/14163
DS 95/2025	Innvilget - Tilleggsøknad - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Sti og ny bru Storbekken Malså - Skjækerdalen - Kulsliseteren - DNT Trøndelag		2024/3846
DS 96/2025	Vedtak - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark- dispensasjon for bruk av snøscooter til egen hytte 2025- 2027 - Terje Sigurdson		2025/12724
DS 97/2025	Innvilget - Tilleggssøknad - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - sti og ny bru over Storbekken Malså - Skjækerdalen - Kulsliseteren - DNT Nord-Trøndelag		2024/3846
DS 98/2025	Innvilget dispensasjon- Arvasslia naturreservat - for bruk av beltegående atv med pulk for utkjøring av felt storvilt høsten 2025 - Arvasslia jaktlag		2025/11145
DS 99/2025	Blåfjella - Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre - motorferdsel på barmark 2025 - kjøre utstyr til Seisjøen jaktstue - Nils Reidar Glamsland		2025/10171

DS 100/2025	Innvilget dispensasjon - Guslia naturreservat - for å ta med elgtrekk inn til jaktbase - Gusli jakthytte 2025 - Geir Ove Flasnes	2025/9808
DS 101/2025	Innvilget dispensasjon- Blåfjella- Skjækerfjella nasjonalpark - for å ta med elgtrekk inn til Jaktbasene Ørtugtjern og Dyrhaugstua under elgjakta 2025 - Værdalsbruket AS	2025/11144
DS 102/2025	Innvilget - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - motorferdsel helikopter - sti og ny bru over Storbekken Malså - Skjækerdalen - Kulsliseteren - DNT Nord-Trøndelag Styresak	2024/3846
ST 46/2025	Vedtak - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Dispensasjon for bruk av ATV ved oppbygging av bru - Nils Christian Gjevsjø Delegerte vedtak	2025/5832
DS 103/2025	Innvilget - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark- motorferdsel i forbindelse med elgjakt 2025 i Snåsa - Seisjøen jaktstue - Nils Reidar Glamsland	2025/10171
DS 104/2025	Innvilget - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Guslia naturreservat - dispensasjon for motorferdsel 2025 - Guslia / Fossdalen med ATV med belter - transport av skutt elg Styresak	2025/10246
ST 47/2025	Eventuelt	

ST 38/2025 Godkjenning av møteinnkalling og saksliste
ST 39/2025 Valg av to til å signere møteprotokoll sammen med leder
ST 40/2025 Referatsaker

Arkivsaksnummer: 2025/12076-2

Saksbehandler: Lina Nøstvold

Dato: 28.10.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	41/2025	13.11.2025

Saksframlegg: Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre- midler til drift, forvaltningsplan- og informasjonsarbeid 2026

Innstilling fra forvalter

Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe melder inn følgende behov for midler til drift, forvaltningsplan- og informasjonsarbeid for året 2026:

Møteaktivitet 2026:

I løpet av året 2026 er følgende møtedatoer satt for nasjonalparkstyret jf. tabell 1. Hva angår møter i arbeidsutvalget er disse ikke fastsatt med dato, da erfaring tilsier at slike møter uansett må gjennomføres ved behov.

Måned	Dato	Plassering
Januar		
Februar	2. (alternativ 6.)	Steinkjer (RU og styret)*
Mars	9. (alternativ 13.)	Snåsa
April		
Mai	27. (alternativ 29.)	Verdal
Juni		
Juli		
August	24.-25 (alternativ 27.-28.)	Lierne
September		
Oktober		
November	30. (alternativ 27.)	Grong
Desember		

Tabell 1: Oversikt over møter i nasjonalparkstyret i 2026. Møter i AU gjennomføres ved behov, hovedsakelig digitalt.

* Dialogmøte mellom RU og nasjonalparkstyret med tema revidering av besøksstrategi m.m.

Behovsinnmelding drift av styret, forvaltningsplan- og informasjonsarbeid:

Verneområder som forvaltes av styrer skal melde inn behov for midler over kapittel/post 1420.21 i elektronisk søknadssenter (ESS). Her skal behov for midler knyttet til både drift av verneområdestyrer, samt arbeid med forvaltningsplaner og besøksstrategier meldes inn. Det åpnes også for at oppdatering av nettsider bør inngå i vurdering av behov for midler over denne budsjettposten.

• Drift av styret:	kr	500 000,-
• Arbeid med besøksstrategi:	kr	30 000,-
• Informasjonstiltak/nettside	kr	100 000,-

Totalt meldes det inn et behov på kr 630 000,- på budsjettpost 1420.21 til drift av nasjonalparkstyret med utvalg, arbeid med revidering av besøksstrategi samt midler til oppdatering og videreutvikling av nettsider.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg

- 1 Føringer for forvaltningsmyndighetene for verneområder - tiltaksmidler, restaureringsmidler og SNO-ressurser for 2026.pdf**
- 2 Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder 2026-2030.pdf**

Saksopplysninger

Verneområder som forvaltes av styrer skal melde inn behov for midler over kapittel/post 1420.21 i elektronisk søknadssenter (ESS). Her skal behov for midler knyttet til både drift av nasjonalparkstyrer, samt arbeid med forvaltningsplaner og besøksstrategier meldes inn. Det åpnes også for at oppdatering av nettsider bør inngå i vurdering av behov for midler over denne budsjettposten.

Drift av nasjonalparkstyret og møteaktivitet i 2026:

På bakgrunn av forventet aktivitet i nasjonalparkstyret i 2026 (se tabell 1), meldes det inn et behov for kr 500 000,- til drift av styret og utvalg i 2026 jf. prognose i figur 1. Det er planlagt å gjennomføre minimum 3 ordinære dagsmøter, samt et todagersmøte med befaring i løpet av 2026. At styremedlemmene deltar på befaring er viktig for at de skal få kjennskap til områdene de forvalter, samt at de får en praktisk innføring i tiltak eller problemstillinger som er aktuelt i «deres» verneområder.

Videre er det planlagt for et dialogmøte med rådgivende utvalg. Dette er i tråd med vedtektene for styret, som sier at styret skal ha minimum 4 møter årlig, samt minimum et dialogmøte med rådgivende utvalg. Dialogmøte skal foregå som et arbeidsmøte med hovedtema revidering av besøksstrategi, og planlegges gjennomført i første halvdel av 2026.

Møter i arbeidsutvalget tas ved behov, og gjennomføres fortrinnsvis digitalt. Det er også lagt inn kostnader knyttet til gjennomføring av befaring ved AU, da det normalt vil være behov for en slik i løpet av et år.

Prognose for driftsutgifter til Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne Nasjonalparkstyre i 2026							
Det planlegges for 3 dagsmøter og 1 todagers møte (møte med befaring) for nasjonalparkstyret i 2026							
		Dagsmøte					
	Antall deltagere	Antall møter	forberede	Møtetid	Satser		
Leder	1	3	6	6	721	22 788	
Medl. normal ta	9	3	6	6	545	176 580	
	10					199 368	
		Todagersmøte					
	Antall deltagere	Antall møter	Forberede	Møtetid	Satser		
Leder	1	1	6	12	721	11 922	
Medl. normal ta	9	1	6	12	545	88 290	
	10					100 212	*1,141 = 341821
Dagsmøter NP -kost og losji		pr møte:	15 000				45 000
Todagersmøte/befaring NP- kost og losji		pr møte:	40 000				40 000
Reise NP-styremøter		pr reise:	1 000				40 000
Reise RU-møte			15 000				15 000
Befaring i AU			15 000				15 000
						SUM	496 821
Sum styre:	496 821						
Avrunding:	-3 179						
Total 2026:	500 000						

Figur 1: Budsjettprognose for nasjonalparkstyrets virksomhet i 2026.

Forvaltningsplan- og besøksstrategiarbeid

Forvaltningsplanen for Skjækra landskapsvernområde ligger til endelig godkjenning hos direktoratet, og det planlegges mindre ressursbruk på forvaltningsplanarbeid frem til denne første planen er endelig godkjent. Miljødirektoratet jobber også med nytt system for digitale forvaltningsplaner i *Naturoppdrag*, og styret vurderer det som hensiktsmessig å avvente videre arbeid til nytt system er lansert.

Det meldes inn et behov for kr 30 000,- til arbeid med revidering av besøksstrategi i 2026. Dette arbeidet er godt i gang, og det planlegges et arbeidsmøte med nasjonalparkstyret og RU med dette som tema i 2026. Strategien er felles for alle de tre store verneområdene som nasjonalparkstyret forvalter, og revideringsarbeidet er planlagt ferdigstilt i løpet av 2027.

Informasjonsarbeid

Det er behov for arbeid knyttet til nasjonalparkstyrets nettsider. Pr. i dag har vi en hjemmeside for alle våre 3 store verneområder, og denne hjemmesiden er bygd opp etter gammel mal. Informasjonen er til dels utdatert, og ikke nødvendigvis forankret i besøksstrategi. Det ble ikke gitt økonomisk støtte til informasjonsarbeid i 2025. Dersom styret skal prioritere en revidering/oppdatering på informasjonssiden, må det settes av midler til det. Styret ber derfor om kr 100 000,- til dette arbeidet for 2026.

Alle Statsforvaltere
Alle nasjonalpark – og verneområdestyrer

Trondheim, 27.10.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/15345

Saksbehandler:
Vibeke Husby

Føringer for forvaltningsmyndighetene for verneområder - tiltaksmidler, restaureringsmidler og SNO-ressurser for 2026

Elektronisk søknadssenter (ESS) skal som vanlig benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering. Søknadssenteret åpner for innmelding over kap. 1420 post 31 den 15. november, og frist for innmelding er 9. januar 2026. Innmelding av behov for SNO-ressurs skal bygge på planleggingsmøter mellom forvaltningsmyndighet for verneområdene og SNO lokalt.

1. Post 1420.31 – Tiltak i verneområder, tiltak for villrein og naturrestaurering

Nytt – Tiltak for villrein er innlemmet i budsjettposten

I forslag til statsbudsjett for budsjettåret 2026, som ble lagt fram den 15. oktober, er tiltak for villrein inkludert i kap. 1420 post 31. Miljødirektoratet arbeider med tilrettelegging av dette og vil komme tilbake med informasjon om denne delen av budsjettposten når slik informasjon er klar.

Nytt – revidert strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder er nå revidert og skal gjelde i fem år (2026-2030). Strategien gir føringer for bruken av tiltaksmidlene og for prioriteringer mellom ulike tiltak. Vi har ikke gjort store endringer i strategien, men vi oppfordrer til å lese den før dere melder inn behov for tiltaksmidler, se vedlegg 1.

Miljødirektoratet gjennomførte i høst en evaluering av prøveordningene med 1) rammetildeling med bakgrunn i innmeldte behov for midler til tiltak i ESS og 2) tidlig tildeling av tiltaksmidler i tildelingsbrevet til Statsforvalteren før jul.

Statsforvalterne gir i evalueringen bred støtte til ordningen med tildeling av en samlet pott for tiltaksmidler. Dette oppleves som en betydelig forbedring som gir økt fleksibilitet, mindre byråkrati og bedre økonomistyring. Flere peker på at det gir bedre balanse mellom tiltak og styrker

gjennomføringsevnen. To av embetene opplever liten endring, men anerkjenner at ordningen gir forbedringer og potensial for ressursbesparelse.

Når det gjelder tidlig tildeling av tiltaksmidlene, er vurderingene fra embetene delte. Flere Statsforvaltere ser klare fordeler, særlig for tiltak som krever oppstart vinter/tidlig vår, og fremhever økt forutsigbarhet og planleggingsmuligheter. Samtidig opplever noen at endringen har liten praktisk betydning og at eksisterende rutiner fungerer godt. To av embetene opplevde dette som dobbeltarbeid.

På bakgrunn av evalueringen, vil vi videreføre ordningen med at Statsforvalteren får en rammetildeling med mulighet til å disponere midlene mellom innmeldte tiltak som er innenfor postformålet til kap. 1420 post 31 i statsbudsjettet og er i tråd med strategien for bruk av midler til tiltak i verneområder. Det vil dermed bli lik prosedyre for Statsforvalteren som for nasjonalpark- og verneområdestyrene. Vi vil på bakgrunn av evalueringen *ikke* videreføre prøveordningen med tidlig tildeling av tiltaksmidler før jul. Det vil imidlertid fortsatt være mulig å melde inn behov for forhåndsgodkjenning av tiltak som krever tidlig avklaring.

Vi jobber for at både innmelding av behov for midler til tiltak og rapportering i fremtiden skal skje i Naturoppdrag, noe som vil forenkle denne prosessen.

Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Statsforvalteren har ansvar for å kontakte kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for mindre verneområder for å registrere behov for tiltaksmidler. Innmeldte behov skal samordnes og prioriteres av Statsforvalteren i dialog med kommunene og inngå i den samlede innmeldingen. Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet skal enten inviteres til planleggingsmøtene hos Statsforvalteren, eller til egne samtaler/møter i forkant av planleggingsmøtene.

De miljørettslige prinsippene

De miljørettslige prinsippene (§§ 8 til 12) i naturmangfoldlovens kapittel II skal legges til grunn ved myndighetsutøvelse som berører naturmangfold. For at det skal komme frem tydeligere hvilke vurderinger som er gjort forut for søknader om midler til tiltak, skal forvaltningsmyndighetene synliggjøre vurderingene av miljørettsprinsippene ved innmelding av behov for midler til tiltak som kan berøre naturmangfold. Når en beslutning har utelukkende positiv effekt for naturmangfold, er det ikke nødvendig å bruke prinsippene. Vi ber om at det gis en kort oppsummering av vurderingen i merknadsfeltet ved utfylling av skjema i elektronisk søknadssenter og at eventuell utfyllende beskrivelse av vurderingene legges ved som vedlegg til tiltaket. Vurderingen etter prinsippene skal være forholdsmessig til tiltakets omfang og påvirkning på naturmangfoldet. I henhold til KLD sin veileder om naturmangfoldloven kapittel II, er det ikke nødvendig å henvise til hvert enkelt prinsipp, men vi ønsker at det kommer frem hvilke vurderinger som er gjort. Veilederen ligger på regjeringens nettsider [her](#) og Miljødirektoratets veiledning om miljørettsprinsippene finnes [her](#).

Naturrestaurering

Posten kan benyttes til å restaurere forringet natur, både innenfor og utenfor verneområdene. Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus og Statsforvalteren i Innlandet kan bistå med faglige råd knyttet til restaurering av myr. Det kan meldes inn behov for midler fra post 1420.21 til styrket kapasitet hos Statsforvalterne knyttet til oppgaver på naturrestaurering. Vi gjør oppmerksom på at midlene til å styrke kapasiteten er begrenset.

Behov for midler til hogst av fremmede treslag i verneområder som er av et visst omfang, meldes inn i skjemaet for *Naturrestaurering* i ESS. Hvis tiltaket har mer karakter av løpende skjøtsel, meldes det inn i skjemaet for *Tiltak i verneområder*.

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes eller bedres. Miljødirektoratet legger *Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder* (2026-2030) til grunn for tildeling av midler, se vedlegg 1. Det kan meldes inn behov for tiltak i alle typer av verneområder, inkl. marine verneområder og verneområder i sjø.

Alle tiltak i verneområder skal prioriteres i tråd med Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder (2026-2030) og skal i utgangspunktet være forankret i godkjent forvaltnings- eller skjøtselsplan, besøksstrategi eller tilsvarende plan for arbeidet. Tiltaksplaner i FPNV (forvaltningsplan på nett) er koblet til søknadsskjema i ESS. Disse tiltaksplanene åpnes i ESS, og FPNV-tiltak velges direkte inn i søknadsskjemaet.

Det kan tildeles midler til kartlegginger og andre nødvendige utredninger som er direkte knyttet til tiltak.

Pågående skjøtselstiltak

Statsforvalteren kan for 2026 søke om en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke for pågående skjøtselstiltak. Dersom behovet skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS.

Fremmede arter

For bekjempelse av mink, rynkeroser og stillehavsøsters er det utarbeidet handlingsplaner (DN-rapport 5-2011, DN-rapport 2013-1 og Rapport M-588, 2016). Prioriteringer gitt i handlingsplanene skal følges ved innmelding av behov for midler til slike tiltak, og metodene som er gjengitt i planene skal benyttes.

Tiltak i områder der SNO skal være økonomisk ansvarlig, må meldes inn som enkelttiltak i ESS og ikke som del av en ramme som også statsforvalteren skal benytte seg av. Vi ber om at dere skriver inn hvilket eller hvilke verneområder det søkes om tiltak i.

Informasjonstiltak

Alle informasjonstiltak som iverksettes skal være i henhold til [merkevaren Norges nasjonalparker](#) og være forankret i en besøksstrategi. For verneområder forvaltet av verneområdestyrer og for verneområder med status som Ramsarområde, skal besøksstrategier sendes til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Alle henvendelser knyttet til informasjonstiltak rettes til merkevare@miljodir.no.

Statsforvalteren kan for 2026 melde inn behov for en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke til informasjonstiltak. Dersom Statsforvalterens behov skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Statsforvalteren må samordne og gjøre en prioritering av forslag til informasjonstiltak fra kommuner med delegert forvaltningsmyndighet.

Verneskilt og skiltstenger

Totalt behov for antall verneskilt, underskilt og skiltstenger meldes inn sammen med de andre tiltakene i ESS. Det skal benyttes en egen linje for skilt og en annen for stenger. Antall og type skilt/stenger oppgis i merknadsfeltet.

Retningslinjene for bruk av verneskilt finner du her:

https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/alle-tema/verneomrader/retningslinjer-for-bruk-av-verneskilt_mdir_mai_2021.pdf

Skiltmateriell kan bestilles hos Reklameservice AS: <https://miljodir.reklameservice.no/>.

Bestillingsløsningen krever innlogging, og passordet er *miljodirektoratet*.

2. Innmelding av andre behov

Driftsmidler til verneområdestyrer

Verneområdestyrene skal melde inn behov for driftsmidler over post 1420.21 i ESS. Nærmere informasjon om hva det kan søkes om finnes i veiledningen til søknadsskjemaet i ESS under "Bestillingsdialog", "Behovsinnmelding statsforvalteren". Midler til driftsoppgaver i verneområdene kan *ikke* dekkes over post 1420.31, men kan omsøkes under post 1420.21.

Forvaltningsplaner og bevaringsmål

Forvaltningsplaner skal utarbeides i det nettbaserte FPNV-systemet. I løpet av 2026 vil FPNV fases ut, og forvaltningsplaner skal etter det utarbeides i Naturoppdrag. Sannsynligvis vil denne overgangen skje rundt sommeren. Behov for midler til forvaltningsplaner skal meldes inn i ESS, i skjemaet *Behovsinnmelding statsforvalteren*.

Vi trenger å vite hva som er effekten av tiltak som settes inn, og vi oppfordrer derfor forvaltningsmyndigheten til å etablere bevaringsmål i Naturoppdrag.

Ferdsestallere

Vi har frem til nå hatt et opplegg for ferdestallere eid av Miljødirektoratet, som fordeles til forvaltningsmyndighetene basert på behovsinnmelding i ESS. SNO lokalt har bistått med oppsetting og drift, samt ajourføring av databasen. Antallet ferdestallere som fortsatt fungerer er nå så få at de gjenværende tellerne vil bli fordelt internt i regionene etter vurderinger gjort på planleggingsmøtene.

Det blir ikke mulig å melde inn behov for direktoratets ferdselstellere i ESS.

3. Planlegging av verneområdearbeidet

Det er viktig å sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats, gjennomføring av oppdrag og oppfølging av bevaringsmål som SNO har ansvar for. Forvaltningsmyndigheten og naturoppsynet skal bruke Naturoppdrag, både i planlegging og gjennomføring av oppdrag i verneområdene. Forvaltningsmyndighetene har hovedansvar for behov og oppdrag, mens SNO bruker observasjon, med eller uten krav til oppfølging, samt installasjon for å registrere det som oppdages/registreres i felt. Forvaltningsmyndigheten må deretter vurdere om det skal genereres behov eller oppdrag utfra SNO sine innlagte observasjoner og installasjoner. De årlige planleggingsmøtene skal omhandle verneområdearbeidet og være en arena for samhandling om utfordringer og prioriteringer kommende år.

SNO er selv ansvarlig for å planlegge og prioritere og er økonomisk ansvarlig ved gjennomføring av egne tilsyns- og kontrolloppgaver. Det er likevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsynsvirksomheten for kommende år. Det jobbes med å få på plass en egen funksjon i Naturoppdrag, hvor forvaltningsmyndigheten i samråd med SNO må legge inn ønsket tilsynsfrekvens for alle verneområder. I dag har mange embeter en egen plan for dette, og inntil den nye funksjonen i Naturoppdrag blir tilgjengelig, må denne planen brukes. Ordinært tilsyn i verneområdene skal ikke legges som oppdrag i Naturoppdrag.

Oppdrag knyttet til registrering og skjøtsel av kulturminner må avklares med regional kulturminnemyndighet før de eventuelt legges inn som oppdrag til SNO.

Tabelloversikt over viktige frister og gjøremål.

Hva skal gjøres?	Hvem gjør det?	Når skal det gjøres?	Kommentar.
Dokumenter alle oppdrag utført inneværende år i Naturoppdrag	Utfører	Senest en uke før planleggingsmøtet	Om <i>Utfører</i> ikke har tilgang til Naturoppdrag skal <i>Ansvarlig</i> dokumentere oppdraget
Formøter	Forvaltningsmyndighet og lokalt SNO	Senest en uke før planleggingsmøtet	Gjennomgang av gjennomførte og kommende oppdrag. Forvaltningsmyndighet arrangerer
Opprett forslag til kommende års oppdrag i Naturoppdrag	Forvaltningsmyndighet	Senest en uke før planleggingsmøtet	
Planleggingsmøter	Forvaltningsmyndighet og lokalt SNO	15. november - 15. desember	Forvaltningsmyndighet arrangerer

Siste frist for å avvise oppdrag i Naturoppdrag	Lokalt SNO	31. desember	Avviste oppdrag skal ha " <i>Ingen utfører</i> ". Godtatte oppdrag skal ha riktig <i>Utfører</i>
--	------------	--------------	--

4. Elektronisk søknadssenter (ESS)

Elektronisk søknadssenter (ESS) vil være klart for innmeldinger i skjemaene *Midler til tiltak i verneområder* og *Midler til naturrestaurering* fra og med 15. november 2025. Informasjon om innmelding av behov for midler til tiltak for villrein, vil bli gitt av Miljødirektoratet på et senere tidspunkt.

Behov for tiltaksmidler skal meldes inn med netto beløp, det vil si uten merverdiavgift. Den regnskapsmessige håndteringen ved bokføring av merverdiavgift, omtales i Rundskriv R-116 fra Finansdepartementet.

Det ligger to ulike skjemaer i ESS for innmelding av behov for midler til tiltak på post 1420.31 – ett for *Midler til tiltak i verneområder* og ett for *Midler til naturrestaurering*. Alle tiltak skal kostnadsberegnes og legges inn i det skjemaet som passer best.

Det må være klart hvem som skal være økonomisk ansvarlig for de ulike tiltakene når de legges inn i ESS. Ethvert tiltak som meldes inn skal kun ha én økonomisk ansvarlig.

Tiltaksmidlene vil bli tildelt i hovedtildelingen i februar 2026. Dersom det skulle bli behov for supplerende tildelinger senere på året, meldes behov inn på e-post til:

Vibeke Husby vibeke.husby@miljodir.no for verneområder forvaltet av Statsforvalteren og av kommuner med delegert forvaltningsmyndighet

Ingrid Moe Dahl ingrid.moe.dahl@miljodir.no for verneområder forvaltet av verneområdestyrer.

Frist for forvaltningsmyndigheten for å melde inn behov for midler i [Elektronisk søknadssenter](#) og behov for SNO-ressurs (som utfører) i [Naturoppdrag](#), er **9. januar 2026**.

5. Rapportering

Rapporteringen av mer-/mindreforbruk skal skje i forbindelse med rapport pr. 31. aug. 2026, økonomirapportering pr 1. november og endelig årsrapport pr. 31. des. 2026. Samtidig med endelig årsrapportering skal det også rapporteres i ESS på enkelttiltak finansiert over post 1420.31. Manglende rapportering kan få konsekvenser for senere tildelinger.

Hilsen
Miljødirektoratet

Ivar Myklebust

avdelingsdirektør
Land- og friluftslivavdelingen

Morten Kjørstad

avdelingsdirektør
Statens naturoppsyn

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1. Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder (2026-2030)

Kopi til:

Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Arkivsaksnummer: 2025/12076-1

Saksbehandler: Lina Nøstvold

Dato: 05.11.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	42/2025	13.11.2025

Saksframlegg: Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre- midler til tiltak i verneområdene 2026

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret for Blåfjella–Skjækerfjella og Lierne ber om at det tildeles midler over post 1420.31 til prioriterte tiltak i verneområdene for 2026, jf. tabell 1.

Tiltakene er forankret i gjeldende forvaltningsplaner og besøksstrategi, og vurdert opp mot føringer og strategier fra Miljødirektoratet. Det kan bli aktuelt å omprioritere enkelte tiltak når endelig tildeling foreligger, og det er klart hvilke tiltak som lar seg gjennomføre. Enkelte tiltak er under prosjektering og avhenger av formelle avklaringer, mens andre krever samfinansiering for å kunne igangsettes.

Tabell 1 Foreslåtte prioriterte tiltak i verneområdene 2026.

Prio	Tiltak	Omsøkt	Foreslått	Merknader
1	Rydding av kappet stolp mellom Holden og Gaundalen	200 000	200 000	Sanering av gammel telefonlinje mellom fjellgårdene på Snåsa, som er et pågående flerårig prosjekt. For 2026 planlegges utkjøring av oppsamlede stolpeavkapp vinterstid, samt leiting og fjerning av kreosotimpregnert stolpeavkapp som står igjen i bakken. I tillegg skal nedgrodd jordkabel over fjellet mellom Holden og Gaundalen fjernes. Arbeidet er nødvendig for å rydde opp etter gamle installasjoner, redusere miljøbelastning fra kreosot og sikre at fjellområdene fremstår som urørt natur.
2	Riving av skur/båthus og utfrakt og deponering av søppel fra leirplasser	60 000	60 000	Riving av skur/båthus ved Lakavatnet og utfrakt og deponering av søppel fra leirplasser ved Akavatnet og Østre Akselvatnet.
3	Gjenoppbygging av Kasttjønnbrua	212 000	212 000	Gamle brua ble tatt av flom og isgang i januar - 25. Brua er kryssingspunkt for grunneiere, fjelloppsyn og turgåere, ink. «Norge på langs»-ruta. Den nye brua flyttes 10m oppstrøms,

				forankres i berg og løftes for å tåle framtidige flommer. Stål-bjelker fra den gamle brua gjenbrukes. Fundamentarbeid gjennomføres -25 og montering -26. Samfinansiering.
4	Innkjøp/utkjøring av vedsekker ved utvalgte vann i nasjonalparken.	30 000	30 000	Innkjøp og utkjøring av vedsekker ved utvalgte fiskevann/turmål for å unngå skader på omkringliggende natur.
5	Besøksstrategi – Sårbarhetsanalyse Lierne nasjonalpark	200 000	200 000	Det mangler tilstrekkelig kunnskap om sårbare områder i Lierne nasjonalpark, noe som gjør det vanskelig å ta riktige beslutninger om mål og strategier. En sårbarhetsanalyse er nødvendig for å identifisere risiko, prioritere tiltak og sikre at besøksstrategien og forvaltningsplanen bygger på et solid faktagrunnlag. Dette gir bedre styring av ferdsel og tilrettelegging, og bidrar til å bevare naturverdiene på en bærekraftig måte.
6	Besøksstrategi – Sårbarhetsanalyse – Skjækra landskapsverneområde	200 000	200 000	Besøksstrategien er under revisjon, og det er et tydelig behov for mer kunnskap om hvordan ferdsel og tilrettelegging påvirker verneverdiene i landskapsvernområdet. Området har et høyt ferdselstrykk, noe som gjør det særlig viktig å forstå den samlede belastningen på naturen. For å kunne utvikle en bærekraftig besøksforvaltning, må det gjennomføres en helhetlig vurdering av sårbarhet og påvirkning, slik at strategiene blir kunnskapsbaserte og treffsikre.
7	Oppgradering av forvaltningens hjemmeside nasjonalparken.no	163 900	163 900	Oppgradering og omstrukturering av nettsiden nasjonalparken.no, som er landingsside for Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparker. Målet er å gi en bedre brukeropplevelse og styrke informasjonsarbeidet og rydde opp i uaktuell og feilaktig informasjon.
8	Etablering av informasjonsplass	200 000	200 000	Opparbeiding av området mellom toglinja og FV763 i Snåsa sentrum for å etablere en attraktiv møteplass med benker, bord, beplantning og oppsetting av informasjonstavler om Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark. Målet er å synliggjøre Snåsa som nasjonalparkkommune. Samfinansiering
9	Slitageforebygging av Raudbergstien, hovedinnfallsport	170 000	85 000	Slitasjeforebygging på Raudbergstien, hovedinnfallsporten til Lierne nasjonalpark, som har hatt økende trafikk. Tiltaket omfatter bygging av klopper, steinlegging i utsatte partier og etablering av en permanent gangbru over bekken for å sikre trygg og robust ferdsel. Dette er nødvendig for å redusere erosjon og terrengskader som har oppstått ved økt bruk av stien, og for å beskytte sårbare naturverdier. Målet er å håndtere økt bruk på en bærekraftig måte.

Opprustning av svillestien	-	Utskifting av svillestien i Skjækra landskapsvernområde, Steinkjer kommune. Den eksisterende stien består av kreosotimpregnerte jernbanesviller med takshingel som er spikret fast. Denne må erstattes med et mer miljøtilpasset alternativ. Underkant av 1 mil lang.
Opprustning av Andorsjøstien	-	Stien har hatt økende ferdsel, noe som har ført til terrengslitasje i blaute partier. Arbeidet omfatter omlegging av stien til mer fastmark, kavellegging i myrpartier, bygging av en liten bru/klopp, oppsetting av sittebenk samt supplering med skilt og stolper. Aktuelt først i 2027.
Sum		

Av tidligere års erfaringer vil det skje ting som gjør det nødvendig å be om supplerende tildelinger eller omfordele det som er tidligere disponert av nasjonalparkstyret. Dette vil skje i samråd med Nasjonalparkstyret / AU dersom summen som omdisponeres er større enn 50.000. For avvikende bruk av midler over 50.000 fra det som er omsøkt og for å kunne gjennomføre tiltak som ikke står på bestillingslista må det gjøres henvendelse til Miljødirektoratet for omdisponering.

Tabell 2 Forslag till oppsynstjenester i 2026.

Oppsyn/tjeneste	Kommentar
Vedlikehold av verneskilt	Erstatte verneskitler som er i dårlig tilstand. Vurdere flytting av skilt der dette er hensiktsmessig.
Registrere bygninger og anlegg i Naturoppdrag	Ved tilsyn/oppdrag i nasjonalparken: ta bilder og registrer bygninger og anlegg for en samlet oversikt over installasjoner.
Tilsyn/vedlikehold av stier	Enkel reparasjon av klopper/steintrapper, enkel merking av sti, rydding av sti (vindfall, grener) og drenering av vann. Oppdraget utføres ikke som eget oppdrag, men utføres i forbindelse med andre saker/oppdrag i verneområdet.
Oppsyn og kontroll av motorferdel	Ekstra kontroll av motorferdsel i samband med vinter- og påskefrie og elgjakt. Innmelding av alvorlige kjøreskader i Naturoppdrag.
Rydding og registrering av leirplasser	Rydding av etablerte leirplasser på søppel/avfall. Rydding av «nye» bålringer der det finnes. Ingen leirplasser skal ha flere enn én bålring. Bålplass registreres i Naturoppdrag. Registrer også om tre omkring leirplass anvendes i til bål.
Registrering av hogst/uttak av ved	Registrering av ulovlig hogst, tre eller uttak av ved registreres i Naturoppdrag og anmeldes gjerne til naturforvalter.
Oppsyn og kontroll av byggesaker	Forvaltningsmyndigheten legger ut alle vedtak i miljøvedtaksregistret og oppretter oppdrag på byggesak.

Bestilling av oppsynstjenester fra SNO i Naturoppdrag delegeres til nasjonalparkforvalteren, for å sikre fleksibilitet og rask tilpasning til lokale og sesongmessige behov.

Dokumenter i saken

Vedlegg

- 1 Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder 2026-2030.pdf
- 2 Føringer for forvaltningsmyndighetene for verneområder - tiltaksmidler, restaureringsmidler og SNO-ressurser for 2
- 3 Uttalelse - Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre - bestillingsdialog - DNT Trøndelag
- 4 Uttalelse - Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre - bestillingsdialog - Fjellstyrene i Lierne
- 5 251016 - Raudbergstien søknad om tiltaksmidler bestillingsdialogen.pdf
- 6 Uttalelse - Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre - bestillingsdialog - Snåsa Fjellstyre
- 7 Prosjektbeskrivelse Andorsjøstien.pdf
- 8 Uttalelse - Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre - bestillingsdialog - Nils Christian Gjefsjø
- 9 73_1 - Vedtak søknad om tillatelse til tiltak - Vedlikehold_utskifting bru Kasttjønnelva.pdf
- 10 Uttalelse - Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre - bestillingsdialog - Lierne nasjonalparksenter
- 11 Oppgradering av nettsiden – nasjonalparken.no.docx
- 12 Uttalelse - Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre - bestillingsdialog - Snåsa kommune
- 13 Bilde 1 sentrum.jpg
- 14 Bilde 2 sentrum.jpg
- 15 2018-17215-BESOKSSTRATEGIER-B-S-L-NPer-vedtatt-NP-styret-14-02-2020-Godkjent-Mdir-03-06-2020.pdf
- 16 Søknad Nasjonalparkstyre.docx
- 17 Snåsa torg Avgresninger kalkyle BT123.png

Saksopplysninger

Bakgrunn og prioritering av tiltak for 2026

Tiltakene som er foreslått for gjennomføring i 2026 er utarbeidet i samarbeid med relevante aktører i og rundt verneområdene, og har vært tema i lokal bestillingsdialog 14. oktober 2025. Tabellen nedenfor viser alle innmeldte behov – både fra bestillingsdialogen og andre kilder – inkludert tiltak som ikke er prioritert for gjennomføring i 2026.

Verneområdene under nasjonalparkstyrets ansvar har eldre forvaltningsplaner som er under revisjon, mens besøksstrategien ble vedtatt høsten 2020. Det vurderes at det foreligger tilstrekkelig styringsgrunnlag for innmelding av tiltak.

Prioriteringene følger Miljødirektoratets føringer, særlig Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder 2026–2030. Tiltak som samler ferdsel og reduserer slitasje på vegetasjon – som klogging og tiltak på kjørespor – er prioritert høyt. Enkelte tilretteleggingstiltak er også valgt for å forbedre sikkerhet og opplevelsesverdi for brukerne, samt for å ferdigstille allerede igangsatte prosjekter. Dette bidrar til å aktivisere ulike samarbeidspartnere og utnytte den samlede ressursen i området.

Vedlikehold av eksisterende tilretteleggingstiltak er generelt prioritert foran nye tiltak. Alle tiltak er vurdert opp mot besøksstrategi og forvaltningsplan. Tiltak uten foreslått tildeling eller prioritering er enten ikke tilstrekkelig utredet for gjennomføring i 2026, eller avhengige av samfinansiering. Prioriteringsrekkefølgen kan endres, og mer detaljerte beskrivelser vil bli presentert på styremøtet 13. november 2025.

Tiltaksmidlene under post 1420.31 – Tiltak i verneområder og naturrestaurering – skal bidra til å ivareta verneformål og verneverdier. Nasjonalparkstyret søker årlig om midler til tiltak som støtter opp under forvaltningsmålene, med hovedvekt på å opprettholde og forbedre naturtilstanden. Alle tiltak skal være forankret i godkjente styringsdokumenter som besøksstrategier og forvaltningsplaner.

Prio	Tiltak	Omsøkt	Foreslått	Merknader
1	Rydding av kappet stolp mellom Holden og Gaundalen	200 000	200 000	Sanering av gammel telefonlinje mellom fjellgårdene på Snåsa, som er et pågående flerårig prosjekt. For 2026 planlegges utkjøring av oppsamlede stolpeavkapp vinterstid, samt leiting og fjerning av kreosotimpregnert stolpeavkapp som står igjen i bakken. I tillegg skal nedgrodd jordkabel over fjellet mellom Holden og Gaundalen fjernes. Arbeidet er nødvendig for å rydde opp etter gamle installasjoner, redusere miljøbelastning fra kreosot og sikre at fjellområdene fremstår som urørt natur.
2	Riving av skur/båthus og utfrakt og deponering av søppel fra leirplasser	60 000	60 000	Riving av skur/båthus ved Lakavatnet og utfrakt og deponering av søppel fra leirplasser ved Akavatnet og Østre Akselvatnet.
3	Gjenoppbygging av Kasttjønnebrua	212 000	212 000	Gamle brua ble tatt av flom og isgang i januar - 25. Brua er kryssingspunkt for grunneiere, fjelloppsyn og turgåere, ink. «Norge på langs»-ruta. Den nye brua flyttes 10m oppstrøms, forankres i berg og løftes for å tåle framtidige flommer. Stål-bjelker fra den gamle brua gjen-

				brukes. Fundamentarbeid gjennomføres -25 og montering -26. Samfinansiering.
4	Innkjøp/utkjøring av vedsekker ved utvalgte vann i nasjonalparken.	30 000	30 000	Innkjøp og utkjøring av vedsekker ved utvalgte fiskevann/turmål for å unngå skader på omkringliggende natur.
5	Besøksstrategi – Sårbarhetsanalyse Lierne nasjonalpark	200 000	200 000	Det mangler tilstrekkelig kunnskap om sårbare områder i Lierne nasjonalpark, noe som gjør det vanskelig å ta riktige beslutninger om mål og strategier. En sårbarhetsanalyse er nødvendig for å identifisere risiko, prioritere tiltak og sikre at besøksstrategien og forvaltningsplanen bygger på et solid faktagrunnlag. Dette gir bedre styring av ferdsel og tilrettelegging, og bidrar til å bevare naturverdiene på en bærekraftig måte.
6	Besøksstrategi – Sårbarhetsanalyse – Skjækra landskapsverneområde	200 000	200 000	Besøksstrategien er under revisjon, og det er et tydelig behov for mer kunnskap om hvordan ferdsel og tilrettelegging påvirker verneverdiene i landskapsvernområdet. Området har et høyt ferdselstrykk, noe som gjør det særlig viktig å forstå den samlede belastningen på naturen. For å kunne utvikle en bærekraftig besøksforvaltning, må det gjennomføres en helhetlig vurdering av sårbarhet og påvirkning, slik at strategiene blir kunnskapsbaserte og treffsikre.
7	Oppgradering av forvaltningens hjemmeside nasjonalparken.no	163 900	163 900	Oppgradering og omstrukturering av nettsiden nasjonalparken.no, som er landingsside for Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparker. Målet er å gi en bedre brukeropplevelse og styrke informasjonsarbeidet og rydde opp i uaktuell og feilaktig informasjon.
8	Etablering av informasjonsplass	200 000	200 000	Opparbeiding av området mellom toglinja og FV763 i Snåsa sentrum for å etablere en attraktiv møteplass med benker, bord, beplantning og oppsetting av informasjonstavler om Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark. Målet er å synliggjøre Snåsa som nasjonalparkkommune. Samfinansiering
9	Slitageforebygging av Raudbergstien, hovedinnfallsport	170 000	85 000	Slitasjeforebygging på Raudbergstien, hovedinnfallsporten til Lierne nasjonalpark, som har hatt økende trafikk. Tiltaket omfatter bygging av klopper, steinlegging i utsatte partier og etablering av en permanent gangbru over bekken for å sikre trygg og robust ferdsel. Dette er nødvendig for å redusere erosjon og terrengskader som har oppstått ved økt bruk av stien, og for å beskytte sårbare naturverdier. Målet er å håndtere økt bruk på en bærekraftig måte.
	Opprustning av svillestien	-		Utskifting av svillestien i Skjækra landskapsvernområde, Steinkjer kommune. Den eksisterende stien består av kreosotimpregnerte jernbanesviller med takshingel som er spikret

		fast. Denne må erstattes med et mer miljøtilpasset alternativ. Underkant av 1 mil lang.
Opprustning av Andorsjøstien	-	Stien har hatt økende ferdsel, noe som har ført til terrengslitasje i blaute partier. Arbeidet omfatter omlegging av stien til mer fastmark, kavellegging i myrpartier, bygging av en liten bru/klopp, oppsetting av sittebenk samt supplering med skilt og stolper. Aktuelt først i 2027.
Sum		

Samhandling mellom nasjonalparkforvaltning, SNO og lokalt oppsyn

Planleggingsmøtene mellom nasjonalparkforvaltningen og lokalt SNO er en formalisert og sentral del av arbeidet med å sikre god dialog og forutsigbarhet i oppsynsinnsats og gjennomføring av tiltak i verneområdene. Disse møtene skal gjennomføres årlig i perioden 15. november til 15. desember, i tråd med føringer fra Miljødirektoratet (brev datert 07.11.2024 og oppdatert 27.10.2025).

Denne prosessen skal dokumenteres i Naturoppdrag, og oppdragene skal være tydelig knyttet til behov og prioriteringer som er forankret i forvaltningsplaner, besøksstrategier og strategiske føringer fra Miljødirektoratet. Samarbeidet skal bidra til målrettet innsats i felt og styrket oppfølging av bevaringsmål.

Naturoppdrag er samhandlingsverktøyet som brukes i samarbeidet mellom nasjonalparkforvaltningen og SNO/oppsyn. Her beskrives behov, bestilles oppdrag, registreres observasjoner og rapporteres/godkjennes utført arbeid. Vi erfarer at Naturoppdrag utvikler seg til å bli et bra arbeidsverktøy for både forvaltning og oppsyn.

Oppsyn/tjeneste	Kommentar
Vedlikehold av verneskilt	Erstatte verneskitler som er i dårlig tilstand. Vurdere flytting av skilt der dette er hensiktsmessig.
Registrere bygninger og anlegg i Naturoppdrag	Ved tilsyn/oppdrag i nasjonalparken: ta bilder og registrer bygninger og anlegg for en samlet oversikt over installasjoner.
Tilsyn/vedlikehold av stier	Enkel reparasjon av klopper/steintrapper, enkel merking av sti, rydding av sti (vindfall, grener) og drenering av vann. Oppdraget utføres ikke som eget oppdrag, men utføres i forbindelse med andre saker/oppdrag i verneområdet.
Oppsyn og kontroll av motorferdel	Ekstra kontroll av motorferdsel i samband med vinter- og påskefrie og elgjakt. Innmelding av alvorlige kjøreskader i Naturoppdrag.
Rydding og registrering av leirplasser	Rydding av etablerte leirplasser på søppel/avfall. Rydding av «nye» bålringer der det finnes. Ingen leirplasser skal ha flere enn én bålring. Bål plass registreres i Naturoppdrag. Registrer også om tre omkring leirplass anvendes i til bål.
Registrering av hogst/uttak av ved	Registrering av ulovlig hogst, tre eller uttak av ved registreres i Naturoppdrag og anmeldes gjerne til naturforvalter.
Oppsyn og kontroll av byggesaker	Forvaltningsmyndigheten legger ut alle vedtak i miljøvedtaksregistret og oppretter oppdrag på byggesak.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Ved myndighetsutøvelse som berører naturmangfold, skal de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens kapittel II (§§ 8–12) legges til grunn. I brev fra Miljødirektoratet om rammer og opplegg for Statsforvalteren og verneområdestyrer, er det presisert at forvaltningsmyndigheten skal synliggjøre vurderingene etter disse prinsippene ved innmelding av behov for tiltaksmidler.

For hvert tiltak som kan påvirke naturmangfoldet, skal det gjøres en konkret vurdering etter de miljørettslige prinsippene. Dette skal dokumenteres i innmeldingen, med en kort oppsummering av vurderingen i merknadsfeltet. Eventuelle utfyllende vurderinger kan legges ved som vedlegg til tiltaket.

Vurderingen skal være forholdsmessig og tilpasset tiltakets omfang og påvirkning, og bidra til å sikre at tiltakene er faglig forsvarlige og i tråd med lovens intensjon om bærekraftig bruk og bevaring av naturmangfoldet.

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder (2026-2030)

Innledning

Regjeringen vil bevare et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner, og en god forvaltning av verneområder er viktig for å kunne nå dette målet. Målet med forvaltningen av verneområder er å redusere trusler mot verneverdiene slik at verneformålet ivaretas. Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, eller forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor høyt til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Klimaendringene forventes å gi økt stress for mange av artene og naturtypene i verneområdene og kan gi endringer i sammensetningen av arter. For å minimere de negative effektene av klimaendringer på verneverdiene, må andre negative påvirkninger begrenses mest mulig. Eksempler på dette er gjengroing, forstyrrelser og forurensning. I tillegg bør forvaltningen av verneområder ta ekstra hensyn til effekter av klimaendringene i planlegging av tiltak. Skjøtselstiltak, som fjerning av fremmede arter, må for eksempel antas å øke i omfang som følge av klimaendringene, og planlegging av tilretteleggingstiltak som etablering av stier og broer, må ta høyde for økte nedbørsmengder med påfølgende flom- og rasfare.

Tiltaksposten – Statsbudsjettets kap./post 1420.31

Det overordnede målet for forvaltning av verneområder er å ivareta verneformålet og verneverdiene i det enkelte verneområde. Postbeskrivelsen for post 1420.31 Tiltak i verneområder, tiltak for villrein og naturrestaurering, gir viktige formelle rammer for hvordan tiltaksmidlene skal disponeres. Størrelsen på tiltaksposten avsettes i hvert års statsbudsjett og har i de siste årene økt. I forslaget til statsbudsjett for 2026 (Prop.1S (2025-2026)) står følgende:

Midlene til verneområder og nærområder til verneområdene går til skjøtels- og tilretteleggingstiltak og andre tiltak som er nødvendige for å ta vare på verneverdiene, til informasjonstiltak og til utredninger som er nødvendige før tiltak. Skjøtselstiltak blir utført for å bedre naturtilstanden og for å sikre at viktige naturtyper og arter ikke går tapt. Tilretteleggingstiltak omfatter blant annet opparbeidelse av stier, klopping og merking for å bedre tilgjengeligheten i verneområdene og samtidig styre ferdsele i og rundt sårbar natur. Informasjonstiltak i alle typer av verneområder blir utarbeidet i tråd med merkevaren for Norges nasjonalparker. Alle tiltak i verneområder skal prioriteres i tråd med Miljødirektoratets Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder (2026–2030) og skal i utgangspunktet være forankret i godkjent forvaltningsplan, skjøtelsplan, besøksstrategi eller tilsvarende plan for arbeidet.

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l.) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

For å kunne ivareta verneverdiene innenfor verneområder, vil det av og til være nødvendig å gjennomføre tiltak også utenfor verneområdene. Dette betinger samarbeid og avtale med grunneiere. Et eksempel på et slikt tiltak er når uttak av fremmede arter innenfor og utenfor vernegrensene må sees i sammenheng for at tiltaket skal få optimal effekt.

For å oppnå en god forvaltning av verneområder, kan det være nødvendig med generelle naturkartlegginger, sårbarhetsvurderinger, brukerundersøkelser, utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtelsplaner, overvåking og utarbeidelse av nettsider o.a. Slike tiltak finansieres ikke over kap./post 1420.31, men kan omsøkes over andre budsjettposter.

Forutsetning for tildeling av midler

Tiltak skal i utgangspunktet være forankret i en godkjent forvaltningsplan, skjøtselsplan eller besøksstrategi.

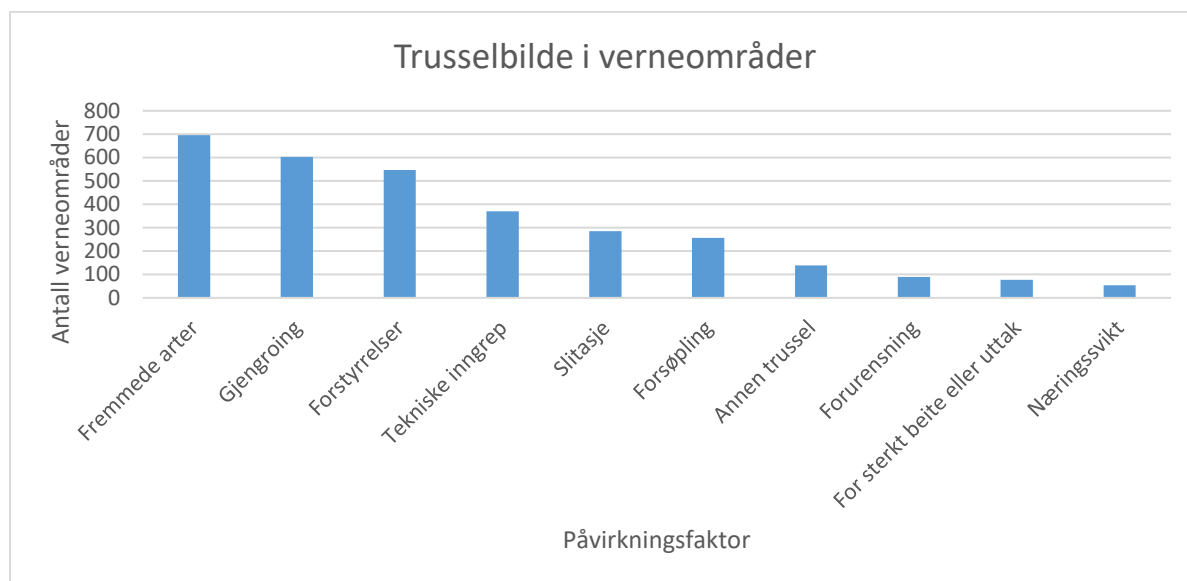
I forkant av innmeldingen må formaliteter rundt tiltaket være avklart, som planavklaringer og innhenting av nødvendige tillatelser for gjennomføring av tiltaket. I tillegg må eierforhold og tilsyns-/drift- og vedlikeholdsavtaler være avklart.

For større installasjoner/tilretteleggingstiltak er det krav om samfinansiering og avtale om vedlikehold/drift. Se mer informasjon om dette under avsnitt "Finansiering av større tilretteleggingstiltak".

Ved kjøp av tjenester skal tjenesteyterne kunne vise til nødvendige kvalifikasjoner, kursbevis etc.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler

Klima- og miljødepartementet har bedt om en styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene. Bedring av tilstanden i verneområder, slik at antall truede verneområder reduseres, vil derfor ha fokus. De største negative påvirkningsfaktorene er fremmede arter, gjengroing, forstyrrelse av dyrelivet, tekniske inngrep og slitasje på vegetasjon, se figur 1.

Figur 1. Trusselfaktorer i verneområder pr 01.10.2025. Kilde: faktaark om verneområdet i Naturbase

Ved fordeling av midler til skjøtsel og besøksforvaltning, skal tiltakene som gir størst positiv effekt på tilstanden, og som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer, prioriteres.

Etablerte skjøtselstiltak i naturtyper som krever kontinuerlig skjøtsel for å opprettholde god tilstand (løpende skjøtsel), skal prioriteres høyere enn oppstart av nye skjøtselstiltak. Det finnes likevel tilfeller der nye skjøtselstiltak bør prioriteres. Dette gjelder for eksempel der det oppdages forekomster av fremmede arter med stort spredningspotensiale der truede arter eller naturtyper står i fare for å gå tapt.

I verneområder der verneformålet trues av manglende skjøtselstiltak, og der det er behov for oppstart av tiltak umiddelbart, vil slike tiltak prioriteres foran besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet. Et unntak her er sikkerhetstiltak knyttet til besøksforvaltning. Tiltak for å styrke besøksforvaltningen kan eventuelt gå parallelt med nødvendige skjøtselstiltak.

Et delmål med budsjettposten er å tilrettelegge for de besøkende med informasjon i tråd med merkevaren Norges nasjonalparker. I enkelte verneområder er det ikke ønskelig med økt ferdsel av hensyn til verneverdiene. I slike områder kan likevel god, oppdatert informasjon være viktig.

Målet med forvaltningen av verneområder er å redusere trusler mot verneverdiene slik at verneformålet ivaretas.

Strategien for å nå dette målet er å prioritere tiltak som retter seg mot en bedre tilstand i verneområdene. Tiltakene skal redusere trusler mot verneverdiene, og både restaureringstiltak, skjøtselstiltak og informasjons- og tilretteleggingstiltak er nødvendige for å ivareta verneformålet.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke trusler mot verneverdiene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Besøksforvaltningstiltak i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Besøksforvaltningstiltak i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Finansiering av større tilretteleggingstiltak

Midler til etablering av installasjoner som informasjonspunkt, toalettbygg og parkeringsplasser i tilknytning til verneområder, må være forankret i en godkjent besøksstrategi for å kunne bli prioritert. Tiltaksmidler kan brukes til å delfinansiere denne typen tilrettelegging. I Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene, er det presisert at "For større installasjoner som fugletårn mv. er det krav om en betydelig samfinansiering fra andre for å kunne prioritere tiltaket. Videre må eierforholdet og vedlikeholdsansvaret avklares på forhånd." Videre må søknader om denne typen tiltak være godt begrunnet med blant annet informasjon om besøkstall og eksisterende bruk av området.

Tilrettelegging med universell utforming i verneområder

Universell utforming av stier innebærer krav til dekke, terrengutforming og bredde som vanskeliggjør denne typen tiltak i verneområder. I verneforskriftene er det et generelt forbud mot tyngre tekniske inngrep, og forskriftene inneholder som hovedregel ikke dispensasjonsbestemmelser som hjemler universell tilrettelegging i verneområdet. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i nml. § 48 første ledd, første alternativ, vil sjelden kunne anvendes da universell utforming medfører terrenginngrep som strider mot verneformålet og påvirker verneverdiene. Hvorvidt et omsøkt tiltak er i konflikt med forskriften må vurderes i det enkelte tilfellet.

Utenfor verneområdet, i tilknytning til innfallsporter eller startpunkt, kan det i enkelte tilfeller være aktuelt å etablere tilretteleggingstiltak med universell utforming. Også utenfor verneområder bør forvaltningsmyndighet være bevisst på inngrep som påføres terrenget og gjøre en vurdering av om behovet står i forhold til kostnader og inngrep.

På denne bakgrunnen vil det være høy terskel for tildeling av midler utover det som kan defineres som "enkel tilrettelegging" i verneområder.

Kulturminner i verneområder

Ansvar for forvaltning av kulturminner ligger hos kulturminnemyndighetene. Drift og vedlikehold av kulturminner er eiers ansvar.

Tiltaksmidler prioriteres vanligvis ikke til bevaring av kulturminner. Samtidig er kulturminner en del av verneformålet i de aller fleste nasjonalparker og i enkelte andre verneområder. Tiltaksmidlene kan i noen tilfeller brukes til samfinansiering av tiltak for å ivareta kulturminner, der dette bidrar til å opprettholde verneformålet.

Alle Statsforvaltere
Alle nasjonalpark – og verneområdestyrer

Trondheim, 27.10.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/15345

Saksbehandler:
Vibeke Husby

Føringer for forvaltningsmyndighetene for verneområder - tiltaksmidler, restaureringsmidler og SNO-ressurser for 2026

Elektronisk søknadssenter (ESS) skal som vanlig benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering. Søknadssenteret åpner for innmelding over kap. 1420 post 31 den 15. november, og frist for innmelding er 9. januar 2026. Innmelding av behov for SNO-ressurs skal bygge på planleggingsmøter mellom forvaltningsmyndighet for verneområdene og SNO lokalt.

1. Post 1420.31 – Tiltak i verneområder, tiltak for villrein og naturrestaurering

Nytt – Tiltak for villrein er innlemmet i budsjettposten

I forslag til statsbudsjett for budsjettåret 2026, som ble lagt fram den 15. oktober, er tiltak for villrein inkludert i kap. 1420 post 31. Miljødirektoratet arbeider med tilrettelegging av dette og vil komme tilbake med informasjon om denne delen av budsjettposten når slik informasjon er klar.

Nytt – revidert strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder er nå revidert og skal gjelde i fem år (2026-2030). Strategien gir føringer for bruken av tiltaksmidlene og for prioriteringer mellom ulike tiltak. Vi har ikke gjort store endringer i strategien, men vi oppfordrer til å lese den før dere melder inn behov for tiltaksmidler, se vedlegg 1.

Miljødirektoratet gjennomførte i høst en evaluering av prøveordningene med 1) rammetildeling med bakgrunn i innmeldte behov for midler til tiltak i ESS og 2) tidlig tildeling av tiltaksmidler i tildelingsbrevet til Statsforvalteren før jul.

Statsforvalterne gir i evalueringen bred støtte til ordningen med tildeling av en samlet pott for tiltaksmidler. Dette oppleves som en betydelig forbedring som gir økt fleksibilitet, mindre byråkrati og bedre økonomistyring. Flere peker på at det gir bedre balanse mellom tiltak og styrker

gjennomføringsevnen. To av embetene opplever liten endring, men anerkjenner at ordningen gir forbedringer og potensial for ressursbesparelse.

Når det gjelder tidlig tildeling av tiltaksmidlene, er vurderingene fra embetene delte. Flere Statsforvaltere ser klare fordeler, særlig for tiltak som krever oppstart vinter/tidlig vår, og fremhever økt forutsigbarhet og planleggingsmuligheter. Samtidig opplever noen at endringen har liten praktisk betydning og at eksisterende rutiner fungerer godt. To av embetene opplevde dette som dobbeltarbeid.

På bakgrunn av evalueringen, vil vi videreføre ordningen med at Statsforvalteren får en rammetildeling med mulighet til å disponere midlene mellom innmeldte tiltak som er innenfor postformålet til kap. 1420 post 31 i statsbudsjettet og er i tråd med strategien for bruk av midler til tiltak i verneområder. Det vil dermed bli lik prosedyre for Statsforvalteren som for nasjonalpark- og verneområdestyrene. Vi vil på bakgrunn av evalueringen *ikke* videreføre prøveordningen med tidlig tildeling av tiltaksmidler før jul. Det vil imidlertid fortsatt være mulig å melde inn behov for forhåndsgodkjenning av tiltak som krever tidlig avklaring.

Vi jobber for at både innmelding av behov for midler til tiltak og rapportering i fremtiden skal skje i Naturoppdrag, noe som vil forenkle denne prosessen.

Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Statsforvalteren har ansvar for å kontakte kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for mindre verneområder for å registrere behov for tiltaksmidler. Innmeldte behov skal samordnes og prioriteres av Statsforvalteren i dialog med kommunene og inngå i den samlede innmeldingen. Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet skal enten inviteres til planleggingsmøtene hos Statsforvalteren, eller til egne samtaler/møter i forkant av planleggingsmøtene.

De miljørettslige prinsippene

De miljørettslige prinsippene (§§ 8 til 12) i naturmangfoldlovens kapittel II skal legges til grunn ved myndighetsutøvelse som berører naturmangfold. For at det skal komme frem tydeligere hvilke vurderinger som er gjort forut for søknader om midler til tiltak, skal forvaltningsmyndighetene synliggjøre vurderingene av miljørettsprinsippene ved innmelding av behov for midler til tiltak som kan berøre naturmangfold. Når en beslutning har utelukkende positiv effekt for naturmangfold, er det ikke nødvendig å bruke prinsippene. Vi ber om at det gis en kort oppsummering av vurderingen i merknadsfeltet ved utfylling av skjema i elektronisk søknadssenter og at eventuell utfyllende beskrivelse av vurderingene legges ved som vedlegg til tiltaket. Vurderingen etter prinsippene skal være forholdsmessig til tiltakets omfang og påvirkning på naturmangfoldet. I henhold til KLD sin veileder om naturmangfoldloven kapittel II, er det ikke nødvendig å henvise til hvert enkelt prinsipp, men vi ønsker at det kommer frem hvilke vurderinger som er gjort. Veilederen ligger på regjeringens nettsider [her](#) og Miljødirektoratets veiledning om miljørettsprinsippene finnes [her](#).

Naturrestaurering

Posten kan benyttes til å restaurere forringet natur, både innenfor og utenfor verneområdene. Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus og Statsforvalteren i Innlandet kan bistå med faglige råd knyttet til restaurering av myr. Det kan meldes inn behov for midler fra post 1420.21 til styrket kapasitet hos Statsforvalterne knyttet til oppgaver på naturrestaurering. Vi gjør oppmerksom på at midlene til å styrke kapasiteten er begrenset.

Behov for midler til hogst av fremmede treslag i verneområder som er av et visst omfang, meldes inn i skjemaet for *Naturrestaurering* i ESS. Hvis tiltaket har mer karakter av løpende skjøtsel, meldes det inn i skjemaet for *Tiltak i verneområder*.

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes eller bedres. Miljødirektoratet legger *Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder* (2026-2030) til grunn for tildeling av midler, se vedlegg 1. Det kan meldes inn behov for tiltak i alle typer av verneområder, inkl. marine verneområder og verneområder i sjø.

Alle tiltak i verneområder skal prioriteres i tråd med Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder (2026-2030) og skal i utgangspunktet være forankret i godkjent forvaltnings- eller skjøtselsplan, besøksstrategi eller tilsvarende plan for arbeidet. Tiltaksplaner i FPNV (forvaltningsplan på nett) er koblet til søknadsskjema i ESS. Disse tiltaksplanene åpnes i ESS, og FPNV-tiltak velges direkte inn i søknadsskjemaet.

Det kan tildeles midler til kartlegginger og andre nødvendige utredninger som er direkte knyttet til tiltak.

Pågående skjøtselstiltak

Statsforvalteren kan for 2026 søke om en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke for pågående skjøtselstiltak. Dersom behovet skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS.

Fremmede arter

For bekjempelse av mink, rynkeroser og stillehavsøsters er det utarbeidet handlingsplaner (DN-rapport 5-2011, DN-rapport 2013-1 og Rapport M-588, 2016). Prioriteringer gitt i handlingsplanene skal følges ved innmelding av behov for midler til slike tiltak, og metodene som er gjengitt i planene skal benyttes.

Tiltak i områder der SNO skal være økonomisk ansvarlig, må meldes inn som enkelttiltak i ESS og ikke som del av en ramme som også statsforvalteren skal benytte seg av. Vi ber om at dere skriver inn hvilket eller hvilke verneområder det søkes om tiltak i.

Informasjonstiltak

Alle informasjonstiltak som iverksettes skal være i henhold til [merkevaren Norges nasjonalparker](#) og være forankret i en besøksstrategi. For verneområder forvaltet av verneområdestyrer og for verneområder med status som Ramsarområde, skal besøksstrategier sendes til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Alle henvendelser knyttet til informasjonstiltak rettes til merkevare@miljodir.no.

Statsforvalteren kan for 2026 melde inn behov for en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke til informasjonstiltak. Dersom Statsforvalterens behov skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Statsforvalteren må samordne og gjøre en prioritering av forslag til informasjonstiltak fra kommuner med delegert forvaltningsmyndighet.

Verneskilt og skiltstenger

Totalt behov for antall verneskilt, underskilt og skiltstenger meldes inn sammen med de andre tiltakene i ESS. Det skal benyttes en egen linje for skilt og en annen for stenger. Antall og type skilt/stenger oppgis i merknadsfeltet.

Retningslinjene for bruk av verneskilt finner du her:

https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/alle-tema/verneomrader/retningslinjer-for-bruk-av-verneskilt_mdir_mai_2021.pdf

Skiltmateriell kan bestilles hos Reklameservice AS: <https://miljodir.reklameservice.no/>.

Bestillingsløsningen krever innlogging, og passordet er *miljodirektoratet*.

2. Innmelding av andre behov

Driftsmidler til verneområdestyrer

Verneområdestyrene skal melde inn behov for driftsmidler over post 1420.21 i ESS. Nærmere informasjon om hva det kan søkes om finnes i veiledningen til søknadsskjemaet i ESS under "Bestillingsdialog", "Behovsinnmelding statsforvalteren". Midler til driftsoppgaver i verneområdene kan *ikke* dekkes over post 1420.31, men kan omsøkes under post 1420.21.

Forvaltningsplaner og bevaringsmål

Forvaltningsplaner skal utarbeides i det nettbaserte FPNV-systemet. I løpet av 2026 vil FPNV fases ut, og forvaltningsplaner skal etter det utarbeides i Naturoppdrag. Sannsynligvis vil denne overgangen skje rundt sommeren. Behov for midler til forvaltningsplaner skal meldes inn i ESS, i skjemaet *Behovsinnmelding statsforvalteren*.

Vi trenger å vite hva som er effekten av tiltak som settes inn, og vi oppfordrer derfor forvaltningsmyndigheten til å etablere bevaringsmål i Naturoppdrag.

Ferdsestallere

Vi har frem til nå hatt et opplegg for ferdsestallere eid av Miljødirektoratet, som fordeles til forvaltningsmyndighetene basert på behovsinnmelding i ESS. SNO lokalt har bistått med oppsetting og drift, samt ajourføring av databasen. Antallet ferdsestallere som fortsatt fungerer er nå så få at de gjenværende tellerne vil bli fordelt internt i regionene etter vurderinger gjort på planleggingsmøtene.

Det blir ikke mulig å melde inn behov for direktoratets ferdselstellere i ESS.

3. Planlegging av verneområdearbeidet

Det er viktig å sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats, gjennomføring av oppdrag og oppfølging av bevaringsmål som SNO har ansvar for. Forvaltningsmyndigheten og naturoppsynet skal bruke Naturoppdrag, både i planlegging og gjennomføring av oppdrag i verneområdene. Forvaltningsmyndighetene har hovedansvar for behov og oppdrag, mens SNO bruker observasjon, med eller uten krav til oppfølging, samt installasjon for å registrere det som oppdages/registreres i felt. Forvaltningsmyndigheten må deretter vurdere om det skal genereres behov eller oppdrag utfra SNO sine innlagte observasjoner og installasjoner. De årlige planleggingsmøtene skal omhandle verneområdearbeidet og være en arena for samhandling om utfordringer og prioriteringer kommende år.

SNO er selv ansvarlig for å planlegge og prioritere og er økonomisk ansvarlig ved gjennomføring av egne tilsyns- og kontrolloppgaver. Det er likevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsynsvirksomheten for kommende år. Det jobbes med å få på plass en egen funksjon i Naturoppdrag, hvor forvaltningsmyndigheten i samråd med SNO må legge inn ønsket tilsynsfrekvens for alle verneområder. I dag har mange embeter en egen plan for dette, og inntil den nye funksjonen i Naturoppdrag blir tilgjengelig, må denne planen brukes. Ordinært tilsyn i verneområdene skal ikke legges som oppdrag i Naturoppdrag.

Oppdrag knyttet til registrering og skjøtsel av kulturminner må avklares med regional kulturminnemyndighet før de eventuelt legges inn som oppdrag til SNO.

Tabelloversikt over viktige frister og gjøremål.

Hva skal gjøres?	Hvem gjør det?	Når skal det gjøres?	Kommentar.
Dokumenter alle oppdrag utført inneværende år i Naturoppdrag	Utfører	Senest en uke før planleggingsmøtet	Om <i>Utfører</i> ikke har tilgang til Naturoppdrag skal <i>Ansvarlig</i> dokumentere oppdraget
Formøter	Forvaltningsmyndighet og lokalt SNO	Senest en uke før planleggingsmøtet	Gjennomgang av gjennomførte og kommende oppdrag. Forvaltningsmyndighet arrangerer
Opprett forslag til kommende års oppdrag i Naturoppdrag	Forvaltningsmyndighet	Senest en uke før planleggingsmøtet	
Planleggingsmøter	Forvaltningsmyndighet og lokalt SNO	15. november - 15. desember	Forvaltningsmyndighet arrangerer

Siste frist for å avvise oppdrag i Naturoppdrag	Lokalt SNO	31. desember	Avviste oppdrag skal ha " <i>Ingen utfører</i> ". Godtatte oppdrag skal ha riktig <i>Utfører</i>
--	------------	--------------	--

4. Elektronisk søknadssenter (ESS)

Elektronisk søknadssenter (ESS) vil være klart for innmeldinger i skjemaene *Midler til tiltak i verneområder* og *Midler til naturrestaurering* fra og med 15. november 2025. Informasjon om innmelding av behov for midler til tiltak for villrein, vil bli gitt av Miljødirektoratet på et senere tidspunkt.

Behov for tiltaksmidler skal meldes inn med netto beløp, det vil si uten merverdiavgift. Den regnskapsmessige håndteringen ved bokføring av merverdiavgift, omtales i Rundskriv R-116 fra Finansdepartementet.

Det ligger to ulike skjemaer i ESS for innmelding av behov for midler til tiltak på post 1420.31 – ett for *Midler til tiltak i verneområder* og ett for *Midler til naturrestaurering*. Alle tiltak skal kostnadsberegnes og legges inn i det skjemaet som passer best.

Det må være klart hvem som skal være økonomisk ansvarlig for de ulike tiltakene når de legges inn i ESS. Ethvert tiltak som meldes inn skal kun ha én økonomisk ansvarlig.

Tiltaksmidlene vil bli tildelt i hovedtildelingen i februar 2026. Dersom det skulle bli behov for supplerende tildelinger senere på året, meldes behov inn på e-post til:

Vibeke Husby vibeke.husby@miljodir.no for verneområder forvaltet av Statsforvalteren og av kommuner med delegert forvaltningsmyndighet

Ingrid Moe Dahl ingrid.moe.dahl@miljodir.no for verneområder forvaltet av verneområdestyrer.

Frist for forvaltningsmyndigheten for å melde inn behov for midler i [Elektronisk søknadssenter](#) og behov for SNO-ressurs (som utfører) i [Naturoppdrag](#), er **9. januar 2026**.

5. Rapportering

Rapporteringen av mer-/mindreforbruk skal skje i forbindelse med rapport pr. 31. aug. 2026, økonomirapportering pr 1. november og endelig årsrapport pr. 31. des. 2026. Samtidig med endelig årsrapportering skal det også rapporteres i ESS på enkelttiltak finansiert over post 1420.31. Manglende rapportering kan få konsekvenser for senere tildelinger.

Hilsen
Miljødirektoratet

Ivar Myklebust

avdelingsdirektør
Land- og friluftslivavdelingen

Morten Kjørstad

avdelingsdirektør
Statens naturoppsyn

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1. Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder (2026-2030)

Kopi til:

Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Fra: Nina Pettersen[nina.pettersen@dnt.no]
Sendt: 20.10.2025 11:57:52
Til: Jonsson, Sofie[sofie.jonsson@statsforvalteren.no]
Kopi: Nina Pettersen[nina.pettersen@dnt.no];
Tittel: SV: Invitasjon til innspillsrunde for mulige tiltak i Blåfjella – Skjækerfjella og Lierne nasjonalparker 2026

Hei Sofie, og takk for bra møte ja.

Vi har følgende innspill til tiltaksplanen 2026:

- Vi i DNT Nord-Trøndelag er i dialog med dere allerede om å få transportere og legge kloppler på vår sti mellom Skjækerosstu og Skjækerdalshytta, rett sør for Skjækerdammen. Det er et myrstrekk hvor vi ikke har mulighet for å legge om stien og det vil være veldig formålstjenlig med klopper; hhv 160 m og 80 m.
- Prosjektet oppgradering og vurdering av hengebrua over Skjækra (mellom Kulsliseteren- Skjækerdalshytta). Dette er en hengebru som DNT NT har overtatt ansvaret for, men som vi ikke har bygd selv. Vi vil i høst forsøke å innhente mer informasjon om brua, men vi har behov for å få inn kvalifisert personell til å hjelpe oss å vurdere tilstand og oppgradereingsbehov for denne. I verste fall må det prosjekteres en helt ny bru.
- Ferdigstille kloppeggingen av Malsåstien.

Med vennlig hilsen
Nina Pettersen
Daglig leder
74 82 78 80 / 930 04 930
nina.pettersen@dnt.no

Fra: Jonsson, Sofie <sofie.jonsson@statsforvalteren.no>

Sendt: mandag 20. oktober 2025 07:14

Til: Nina Pettersen <nina.pettersen@dnt.no>; Nils Vidar Bratlandsmo <nils.vidar@fjellstyrene.no>; knutbjartan@yahoo.no; Tormod Bruce Solstad <tormod@naturporten.no>; bmj.74 <bmj.74@hotmail.com>; NJFF Nord-Trøndelag <n.trondelag@njff.no>; ainge-en@online.no; pam@norsknavigasjon.no; Arve Lægran <arve.lagran@gmail.com>; Snasa Fjellstyre <snasa@fjellstyrene.no>; Rygg, Per Odd <Per.Odd.Rygg@steinkjer.kommune.no>; Mads Forsell <mfs@statskog.no>; mathis-haetta@hotmail.com; tjaehkeresjte@gmail.com; harvasli@online.no; anne@visitinnherred.com; bente@visitnamdalen.no; Anders@verdalsbruket.no; Øystein Bolås <oystein.bolas@miljodir.no>; sigbjorn.dunfjeld@ntebb.no; Christian Gjefsjø <christian@gjefsjo.no>

Kopi: Arnt Einar Bardal <arnt.einar.bardal@snasa.kommune.no>; Anna Liisa Jåma <anna.liisa.jama@saemiensijte.no>; Hanne-Lena Wilks <hl.wilks@hotmail.com>; kjelljoranj@gmail.com; hildal@verdals.kommune.no; ann.klinkenberg@grong.kommune.no; Elin Rodum Agdestein <Elin.Rodum.Agdestein@steinkjer.kommune.no>; tor.erling.inderdal@lierne.kommune.no; anlanm@trondelagfylke.no; Snåsa Kommune

<postmottak@snasa.kommune.no>; Verdal Kommune
<postmottak@verdal.kommune.no>; Nøstvold, Lina <lina.nostvold@statsforvalteren.no>;
Nils Vidar Bratlandsmo <bratlandsmo@gmail.com>; Inga Saur <inga.saur@njff.no>; Are
Tomter <are.tomter@snasa.kommune.no>; Kristin Østgård
<Kristin.Ostgard@snasa.kommune.no>; Leirset, Roar <roar.leirset@verdal.kommune.no>;
Strand, Frode <frode.strand@verdal.kommune.no>; Christine Agdestein
<Christine.Agdestein@steinkjer.kommune.no>; Daleng, Hilde
<hilde.daleng@verdal.kommune.no>

Emne: Invitasjon til innspillsrunde for mulige tiltak i Blåfjella – Skjækerfjella og Lierne
nasjonalparker 2026

Hei,

Takk for et godt møte.

Vidaresender PowerPoint-presentasjonen som avtalt.

Frist for ytterligere innspill er på fredag, 24. oktober.

Allt godt!

Med vennlig hilsen

Sofie Jonsson

Nasjonalparkforvalter

**Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-
Lijre nasjonalpaarhkeståvroe**

Telefon: 74 168018, 457 37 136

Epost: sofie.jonsson@statsforvalteren.no

Fra: Nils Vidar Bratlandsmo[nils.vidar@fjellstyrene.no]
Sendt: 20.10.2025 11:09:16
Til: Jonsson, Sofie[sofie.jonsson@statsforvalteren.no]
Tittel: Bestillingsdialogen

Hei,

Her kommer søknad om tiltaksmidler - bestillingsdialogen (hovedinnfallsport Lierne nasjonalpark).

Gi meg gjerne en tilbakemelding om det ser greit ut, eller om noe bør gjøres på en annen måte.

I tillegg så har vi spilt inn:

- 5 dagsverk på riving og bortfrakting av båthus ved Lakavatnet.
- 3 dagsverk på utfrakt og deponering av søppel fra Leirplasser (Akavatnet og Østre Akselvatnet).

Jeg har ikke laget noe eksakt budsjett for disse to, men vi kan ta utgangspunkt i følgende:
8 dagsverk x 7,5 timer = 60 timer.

60 timer x 790,- (eks mva) per time = 47 400,-

I tillegg kommer det noe kjøring (bil og skoter) og kostnader med å få levert avfallet på deponi, så avrundet vil det dreie seg om ca. 60 000,- totalt.

mvh
Nils Vidar Bratlandsmo

Lierne, 20.10.2025.

Slitasjeforebygging på Raudbergstien 2026 – hovedinnfallsport Lierne nasjonalpark.

Prosjekteier/-leder:	Fjellstyrene i Lierne.
Utfører:	Fjellstyrene i Lierne.
Økonomiansvarlig:	Nasjonalparkstyret for Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalpark.
Tidsplan:	Ferdigstilles innen 1. september 2026.
Søknadsbeløp:	Kr. 170 000,- ekskl. mva, inkl. alle utgifter.

Bakgrunn

Hovedinnfallsport til Lierne nasjonalpark ligger i Raudberglia i Muru statsallmenning. Raudberglia og stien inn til Fiskløysdalen er utpekt som hovedinnfallsport for Lierne nasjonalpark. Ved innfallsporten er det tilrettelagt med parkeringsplass, toalettfasiliteter og et grillhus. Området markedsføres på ulike plattformer og effekten synes å være økt trafikk og belastningen stinettet.

Fra 2014 er det gjort tiltak for å forebygge for terrengslitasje på stien, i hovedsak ved bruk av klopper og stein. Dette har åpenbart bidratt til å skåne terrenget i de partier som er klopplagte, men vi registrerer betydelig slitasje i partier mellom kloppene. Vi ser i tillegg at det delvis ble gjort for dårlig grunnarbeid i første omgang, og at det er gjort noen uhensiktsmessige materialvalg (høvlet plank i for små dimensjoner). Vi mener derfor det er formålstjenlig å gjøre et arbeid for å «restaurere» og utbedre stien med følgende tiltak:

- Noe omlegging av stien inn mot terreng som er mer robust for ferdsel
- Noe restaurering og noe utskifting av eksisterende klopper der det gjort «feil» materialvalg
- Supplere med nye klopper og stein i partier uten klopper, og som har fått stor slitasje
- Enkel skilting fra innfallsport til utvalgte turmål (bauta og Raudbergjtjønn/Fiskløyshytta).
- En enkel/permanent gangbru over bekken fra Raubergjtjønn (33w 7145059 449729). Fundamentering i betong på begge sider, og det benyttes impregneret trevirke til bæring og selve brukonstruksjon (ca. 2 meter spenn). Det er et relativt kort spenn, og lav høyde. Det vil derfor ikke være aktuelt med rekkverk.

Ressursbehov:

Budsjettet bygger på erfaringstall fra tidligere prosjekter i sammenlignbare områder (Raudbergstien, Guslistien og Lakavasstien). Det er lagt til grunn en meterspris på 430,- ferdig lagt klopp.

Klopper, inkl. bygging, frakt og tilpasninger i terrenget (ca. 250 meter):	120 000,-
Arbeid utenom klopper (restaurering, stein, skilting og merking)	10 000,-
Innkjøp stein (Liskifer)	3 000,-
Innkjøp skilt	7 000,-
Enkel bru over bekk (materialer og arbeid)	20 000,-
Planlegging, innkjøp, prosjektering, administrasjon	10 000,-
Totalt	170 000,-

Undertegnede vil være prosjektansvarlig og kontaktperson for prosjektet. Fjellstyrene i Lierne gjennomfører tiltaket med egne ansatte og med bruk av eget utstyr.

Med vennlig hilsen

Fjellstyrene i Lierne

Nils Vidar Bratlandsmo, fjelloppsyn/dl.

Fra: Snåsa Fjellstyre[snasa@fjellstyrene.no]
Sendt: 09.10.2025 10:45:18
Til: Jonsson, Sofie[sofie.jonsson@statsforvalteren.no]
Tittel: Tiltak 2026

Hei

Snåsa fjellstyre spiller inn følgende tiltak til bestillingsdialogen 2026:

1. Fortsatt arbeid med sanering av gammel telefonlinje mellom fjellgårdene på Snåsa (pågående, flerårig prosjekt)

For 2026 er det planlagt utkjøring av oppsamlede stolpeavkapp (vinterstid), og fortsatt arbeid med leiting og fjerning av kreosotimpregner stolpeavkapp som står i bakken. I tillegg kommer arbeid med fjerning av ukjent mengde nedgrodd jordkabel over fjellet mellom Holden og Gaundalen. Vi foreslår at det settes av en budsjettramme på **kr 150 000 - 200 0000** eks mva for 2026 til dette arbeidet. Det er usikkert om dette er tilstrekkelig med midler til å bli ferdig med hele strekningen, men det er så mye arbeidsressurser vi kan legge i dette prosjektet til neste år. Prosjektet vil uansett pågå minst til 2027 (utkjøring av kapp og kabel innsamlet i 2026).

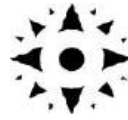
2. Opprusting av Andorsjøstien

Tiltaket er tidligere prosjektert og spilt inn (til bestillingsdialogen 2024). Budsjettramme bør i henhold til kostnadsvekst justeres til **kr 300 000** eks mva.

Som kjent så samarbeider også Snåsa fjellstyre med Gjefsjøen fjellgård om oppsetting av ny bru over Kastjønnelva. Dette prosjektet er spilt inn fra Gjefsjøen for 2026.

Et viktig tiltak som kommer, vil bli ny bru over Luru ved Gressåmoen. Dagens gangbru med laminerte trebjelker blir i stadig dårligere forfatning, og her må det av sikkerhetsmessige hensyn gjøres noe snart. Vi har tidligere fått prosjektert nye bruforslag her, men dette blir et kostbart prosjekt, og vi er avhengig av å få til et spleiselag på det. Dette er ennå ikke avklart. Det er Statskog som eier brua.

Mvh Vidar

Prosjektbeskrivelse

Opprusting av Andorsjøstien

Eiendomsforhold: Storåsen statsallmenning i Snåsa (Statskog SF grunneier)

Utfører, drift/vedlikehold og eier av tiltaket: Snåsa fjellstyre

Økonomiansvarlig: Nasjonalparkstyret

Tidsplan: Utføres i 2024

Søknadsbeløp: kr. 270 000 eks. mva

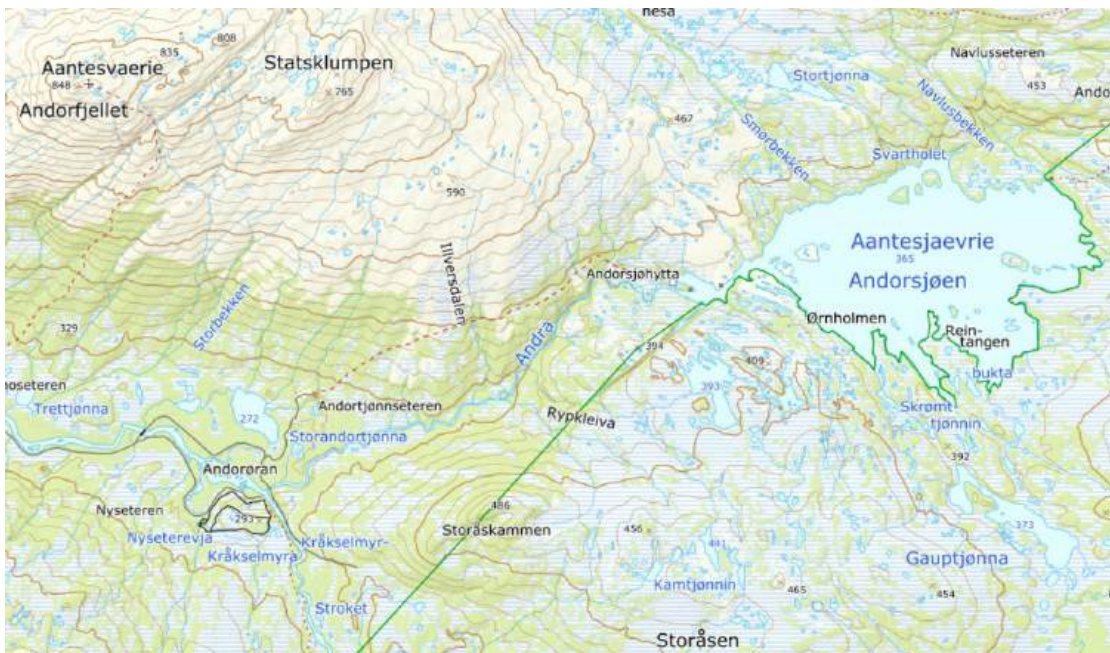
Bakgrunn

En av fire utvalgte innfallsporter til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark i Snåsa, går via fjellveien fra Skromoen og inn til Storåsen og Seisjødalen. Dette er en bomvei som går over privat grunn og inn i Storåsen statsallmenning. Veien er normalt ikke vinterbrøytet, med unntak av når det foregår hogst eller reinslakting i området.

Det meste av ferdselen på barmark inn i området går til Andorsjøen. Dette er et meget bra fiskevann, men flere naust og båter ved vannet. Snåsa fjellstyre har ei hytte ved Andorsjøen, Andorsjøhytta. Denne kan leies av alle hele året. Grensa til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark følger strandkanten i østre og søndre del av Andorsjøen. Både jegere, fiskere og friluftsfolk som kommer til Andorsjøen, bruker områdene i nasjonalparken aktivt. Andorsjøstien er derfor den viktigste og mest brukte leia inn til nasjonalparken i denne delen av Snåsa kommune.

Ferdselen etter Andorsjøstien har tatt seg opp, det vises i økende terrengslitasje i de mange blaute partiene i stien. Det er behov for å legge om stien noe til mer fastmark, og forbedre myrpartier med kavellegging. I tillegg er det også behov for å lage en sittebenk på stien, og ei lita bru/klopp over en bekk. Det er også nødvendig med noe supplering med skilt og stolper på partier med omlegging av stien.

Utbedring av Andorsjøstien er prioritert i fjellstyrets gjeldende plan for tilretteleggingstiltak i statsallmenningen. Utbedring av eksisterende stier og kanalisering av ferdsel gjennom kommunens utvalgte innfallsporter, er også prioritert i vedtatte besøksstrategiene for nasjonalparken.

Kartutsnitt med stien til Andorsjøen, Andorsjøhytta og nasjonalparken

Beskrivelse og budsjett

Fra parkeringsplassen og inn til Andorsjøen er det ca. 5 km med sti. Stien går via Andortjønnseteren og slakt oppover fjellsiden, forbi Ilversdalen, og ned til Andorsjøhytta og naustene i vestenden av vatnet. Stien er skiltet og merket etter nasjonal standard.

I forbindelse med planlagt utbedringsarbeid på stien, har vi gått opp traseen, merket av og målt opp partier for kavel og partier for omlegging til fastmark. Vi har også beregnet arbeidstid til de ulike arbeidsoperasjonene. Til kavel vil det bli benyttet uhøvlet, impregnert materiale i dimensjonen 38*200 mm, som legges i dobbel bredde, kappes og sammenføres i endene. Materialer vil bli utkjørt vinterstid med snøskuter.

Bilde fra Andorsjøhytta og Andorsjøen, og utsikt østover innover nasjonalparken

Produkt	Antall	Pris	Sum eks. mva
Klopp/bru	1	5 000	5 000
Impregnert materiale 28*200	1770	40	70 800
Skruer, materiell	1	4 225	4 225
Transport, lastebil	1	9 000	9 000
Arbeidsbil	1	2 000	2 000
Leid utstyr	1	6 000	6 000
Skilt	10	250	2 500
Staur	35	50	1 750
Arbeid, utfrakting vinter, dv.	4	5 475	21 900
Arbeid, bru/klopp, dv.	2	5 475	10 950
Arbeid, rydding stiomlegging, dv.	2	5 475	10 950
Arbeid, stolping og skilting, dv.	3	5 475	16 425
Arbeid, kavellegging, dv.	20	5 475	109 500
Totalt eks. mva			271 000

Prosjektbeskrivelse Kasttjønnebrua

Eiendomsforhold: Privat 73/1 (Per Larsson, Linn Larsson, Bård Larsson), beliggende i Blåfjella/Skjækerfjella NP

Eier av ny bru: Per Larsson, Linn Larsson, Bård Larsson, Christian Gjefsjø

Utfører, drift/vedlikehold og tiltakshaver: Christian Gjefsjø

Prosjektering og byggeledelse: Snåsa fjellstyre

Økonomiansvarlig: Nasjonalparkstyret

Tidsplan: Utføres i 2025 og 2026

Søknadsbeløp: kr. 212 000 eks. mva

Historikk

Dette er et viktig kryssingspunkt av Kasttjønneelva. Første brua her ble bygd på 60-tallet av Alfred og Nils Andersson, Nikard Larsson og Oddvar Åsvoll. Når isen er utrygg på Gjevsjøen sen høst og vår, brukes skuterleia til Bjørkede av folket på Gjefsjøen. Fra svensk side går det bilvei til Bjørkede.

Denne brua er bygd på slutten av 90-tallet. Det var grunneierne på Gjefsjøgårdene og Snåsa fjellstyre som bygde den. Fjelloppsynet i Snåsa fjellstyre har brukt og bruker brua på sine oppdrag i området.

Det er mange turgåere som går leia forbi Gaundalen fjellgård, Holden Fjellgård og Gjefsjøgårdene som bruker brua både sommer og vinter. Av disse er det mange som går Norge på langs. Turistforeningen har merket sommerlei mellom Gaundalen, Holden og Gjefsjøen, og brua ligger i tilknytning til denne leia.

I januar 2025 ble brua tatt av flom og isgang. Da hadde både den gamle og den brua (bygd på 90-tallet) berget for mange flommer.

Grunneier, eierskap og nasjonalpark

Per Larsson, Linn Larsson og Bård Larsson er grunneier av Gjefsjøen 73/1 der Kasttjønnebrua ligger. Kasttjønnebrua ligger i Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Christian Gjefsjø er grunneier av den andre Gjefsjøgården. Grunneiere på Gjefsjøgårdene er enige om at Christian Gjefsjø skal stå som tiltakshaver for prosjektet. Per Larsson, Linn Larsson, Bård Larsson og Christian Gjefsjø blir eiere av den nye Kasttjønnebrua.

Kart

Prosjektplan

Det er tydelig at det var en kraftig flom og isgang som tok brua. Den har berget i over 60 år. Når det prosjekteres bru her nå, velges det å flytte bru ca. 10m oppstrøms. Med dette får en forankret brufester i berg og stein, og løftet brua så mye at den tåler framtidige flommer med isgang.

Brua ligger langt til fjells og det er går mye tid til frakting av varer til prosjektet. Det vil være naturlig å frakte det meste på leia fra Ismenningen.

Snåsa fjellstyre leies til prosjektering, byggesøknad kommunen, byggeledelse grunn og montering bru.

Gjevsjøgårdene går inn med egeninnsats på frakting av grunnvarer, jernbjelker og materialer. I tillegg arbeid med fundament, lagning av brubukker og hogging/barking av furu til brukar på vest side av elva.

Stålbjelker fra gammelbrua blir gjenbrukt til innpåbru øst side av elva. Dette gjøres av erfaring etter inspeksjon etter flom som tok gammelbrua. Da kan flom og is passere ved overløp under denne innpåbrua.

Bilde av gammelbrua, tatt av flom og isgang i januar 2025

Flom med isgang Kastjønnelva, brukar står igjen ned til høgre bilde

Budsjett

Kastjønnebrua, Gjeftsjøskogene

Tiltakshaver østre Gjeftsjøgården Christian Gjeftsjø
Grunneier vestre Gjeftsjøgården Per Larsson, Linn Larsson,
Bård Larsson

Produkt, varer, leid tjenester	Antall	Pris	Mva	Sum
Materiell til fundament	1	5 825	1 456	7 281
3 stålbjelker 12m (standardlengde) (330mm)	3	45 000	11 250	56 250
Impregnerte materialer, bru	1	32 129	8 032	40 161
Skruer, materiell	1	3 500	875	4 375
Prosjektering, byggesøknad, grunnarb, byggeledelse dv	12	68 940	17 235	86 175
Leid transport/maskin, frakt dragere mm lsmeningen	1	10 000	2 500	12 500
Montering stålbjelker og montering bru dv	4	22 980	5 745	28 725
Kjøring bil, skuter	1	5 000	1 250	6 250
Gebyr byggesak				
Uforutsett ca 10%	1	19 000	4 750	23 750
Sum		212 374	53 094	265 468
Egeninnsats dagsverk				
Frakt varer grunn	4	15 000	3 750	18 750
Grunnarbeid	5	18 750	4 688	23 438
Hogging, barking, frakt tømmer brukar	4	15 000	3 750	18 750
Bygging elementer bru	3	11 250	2 813	14 063
Frakt stålbjelker og matrialer bru	7	26 250	6 563	32 813
Montering stålbjelker og montering bru	10	37 500	9 375	46 875
Vinsjing fra elv og montering gamle dragere til innpå bru	2	7 500	1 875	9 375
Kjøring bil, snøscooter, atv	1	5 000	1 250	6 250

Sum		136 250	34 063	170 313
-----	--	---------	--------	---------

Gjennomføringsplan:

Innkjøp og frakt varer til betongfundament vår/vinter 2025. Forankring støyping av fundament sommer/tidlig høst 2025. Beregnet til ca kr 40 000,-

Frakt stålbejelker og material og montering bru vinter/vår 2026. Beregnet ca kr 172 000,-.

Bilde av lignende bru som er planlagt i Kastjønnelva

Vedlegg:

FDV-Blad Kasttjønnebrua (Snåsa fjellstyre)

FDV-Blad Kastjønneelvbrua (Felles bru

Gjefsjøen fjellgård og Snåsa fjellstyre)

Historikk

Historisk viktig kryssingspunkt av Kastjønneelva . Første brua her ble bygd på 60-tallet av Alfred og Nils Andersson, Nikard Larsson og Oddvar Åsvoll

Denne brua er bygd på slutten av 90-tallet. Det var Snåsa fjellstyre og grunneierne på Gjefsjøen som bygde den.

Utførelse

Ligger på tømmer kar begge sider. Treunderlag. Stålbjelker opphengt i bukk konstruksjon

Bjelker: H-bjelker (h)15cm og (b)15cm

Dekke: 2` ` 4 trykkimregnert

Dekke innpå bruer: klyvd furu

Mål

Bjelker ca 10 m

Innpå bru vest ca 5 m

Innpå bru øst ca 4 m

Bredde: 1,55 m (innvendig)
kavel 1,90m

Status

Bra

Kartref:

33W 404551 7108732

NILS CHRISTIAN GJEFSJØ
POSTBOKS 85
7761 SNÅSA

Vår ref.:
2025/378-/JAA

L.nr.
3084/2025

Arkiv
73/1

Deres ref.:

Dato:
28.04.2025

73/1 - Vedtak søknad om tillatelse til tiltak - Vedlikehold/utskifting bru Kasttjønnelva

Bygningsmyndigheten har mottatt søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett, mottatt den 19.03.2025.

Vedtak:

Bygningsmyndigheten i Snåsa kommune gir tillatelse til vedlikehold/utskifting/flytting av bru over Kasttjønnelva. Saksopplysninger som fremgår i søknaden, er lagt til grunn for tillatelsen.

Tillatelsen gis på følgende vilkår

- Er ikke tiltaket igangsatt innen 3 år etter vedtaksdato, faller tillatelsen bort. Dette gjelder også dersom tiltaket innstilles i mer enn 2 år, jf. pbl § 21-9.
- Tiltaket kan ikke tas i bruk før kommunen har utstedt ferdigattest eller midlertidig brukstillatelse for tiltaket, jf. pbl § 21-10 og byggesaksforskriften § 8-1. Det er ansvarlig søkers ansvar å sende inn søknad om ferdigattest evt. midlertidig brukstillatelse.
- Utbygger er ansvarlig for at skjæring, fylling og terreng sikres.
- Avfall skal håndteres i tråd med forurensningsloven.
- Ved behov for motorferdsel i utmark i forbindelse med tiltaket, må dette avklares ihht. Motorferdselsloven.

For behandling etter plan og bygningsloven skal du/dere betale gebyr for kommunens saksbehandling. Gebyret er beregnet til **kr. 2891,-**.

Hjemmel for vedtaket

1. Plan- og bygningsloven § 20-4 (søknad uten ansvarsrett).
2. Plan- og bygningsloven (PBL) § 21-9. Bortfall av tillatelse.
3. Plan- og bygningsloven (PBL) § 21-10. Sluttkontroll og ferdigattest.
4. Byggesaksforskriften (SAK10) § 8-1. Ferdigstillelse av tiltak.
5. Byggteknisk forskrift (TEK17) med veiledning.
6. Lov om vern mot forurensninger og avfallsloven (forurensningsloven).
7. Gebyr pbl. § 33-1, jf. kommunens forskrift om gebyr for byggesaker m.m. vedtatt av Snåsa kommunestyre.

Postadresse:
Sørsivegen 6
7760 Snåsa

Sentralbord: 74 13 82 00
Saksbehandler tlf:
Org. nr: NO 00964982031
Bankgiro: 4212.02.97613

Fakturamottak:
Vennalivegen 7
7670 Inderøy
fakturamottak@inderoy.kommune.no

www.snasa.kommune.no
E-post: postmottak@snasa.kommune.no

8. *Kommuneplanens arealdel 2024 (planID. 5041_2024001), vedtatt dato 31.10.2024*
9. *Verneplan for vassdrag: 308/2 Holderen Jævsjø Grønningen Langvatnet, ikrafttredelsesdato 30.10.1980.*
10. *Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark*

Orientering om klageadgang

Vedtaket kan påklages i henhold til reglene i forvaltningsloven kapittel VI. Klagefristen er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket kom frem. Det må fremgå hva det klages over, og klagen må begrunnes. Klagen sendes til kommunen.

Saksopplysninger:

Roller

Tiltakshaver og ansvarlig søker: Nils Christian Gjefsjø, Postboks 85, 7760 SNÅSA

Eiere av tiltaket

Nils Christian Gjefsjø, Postboks 85, 7760 SNÅSA

Per Ingemar Larsson, Frueskovegen 12, 7760 SNÅSA

Linn Marita Larsson, Gosenvegen 66, 7717 STEINKJER

Bård Helge Larsson, Sankt Pauligatan 11, SE-41660 GÖTEBORG

Tiltak

Søknaden gjelder oppføring av ny bru over Kasttjønnelva på eiendommen gbnr. 73/1, etter at den gamle brua ble tatt av flom i januar 2025. Ny bru vil bli flyttet ca. 10 meter oppstrøms for å få forankret den i berg og stein, samt bedre sikring mot flom med isgang. Ny bru vil bli utført med nye stålbjelker på 12 meters lengde, og stålbjelkene på 10 meter etter gammel bru vil bli brukt som en innkjørsel/overløp til ny bru. På tvers av stålbjelkene vil det ligge impregnerte bjelker med kjørespor i impregnerte kledningsbord i samme retning som stålbjelkene. Det vil bli konstruert rekkverk på begge sider av brua. Total lengde på konstruksjonen vil bli 26 meter. 4 meter av disse er for å lette innkjørsel til brua. Total bredde på konstruksjonen vil bli 3,65 meter, med en avstand mellom rekkverket på 2 meter. Høyde på rekkverk vil bli 1,1 meter. Brua vil bli liggende i retning Nordvest-Sørøst.

Vedlagte dokumenter i søknaden

- C-1: Avklaring eierforhold og tiltakshaver Kasttjønnebrua
- D-1: Situasjonsplan
- E-1: Tegninger
- Q-1: Bilde av tenkt konstruksjon
- Q-2: FDV-blad Kasttjønnebrua
- Q-3: Prosjektbeskrivelse Kasttjønnebrua

Nabovarsling

Naboer er informert, og er samtidig eiere av tiltaket.

Plansituasjon

Gjeldende plan for området er Kommuneplanens arealdel 2024, vedtatt dato 31.10.2024(plan ID 5041_2024001), med planformål: LNRF areal for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag

Bygningsmyndighetens vurdering:

Fremlagt dokumentasjon er vurdert som tilstrekkelig til å kunne behandle søknaden.

Ansvarlig søker har dokumentert at tiltaket er i samsvar med gjeldende plan for området. Tiltaket anses å tilfredsstille plan- og bygningslovens krav til visuelle kvaliteter (estetikk).

Historikk

Dette er et viktig krysningspunkt av Kasttjønnelva. Første brua her ble bygd på 60- tallet av Alfred og Nils Andersson, Nikard Larsson og Oddvar Åsvoll. Når isen er utrygg på Gjevsjøen sen høst og vår, brukes skuterleia til Bjørkedet av folket på Gjefsjøen. Fra svensk side går det bilvei til Bjørkedet.

Flomtatt bru ble bygd på slutten av 90-tallet. Det var grunneierne på Gjefsjøgårdene og Snåsa fjellstyre som bygde den. Fjellopsynet i Snåsa fjellstyre har brukt og bruker brua på sine oppdrag i området.

Det er mange turgåere som går leia forbi Gaundalen fjellgård, Holden Fjellgård og Gjefsjøgårdene som bruker brua både sommer og vinter. Av disse er det mange som går Norge på langs. Turistforeningen har merket sommerlei mellom Gaundalen, Holden og Gjefsjøen, og brua ligger i tilknytning til denne leia.

I januar 2025 ble brua tatt av flom og isgang. Da hadde både den gamle og den brua (bygd på 90- tallet) berget for mange flommer.

Prosjektplan

Det er tydelig at det var en kraftig flom og isgang som tok brua. Den har berget i over 60 år. Når det prosjekteres bru her nå, velges det å flytte bru ca. 10m oppstrøms. Med dette får en forankret brufester i berg og stein, og løftet brua så mye at den tåler framtidige flommer med isgang. Brua ligger langt til fjells og det er går mye tid til frakting av varer til prosjektet. Det vil være naturlig å frakte det meste på leia fra Ismenningen. Snåsa fjellstyre leies til prosjektering, byggesøknad kommunen, byggeledelse grunn og montering bru. Gjefsjøgårdene går inn med egeninnsats på frakting av grunnvarer, jernbjelker og materialer. I tillegg arbeid med fundament, lagging av bru-bukker og hogging/barking av furu til brukar på vest side av elva. Stålbjelker fra gammelbrua blir gjenbrukt til innpåbru på øst side av elva. Dette gjøres av erfaring etter inspeksjon etter flom som tok gammelbrua. Da kan flom og is passere ved overløp under denne innpåbrua.

Vurdering

Tiltaket vurderes som gjenoppbygging av et eksisterende tiltak. Brua blir brukt som sikker lei til og fra gårdene på Gjevsjøen i de tidene det ikke går å kjøre isen over til Bjørkedet, eller skuter over til Skromoen/Ismenningen. Samtidig er brua også brukt av Snåsa Fjellstyre i deres utøvelse av sine oppgaver i området. Den inngår også som en del av Den Norske Turistforening sin merkede løype mellom Fjellgårdene i Snåsa.

Brua har en funksjon som dekker både Friluftsliv, næring og nødlei for Gjefsjøen fjellgård, og anses som et nødvendig tiltak for fortsatt drift av fjellgården.

Tiltaket ligger i et aktsomhetsområde for flom (ikke kartlagt), men ved å flytte brua ca. 10 meter oppstrøms, vil sikringen mot flom og isgang bli bedre enn ved opprinnelig plassering.

Tiltaket ligger innenfor verneplan for vassdrag: 308/2 Holderen Jævsjø Grønningen Langvatnet, ikrafttredelsesdato 30.10.1980. Det vurderes at omsøkt tiltak ikke vil påvirke vassdraget nevneverdig, men det forutsettes at Lov om vern mot forurensing og avfallsloven (Forurensningsloven) vil bli overholdt.

Omsøkt tiltak ligger innenfor Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark. Tiltaket er vurdert som vedlikehold av eksisterende godkjent transportlei til Gjevsjøen fjellgård. Vedtaket vil oversendes nasjonalparkstyret til orientering.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

Tiltaket er sjekket opp mot kartgrunnlag og databaser (GisLink, Naturbase, Artsdatabanken) som omhandler arter, naturmiljø eller biologisk mangfold.

Friluftsliv - Holden fjellgård - Skjeldbreien - Gjevsjøen fjellgård

Områdebeskrivelse: Nærområder for Holden Fjellgård og Gjevsjøen Fjellgård. Statskog eid utleiehus i Holden med båtleie i Holderen og Skjeldbreien. Sjøhushold NTT hytte i Holden. Nærområdene rundt hyttene er viktig for bruk og trivsel på hytta. De fleste oppholder seg der. Stien fra Grubba/Ismenningen, er merket til Holden. Leia til Gjevsjøen går også i dette i området. Det er også parkering på svensk side med merket sti til Holden. Fiske i Holden er en viktig aktivitet i forbindelse med bruk av Holden. Seterdrift om sommeren med matsalg på bestilling. Ved Raudjønna ligger ei lita sommeråpen villmarksbu felleseid av Statskog/reindrift. Muligheter for båt og garnutleie. Holdenshatten (720 moh.) er relativt lett tilgjengelig topp på grensa til Sverige. Utfartsområde til store fjellområder godt egnet til ski og fotturer, bær- og jaktturer. Holden ligger i Skjækerfjella- Blåfjella Nasjonalpark. Selve Holden/Gjevsjøen er i temakartet inndelt som en korridor mellom parkgrensa og svenskegrensa. Gjevsjøen Fjellgård er også et godt besøkt område med en bebodd fjellgård og en ikke fastbeboende fjellgård foruten flere private hytter i nærmiljøet. Området ligger midt i Blåfjella- Skjækerfjella Nasjonalpark og har en rik kulturreng og har vært historisk viktig knutepunkt for handel mellom Sverige og Snåsa. Serverings- og overnattingsmuligheter på bestilling hos eierne av fjellgården. Rike jakt- og fiskemuligheter samt utgangspunkt for lengre ski- og fotturer. En del skutertrafikk i området grunnet næringsaktivitet og besøkskjøring til Gjevsjøen. Aktiv drift på Gjevsjøen påvirker nærområdet og bruken av sjøen. Nordre Gjevsjøhatten (975 moh.) og Søndre Gjevsjøhatten (936 moh.) er for øvrig nasjonale grensemerke og fine turmål. Fra svensk side er det parkeringsmuligheter og muligheter for båtskyss over Gjevsjøen. Besøkende fra hele regionen.

Verdi: Viktig friluftslivsområde

Omsøkt tiltak ligger i et innlandsås- og fjellandskap bestående av tynn morene, samt torv og myr.

Det er ikke registrert rødlistede arter i området, men er et viktig funksjonsområde for storfugl.

Omsøkt tiltak ligger innenfor Låarte/Luru reinbeitedistrikt, og brukes som tidlig høst vinterbeite, og både tidlig og sent vinterland. Tiltaket vil ikke påvirke beitebruken i området nevneverdig, og ligger ikke i kalvingsland eller trekkruiter for rein.

§ 8 Kunnskap om naturmangfold i området

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningsvedtak.

Omsøkt tiltak er vurdert til å være vedlikehold/utskifting/flytting av eksisterende bro, og det vurderes at det ikke er sannsynlig at tiltaket vil medføre vesentlig skade på økosystem, naturtyper, vegetasjon, flora, landskap og geologi. Basert på vurderinger som er gjort, kan det sies at naturmangfoldet er ivaretatt på en tilstrekkelig måte.

§ 10 Samlet belastning på naturmangfoldet i planområdet

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. I og med at det ligger en eksisterende bro på stedet, vil omsøkt tiltak ikke påvirke omliggende område nevneverdig.

Samlet vurderes det at tiltaket ikke vil gi vesentlig økt belastning på sårbare naturverdier.

§ 11 Kostnader ved miljøforringelse

Tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

Det er vurdert at tiltaket ikke vil føre til skade av en slik karakter at kompenserende tiltak er aktuelt.

§ 12 om miljøforsvarlig teknikker og driftsmetoder

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

Det vurderes at tiltaket ikke vil føre til skade på naturmangfold av en slik karakter at kompenserende tiltak for arter og mangfold.

Konklusjon

Hensynet til naturmangfoldloven er vurdert å være ivaretatt.

Kulturminneloven

Etter søk i temakart finner vi ikke registrerte kulturminner innen en sone på 100 m fra tiltaket.

Det kan allikevel være kulturminner som ikke er avdekket og registrert i området. Påtreffer dere kulturminner av noe slag under arbeidene, må arbeidene stoppe opp og vernemyndigheten varsles (Trøndelag fylkeskommune, Sametinget).

Gebyr

Størrelse gebyr er vurdert etter prinsipp om selvkost og gjennomsnittlig tidsbruk for denne type sak. Jf. kommunens gebyrregulativ for 2025:

Type	Antall	Beløp (kr)
Andre mindre søknadspliktige tiltak	1	2891,-
Å betale:	Sum	2891,-

Faktura blir ettersendt.

Jijnjh heelsegh / Vennlig hilsen

Jan Aasum
Byggesaksbehandler

Vedtak godkjent av:
Are Tomter
Tjielteåvtehke - Kommunalsjef UTV

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

LINN MARITA LARSSON	Gosenvegen 66	7717	STEINKJER
PER INGEMAR LARSSON	FRUESKOVEGEN 12	7760	SNÅSA
STATSFORVALTEREN I TRØNDELAGE BLÅFJELL -	Postboks 2600	7734	STEINKJER
SKJÆKERFJELLA - LIERNE			

LÅARTEN SIJTE / LURU REINBEITEDISTRIKT	c/o Mattias Jåma	7760	SNÅSA
	Snåsavegen 360		
TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE	Fylkets hus Postboks 2560	7735	STEINKJER
SAMEDIGGI / SAMETINGET	Ávjovárgeaidnu 50	9730	KARASJOK
BÅRD HELGE LARSSON	Sankt Pauligatan 11	SE-	Göteborg
		41660	

Fra: Tormod Bruce Solstad[tormod@naturporten.no]
Sendt: 08.10.2025 13:02:19
Til: Jonsson, Sofie[sofie.jonsson@statsforvalteren.no]
Tittel: Re: Invitasjon til innspillsrunde for mulige tiltak i Blåfjella – Skjækerfjella og Lierne nasjonalparker 2026

Forslag til tiltak:

tir. 30. sep. 2025 kl. 10:53 skrev Jonsson, Sofie <sofie.jonsson@statsforvalteren.no>:

Vi inviterer herved til innspillsrunde for mulige tiltak i **Blåfjella–Skjækerfjella og Lierne nasjonalparker** for året **2026**.

Vi starter møtet med en gjennomgang av årets sesong og gjennomførte tiltak.

Deretter åpner vi for innspill for **2026**. Vi minner om at alle innspill må sendes **skriftlig i forkant av møtet, senest ~~tisdag~~ torsdag 9 oktober**.

-

Innspillene får gjerne inneholde:

- **Prosjektbeskrivelse av tiltaket**

En kortfattet og tydelig beskrivelse av hva tiltaket gjelder, begrunnelse, hvor det er planlagt gjennomført, og hvordan tiltaket ønskes realisert. Beskriv gjerne målsetting, metode, om det finnes andre involverte aktører og andre eventuelle praktiske hensyn som må tas.

- **Kart og skisser**

Kart og/eller enkle skisser som viser lokalisering av tiltaket, og eventuelt hvordan området er tenkt tilrettelagt eller endret. Dette bidrar til å gi en visuell forståelse av tiltakets omfang og plassering.

- **Bilder**

Bilder fra området som viser eksisterende forhold, behov for tiltak eller ønsket utvikling. Bilder kan være nyttige for å dokumentere utfordringer eller illustrere potensialet i tiltaket.

- **Budsjett**

Et overslag over kostnader knyttet til gjennomføring av tiltaket, inkludert eventuelle delkostnader (materialer, transport, arbeidskraft, etc.).

Dersom du ser at denne e-posten er sendt til feil person, vennligst videresend til riktig kontaktperson – eller andre du mener bør delta.

Vel møtt!

Sofie Jonsson
nasjonalparkforvaltere

Statsforvalteren i Trøndelag
Trööndelagen Staatehaaltoje

Telefon: 74 16 81 48

Mobil: 48 24 45 12

E-post: sofie.jonsson@statsforvalteren.no lina.nostvold@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/tl

Microsoft Teams [Trenger du hjelp?](#)

[Bli med i møtet nå](#)

Møte-ID: 355 074 317 754 1

Passord: NS3rY7o4

For arrangører: [Møtealternativer](#)

--
Mvh Tormod Bruce Solstad

Oppgradering av nettsiden – nasjonalparken.no

Referanse; Partnerskapsavtalen mellom Lierne nasjonalparksenter IKS og Nasjonalparkstyret for Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparker.

Nettsiden nasjonalparken.no er landingsside for digitalt besøkende til Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparker. For å sikre en bedre brukeropplevelse og struktur i informasjonsarbeidet, bør det gjennomføres en oppgradering og omstrukturering av nettsiden. Herunder bør følgende tiltak gjennomføres;

- Restrukturering av landingsside og oppsett av nye temasider for parkene.
- Tilknytning til nettsiden nasjonalparkstyret.no for å tilgjengeliggjøre styre- og sakspapirer.
- En tydeligere tilknytning til nettsiden norgesnasjonalparker.no for å tilgjengeliggjøre informasjon om nærliggende verneområder
- Innholdsproduksjon av oppdatert innhold iht gjeldene kommunikasjonsplan
- Oppsett av ny meny – for å optimalisere informasjonstilgang og søk
- Meny for språkvalg og oversettelse til engelsk og sørsamisk
 - o NB Flere språk kan innarbeides på sikt

Pris estimat;

- Tjenestekjøp SMART media;
Kr 59500,-
- Tjenestekjøp oversetting;
Kr 27200,-
- Timer LNPS, prosjektledelse, forarbeid, nettside-oppsett, nettside innholdsproduksjon;
Kr 67200,-
- Adm kostnader;
Kr 10000,-

Totalt prisestimat;

Kr 163 900,- eks mva

Lierne 08.10.2024

Tormod Bruce Solstad
Daglig leder LNPS

Fra: Trine Hasvang Vaag[Trine.Hasvang.Vaag@snasa.kommune.no]
Sendt: 07.10.2025 12:50:44
Til: Jonsson, Sofie[sofie.jonsson@statsforvalteren.no]
Tittel: Mulig tiltak for 2025

Hei.
Viser til mail fra dere meg mulighet til å komme med innspill til mulige tiltak for året 2026.
Her er et innspill fra Snåsa kommune.

Mvh

Trine Hasvang Vaag
Prosjektleder iLag
Tlf: 45 60 04 33
Epost: trine.vaag@snasa.kommune.no

Blåfjella-Skjækerfjella
nasjonalpark

Lierne
nasjonalpark

Skjækra
Landskapsvernområde

Foto: Steinar Bach

BESØKSSTRATEGI

FOR

**BLÅFJELLA/SKJÆKERFJELLA – LIERNE NASJONALPARKSTYRE
LÅARTE/SKÆHKERE – LIJRE NASJONALPAARHKSTOVROE**

Revisjonshistorikk

Prosjektplan vedtatt i NP-styret 09/2017	03.04.2017
Brukerundersøkelser	Sommer 2017
Rapport - Analyser av brukerundersøkelsen fra NINA	09.05.2018
Første gangs behandling i nasjonalparkstyret, UTKAST	22.10.2018
Andre gangs behandling i nasjonalparkstyret, UTKAST	21.11.2018
Workshop med NP-styret, RU og Besøkssenteret	14.03.2019
Tredje gangs behandling i nasjonalparkstyret, FORSLAG	27.05.2019
Faglig gjennomgang av Miljødirektoratet	30.10.2019
Fjerde gangs behandling i nasjonalparkstyret, Høringsdokument	25.11.2019
Behandling av høringsuttalelsene, vedtatt av NP-styret i møtet den	14.02.2020
Endelig godkjent av Miljødirektoratet i brev av	03.06.2020

Innhold

1. Innledning.....	4
1.1. Formål.....	5
1.2. Rammeverket	5
1.2.1. Verneformålet	6
1.2.1.1. Formålet med Blåfjella / Skjækerfjella nasjonalpark.....	6
1.2.1.2. Formålet for Lierne nasjonalpark	6
1.2.1.3. Formålet for Skjækra landskapsvernområde	6
1.2.2. Verneforskriftene om ferdsel og tilrettelegging.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
1.2.2.1. St.mld. 18 (2015-2016) Varslet forslag om endringer i verneforskriftene	7
1.2.3. Forvaltningsplanene om ferdsel og tilrettelegging	Feil! Bokmerke er ikke definert.
2. Kunnskapsgrunnlaget	8
2.1. Verneverdiene og Kulturminner.....	8
2.2. Sårbare naturverdier og kulturminner	10
2.3. Den tradisjonelle bruken	17
2.4. Innfallsporter.....	20
2.5. Eksisterende stier	23
2.6. Reiselivet	27
2.7. Den besøkende.....	31
2.8. Sammenstilling og situasjonsanalyse	35
3. Mål og strategiske grep	39
3.1. Mål for besøksforvaltningen	41
3.1.1. Hovedmål	41
3.1.2. Delmål for verneverdiene inkl. kulturminner.....	41
3.1.3. Delmål for lokalsamfunnet og de tradisjonelle brukerne	41
3.1.4. Delmål for reiselivet og de besøkende.....	41
3.2. Strategiske grep.....	42
3.2.1. Overordna strategier	42
3.2.2. Gjennomgående strategier.....	42
3.2.3. Strategier for kommunikasjon / informasjon.....	42
3.2.4. Strategier for kanalisering av ferdsel – Velkommen inn!.....	43
4. Tiltak	44
Kilder.....	45

1. Innledning

Den 3. april 2017 vedtok Blåfjella/Skjækerfjella - Lierne nasjonalparkstyre en prosjektplan for å sette i gang arbeid med besøkstrategi for Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark (BSNP), Lierne nasjonalpark (LNP) og Skjækra landskapsvernområde (SLVO). I prosjektplanen har styret gjort et valg der det ønskes å behandle alle de tre verneområdene i en samlet besøkstrategi, men der det enkelte områdets særegenhet og verneformål blir ivaretatt.

Besøksstrategi er en plan for hvordan forvaltningsmyndigheten vil gjennomføre besøksforvaltning for verneområdene. Besøkstrategiene vil inngå i forvaltningsplanene og er en del av revideringen av disse forvaltningsplanene. Tiltaksplanen rulleres årlig, men tiltak skal være innenfor de rammene besøkstrategiene og forvaltningsplanene gir.

Miljødirektoratet har utviklet en egen merkevarestrategi for Norges nasjonalparker – som også inkluderer andre store verneområder;

«Den visuelle identiteten er bygget på konseptet portal. En portal er en inngangsport som også symboliserer overgangen mellom to dimensjoner; det kultiverte og det naturlige.

Natur har en viktig plass i den norske folkesjelen. Vi kjenner gleden av å bestige små og store fjell, oppleve stillhet og føle kraften fra det uberørte. Nasjonalparkene er det flotteste vi har av natur, og skal oppleves og bevares. Nasjonalparkene, alle verneområder, besøkssentrene og nasjonalpark-kommunene vil både være vertskap for opplevelser og vise omsorg for de besøkende og naturen. En ny og samlende visuell identitet åpner porten til nye opplevelser, senker terskelen for besøk og øker kunnskapen om naturen.

Sammen tar vi vare på det aller fineste vi har.»

Miljødirektoratet har gitt følgende definisjonen på besøksforvaltning:

Å legge til rette for og styre bruken i en nasjonalpark slik at opplevelsen for de besøkende og den lokale verdiskapingen blir størst mulig, forståelsen for vernet økes og verneverdiene ivaretas

Miljødirektoratet viser også til begrepet besøkstrategi og definerer det som:

«En besøkstrategi er en plan for hvordan forvaltningsmyndigheten vil gjennomføre besøksforvaltning for verneområdet. Besøkstrategien skal vise hvilke tiltak (informasjon, fysisk tilrettelegging, sonering, oppsyn etc.) som er nødvendige for å balansere verneverdier, besøkende og lokal verdiskaping i et verneområde, slik at en oppnår størst mulig nytte for alle tre interesser».

I arbeidet med besøksforvaltning og -strategi legges følgende prinsipper til grunn:

«Dersom det er motstridende målsettinger mellom ivaretagelsen av verneverdiene, tilrettelegging for de besøkende og lokal verdiskapning, skal ivaretagelsen av verneverdiene tillegges størst vekt».

1.1. Formål

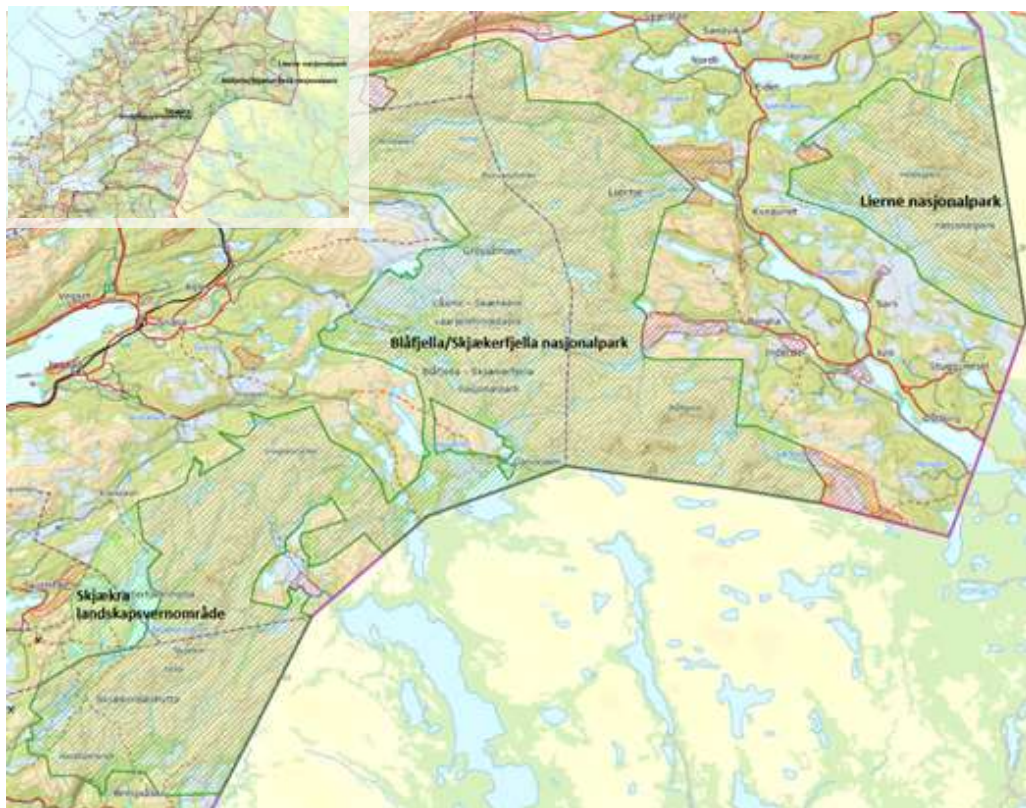
Formålet med utarbeidelse av en besøkstrategi er å få til en helhetlig, langsiktig og bærekraftig besøksforvaltning i Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparker, samt Skjækra landskapsvernområde.

Besøksforvaltning skal være et verktøy for forvaltningen og har som mål å bidra til:

- Å ivareta og sikre natur- og kulturverdiene,
- Lokal verdiskapning
- Gode opplevelser for de besøkende i verneområdene.
- Å opprettholde grunnlaget for samisk reindrift og annen tradisjonell bruk av verneområdene.

For å oppnå en effektiv besøksforvaltning er det avgjørende å se verneområdene i sammenheng med de tilgrensende områdene. Et nært samarbeid med forvaltningsmyndighetene (fylkeskommunen, kommunene, fjellstyrene, grunneierne) i disse områdene og nasjonalparkforvaltningen vil være nødvendig.

1.2. Rammeverket

1.2.1. Verneformålet

Verneformålet sier noe om hvorfor områdene ble vernet

1.2.1.1. *Formålet med Blåfjella / Skjækerfjella nasjonalpark*

Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark har til formål å ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv. De lavereliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Kulturminner skal ivaretas.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

1.2.1.2. *Formålet for Lierne nasjonalpark*

Lierne nasjonalpark har til formål å sikre et sammenhengende fjellområde med dets naturlige plante- og dyreliv. Sammen med tilgrensende verneområder på svensk side, utgjør Lierne nasjonalpark et betydelig areal hvor tekniske inngrep er svært beskjedne. Sentrale partier har en rik høyfjellsfauna, mens høystaudebjørkeskog og vierkjerr gir rike biotoper i overgangen mellom fjell og lavereliggende områder. Her finnes også flere verdifulle våtmarksområder. Kvartærgeologisk er landskapet i Lierne nasjonalpark spesielt for regionen, med tykke moreneavsetninger og mange ulike løsmasseformer, herunder rognmorener. Kulturminner skal ivaretas.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

1.2.1.3. *Formålet for Skjækra landskapsvernområde*

Formålet med Skjækra landskapsvernområde er å ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap. Fjellskogen innover mot Skjækerfjella og i tilknytning til lisider og bekkedaler, samt den særegne vegetasjonen i den sørvendte lia mot Grønlihø, er en vesentlig del av landskapets egenart og verdi.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

1.2.1.4. St.mld. 18 (2015-2016) Varslet forslag om endringer i verneforskriftene

Som en konsekvens av **St.mld. 18 (2015-2016)**, «*Friluftsliv, Natur som kilde til helse og livskvalitet*», foreligger det nå et utkast fra Miljødirektoratet som har vært på høring og som nasjonalparkstyret har svart på og som en bør ha med seg i den videre vurdering av besøkstrategiene.

Det er foreslått i St.mld. 18 (2015-2016), å åpne for sykling på veier og stier i nasjonalparker og landskapsvernområder. Dersom verneformålet tilsier det, kan sykling likevel reguleres i avgrensede områder. Miljødirektoratet legger til grunn at eventuelle forbud mot sykling på bestemte stier må være begrunnet i verneformålet og sårbarhetsvurderinger (ikke brukerkonflikter). Forbud mot sykling på bestemte stier skal ved behov reguleres i verneforskriften. Utgangspunktet er likevel at sykling som hovedregel skal tillates.

Nasjonalparkstyret ga følgende høringssvar: Sykling på barmark er kun tillatt på veier, stier og i kjørespor. Det er ikke tillatt å sykle på veier, stier, kjørespor og innenfor soner avmerket i vernekart.

Det skal også legges til rette for endring av bestemmelse om organisert ferdsel i de verneområdene hvor det i forskriftsbestemmelsen er gjort et skille mellom kommersielle og ikke-kommersielle aktører. (Dette skillet er bl.a. formulert som at organisert ferdsel i regi av DNT, skoleklasser, foreninger og turlag er tillatt). Etter at NML trådte i kraft er det ikke lenger adgang til å regulere ferdsel til fots i landskapsvernområder og forskriftene bør derfor oppdateres i tråd med dette.

Nasjonalparkstyret ga følgende høringssvar: Organisert ferdsel som kan skade verneverdiene må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten. Nærmere retningslinjer gis i forvaltningsplan. (Det betyr at man fjerner skille mellom kommersiell og ikke-kommersiell organisert ferdsel.)

Denne varslede forskriftsendringen er fortsatt ikke på plass, men der er kommet avklaringer på hvordan man skal betrakte **el-sykkel** (Miljødirektoratet 14.05.2019):

- **Kjøretøysforskriften** § 2-5 nr. 12 ble endret (23.03.2015) slik at det fastslås at elektriske sykler, med spesifikasjoner som angitt i forskriften, ikke skal anses som motorvogn etter vegtrafikkloven § 2. Dette var viktig for å klargjøre at det ikke var krav om registrering, forsikring osv som for annen motorvogn. Etter vegtrafikklovgivningen er dermed el-sykler, i likhet med andre sykler, regnet som kjøretøy - men ikke som motorvogn.
- **Motorferdselloven** definerer imidlertid motorferdsel som ... bruk av kjøretøy ... drevet med motor. Bruk av el-sykkel er derfor i utgangspunktet omfattet av motorferdselsforbudet i loven. Som en følge av dette ble motorferdselsforskriften (forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag) endret ved forskrift av 3. april 2017 slik at det nå fremgår tydelig av forskriften § 2a at "Elektriske sykler kan brukes i utmark".
- **Verneforskrifter** har egne bestemmelser om forbud mot motorisert ferdsel. Dette innebærer i utgangspunktet at også bruk av el-sykkel vil være forbudt. For noen verneområder vil det imidlertid være veier som er åpne for motorisert ferdsel herunder el-sykler. Miljødirektoratet legger til grunn at sykling med el-sykkel derfor vil kreve dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten hvis det er et motorferdselsforbud i området.

Bekkstuggu på Holden fjellgård Foto: Oddvar Åsvold

2. Kunnskapsgrunnlaget

Eksisterende kunnskap, og innhenting av ny, skal sammen danne grunnlaget for utarbeidelsen av en besøksstrategi med tilhørende tiltaksplan for våre verneområder. Denne informasjonen er også viktig i forbindelse med prosessen rundt revidering av forvaltningsplanene, som besøksstrategiene er en del av. På sikt vil dette være med på å bidra til en langsiktig og bærekraftig forvaltning av våre verneområder.

Kunnskapsgrunnlaget som må foreligge kan deles inn i fire hovedelementer i forbindelse med besøksforvaltningen; - verneverdiene, - sårbare naturverdier, - den tradisjonelle bruken og - de besøkende som også omfatter reiselivsaktører.

2.1. Verneverdiene og Kulturminner

Verneverdiene

Felles for alle tre verneområdene er at de ligger i det området med de laveste fjellpassene mellom øst og vest. Det er her over disse områdene at taigaen møter havet. Derfor møtes plante- innsekter- fugl- og -dyreliv fra østlige til vestlige arter, fra kystarter til fjellarter, og i dette geografiske midtpunktet i Norge møtes også sørlig og nordlige arter. Dyre- og plantelivet representerer økologiske overganger fra lavland til høyfjell. Området har rik og spesiell botanikk. Både kyst- og fjellplanter, sørlige, østlige og nordlige arter er representert. I daler og liser finnes fjellskog i ulike utforminger, ofte med innslag av naturskog og urskogslignende skog. Dette er leveområder for mange sårbare arter. Området har et rikt fugle- og dyreliv. Bl.a. har fuglefaunaen tilstedeværelse av flere østlige arter. Mye av plantekoloniseringen etter siste istid har gått over her, blant annet er man rimelig sikker på at grana

kom inn i Norge over Lierne. Det er denne blandingen av, ikke bare høyfjell, men også lavere liggende daler med løsmasser, store myr og våtmarksområder med stor biologisk produksjon som gjør dette området så verdifullt som matfat for arter knyttet til både skog og høyfjell.

Det er nettopp dette som gjør dette område verneverdig, med en variasjon fra kystklima til svakt kontinental klima - langs svenskegrensen, - langs kjølen, - langs vannskillet, - med vannsystemer som strekker seg fra Østersjøen over kjølen og ned mot Norskehavet.

Det er ikke vanskelig å tenke seg at disse vannsystemene har vært naturlige veivisere på tvers av den skandinaviske halvøya for planter, fugler, fisk, andre dyrearter og mennesket. Det er denne «møteplassen» og «smeltingen» som gjør at man finner arter som er sjeldne i Norge (selv om de ikke nødvendigvis er sjeldne i en større målestokk). Her finner man insekter - sopp – lav og høyere plantearter som er sjeldne ellers i landet, det er observert over 150 fuglearter og over 30 forskjellige pattedyrarter, deriblant er det, sammen med de svenske områdene, levedyktige bestander av de store rovdyrene bjørn, jerv og gaupe, og fjellreven yngler her.

Områdene på begge siden av kjølen har hele tiden vært tynt befolket med lite tekniske inngrep og utgjør derfor et av Nord-Europas største sammenhengende mest villmarkspregede områder. Dette har vært og er naturområder som er lite påvirket av menneskelig aktivitet. Det har i århundrer vært et sør-samisk kulturlandskap og det har vært en bærekraftig bruk av naturressursene fra den bofaste befolkningen. Det er nettopp disse kvalitetene som har gjort at man har valgt å verne store områder på både norsk og svensk side. Det å sikre og å ivareta denne bærekraftige bruken inn i en framtid der det blir stadig større press på å utnytte naturressursene ut over det lokale behovet og til rekreasjon for tilreisende.

Dette er i hovedsak et arealvern, sikring av et stort sammenhengende område med varierte naturtyper / biotoper som er lite påvirket av tekniske installasjoner og infrastruktur. Men det er også flere verneverdige landskapselementer og kvartærgeologiske forekomster innenfor verneområdene. For geologiinteresserte er istidslandskapet i Lierne nasjonalpark helt spesielt, med mange relativt sjeldne landskapsformer. På denne måten er det sikret et stort område som sikrer et vern av mange arter (sopp, lav, planter, insekter, fisk, fugler og andre dyr) uten at vernet er begrunnet i noen bestemte sårbare arter.

Kulturminnene

Kulturminnene i områdene i og rundt Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark er mange, men sporene er ofte svake og til dels usynlige. Mange steder må man i tillegg til å kjenne kulturhistorien være kjent med vegetasjonstyper og sammensetning for å kunne se nyansene og lese spor etter menneskenes tidligere bruk av området. Det lagt opp til et tett samarbeid mellom kulturminnemyndighetene (fylkeskommunen, Sametinget, Riksantikvaren) og forvaltningsmyndigheten når det gjelder forvaltning og behandling av enkeltsaker knyttet til kulturminner innenfor nasjonalparkens grenser.

I forhold til den menneskelige aktiviteten som har vært i området så er det naturlig at det er mest sør-samiske kulturminner som er registrert i området. Her det det registrert flest i Blåfjella/Skjækerfjella spesielt i Snåsa og noen få i Lierne. Nasjonalparkforvaltningen har tilgang til to kart over samiske kulturminner i området, men det er trolig mange flere enn de som er registrert. Andre kulturminner er registrert i Askeladden. Den mest spesiell er helleristningen av elg ved Nyttjønnin i Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark.

Samisk boplass Foto: Steinar Johansen

2.2. Sårbare naturverdier og kulturminner

Natur som blir vernet har generelt stor verdi både nasjonalt og internasjonalt. Disse naturområdene skal kunne oppleves og brukes. Der det er folk blir det naturlig nok også ferdsel. I Norge er det også allemannsrett, så det er vanskelig å forby noen å ferdes i naturen. For å skape en positiv opplevelse for besøkende uten at dette går på bekostning av natur- og kulturminneverdier er det viktig at forvaltningen legger til rette for ferdselen, i samspill med naturmiljøet, slik at det blir kanalisert utenom de sårbare områdene.

Fremskaffet kunnskap vil være med på å bidra til å ivareta verneverdiene ved å skjerme de sårbare naturverdier og kulturminnene for ferdsel, blant annet i form av kanalisering til mer robuste områder.

De viktigste trusler mot verneverdiene er fortsatt de samme som på vernetidspunktet slik det står beskrevet i Kgl.res av 17.12.04:

” Det foreslåtte verneområdet er et av Sør-Norges største sammenhengende villmarksområder. Inngrep som kan fragmentere dette, vil være en trussel mot verneverdiene. Fritidshusbygging, veibygging, skogbruksvirksomhet, økt motorisert og ikke-motorisert ferdsel og bygging av ulike anlegg/installasjoner er eksempler på tiltak og aktiviteter som på sikt kan bli en trussel mot verneverdiene i området.”

Stigådalen Foto: Christer Rognerud

Nasjonalparkstyret for Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne har søkt om midler for å foreta en sårbarhetsvurdering av enkelte områder, ble ikke prioritert, men fikk isteden gjennomført en NiN-kartlegging (Naturtypekartlegging i Norge). I denne vurderingen er det derfor basert på sårbarhetsvurderinger som er gjort andre plasser med tilsvarende naturtyper, aktivitet (reindrift) og av egne observasjoner.

Sårbarhet i denne sammenhengen kan beskrives som sannsynligheten for at det oppstår en endring i et område, i en naturtypen – art – artsgruppe. Sårbarheten vil beskrive hvor sensitiv, tåleevne, følsom, et område er for påvirkning. Sårbarhetsvurdering for ferdsel forutsetter dermed kunnskap om både sensitiviteten til området (naturtypen – art – artsgruppe) der folk ferdes og kunnskap om selve ferdselen i tid / når på året – hyppighet / hvor ofte – omfang / hvor mange – rom / utstrekning.

Sårbare områder for vegetasjon

Sårbarhet er knyttet til noen generelle egenskaper, og disse er det lett å finne igjen ute i terrenget. Spesielt slitesvake er vegetasjonstyper som er fuktige, spesielt om de ligger i kupert eller hellende terreng. Vegetasjon på fint substrat (sand, slit) er også sårbare, ettersom de er svært utsatt for erosjon dersom vegetasjonsdekket ødelegges. Det samme gjelder vegetasjon på eksponerte rabber, som har svært dårlig evne til gjenvekst. (Jf. NINA-rapport 1191).

Generell oppsummering av noen typiske sårbare områder:

- fuktige områder har dårlige slitestyrke
- tørre, eksponert områder har dårlig gjenvekst
- kupert og hellende områder kan ha dårlig slitestyrke og er erosjonsutsatte dersom slitasje oppstår
- områder i høgfjellet har dårlig gjenvekst pga. kort vekstsesong og marginale forhold for plantevekst

Sårbarhet er i seg selv ikke et problem, dersom områdene ikke utsettes for påvirkning / bruk. I sårbare områder oppstår det likevel en effekt av påvirkningen, problemstillingen vil være om effekten er innfor det som er områdets tåleevne eller ikke.

Det finnes ikke spesifikke datasett over vegetasjonstyper i Skjækra landskapsvernområde og Blåfjella/Skjærkjella og Lierne nasjonalparker. Den eneste heldekkende kartleggingen av vegetasjon er arealressurskartet AR50, utført av Skog og landskap. (se vedlagt kart).

Kartet viser at området stort sett er snaufjell, mye ferskvann, myr og skogkledde daler.

Sensitiv enhet	Geografisk område / Beskrivelse	Sensitivitet	Evne til rehab.
Slåtte- og beitemyr	Verdal, Nord-Vera, Tverrådalen: B-C verdi Brengsvollen, Hardmyran, Vollaåsen, Stamtjønnin, Klumpan, Flåtjønnhøgda	Dårlig slitestyrke. Lett spor av tråkk. Forverres ved økt ferdse. Arter som tåler tråkk.	Flate myrer har god evne rehab. Bakkemyr dårlig rehab. fordi rennende vann fører til økt erosjon.
Slåtte- og beitemyr	Snåsa, Gaundalen / Heinådalen: B-C verdi Seterslettet/Olagården, Holdeslettet, Kjøblislettet, Steinkjerholmen, Stormoen, Øvervollbekkdalen, Gollaugslettet	Dårlig slitestyrke. Lett spor av tråkk. Forverres ved økt ferdse. Arter som tåler tråkk.	Flate myrer har god evne rehab. Bakkemyr dårlig rehab. fordi rennende vann fører til økt erosjon.
Slåtte- og beitemyr	Snåsa, Grønningen / Heinådalen: C verdi Heggsjøsetra	Dårlig slitestyrke. Lett spor av tråkk. Forverres ved økt ferdse. Arter som tåler tråkk.	Flate myrer har god evne rehab. Bakkemyr dårlig rehab. fordi rennende vann fører til økt erosjon.
Slåtte- og beitemyr	Lierne, Løvsjølia / Kjerdelisdalen: B-C Verdi Kjerdelselva, Bengtseteren, Bustadmyrin, Holmtjønnna	Dårlig slitestyrke. Lett spor av tråkk. Forverres ved økt ferdse. Arter som tåler tråkk.	Flate myrer har god evne rehab. Bakkemyr dårlig rehab. fordi rennende vann fører til økt erosjon.

Sensitiv enhet	Geografisk område / Beskrivelse	Sensitivitet	Evne til rehab.
Slåtte- og beitemyr	Lierne, Storåa, Pålfjellet: C-verdi Pålfjellfloen	Dårlig slitestyrke. Lett spor av tråkk. Forverres ved økt ferdsel. Arter som tåler tråkk.	Flate myrer har god evne rehab. Bakkemyr dårlig rehab. fordi rennende vann fører til økt erosjon.
Sørilige – varmekjære skog	Steinkjer / Snåsa: Skjækra LVO, Grønlihøa, kalkrike arter, høgstaude samfunn. Frodig vegetasjon.	Djupt jordsmonn. God slitestyrke.	God rehab. dersom slitasjen blir borte.
Fjellskogen	Over hele området. Randsone mellom skog og fjell er et viktig område for skjul og mat. Relativt liten påvirkning fra mennesker opp gjennom tiden har ført til naturskog / urskog. En del sjeldne plantearter.	Lav artsrikdom. Sårbart økosystem. Grunt jordsmonn slites lett helt bort.	Sakte rehab. dersom slitasjen blir borte.
Bart / snau-fjell	Hele området. Grashei, snøleiesamfunn,	Dårlig slitestyrke pga tynt vegetasjonsdekke.	Dårlig rehab. pga vanskelig å binde vegetasjon også pga vinderosjon.
Våtmarks-myrområder	Hele området. Bakkemyr, flatmyr, nedbørsmyr. Viktig som «matfat» for dyre- fuglelivet pga sitt store artsmangfold.	Dårlig slitestyrke. Lett spor av tråkk. Forverres ved økt ferdsel.	Flate myrer har god evne rehab. Bakkemyr dårlig rehab. fordi rennende vann fører til økt erosjon.

Kilde: NTNU-rapport 2016-2 og 2010-5, HINT-155-2013, Norconsult-2018-01-31 NIN og egen lokal kunnskap.

Selv om det ikke er gjennomført en egen sårbarhetsundersøkelse, så er det gjennomført slåttemyrundersøkelse i hele området, ut fra dette kan en trekke noen konklusjoner om sårbarhet (Slåttemyrundersøkelser i Nord-Trøndelag 2013-2014, Anders Lyngstad, NTNU-rapport 2016-2). Det foreligger også en NiN-rapport fra Tverrådalen i Nord-Vera i Verdal, her er det også hovedsakelig myrområde og gammel slåttemyr.

Disse områdene er interessante fordi de ligger i områder der det historisk har vært mye ferdsel, og det er også i de samme områdene det er mye ferdsel i dag, da de gamle setergrendene har blitt til nye hytteområder og fortsatt utsatt for slitasje gjennom ferdsel.

Sårbare områder for dyreliv

Sårbarheten for dyrelivet er i hovedsak knyttet til forstyrrelser i hekke og yngleperioden på senvinter, vår og tidlig sommer. Dette er også en av de tiden på året at det er mest ferdsel i forbindelse med vinterferie, påskeferie og sommerferie i tillegg til helgeaktiviteten i den gryende vårsola som trekker folk ut i naturen enten det er på ski, til fots eller på forskjellige motoriserte transportmiddel.

Elvemusling Foto: Bjørn Mejdell

Sensitiv enhet	Geografisk område	Sensitivitet	Evne til rehab.
Vassdrag Arter knyttet til våtmark.	Hele området. Varige vernet vassdrag: Sandøla, Øvre Luru/Gressåmoen, Holderen / Gjevsjø / Grønningen, Ogna, Skjækra, Sørlivassdraget	Yngleperioden Spill- og reirplasser	Ut over yngle- perioden er de lite påvirket av ferdsel.
Elvemusling	Verdal, Steinkjer, Snåsa, Elvestrekningene; Helgå gjennom Forlandet - Kulsliseteren – Skjækervatnet – Skjelbreien – Åsvatnet - Nåvatnet	Vasskvalitet, Økonlogisk tilstand, Fiskevert. Plukking av mennesker.	Langsom «rekruttering». Lang livsyklus.
Fjellreven	Lierne, Snåsa, Verdal: Høgfjellet over 600 m Hestkjølen, Blåfjella, Skjækerfjella	Yngleperioden.	Avh. av mattilgang
Bjørn	Hele området. Kjerneområdet Lierne og Snåsa sør til Grønningen. Hovedsaklig nedenfor skoggrensa. Aktiv fra mars – oktober (som regel).	“Vårknipa.” Våren, binne med onga. Forstyrrelser ved matkilde.	Avh. av mattilgang, jakt.
Gaupa	Hele området. Hovedsaklig nedenfor skoggrensa også i kulturlandskapet.	Jaktperiode. Yngler mai- juni Faste trekkruiter	Avh. av mattilgang, jakt.
Jerven	Hele området. Yngler områder mest over skoggrensa, men også nedenfor.	Yngleperioden feb – april	Avh. av mattilgang, jakt.
Kongeørn	Hele området. Kartlagte reirplasser. Territorial, oppholder seg i området hele året.	Yngleperioden feb – juni Spill- og reirplasser	Ut over yngle- perioden er de lite påvirket av ferdsel.
Fiskeørna	Skjækervatnet	Yngleperioden feb – juni Spill- og reirplasser	Ut over yngle- perioden er de lite påvirket av ferdsel.

Sensitiv enhet	Geografisk område	Sensitivitet	Evne til rehab.
Jaktfalk	Hele området. Kartlagte reirplasser. Territorial, oppholder seg i området hele året.	Yngleperioden feb – juni Spill- og reirplasser	Ut over yngleperioden er de lite påvirket av ferdsel.
Snøugle	Sjelden. Kan forekomme i høgfjellsområdene (Hestkjølen, Blåfjella, Skjækerfjella) når det er smånagerår.	Yngleperioden Spill- og reirplasser	Ut over yngleperioden er de lite påvirket av ferdsel.
Tamreindrift	Se vedlagte kart: Kalvingsområder – Vårvinter/Forsommer Sommerbeite Høstbeite Høst / Vinterbeite Vinterbeite	Kalvings- perioden april – juni Tilgang til snøflekker i høyfjellet på varme sommerdager. Brunst- perioden 15. Sept – okt Ro på vinterbeite	Reinen trekker unna ferdsel til andre områder, påvirker bl.a. melk – produksjon, insekt - problemer på sommeren

Kilder: NOF-rapport 3-2009 og 3-2010, NINA-rapport 1011, Lokal kunnskap fra fjellstyrene, SNO og egne obs.

Fiskeørn Foto: Kjartan Trana

Det presiseres at vurderingene av sensitivitet og rehabilitering er basert på generell kjennskap til området og på generelle trekk i tilsvarende områder som er kartlagt. At det ikke er gjennomført sårbarhetsvurdering er en svakhet for kunnskapsgrunnlaget.

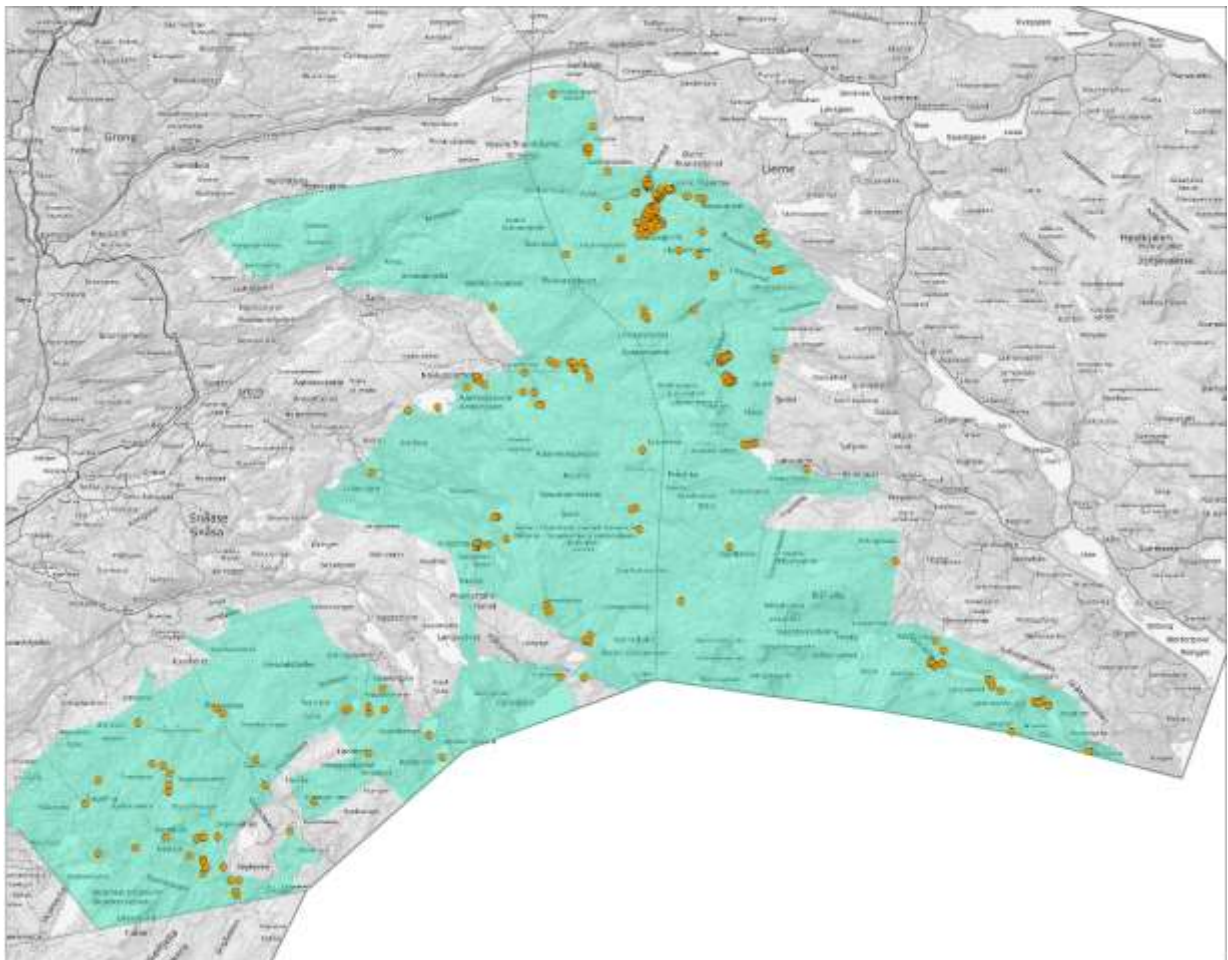
Sårbare områder for kulturminner, spesielt samiske kulturminner

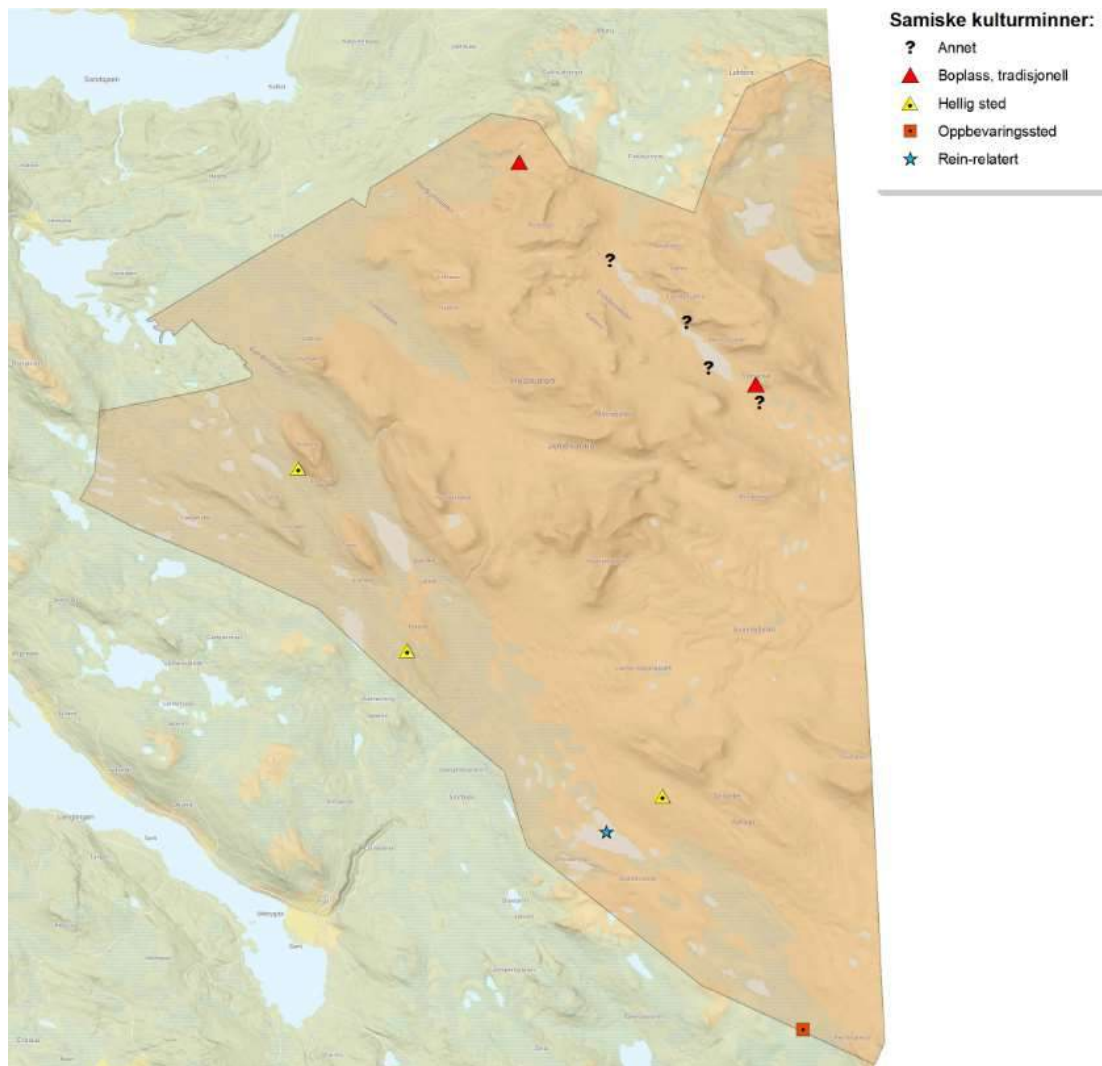
En av de største utfordringene i forhold til kulturminnevernet vil sannsynligvis være å hindre påføring av skader på grunn av uvitenhet, enten på grunn av manglende kunnskap eller på grunn av manglende informasjon. En av hovedutfordringene vil derfor være å skape forståelse og identitet til landskapet man beveger seg i. Forfall og gjengroing kan også være et problem. For forvaltningen av området vil det være et kontinuerlig behov for å øke kunnskapen om forekomster, status og trusler for

kulturminner og –miljø. Det er derfor viktig med systematiske registreringer av kulturminner i området.

Det er også viktig med en kontinuerlig dialog og samspill med kulturminnemyndigheten i fylkeskommunen og Sametinget (*M-420/2015 Veileder: - Kulturminner i områder vernet etter naturmangfoldloven*). Trøndelag fylkeskommune holder nå på å utvikle en kulturminnestrategi for sitt arbeid. Det blir derfor viktig å implementere denne strategien når den er klar.

De fleste sårbare kulturminnene som er i våre verneområder er samiske. Disse er lite synlig for utrente øyner og er derfor spesielt utsatt for påvirkning uten at man vet om at man står i fare for å skade et kulturminne. Her er det derfor viktig med en kombinasjon av skjerming ved å kanalisere ferdselen, og informasjon / synliggjøring i de områdene man uansett vil ha ferdsel som kan skade kulturminnene.

Blåfjella/Skjækerfjella og Lierne nasjonalparker. Oversikt over samiske kulturminner. Kilde: Saemien sijte

2.3. Den tradisjonelle bruken

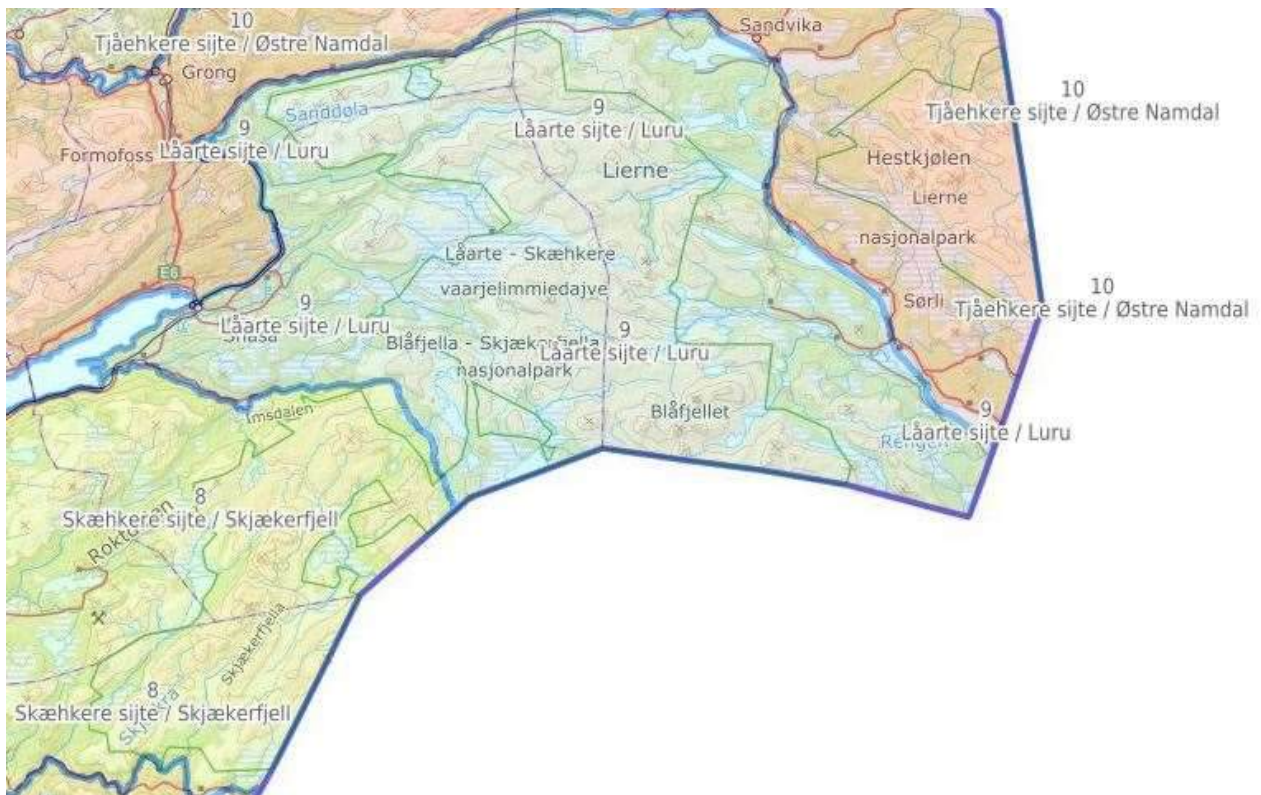
Det er jo ikke slik at disse verneområdene ikke har vært i bruk før vernet eller etter vernet. I første omgang er dette i høyeste grad et levende samisk kulturlandskap. Men det er også viktige områder for den øvrige lokalbefolkningen som bruker områdene til næringsutøvelse, matauke og rekreasjon.

Viser til kap. I i gjeldene forvaltningsplaner om «Menneskenes bruk av området før og nå»:

- Reindrift, næring og kulturbærer
- Landbruk, seterdrift, jordbruk, skogbruk
- Jakt, fangst, fiske
- Hytter
- Allmenn ferdsel – Friluftsliv – Organisert ferdsel
- Naturbasert reiseliv
- Kulturminner

Sårbarhet samisk reindrift (Rapport fra Børgefjell- og Skarvan og Roltdalen nasjonalpark av Fjelldriv AS-2007)

Det ble søkt om egne midler til å foreta en konkret sårbarhetsvurdering for den sørsamiske tamreindriften i bestemte områder utsatt for ferdsel, men fikk avslag og henvist til rapportene fra Børgefjell og Skarvan Roltdalen. Derfor er denne sårbarhetsvurderingen generell.

Reinbeitedistrikt i Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalparker: - Skæhkere sijte, Låarte sijte, Tjåhkere sijte.

De aktuelle verneområdene ligger i sin helhet i områder hvor det drives samisk reindrift. Det er uttalt i verneformålet at samisk reindrift skal kunne utøves innenfor verneområdene. Det er tatt utgangspunkt i samme metodikk som for sårbarhetsvurdering av naturverdier. Reindriftas sårbarhet er vurdert i forhold til sensitivitet og sannsynlighet for eksponering.

Påvirkning av infrastruktur og menneskelig aktivitet varierer avhengig av årstid. Studier viser at kalvingstiden og sen vinteren er de mest sårbare periodene, men at reinen påvirkes negativt av infrastruktur og menneskelig aktivitet resten av året også.

Summen av ferdsel, sammen med hvor ferdselen skjer og til hvilken tid, bestemmer konsekvensene for reindrifta. Stor ferdsel i beiteområdene har konsekvenser på flere nivåer;

Produksjonsmessig; - tap av kalv som følge av forstyrrelser i kalvingsperioden, - mindre tilvekst som følge av forstyrrelser om sommeren, - lavere reproduksjon som følge av forstyrrelser i brunstperioden, - svekket kondisjon som følge av forstyrrelser på tidligvinterbeitene mv.

Driftsmessig; - strødd rein som grunnlag for nye konflikter (reinen rømmer landet), - økt behov for barmarkskjøring for å holde reinen i beiteområdet og i forbindelse med samling. Dette gir merarbeid og økt behov for mannskap, økt stress for reinen og økt sårbarhet for reinen i forhold til endringer i klima og tap til rovdyr.

På generelt grunnlag er økt ferdsel i form av "nye" former for friluftsliv som sykling, kiting, hundekjøring mv., utfordrende å forene med reindrift. Dette dels pga et større potensiale for forstyrrelser i tillegg til sumvirkninger med allerede eksisterende ferdsel.

Eventuelle endringer i sesong som innebærer større ferdsel på sen vårsnø og økt ferdsel i fjellområdene i brunstperioden er utfordrende for reinen.

Det er et stort behov for å informere om reinen, samisk reindrift og båndtvang.

Nasjonalstyrets (NP-sak 16/2019) oppsummering i forbindelse med evaluering av «Ti på Topp» på Hitre Seterfjellet i Verdal juli og august 2017, der det bare var 15 av 62 dager hvor det ikke var turgående opp på fjellet. De dagene turgående var der, var også de varmeste dagene, da reinen hadde behov for å trekke opp. Gps-sendere på reinen viste at den trakk unna i perioder med mye turgående:

- Det blir en sammenfallende utfordring at det er godværsdagene som trekker flest besøkende som også er de dagene med størst utfordring for reinen der den har behov for å trekke opp i høyfjellet og få gå der i ro uten for mye forstyrrelser.
- Selv om Ti på Topp informerer sine medlemmer om å ta hensyn til Hitre Seterfjellets spesielle betydning for reinen på varme sommerdager med stor insektsplage, så er det vanskelig å nå fram med denne informasjonen

Foto: Kjartan Trana

Det presiseres at vurderingene av sensitivitet og rehabilitering er basert på generell kjennskap til området og på generelle trekk i tilsvarende områder som er kartlagt. Det gir ingen sårbarhetsvurdering av spesifikke områder som bør skjermes. Dette er kun et grunnlag for generelle forvaltningstiltak i tamreinområder. At det ikke er gjennomført sårbarhetsvurdering er en svakhet for kunnskapsgrunnlaget.

2.4. Innfallsporter

Rundt alle de tre verneområdene som denne strategien omhandler, fra svenskegrensen i Lierne, over Lifjellet om Grong, langs Snåsa både på vestsiden og østsiden fra Sverige, landskapsvernområdet i Steinkjer og langs Helgådalen i Verdal opp til svenskegrensa i Vera, er det registrert i alle fall 20 naturlige innganger der brukere og besøkende av verneområdene går inn.

Det er 5 hovedinnfallsporter, en for hver kommune, der Lierne har 2, en for hver park, men den ene er felles med Grong på Lifjellet. I tillegg er det 5 sekundære innfallsporter med varierende tilrettelegging.

Valget av plassering av innfallsporter ble gjort av Nasjonalparkrådet (ikke styret) i 2007 etter forslag fra kommunene, med følgende krav:

- En hovedinnfallsport i hver kommune (Lierne 2 stk, pga 2 nasjonalparker)
- Et geografisk sted som peker seg ut som naturlig og lett utg.pkt for fottur inn i verneområdet
- Ligger i utg.pkt nær grensa til verneområdet
- At det årlig passerer et relativt stor antall personer
- Skal være knyttet til et stoppested / parkeringsplass
- At man normalt ikke kommer videre med motorisert kjøretøy

Følgende innfallsporter ble foreslått fra kommunene:

- **Lierne nasjonalpark:**
 - Løvsjølrueet eller Muru / Raudberglia
- **Blåfjella / Skjækerfjella nasjonalpark:**
 - Lierne: - Gosen eller Berglia
 - Grong: - Li-fjellet?
 - Snåsa: - Gressåmoen, Grønningen, Roktdalen
 - Vedtatt: - Lifjellet sammen med Grong
 - Vedtatt: - Lifjellet sammen med Lierne
 - Vedtatt: - Grønningen

- Steinkjer: - Litfjordhalla / Krokbecken
- Verdal: - Bynavollen eller Strådalen
- **Skjækra landskapsvernområde:**
 - Steinkjer: - Litfjordhalla / Krokbecken
- Vedtatt: - Litfjordhalla / Krokbecken
- Vedtatt: - Samfunnshuset i Vera
- Vedtatt: - Litfjordhalla / Krokbecken

Hovedinnfallsportene er utformet med samme design som ble vedtatt av nasjonalparkrådet og kommunene i 2007:

- Tavle, bord og benker i skifer
- Tavlen skal ha informasjonsplakater om parken på norsk og samisk og en om kommunen
- Sti som leder inn til nasjonalparkgrensen der en finner en bauta av skifer med en inskripsjonsplate som er signert av hennes kongelig høyhet kronprinsesse Mette-Marit (Unntaket her er Snåsa som har hovedinnfallsporten på Grønningen, mens bautaen står på Gressåmoen.)
- Toalett
- Eierskap, drift og vedlikehold av hovedinnfallsportene er lagt til kommunene

For de sekundære innfallsportene har det vært opp til kommunene i samarbeid med lokale organisasjoner å bli enig om utformingen på. Noen har videreført skiferdesignet, mens andre har benyttet seg av andre informasjonstavler som har vært til stede.

Innfallsporten i Steinkjer, Litfjordhalla / Krokbecken, inn til Norges geografiske Midtpunkt.

I prosessen med å oppgradere innfallsportene i henhold til ny designmanual og merkevarestrategi så er det viktig at universell utforming er et nytt moment som større betydning enn det var i 2007.

I oppgraderingen av innfallsportene så må en også foreta en ny vurdering i forhold til tilgang til innfallsportene som ikke ligger ved offentlig vei, men er avhengig av ferdsel på private veier. Så det å jobbe for partnerskapsavtaler mellom lokalt (kommunen, grunneiere), fylkeskommunen og nasjonalparkforvaltningen, som avklarer ansvarsforholdet rundt investeringer, drift, vedlikehold av innfallsportene og private veier inn til innfallsportene, er viktig for at de skal få den status som «nasjonale» innfallsporter fortjener.

Her er det en oversikt over innfallsportene og statusen de har. (Bilder vil bli vedlagt).

ID-nr = samme som kassennummer (X = Ingen kasse), H = hovedinnfallsport, S = sekundærinnfallsport, D = designe med skifer tavle, bord, benk, bauta og toalett, K = kommune (V = Verdal, St = Steinkjer, Sn = Snåsa, G = Grong, L = Lierne)

ID-nr:	Navn	H	S	D	K	Merknad
	Lierne nasjonalpark					
1	Raudberglia / Muru	H		D	L	Bauta med HKH Mette-Marit inskripsjon
2	Mebygda		S	D	L	Frode Estil's plass
	Blåfjella - Skjækerfjella nasjonalpark					
3	Lifjellet	H		D	L	Bauta med HKH Mette-Marit inskripsjon
4	Tjallia/Lakavasstien		S	D	L	
5	Trongen, Guslia Grong		S	D	G	
6	Gressåmoen		S		Sn	Bauta med HKH Mette-Marit inskripsjon
7	Grønningen	H		D	Sn	
8	Roktdalen Skjækerstien		S		Sn	Også innfallsport til Skjækra LVO – Skjækerstien.
9	Skjækerfossen / Bynavollen		S		V	Felles oppslagstavle med flere
10	Vera	H		D	V	Bauta med HKH Mette-Marit inskripsjon
	Skjækra Landskapsvernområde Blåfjella/Skjækerfjella NP					
11	Litfjordhalla til LVO	H		D	St	Skifer tavle, bord, benk, men ikke bauta
12	Skjækeroset til NP	H			St	Bauta med HKH Mette-Marit inskripsjon

Det er ikke foretatt noen sårbarhetsvurdering av innfallsportene og stiene inn fra innfallsportene. Alle innfallsportene ble etablert ved de stiene som var mest brukt inn i verneområdet. Det ble ikke etablert noen nye stier eller prøvd å kanalisere ferdsel inn på nye plasser ved valg av innfallsporter. Det er derfor godt etablerte stier som er brukt gjennom «mannsaldere» og slik de framsto på vernetidspunktet så var de godt tilpasset bruken.

Vurdering av framtidig bruk av innfallsportene og stiene

Bruken av innfallsportene og stiene har økt etter den tid, ikke bare pga opprettelsen av nasjonalparken, men også pga generelle trender der flere er ute og går på tur både uorganisert og organisert. I tillegg til etableringene av nye hytteområder i nærheten av innfallsportene, så har utviklingen med økt bruk av «turmålkasser», «toppturer» og spredningen av «gode turmål» på sosiale medier som Facebook og Instagram bidratt til økt bruk av innfallsportene. I takt med denne trenden har det skjedd en gradvis tilrettelegging i samarbeid mellom grunneier / fjellstyrer / turistforening o.a og nasjonalparkforvaltningen. Tilrettelegging med skilting, merking, klopplegging, steinlegging og bruer har igjen bidratt til økt tilgjengeligheten for nye grupper og økt bruk av stiene. Det beste eksemplet i vårt område er etableringen av «Norges geografiske midtpunkt» og «Svillestien» i Skjækra landskapsvernområde. Utplassering av «bautaer» med messingplater med signaturen til H.K.H. kronprinsesse Mette-Marit på nasjonalparkgrensa har også blitt et økende turmål. *(Viser for øvrig til brukerundersøkelsene).*

Selv om det ikke er gjort noen sårbarhetsvurdering av stiene ut fra innfallsportene så har grunneier / fjellstyrer / turistforening o.a og nasjonalparkforvaltningen registrerte økt slitasje på terrenget / naturmiljøet i og rundt stiene og de etablerte og naturlige stoppe / rastestedene.

En faktor som påvirkninger verneverdiene er at våre verneområder og innfallsporter, bortsett fra på Lifjellet, ligger relativt langt fra gjennomfartsveier. Det er lange «avstikkere» fra E6 til Vera i Verdal,

Litfjordhalla i Steinkjer og Grønningen i Snåsa. I tillegg er det relativt langt fra innfallsportene og inn til nasjonalparkgrensa. Den skiltingen, merkingen og fysiske tilretteleggingen som er gjort, bortsett fra «Svillestien» og stiene inn til fjellgårdene Gjevsjøen, Holden og Gaundalen, er skjedd utenfor verneområdet mellom innfallsporten og nasjonalparkgrensa.

Verneverdiene er derfor lite påvirket ennå, det er derfor viktig å foreta sårbarhetsvurderinger nå, fordi den økte tilretteleggingen inn til vernegrensene etter hvert vil føre til økt ferdsel innenfor grensene.

2.5. Eksisterende stier

Den viktigste ferdselstiltaket vi har er stier enten de er merket eller ikke så er de veivisere for både den erfarne vandreren og den som er ukjent i området. Stiene skaper trygghet for at man er på rett vei og at trasevalget har utviklet seg gjennom generasjoner og derfor den beste veien å gå for å komme fram.

Miljødirektoratet og Trøndelag fylkeskommune har initiert to større satsinger for mer systematisk arbeid med friluftsliv i kommunene: «kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder» og «prosjekt for friluftslivets ferdselsårer» (sti- og løypeplaner). Dette er prosjekter som nå gjennomføres i kommunene i Trøndelag i litt ulik framdrift. I dette arbeidet er viktig at grunneiere, fjellstyret, turistforeningen og reindriftsnæringen får være med på å slutføre arbeidet med å identifisere og klassifisere stier og ferdselsleier.

Det å ha en god kartlegging av stier i området er derfor viktig for den framtidige tilrettelegging for de besøkende.

Oversikt over etablerte stier og gamle ferdselsleier inn i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark.

Kommune	Fra – til	Status i dag
Lierne		
1	Fra Seterfloen i Sørli til midtre Blåfjellvatnet	Avmerket på kart
2	Fra Jersåsetra i Sørli til midtre Blåfjellvatnet	Avmerket på kart
3	 Fra Tjallia – Lakavatnet, nedre og øvre sti	 Nedre stien avmerket på Norgeskartet. Begge stien avmerket på NP-kartet. Merket av Fjellstyret, klopplagt, steinlagt og broer
4	Fra parkering på Li-fjellet til bauta på nasjonalparkgrensa med HKH Mette-Marit innskrripsjon.	Ikke avmerket på kart. Merket i terrenget.
5	Fra Gosen på Lifjellet gjennom Eldbekkskardet til fjellstyrehytta i Almdalen	Delvis merket. Avmerket på NP-kartet.
6	Fra Lifjellet gjennom Kjørskardet til samisk sommerboplass ved Hykkerneset	Ikke avmerket på kart. Ikke merket.
Grong		

Kommune	Fra – til	Status i dag
7	Fra Hansmoen i Sandøladalen til hyttene ved Medalsvatnet	Delvis merket. Delvis avmerket på Norgeskartet.
8	Fra Trongen / parkering Guslia og inn til Gusli-jakthytta ved nasjonalparkgrensa.	Avmerket på Norgeskart. Ikke merket.
Snåsa		
9	Fra Lurudalen / elvemøtet Alma og til første hytta oppi Almdalen.	Avmerket på Norgeskart. Ikke merket.
10	<i>Limanneset i Lurudalen – Finnbursvatnet – Bukvatnet – Almdalen – Kjørskardet – Nordset vest i Laksjøen.</i>	Ikke merket på kart, delvis merket i terrenget (varder).
11	<i>Fra Gressåmoen / Gammstugguhaugan – øst Bukvassfjellet – Hyklan – Nesseskardet til Sørsetran vest i Laksjøen (Finnstien, gammel prestveg)</i>	Ikke merket på kart, delvis merket i terrenget (varder).
12	<i>Fra Gressåmoen / Gammstugguhaugan – Urddalsfjellet til Gusvatnet eller Fossdalen / Holden / Aunet.</i>	Ikke merket på kart, delvis merket i terrenget (varder).
13	Fra Gressåmoen fjellgård til bauta på nasjonalparkgrensa med HKH Mette-Marit innskrripsjon – Luruvatnet - Lakavatnet til Berglia / Sørli (gammel prestveg)	Delvis merket og delvis merket på Norgeskartet til å begynne med fra Gressåmoen.
14	Mellom Gressåmoen og Andorsjøen.	Avmerket på Norgeskartet. Ikke merket.
15	Fra Andørøran / Nyseteren til Seisjøen (flere leier / traseer) og	Avmerket på Norgeskartet. Ikke merket.
16	 Fra Litj-Ismenningen til Gjevsjøen fjellgård (Gjevsjøstien). Gjennom nasjonalpark når stien passerer under Plukktjønnfjellet	 Avmerket på Norgeskart og NP-kartet. Merket av Fjellstyret, klopplagt og broer
17	Fra Grønningen via Skjeldebreen til Holden fjellgård (Holdenstien)	Avmerket på Norgeskart og NP-kartet. Delvis merket.
18	Fra Grønningen til Heggseteren	Avmerket på Norgeskartet og NP-kartet. Ikke merket.
19	Fra Litj-Ismenningen, vinterleia (snøskuter) til Gaundalen fjellgård	Ikke avmerket på kart. Ikke merket.
		
20	Fra Gamseterbekken / Kjevlia til Gaundalen fjellgård (Gaundalstien)	Avmerket på Norgeskartet og NP-kartet. Merket av Fjellstyret, klopplagt og broer.
21	Fra Gjevsjøen fjellgård via Holden til Gaundalen fjellgård. (Sti mellom fjellgårdene)	Trasè langs telefonlinje avmerket på Norgeskartet og NP-kartet. Stolpene og linja må fjernes. Ønske om T-merking.

Kommune	Fra – til	Status i dag
22	Fra Långnäset / Björkede over Jävsjön på svensk siden. Båtskyss.	Ikke avmerket på kart
23	Sti fra Björkede ned til Holdern i Sverige båtskyss over Holderen til Holden fjellgård.	Avmerket på kart. Ikke merket. Ønske om T-merking.
24	Sti fra Björkede langs nordsida av Holdern i Sverige fram til Holden fjellgård.	Avmerket på kart. Ikke merket. Ønske om T-merking.
25	Fra Edevik over Torrön fra den svensk siden. Båtskyss.	Ikke avmerket på kart
26	Fra Gamseterbekken / Kjevlia til samisk sommerboplass ved Hattjønning	Ikke avmerket på noe kart. Lagt ned geo-nett og klopplagt av Skæhkere sijte.
27	Fra Hevdesåsen til samisk sommerboplass ved Hattjønning	Ikke avmerket på noe kart.
28	Fra Roktdalen / Ålnesseteren til Nåvatnet – Åsvatnet (innom Gomolia) – Skjækervatnet / Skjækerhytta (Skjækerstien)	Delvis merket. Avmerket på Norgeskartet og NP-karte.
Steinkjer	Se under Skjækra landskapsvernområde	
Verdal		
29	Fra Målså over Kolstadklumpen til Kulsliseteren med muligheter for en avstikker til Mokka ved Fiskløysingen.	Ikke avmerket på kart. Merket av en interessegruppe og overtatt av NTT. Ønske om T-merking.
30	Fra Vollseterveien / Melaslættet nordover til Ørtugtjønn videre til Kolstadseteren og Kulsliseteren, og østover over Breivadet til Harbakkvollen.	Ikke avmerket på kart. Ikke merket.
31	Bra Bynavollen - Harbakkvollen til Skjækerdalshytta og videre til Skjækerøset / Skjækervatnet	Merket av NTT. Avmerket på Norgeskartet og NP-karte. Må vurderes om den skal opprettholdes når brua over Breivadet / Skjækra er på plass.
32	Fra Vera over Storbekkryggen til Skjækerdalshytta	Merket av NTT. Avmerket på Norgeskartet og NP-karte
33	Fra Vera til Hitre Seterfjellet (gammel og ny sti)	Ny sti midlertidig merket av Ti på Topp. Avmerket på Norgeskartet.

Merket eller ikke merket henviser til ute i terrenget)

Oversikt over etablerte stier og gamle ferdselsleier inn i Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde.

Kommune	Fra - til	Status i dag
Snåsa		
34	Fra Roktdalen / Ålnesseteren til Nåvatnet – Åsvatnet (innom Gomolia) – Skjækervatnet / Skjækerhytta (Skjækerstien)	Delvis merket. Avmerket på Norgeskartet og NP-kartet.
Steinkjer		
35	Fra Litj-Gaulstad via Lågvassbu til Setertjønnhytta og Skjækerøset.	Merket av NTT. Avmerket på Norgeskartet og NP-kartet.
36	Fra Litj-Gaulstad over Stortjønnfjellet til Skjækerøstua	Merket av NTT. Avmerket på Norgeskartet og NP-kartet.
37	Fra Litj-Gaulstad over Stortjønnfjellet til Skjækerdalshytta	Merket av NTT. Avmerket på Norgeskartet og NP-kartet.

Kommune	Fra - til	Status i dag
38	 Fra Lustadvatnet til Setertjønnytta og Midtpunktet (NGM) (Svilliestien)	 Merket og klopplagt av Steinkjer kommuneskoger. Avmerket på begge kart.
Verdal		
39	Fra Skjækerdalshytta til Skjækerdammen. (Til Skjækerdalshytta fra Målså – Kulsliseteren og fra Bynavollen – Harbakkvollen)	Merket av NTT. Avmerket på Norgeskartet og NP-kartet.

(Merket eller ikke merket henviser til ute i terrenget)

Oversikt over etablerte stier og gamle ferdselsleier inn i Lierne nasjonalpark.

Kommune	Fra - til	Status i dag
Lierne		
	Fra Garasjen / Øvre jakthuset til nasjonalparkgrensa til bauta med HKH Mette-Marit innskrripsjon	Ikke avmerket på noe kart. Merket av Fjellstyret. Klopplagt.
40	 Fra Garasjen / Øvre jakthuset til Raudberghytta og videre til Fiskløyshytta	 Avmerket på Norgeskart. Merket av Fjellstyret. Klopplagt, steinlagt og bru.
41	Fra Garasjen / Hestkjøldalshusa til Hestkjøldalstjøn /grensa til nasjonalparken	Avmerket på Norgeskart og NP-kart. Ikke merket.
42	Fra Løvsjølia / Midtjøen – Rørtjøna – Langtjøna – Grønnlitjøna – Grunntjøna - Mebygda	Midtjøen – Rørtjøna og Estilrønningseteren – Mebygda er avmerket på Norgeskart og NP-kart. Løvsjølia – Langtjøna merket av grunneier. Hele strekningen fra Løvsjølia til Mebygda er oppkjørt (ski)løype på vinteren.
43	Fra Aunet / Mattistjønnbekken – Langlihytta.	Delvis avmerket på Norgeskartet. Avmerket på NP-kartet. Ikke merket.
44	Fra Mebygda til Stostrivatnet via Gravtjønnseteren og Strivasshytta.	Avmerket på Norgeskart og NP-kart. Ikke merket.

(Merket eller ikke merket henviser til ute i terrenget)

2.6. Reiselivet og tilbydere av tjenester

Det er ingen egen reiselivstrategi for dette området som våre verneområder ligger i. Det var heller ingen egen strategi for gamle Nord-Trøndelag, men det er utviklet en felles reiselivstrategi for Trøndelag. Reiselivsstrategien for Trøndelag er i disse dager i en fornyelsesprosess i kraft av prosjektet **«Kunnskapsgrunnlag og scenarioprojekt for Trøndelag som opplevelsesdestinasjon mot 2030»**. Bakgrunnen for prosjektet er at Trøndelag trenger et fornyet retningsgivende arbeid for å målrette innsatsen og gjøre gode veivalg for å utvikle opplevelsesnæringene framover. I denne sammenheng har de definert opplevelsesnæringer slik:

«Reiseliv og opplevelser knyttet til mat, natur, kultur/kulturarv og større arrangement».

Utdrag fra «Reiselivsstrategi for Trøndelag»:

Arbeidene med strategiplanen har vist at et viktig særtrekk ved trøndersk reiseliv, er at dette i større grad enn eksempelvis reiselivet på Vestlandet og i Nord-Norge henvender seg til et lokalt eller regionalt marked. Innen ferie- og fritidsmarkedet fremstår Trøndelag i stor grad som et gjennomfartsområde. Samtidig er Trøndelag ledende i Norge som reisemål for et internasjonalt fisketurismemarked – både for havfiske og laksefiske i elver.

En spesiell utfordring for trøndersk reiseliv er at landsdelen fremstår som utydelig og derfor lite attraktiv i store deler av reiselivsmarkedet utenfor Midt-Norge.

Gjennom strategiprosessen er det utviklet følgende visjon:

Verdifulle opplevelser i Trøndelag gjennom kvalitet, samhandling og mangfold.

Samtidig skal Trøndelag fremstå som et bærekraftig reisemål, og utviklingen av næringen skal legge til rette for levedyktige lokalsamfunn, gode og stabile arbeidsplasser og økonomisk levedyktige reiselivsbedrifter samtidig som miljøperspektivet ivaretas.

Av de 8 strategiene man satser på er det ingen spesiell rettet mot naturbasert reiseliv.

«Trender viser at turister ønsker unike opplevelser, for eks. lokal mat, møte lokalsamfunn for å bli kjent med vår kultur og tradisjoner. Flere destinasjoner og reiselivsaktører i distriktene har utviklet nye opplevelser og markedsført dem bra, det vises en formidabel vekst i distriktene.»

Det er generelt krevende å utvikle bærekraftige opplevelsesprodukter i tilknytning til verneområder, og det er behov for å vurdere mulighetsrommet opp imot regelverket. Næringsaktører i regionen har etterlyst en veileder på dette området.

Statistikk på kommersielle overnattingsdøgn på Innherred og i Namdalen:

Region	2019	2018	2016	2015	Endring 2015-2019	Endring i %
Namdalen	159 636	151 875	192 495	175 644	16 851	9,6%
Innherred	166 761	170 490	164 974	152 861	12 113	7,9%

(Kilde: Hjemmesiden til Trøndelag fylkeskommune november 2019.)

Reiselivssatsinga til Verdal, Steinkjer og Snåsa er i dag knyttet til et anbud som Visit Innherred AS innehar:

Visjonen er; «Innherred – oppdag skjulte skatter».

Man jobber etter en overordnet målsetting om at «Innherred skal bli Norges mest interessante reiselivsdestinasjon på mat- og historieformidling».

Hovedmålsettinga med destinasjonssamarbeidet er å øke sysselsetting og omsetning i reiselivsnæringa i kommunene, senere betegnet som området.

Dette betyr at destinasjonssamarbeidet skal ha fokus på følgende delmål:

- Arbeide for å synliggjøre områdets opplevelser og attraktivitet som reisemål
- Bidra til økt turisme og forlenget oppholdstid i området
- Bidra til å utvikle området til et tydelig, tilgjengelig og helhetlig reisemål med helårsperspektiv
- Bidra til kompetanseutvikling i reiselivsnæringa i området
- Være felles talerør for reiselivsnæring i området
- Være koordineringsledd regionalt og nasjonalt for fellesoppgaver i området
- Følge opp trøndersk reiselivsstrategi i området

Konkrete tiltak for å svare opp noe av dette har vært fokus på tilrettelegging av vandre – og sykkeltilbud i hele regionen. I dette arbeidet har også Blåfjella og Skjækerfjella nasjonalpark stått sentralt, både selve nasjonalparken, men også Skjækra landskapsvernområdet hvor blant annet «Norges geografiske Midtpunkt» er, som er det største besøksmålet i våre verneområder i dag.

Reiselivssatsinga til Grong og Lierne er i dag knyttet til eierskap i Visit Namdal

Visit Namdalen er destinasjonsselskap for de kommuner, organisasjoner, institusjoner, bedrifter og enkeltpersoner som har interesse knyttet til reiseliv og reiselivsutvikling i Namdalen.

Visit Namdalen skal arbeide for en bærekraftig utvikling av reiselivet i Namdalen til det beste for bedrifter, arbeidstakere og samfunnet. En bærekraftig utvikling er en langsiktig helhet som ivaretar områdene kultur, natur, samfunnsbygging og økonomisk verdiskaping.

Visjon:

Aktive Namdalen – best på opplevelser innen Friluftsliv – Fiske – Felleskap

Verdier:

Barsk – Naturnær - Ekte

Mål:

1. Bygge en sterk merkevare og godt omdømme
2. Utvikle Namdalen som reisemål gjennom å drive ulike utviklingsprosjekt
3. Få flere besøkende til å bli lengre
4. Få folk kommer igjen og igjen
5. At de anbefaler Visit Namdalens opplevelser til venner og kjente
6. Øke den lokale verdiskaping i reiselivet
7. Øke reiselivsbasert sysselsetting
8. Skape flere unike og kvalitativt gode kundeopplevelser i regionen.

Strategier:

1. Opplevelser – Friluftsliv, Fiske, Felleskap
2. Bærekraftig reiseliv – Natur, Mat, Kultur
3. Synlighet – Salg, Markedsføring, Merkevarerbygging
4. Verdiskaping – Kompetanse, Samhandling, Arbeidsplasser,

Masterplan for reisemålsutvikling i Lierne kommune

Omstillingsprosjektet i Lierne (Lierne utvikling AS) har i snart to år arbeidet med en Masterplan for reisemålsutvikling i Lierne, for å analysert og vurdert muligheter og utviklingspotensial, samt få laget mål og strategier knyttet til de tiltak som er prioritert.

Masterplanen har en **visjon** som er:

- Reisemålet Lierne skal bli:
- Norgesledende innenfor Dark Sky turisme
 - Trøndelagsledende innenfor Adventure Travel

Styringsgruppen for forprosjektets anbefaler videre følgende prioriteringer av tiltak i neste fase:

- Bærekraftig reisemål /Nasjonalparkkommune: - Forankring lokalt og andre strategiske samarbeidspartnere som f.eks. destinasjonsselskapene i området.
- Vertskapsarbeid, kurs og kompetanseheving.
- «Dark Sky» strategien skal forankres og starte arbeid med sertifisering i International Dark Sky Association (IDA – www.darksky.org).
-

Foto: Bernartwood (Petr Pavlicek)

- Arrangementskoordinator.
- Digitalisering: - koordinert opp i mot destinasjonsselskapenes nettportal og arbeid (www.visitnamdalen.com og www.visitinnherred.com)
- Viewpoint Lierne (Utkikkspunkt Løvsjølia).
- Forankring av utvalgte kundegrupper og kompetanseheving i å lære å kjenne kundegruppene.

I tillegg er Lierne kommune en Nasjonalparkkommune og har fått videreføring av denne status, samtidig som de er blitt aktør under merkevaren «Norges nasjonalparker».

Reiselivsaktører

Aktørene under destinasjonsselskapene som driver aktivt inne i verneområdene er aktører som driver i kombinasjon med andre formål og annen næringsvirksomhet. Det er de store grunneierne, fjellstyrene, kurs/konferanse/mat og overnattingsbedrifter og enkeltmannsforetak som holder til utenfor verneområdene. Produktene som tilbys er jakt, fiske, bespisning, overnatting, transport (kløyving, hundespann) og noe guiding knyttet til vandring og spesielle naturbaserte aktiviteter.

Organisasjonskart over tilbydere, reiselivsaktører på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.

Samarbeid med reiselivet og Turistforeningen

Da reiselivsaktørene er få og «små» og stort sett driver i kombinasjon med annen aktivitet er det valgt å etablere et tettere samarbeid med de to destinasjonsselskapene som opererer i området; - Visit Innherred og Visit Namdalen. Dette har resultert i markedsføring av verneområdene på deres nettsider som har den kvaliteten som nasjonalparkforvaltningen ønsker. I tillegg har begge selskapene gitt ut «Vandre-brosjyrer» med turer innenfor verneområdene.

For å få reiselivs- og vandrers stemmen inn i vårt arbeid er Visit Innherred og Visit Namdalen i dag medlemmer av Rådgivende utvalg (RU). I tillegg er daglig leder for NT-Turistforening leder for RU. I samarbeid med dem vil det bli laget en oversikt over aktører som tilbyr tjenester tilknyttet verneområdene.

Fjellstyrene og statsallmenningen

Den historiske bruken av disse fjellområdene er grunnlaget for bosetting og næring i disse bygdene. Disse fjellområdene, statsallmenningene, ble og blir brukt til beite, setring, jakt, fangst og fiske mm, under betegnelsene; - bruksretter eller allmenningsretter. Det er disse bruksrettene fjellstyret er satt til å forvalte, og som, sammen med reindrifta, utgjør all hovedvekt av bruken av verneområdene i dag

Når det gjelder utplassering av selvregistreringskasser så ble det tatt utgangspunkt i hoved – og sekundære innfallsporter, i tillegg er det andre naturlige innfallsveier hvor det er naturlig for folk å bruke inn mot nasjonalparken.

Oversikt over alle innfallsporter (hoved, sekundær og andre), hvor det var planlagt å plassere ut selvregistreringskasser, med antall respondenter på de forskjellige kassene.

ID-nr = samme som kassennummer (X = Ingen kasse) H = hovedinnfallsport, S = sekundærinnfallsport, A = annen innfallsvei, K = kommune (V = Verdal, St = Steinkjer, Sn = Snåsa, G = Grong, L = Lierne).

ID-nr:	Navn	H	S	A	K	Antall	Merknad
1	Raudberglia	H			L	129	
X	Lauvsjølia			A	L	-	
2	Mebygda, Vest for Storåa, Estilseteren		S		L	22	
3	Gammelheimen			A	L	13	
	Lierne nasjonalpark					164	
4	Lifjellet (innfallsp.)	H			L/G	82	
5	Tjallia/Lakavasstien		S		L	57	
6	Blåfjell-leia			A	L	19	
X	Hansmoen			A	G	-	
7	Guslia Grong		S		G	9	
8	Gressåmoen		S		Sn	63	
9	Grønningen (Gjefsjøstien)	H			Sn	47	
10	Gjefsjøen Fjellgård			A	Sn	-	500 besøkende. Intervju med Nils Christian Gjefsjo (Fra Grønningen, Holden, NPL og over Jävsjön fra Långnåset /Björkede fra den svensk siden).
11	Holden Fjellgård			A	Sn	7	+ 250 reg av Statskog, + 165 reg av NTT (Fra Grønningen, Gjevsjøen, Gaundal, NPL og over Holdern fra Björkede fra den svensk siden).
12	Gaundalen Fjellgård			A	Sn	-	Intervju med Steinar Gaundal. (Fra Vera, Skjækerfjella, Kjevli, Grønningen, NPL og over Torrön fra Edevik fra den svensk siden)
13	Roktdalen Skjækerstien (også Skjækra LVO)		S		Sn	29	
14	Malså			A	V	69	
15	Skjækerfossen / Bynavollen		S		V	26	
16	Storlunet / Vera			A	V	16	
17	Strådalen / Vera			A	V	19	
X	Vera (Samfunnshuset)	H			V	-	
	Blåfjella - Skjækerfjella NP					443	Pluss 665 fra Holden og Gjefsjøen
18	Litlfjordhalla / Krokbecken (også Blåfjella / Skjækerfjella NP)	H			St	358	
19	Gaulstad (også Blåfjella / Skjækerfjella NP)			A	St	35	
20	Mokk gård (også Blåfjella / Skjækerfjella NP)			A	St	59	
	Skjækra LVO					452	
	TOTALT					1059	Pluss 665 fra Holden og Gjefsjøen. I tillegg er det ikke noen tall fra Gaundalen.

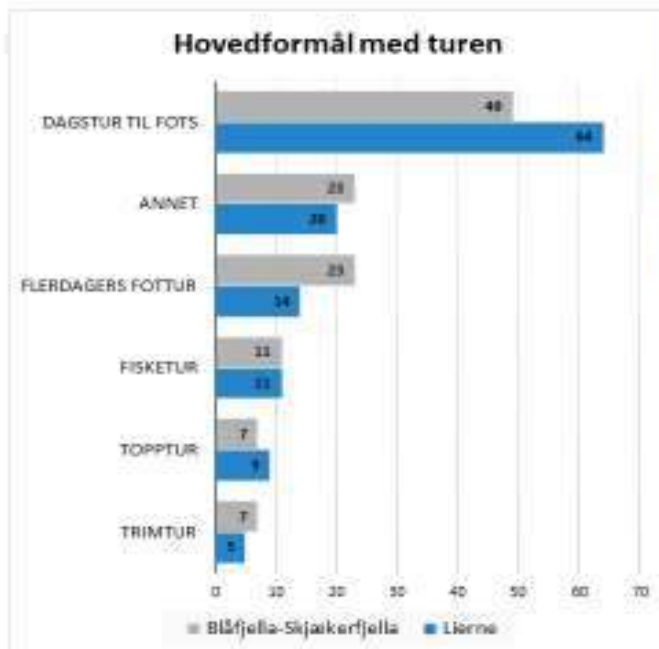
Resultat fra Brukerundersøkelsen /Selvregistreringskassene

Hvem er de besøkende?

- 54 % menn – 46 % kvinner
- 37 % mellom 46 – 60 år
- 82 % nordmenn / 18 % utlendinger i Blåfjella/Skjækerfjella Np og Skjækra LVO
- 88 % nordmenn/ 12 % utlendinger i Lierne Np
- I forhold til andre verneområder i Norge så er dette forholdsvis få utlendinger, de fleste utlendingene har vært på Li-fjellet og i Skjækra LVO inn mot Midtpunktet
- 46 % lokale i Blåfjella/Skjækerfjella Np og Skjækra LVO er relativt høyt i forhold til andre verneområder i Norge
- 17 % lokale i Lierne Np noe som er gjennomsnittlig i forhold til andre verneområder i Norge
- 25 % eier hytte / seter i nærheten (etterundersøkelse Blåfjella/Skjækerfjella Np og Skjækra LVO)
- 59 % besøkt området både sommer og vinter (67 % L-Np)
- 21 % har ingen tilknytning Np (etterundersøkelsen Blåfjella/Skjækerfjella Np og Skjækra LVO)
- 4,1 er gjennomsnittlig skår på en skala fra 1 – 7 om følt tilknytning, til Blåfjella/Skjækerfjella Np og Skjækra LVO, av nordmenn, for utlendinger er det 4,0. Dette er under gjennomsnittet av nasjonalparker i Norge.

De besøkende i våre verneområder er erfarne friluftsfolk som kommer igjen flere ganger og som er ute på flerdagsturer både sommer og vinter.

Formål/aktiviteter

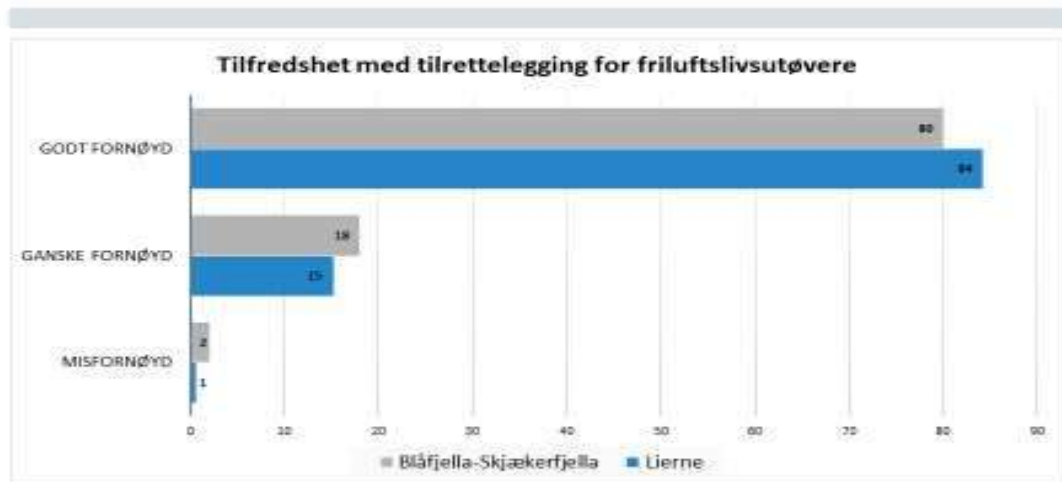
www.nina.no

Hva ønsker de besøkende av tilrettelegging?:

- De er positiv til merking, skilting og klopplagt over blautmyrer og tilrettelagte leirplasser.
- De er mer negativ til hytter med overnatting og servering.
- De ønsker ikke å møte andre mennesker.
- De er meget godt fornøyd med det nivået på tilretteleggingen som er i dag.

Tilrettelegging

www.nina.no

Resultat fra Jegerundersøkelsen fra Lierne

- 73 % mener at det har stor og meget stor betydning for opplevelsen at det er vakker natur i jaktterrenget
 - 46 % mener at det er viktig og svært viktig at de får jakte i nasjonalpark / verneområder med lite tekniske inngrep, som er grunnen til at de kommer til Lierne.
 - 55 % mener at det er viktig og svært viktig at det er muligheter til å overnatte i jaktterrenget.
 - 59 % mener at det er viktig og svært viktig at det er bærekraftig og kunnskapsbasert forvaltning.
- 55 % er fornøyd med dagens tilrettelegging, ønsker ikke mer merking og skilting, men at det er OK med klopper å bruke der det er vanskelig å krysse.

Foto: Kjartan Trana

SNO sin undersøkelse og rapport fra to sesonger med Ti på Topp sti til Hitre Seterfjellet i Vera

Høsten 2016 ble det gitt tillatelse til å merke en Ti på Topp sti fra Vera til toppen på Hitre Seterfjellet. Merkingen ble tillat ut 2018 sesongen, da det skulle evalueres konsekvenser på vegetasjon og forstyrrelser av reinen. Det ble søkt om en sårbarhetsundersøkelse av reindriften, men det ble gitt avslag. Det er gjennomført slike undersøkelser i Skarvan / Roltdalen og Børgefjell og det vil derfor bli høstet erfaringer fra disse rapportene.

Fra Skarvan / Roltdalen: - Toppturer. Dette kan virke motsatt av kanalisering særlig hvis turmålene ikke ligger langs det etablerte stinettet. Det bør tillegges arrangørene et særlig ansvar om å informere om sårbare tider og områder for ferdsel i forhold til reindrift og dyreliv. Toppturer legges ofte til dager med fint og varmt vær og er sammenfallende med når reinen har behov for å trekke opp i høyden for lufting og avkjøling.

Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalstyrets (NP-sak 16/2019) oppsummering i forbindelse med evaluering av «Ti på Topp» på Hitre Seterfjellet i Verdal i 2017/2018. «Ti på Topp» - statusen endret turaktiviteten fra en par hundre i året til tusen besøkende. Evalueringen fra juli og august, viser at det bare var 15 av 62 dager hvor det ikke var turgående opp på fjellet. De dagene turgående var der, var også de varmeste dagene, da reinen hadde behov for å trekke opp. Gps-sendere på reinen viste at den trakk unna i perioder med mye turgående. Nasjonalparkstyret valgte derfor å stoppe tillatelsen til å merke stien til Hitre Seterfjellet.

2.8. Sammenstilling og situasjonsanalyse

Kunnskapsgrunnlaget for nasjonalparken og landskapsvernområdet er godt. Med de supplerende undersøkelsene som har blitt gjort har man gode kunnskap om så vel verneverdier som bruk og brukere.

Lierne nasjonalpark

Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark Foto: Steinar Johansen og Kjartan Trana

Oppsummert beskrivelse av naturgrunnlaget:

- De nordlige delene er et stort og variert område med svak næringstilgang pga. grunnfjellsbergarter som preger vegetasjonen.
- I nordøst og øst, i Lierne, er det stedvis mer næringsrikt og frodigere. Sure og harde bergarter gjør at det er lite - eller bare et tynt jorddekke over fjellet mange steder i denne delen av nasjonalparken.
- I fjelldalene, som Lurudalen, fra fjellgården Gressåmoen og østover, og i deler av Fossdalen, står det gammel grov furu der jorddekket er tynt, og til dels grov granskog der forholdene er bedre og der det er morenemasser.
- Over skoggrensen er det store områder med blankskurt fjell, der det kun er lyngvegetasjon innimellom. I sørøst ligger Blåfjella som omfatter de høyeste fjellene og de høyest liggende fjellområdene i nasjonalparken.
- Skjækerdalen som ligger sørvest i nasjonalparken, i Verdal, med fjellområdet like øst for dalen, ligger i et belte med løse og mer næringsrike bergarter og gir et bedre næringsgrunnlag enn områdene nord i nasjonalparken

Tjern ved Kjerdela Foto: Steinar Johansen og Kjartan Trana

Generelt og overordna kan man si at ut i fra dagens kjente kunnskap, eksisterer det ikke noen akutte forvaltningsutfordringer knyttet til besøkende. Innenfor «føre var» - prinsippet kan man derfor fokusere sterkere på lokal verdiskaping og på gode opplevelser for de besøkende enn man kunne gjort hvis strategien måtte løse akutte forvaltningsutfordringer som truet verneverdiene.

Helleristning ved Nyttjønna

Verneverdier / Kulturminner som er truet av bruken

Siden vernet av nasjonalparkene i hovedsak er basert på et arealvern og derigjennom sikre områder for det biologiske mangfoldet får utvikle seg uten at arealet blir redusert og at det blir tekniske installasjoner som truer verneverdiene. Dagens bruk er ikke noe trussel, men med økt aktivitet / ferdsel må det planlegges en kanalisering slik at man skjermer de mest sårbare områdene.

Sårbare områder

Eventuell økt ferdsel i framtiden bør kanaliseres utenfor våtmarksområdene, vassdragene med elvemusling, slått- og beitemyrene, fjellrev hi og rovfuglelokaliteter. Kanaliseringen kan skje i tid og rom der man skjermer områder spesielt i yngle- og hekketiden fra april og ut juli.

Reindrifta

I formålet til vernet for alle tre områdene står det: - «*Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor verneområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift*».

Dette forstås på den måten at ved å ivareta naturgrunnlaget, verneverdiene, så vil en også ta vare på det som danner grunnlaget for samisk kultur- og næringsutøvelse som er reindrift. Det må tas hensyn til at naturgrunnlaget / verneverdiene er mer sårbare i perioder av året. Det gjelder spesielt hekke- og yngletiden for fugler og dyr. Det vil også sammenfalle med kalvingstiden for reinen om våren. Bortsett fra i landskapsvernområdet kan det her være aktuell med kanalisering av ferdselen i tid og rom slik at en reduserer forstyrrelsene i hekke- og yngletiden. Ved å ha fokus på å ivareta naturgrunnlaget vil en også legge til rette for at verneområdene kan brukes til reindrift.

Ferdsel

I utgangspunktet må man vurdere ferdselen i forhold til «allemannsretten» og den generelle hensynbestemmelsen i Friluftsløven. Det vil si at det i liten grad er mulig å regulere ferdselen med ferdselsforbud. Folk kan i stor grad ferdes hvor de vil. Forvaltningens mulighet til å påvirke dette er å legge til rette slik at folk velger å ferdes der det er ønskelig og at de lar være å ferdes i sårbare områder hvor det ikke skal tilrettelegges. I tillegg kan forvaltningsmyndigheten gjennom behandling av organisert ferdsel påvirke i, «TID og ROM», hvor og når ferdselen skal foregå, hvis ferdselen påvirker verneverdiene negativt. Dette gjelder kun for nasjonalparkene ikke landskapsvernområdet, hvor man ikke kan regulere ferdselen til fots.

Foto: Steinar Johansen

Det er ikke dokumenterte områder hvor ferdselen har ført til eller vil føre til irreversible skader på verneverdiene (inkl. kulturminner). Men pga det våte klima, mye myrlandskap, så kreves det at den gjentakende, «varige» ferdselen bør tilrettelegges og kanaliseres eventuelt ha innføre vekselbruk slik at områdene får revegetert. Det største trykket er inn fra Steinkjer i Skjækra landskapsvernområde, men her er det foretatt god tilrettelegging og kanalisering av ferdselen slik at man har økt områdets tåleevne. Likedan er det områder med mye barmarkskjøring i reindriften, i forbindelse med elgjakt og i beitenæringen. Her kreves det også tilrettelegging, vekselbruk og kanalisering i tid og rom.

Ellers er det relativt liten ferdsel av vandrere / ferdsel til fots, men her kan det komme utfordringer i forhold til økt interesse for toppturer og sykling. Det er også et økende problem med løshunder og forsøpling etter signal fra reindriften og SNO.

Tilrettelegging

Ikke i noen av brukerundersøkelsene kommer det fram noe stor behov for ytterligere tilrettelegging i forhold til dagens bruk. Det fleste brukerne er fornøyd med dagens tilrettelegging. De områdene som brukes av brukerne i dag tåler dagens bruk og tåler nok økt bruk også før behov for ytterligere tilrettelegging.

Men med økt ferdsel kan det være aktuelt med ytterligere tilrettelegging for å bedre turopplevelsen uten at den går på bekostning av verneverdiene. Dette vil også være positivt for den tradisjonelle brukeren, det være seg reindrifta, fjellstyrene, grunneierne, elgjakta, fjellgårdene, beitenæringa og hytteområdene.

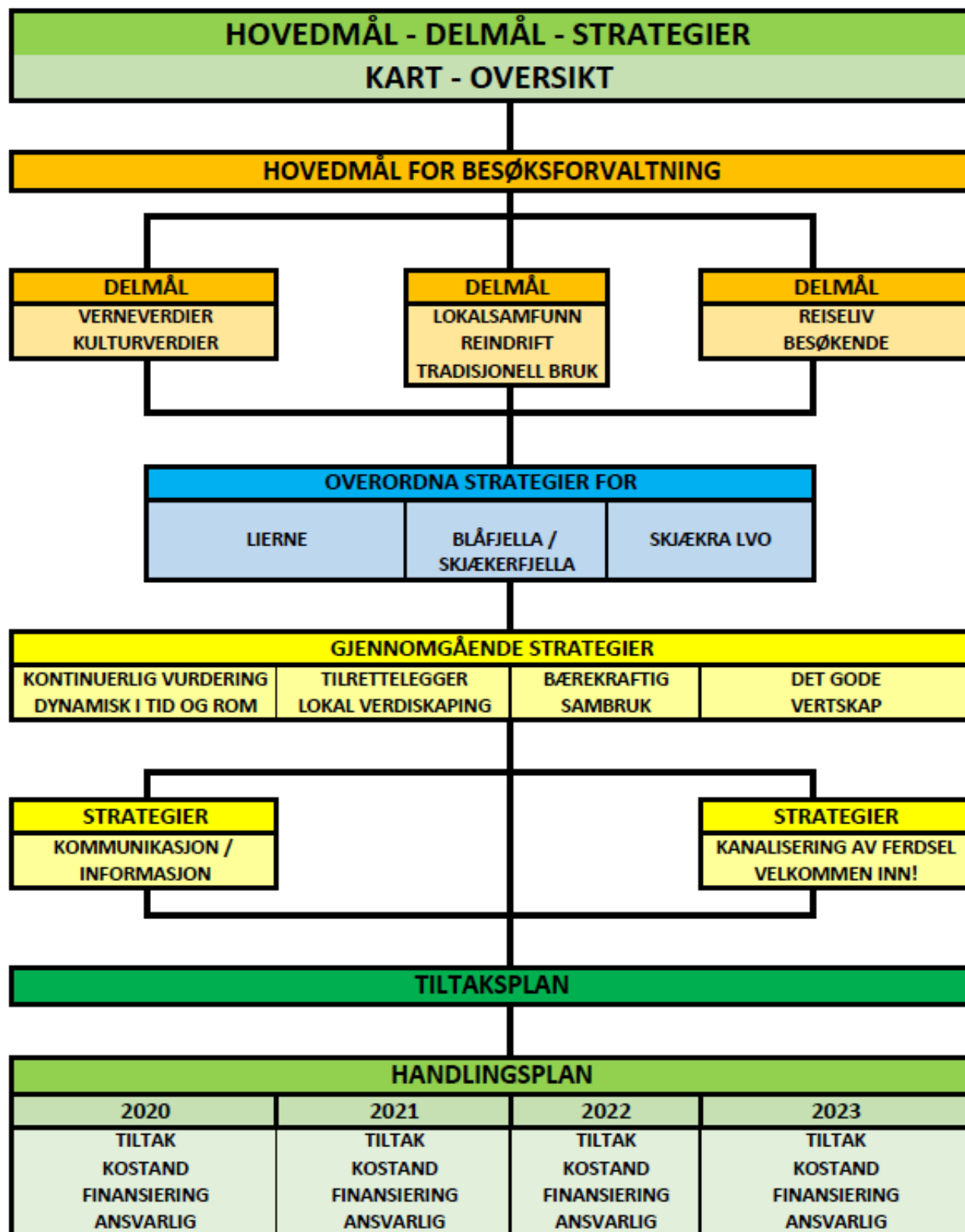
En utfordring som strategiene må ta stilling til er behovet for merking og skilting av stier. Det er forskjellige oppfatninger av behovet for skilting og merking. Det viser seg at den vanlige vandreren / turgåeren ønsker at det fortsatt skal være skilting og merking, det skaper trygghet og gjør at de lettere legger ut på kortere og lengre turer. Andre mener at med dagens teknologiske hjelpemidler, med GPS på alle mobiltelefoner, så er det ikke behov for skilting og merking i terrenget. Dette stemmer nok for den mere erfarne besøkende. Strategiene må ta stilling til hvem man ønsker å legge til rette for.

Det vil være nyttig å ta en vurdering av de dokumenterte, eksisterende stiene for å se om de har verneverdier som gjør dem uegnet som sykkeltrase. De foreslåtte forskriftsendringene krever en begrunnelse i verneverdiene om stiene skal skjermes for sykling. Konflikt med andre brukerinteresser kan ikke legges til grunn.

3. Mål og strategiske grep

Før man kan utvikle strategier må nasjonalparkstyret sette seg noen mål for hvordan man ønsker utviklingen av bruk og besøk av verneområdene. Nasjonalparkstyret vil fortsatt ha med den lokale tradisjonelle bruken av områdene som en kategori «besøkende», da brukerundersøkelsene viser at disse ikke oppfatter seg som besøkende på samme måte som tilreisende «turister». Det kan derfor være en utfordring for nasjonalparkstyret å ha mål og strategier for besøkende som utøver tradisjonell bruk av områdene og for de som i hovedsak har en eller annen form for naturopplevelse som formål for sitt besøk inn i verneområdene.

For å få en oversikt over sammenhengen mellom mål for besøksforvaltningen – strategiene – og tiltakene er det laget et oversikts kart:

3.1. Mål for besøksforvaltningen

3.1.1. Hovedmål

Med den forståelse av at det er grunnlaget for vernet som også gjør av verneområdene har de kvaliteter som gjør at brukere / besøkende oppsøker områdene, har nasjonalparkstyret følgende hovedmål for besøksforvaltningen:

Hovedmål

«Besøksforvaltningen skal ivareta verneområdene i tråd med formålene i verneforskriften, samtidig som den bidrar til økt kunnskap, forståelse og gode opplevelser, for de besøkende, og tar hensyn til reindrifta og annen tradisjonell bruk av områdene.»

3.1.2. Delmål for verneverdiene inkl. kulturminner

Delmål for verneverdiene inkl. kulturminner

- Sikre og ivareta verneverdiene i et langsiktig perspektiv.
- Sikre og ivareta kulturminnene i verneområdene.
- Gjennom sikring og ivaretagelse av verneverdiene og kulturminnene så sikrer en også grunnlaget for reindrift og annen tradisjonell bruk av områdene.
- Informasjonsformidlingen skal bidra til å øke forståelsen for vernet av naturkvalitetene og kulturminnene.
- Tilretteleggingstiltak for å bedre tilgjengeligheten skal også skjerme sårbare naturområder og kulturminner.

3.1.3. Delmål for lokalsamfunnet og de tradisjonelle brukerne

Delmål for lokalsamfunnet og de tradisjonelle brukerne

- Bidra til at reindrifta og den tradisjonelle bruken (utenom skogsdrift) kan videreføres innenfor rammen av verneforskriften, dette ved å ta vare på naturgrunnlaget (verneverdiene).
- Bidra til forståelse og stolthet over den betydningen reindrifta og den samiske kulturen, har for den lokale verdiskaping og identitet.
- Bidra til større stolthet, anerkjennelse, aksept og kunnskap om egne verneområder hos lokalbefolkningen.
- Støtte opp om økt verdiskaping i bygdene rundt nasjonalparken og ringvirkningene dette fører med seg.
- Implementere merkevarestrategien for Norges nasjonalparker.

3.1.4. Delmål for reiselivet og de besøkende

Delmål for reiselivet og de besøkende

- Markedsføre eget lokalsamfunn i sammenheng med nasjonalparkstatusen.
- Bedre kvalitet på besøksforvaltningen i, og i tilknytning til verneområdene.
- Ha innfallsporter, / startsteder med høy kvalitet i tråd med merkevarestrategien.
- Mål å ha et utkikkspunkt med høy kvalitet i utkanten av nasjonalparken.
- Samhandle med reiselivsaktørene, grunneierne og rettighetshaverne om mulighetene i verneområdene og delta på arena der det drøftes felles strategiske utfordringer i forhold til besøkende
- Økt verdiskaping i tilknytning til verneområdene.
- Bidra til en større opplevelse for de besøkende.
- Vurderer utvalgte stier med mål om å bedre tilgjengeligheten.

- Fokus på den samiske kultur og næring i forhold til besøkende og reiseliv skal skje på samenes egne premisser.
- Fjellstyrenes tilrettelegging for utøvelse av bruksrettene (jakt og fiske) gjennom mange år, bør synliggjøres og videreutvikles gjennom besøkstrategiene.

3.2. Strategiske grep

3.2.1. Overordna strategier

Overordna strategier

- **Lierne nasjonalpark** skal beholde sitt villmarkspreget ved lite tilrettelegging.
- **Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark** skal legge til rette for den litt mer erfarne friluftsutøveren.
- **Skjækra landskapsvernområde** skal legge til rette for de med liten erfaring fra friluftsliv.

3.2.2. Gjennomgående strategier

Gjennomgående strategier

- «Kontinuerlig vurderinger» - møte med besøkende / brukere er dynamisk i tid og rom.
- «Katalysator og tilrettelegger» - forvaltningens bidrag til lokal verdiskaping skal være indirekte.
- «Bærekraftig sambruk» - det er forvaltningens oppgave å bidra til en god balanse der det er plass for nye besøkende uten at det hindrer den tradisjonelle bruken, inkludert reindriften, og uten at det forringer verneverdiene og kulturminnene
- «Det gode vertskap» - der opplevelsen er bedre enn forventningene til de besøkende. Med erfaring, kunnskap og forståelse sørger en for at opplevelsen ble litt, kanskje mye bedre, enn forventet.

3.2.3. Strategier for kommunikasjon / informasjon

Strategier for kommunikasjon / informasjon

- Utarbeide en egen informasjonsstrategi som inneholder en publiseringsplan for digitale kanaler, plan for innholdsproduksjon og fysiske faste installasjoner.
(Kart, plakater, nettsider, facebook, brosjyrer, video / filmsnutter etc.)
(Tema: - allemannsretten/plikten, flora, fauna, samisk / reindrift, kulturminner, reiseliv, søppel, båndtvang, ivareta vannressursene, hindre spredning av smitte og fremmede arter etc.)
- I samarbeid med naturoppsynet utvikle en strategi for hvordan de skal møte de besøkende og hvilken informasjon skal gis.
- Utarbeide en egen plan/rutiner for å kvalitets sikre nasjonalparkinformasjon gitt på andre kanaler enn egne. Eks kommuner, visit selskaper og andre aktører.
- Utnytte de kommunikasjonskanaler (digitale og brosjyremateriell) som destinasjonsselskapene, Visit Namdalen og Visit Innherred har, for å formidle informasjon om muligheter mht. jakt, fiske, friluftsliv i nasjonalparkene samt markedsføring regionalt, nasjonalt og internasjonalt.
- Utarbeide retningslinjer for hvordan man skal tildele retten til å bruke det kommersielle «Merket» til aktører som tilbyr tjenester i våre områder.
- Bistå i en prosess for å få alle kommuner til å søke om å bli «Nasjonalparkkommuner» og medlem av Norges nasjonalparkkommuner.

3.2.4. Strategier for kanalisering av ferdsel – Velkommen inn!

Strategier for kanalisering av ferdsel – Velkommen inn!

- *Innfallsporter (Videreføre den strategien fra 2007)*
 - *Skal være en hovedinnfallsport i hver kommune (Lierne 2 stk, pga 2 nasjonalparker)*
 - *Skal være et naturlig og lett tilgjengelig utgangspunkt for fottur inn i verneområdet*
 - *Skal i utgangspunktet være nær grensa til verneområdet*
 - *Skal årlig passeres av et relativt stor antall personer*
 - *Skal være knyttet til et stoppested / parkeringsplass*
 - *Alle kommuner har ansvar for at hovedinnfallsporten er i tråd med den nye nasjonale design- og merkevare strategien*
 - *Tilretteleggingsgraden skal være i tråd med de overordna strategiene.*
 - *Det skal samarbeides med svenske myndigheter om informasjon på de «østlige innfallsportene» på Gjevsjøen, Holden og Gaundalen.*
 - *Det skal jobbes for partnerskapsavtaler mellom lokalt (kommunen, grunneiere), fylkeskommunen og nasjonalparkforvaltningen som avklarer ansvarsforholdet rundt investeringer, drift, vedlikehold av innfallsportene og private veier inn til innfallsportene.*
- *Utkikkspunkt / Dark sky*
 - *Utsiktspunkt til begge parkene*
 - *Grunnlaget for Dark sky er det samme som for nasjonalparkene*
- store områder - få tekniske installasjoner – lite lysforurensning
 - *Begge deler, både utkikkspunkt og Dark Sky, skal være et besøksmål i seg selv*
- *Synliggjøre via kart hvor det allerede er «etablerte» leirplasser som tåler besøk. Oppgradering av Turkartet (1:100 000) og et digitalt dynamiske nettkart hvor informasjonen kan endre seg.*
- *Stier*
 - *I Lierne nasjonalpark skal det meste av tilretteleggingen være inn til parkgrensen.*
 - *I Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark skal det tilrettelegging i de mest trafikkerte områdene/ de som tåler det, ikke langt inn i parken, bare i starten.*
 - *I Skjækra landskapsvernområde skal det tilrettelegges for mer ferdsel.*
 - *Stiene inn til fjellgårdene i Snåsa vil tilrettelegges i samarbeid med grunneier, fjellstyret og de fastboende på fjellgårdene.*
 - *Sykling i verneområdene skal følge følgende strategier (dersom den bebudede forskriftsendringen blir som det er antydnet):*
 - *De dokumenterte, eksisterende stiene skal vurderes for å se om de har verneverdier som gjør dem uegnet som sykkeltrase.*
- *Vannveiene*
 - *Synliggjøre vannveiene som alternative ferdselsårer til stiene i verneområder.*
 - *Lage egne kart som viser aktuelle padle ruter med forslag til leirplasser og hvor det er aktuell å krysse land mellom innsjøene*
- *Kulturminner*
 - *Kulturminner i nærheten av ferdselsårer kan med fordel beskrives ved inngang til parken, men de må ikke merkes eller kanaliseres ferdsel dit.*
- *Bruk av droner (gjelder ikke for Skjækra LVO, fordi det er ingen bestemmelse om forstyrrelse av dyreliv i verneforskriften).*
 - *Lage retningslinjer som åpner for å bruke drone som erstatning for mer inngripende virkemidler som motorferdsel med f.eks. snøscooter og ATV.*
- *Sårbare områder*
 - *Skal skjermes for ferdsel i Tid og Rom.*
 - *Ingen merking, skilting og ingen markedsføring av disse områdene.*

4. Tiltak

Forslag til tiltak er utarbeidet i forhold til utkast til besøkstrategi. Evt. endringer i mål og strategiske grep i endelig vedtatt plan vil medføre endringer i tiltaksplanen.

Forslag til tiltak er derfor nødvendigvis ikke blitt forankret mot andre aktører så langt i prosessen.

TILTAK	STRATEGI	FINANSIERING	ANSVARLIG	SAMARBEIDSAKTØRER	PERIODE
1. Forprosjekt Viewpoint Løvsjøliklumpen	Kanalisering av ferdsel	Forvaltningsplan	NP-forvaltningen	Lierne nasjonalparksenter / Lierne utvikling	2019-2020
2. Lage en helhetlig informasjon / kommunikasjonsstrategi	Kommunikasjon / Informasjon	Forvaltningsplan	NP-forvaltningen	Lierne nasjonalparksenter	2019-2020
3. Oppgradere forvalterens hjemmeside / facebook	Kommunikasjon / Informasjon	Forvaltningsplan	NP-forvaltningen	Lierne nasjonalparksenter	2019-2020
4. Foreta sårbarhetsvurderinger	Kanalisering av ferdsel	Driftsmidler	NP-forvaltningen	Reinbeitedistriktene, rettighetshavere, grunneiere og forskningsmiljø.	2020-2021
5. Klassifisering av alle etablerte stier (kartfestet): - Fullføre de stiene som er påbegynt: - Raudberg- stien, Gaundalstien, Skjækerstien, Harbakvollen - Lag et stikart. - Hvilke skal markedsføres og tilrettelegges? - Hvilke har verneverdier som gjør dem uegnet som sykkeltrase? - Hvem har ansvar for drift og vedlikehold?	Kanalisering av ferdsel Kommunikasjon / Informasjon	Forvaltningsplan	NP-forvaltningen	Lokale tiltakshavere, Fjellstyrene, Seterlag Grunneiere Turistforeningen Rådgivende utvalg Administrativt kontaktutvalg	2020-2021
6. Lage nye informasjonsbrosjyre, kart og hovedplakater. All informasjon også på samisk.	Kommunikasjon / Informasjon	Dekkes av Miljødir.	NP-forvaltningen	Miljødirektoratet, Lierne nasjonalparksenter	2020-2021
7. Lage en plan for oppgradering av innfallsportene etter ny designmanual.	Kanalisering av ferdsel Kommunikasjon / Informasjon	Tiltaksmidler	NP-forvaltningen	Lierne nasjonalparksenter Administrativt kontaktutvalg	2020-2021
8. Lage en plan for utplassering av digitale Informasjonspunkt i alle kommunene.	Kommunikasjon / Informasjon	Tiltaksmidler	NP-forvaltningen	Lierne nasjonalparksenter, Visit Innherred Næringslivet i kommunene, Visit Namdalen	2020-2021
9. Informasjon – Dialogmøter i alle kommuner spesielt mot lokalt næringsliv med interesser i verneområdene. Veileder «mulighetsrommet».	Kommunikasjon / Informasjon	Forvaltningsplan	NP-forvaltningen	Lierne nasjonalparksenter, Visit Innherred Rådgivende utvalg, Visit Namdalen Administrativt kontaktutvalg	2020-2021
10. Utarbeide retningslinjer for aktører under <i>kommersielt merke i designmanualen</i> .	Katalysator og tilrettelegger Kommunikasjon / Informasjon	Forvaltningsplan	NP-forvaltningen	Lierne nasjonalparksenter, Visit Innherred Næringslivet i kommunene, Visit Namdalen	2020-2021
11. Oppgradere hovedinnfallsportene, en i hver kommune, også «svenske», «østlige» innfallsporter.	Kanalisering av ferdsel Kommunikasjon / Informasjon	Tiltaksmidler	NP-forvaltningen	Den enkelte kommune. Lierne nasjonalparksenter. Svenske forvaltningsmyndigheter.	2021-2022
12. Gjennomføre «Det gode vertskapskurs» i alle kommunene for aktuelle aktører under merkevaren.	«Bærekraftig sambruk» «Det gode vertskap» Kommunikasjon / Informasjon	Forvaltningsplan	NP-forvaltningen	Lierne nasjonalparksenter, Visit Innherred Administrativt kontaktutvalg, Visit Namdalen	2021-2022

Kilder

- (1). Kgl.res. 17. desember 2004. *Verneforskrifter for Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark, Lierne nasjonalpark og Skjækra Landskapsvernområde*.
- (2). Direktoratet for Naturforvaltning 2006. *Forvaltningsplan for Skjækra Landskapsvernområde*. 54 s.
- (3). Direktoratet for Naturforvaltning 2007. *Forvaltningsplan for Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark*. 100 s.
- (4). Direktoratet for Naturforvaltning 2009. *Forvaltningsplan for Lierne nasjonalpark*. 75 s.
- (5). Universitetet i Trondheim (1983). *Funn og fornminner i Nord-Trøndelag. Lierne kommune*. I topografisk arkeologisk registrering.
- (6). Nord-Trøndelag Fylkeskommune (1989). *Nyere tids kulturminner i Lierne kommune*.
- (7). Martha Jåma, Sverre Fjeldheim. 1993. «Samiske kulturminner i Låarte». Saemien side 143 s
- (8). Fjellheim, S (1998). *Samiske kulturminner innen planområder for nasjonalpark i Nord-Trøndelag, Nordland (Børgefjell) og Sør-Trøndelag (Roltdalen)*. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Rapport nr. 1. 1998.
- (9). Nygård, B. O. (1998). *Fjell- og myrslåtter i Verdal*. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Rapport nr. 2. 1998.
- (10). Åsvoll, O. (1998). *Fjell- og myrslåtter i Snåsa*. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Rapport nr. 3. 1998.
- (11). Karlsen, S. (1998). *Naturverdier innen planområdene for nasjonalpark*. FM NT. Rapport nr. 4. 1998.
- (12). Moen, H.P. 1998. *Konsekvenser for reindrift/samisk næring ved opprettelse av nye nasjonalparker M.V. – Verdal-Snåsa-Lierne og Hartkjølen i Nord-Trøndelag*. FM i N-Trøndelag, Miljøvernavdelingen. Rapport 5 – 1998. 44 s.
- (13) Bjørkhaug, H, m.fl. (1998). *Kartlegging av lokale bruksinteresser og forvaltning i de foreslåtte verneområdene Verdal-Snåsa-Lierne samt Hartkjølen*. Senter for bygdeforskning. Rapport R-7/98.
- (14). Lillemark, A (1999). *Nærings- og bruksinteresser innen arbeidsgrensene for nasjonalpark i Lierne*. Lierne kommune 1999.
- (15). Myhre, T. 2009. *Registrering av fuglelivet sør i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte -Skæhkere nasjonalpark*. NOF-rapport 3-2009. 44s.
- (16). Myhre, T. 2010. *Registrering av fuglelivet i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte -Skæhkere nasjonalpark*. NOF-rapport 3-2010. 41 s.
- (17). Nygård, T. & Østerås, T.R. 2014. *Kongjørn i Nord-Trøndelag 2009-2013*. - NINA Rapport 1011. 27 s.
- (18). Holien, H. & Hassel, K. 2010. *Botanisk kartlegging i Blåfjella -Skjækerfjella nasjonalpark*. – NTNU, Vitenskaps- museet. Rapport botanisk serie 2010-5: 38 s.
- (19). Haugan, K. 2013. *Botaniske undersøkelser i Lierne nasjonalpark*. Høgskolen i N-Trøndelag. Utredning nr. 155: 22 s.
- (20). Lyngstad, A. 2016. *Slåttemyrundersøkelser i Nord-Trøndelag 2013-2014*. NTNU-rapport 2016-2.
- (21). Torbjørn H. Kornstad, Lars Jørgen Rostad, Eva Eriksen, Sylvia Stolsmo. *Basiskartlegging etter NiN-systemet i et område sør i Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark*. Norconsult 2018-01-31. 11 s.

- (22). Evju, M., Hagen, D., Blumentrath, S. & Eide, N. E. 2010. *Verdi og sårbarhetsvurdering i Børgefjell nasjonalpark – med spesielt fokus på utvalgte lokaliteter og utfordringer knyttet til ferdse* – NINA Rapport 543. 111 s.
- (23). Eide, N., Hagen, D., Gundersen, V., Vistad, O.I., Fangel, K., Erikstad, L., Strand, O. & Blumentrath, S. 2015. *Sårbarhetsvurdering i verneområder. Utvikling av metodikk for å vurdere sårbarhet for vegetasjon og dyreliv knyttet til ferdse i verneområder i fjellet*. NINA Rapport 1191. 64 s.
- (24). Hagen, D., Eide, N.E., Evju, M., Gundersen, V., Stokke, B., Vistad, O.I., Rød-Eriksen, L., Olsen, S.L. & Fangel, K. 2019. *Håndbok. Sårbarhetsvurdering av ferdse*lokalteter i verneområder, for vegetasjon og dyreliv. NINA Temahefte 73. 144 s.
- (25). Selbu kommune. 2014. *Konsekvensutredning for reindrift – Kommuneplanens arealdel 2014 – 2024*. 29 s.
- (26). Trønder-plan AS. 2015. *Konsekvensutredning for reindrift – Områderegulering Skorovas*. 30 s. (på oppdrag fra Skorovass Gruber AS).
- (27). Ole Tobias Rannestad, 2017. *Konsekvenser for tamrein og tamreindrift ved bygging av fritidsboliger i Lierne kommune*. NaturRestaurering 2017-06-1. 40 s.
- (28). Marit Østby Nilsen, Solveig Græsli, 2017. *Samisk reindrift og forhold til ferdse*, Skarvan og Roltdalen nasjonalpark og Sylan landskapsvernområde – *Grunnlag for besøksforvaltning*. Fjelldriv AS 2017.
- (29). Marit Østby Nilsen, Solveig Græsli, 2018. *Bruksanalyse av reindrift i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark*. Fjelldriv AS Rapport 3/2018. 34 s.
- (30). Per Ingvar Haukeland og Bent Aslak Brandtzæg, 2014. *Sluttanalyse av Naturarven som verdiskaper*. Telemarksforskning TF 351/2014. 79 s.
- (31). Hagen, D., Evju, M., Olsen, S.L., Andersen, O. og Vistad, O.I. 2016. *Effekt av sykling og ridning på vegetasjon langs stier. Resultater fra en feltstudie*. - NINA Rapport 1288. 50 s
- (32). Vistad, O.I., Gundersen, V., Wold, L.C., Skår, M., Rybråten, S. & Dokk, J. G. 2018. *Effekter av å skilte og merke en eksisterende tur-rute. En undersøkelse av Turskilt-prosjekter i Vestby og Brumundal*. NINA Rapport 1440. 92 s
- (33). Miljødirektoratet M-380/2015. *Veileder Naturarven som verdiskaper – Tips og eksempler*. Juli 2015
- (34). Miljødirektoratet M-415/2015. *Veileder for besøksforvaltning i norske verneområder*. 42 s.
- (35). Miljødirektoratet. 2015. *Enkel besøksstrategi*. 4 s.
- (36). Miljødirektoratet M-416/2015. *Veileder – planlegging og gjennomføring av brukerundersøkelser i norske nasjonalparker og øvrige verneområder*. 16 s.
- (37). Miljødirektoratet M-417/2015. *Innfallsporter –Informasjonspunkt, startpunkt og utkikkspunkt*. 34 s.
- (38). Miljødirektoratet M-420/2015. *Veileder Kulturminner i områder vernet etter NML*. 52 s.
- (39). Lillian Bergli, Kristian Nesser. 2018. «*Rapport frå befaringer på fjellgårdene Gjevsjøen og Gaundalen*». Lierne nasjonalparksenter.
- (40). Line S. Wold, Sofie K Selvaag. 2017. «*Brukerundersøkelser Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark*». NINA rapport 1506.92 s.
- (41). Line S. Wold, Sofie K Selvaag. 2017. «*Brukerundersøkelser Lierne nasjonalpark*». NINA rapport 1507. 34 s.

Lierne nasjonalpark

Blåfjella / Skjækerfjella nasjonalpark

Skjækra landskapsvernområde

Disse verneområdene ble opprettet i Kgl. Res. 17. desember 2004. Dette er et av Sør-Norges størst sammenhengende områder uten store tekniske inngrep, sammen med de tilstøtende verneområdene på svensk side er de det største område i Nord-Europa.

Dette er sentrale sør-samiske områder med en aktiv reindrift hvor det finnes mange sør-samiske kulturminner, for eksempel boplasser, samleplasser, gravplasser og hellige steder.

Tradisjonelt er jakt, fangst, fiske og sanking av bær de største friluftsjaktivitetene i disse områdene. En vandring gjennom dette område gir deg opplevelse av et variert landskap fra mektige, frodige skogsdaler med urskog til høyfjell med istidslandskap.

Foto: Christer Rognerud

Kontaktinformasjon

Telefon: +47 99598620

E-post: steinar.bach@naturporten.no

Post: Postboks 2600, 7734 Steinkjer

Besøksadresse: Lierne nasjonalparksenter, Heggvollveien 6, 7882 Nordli

Mulig tiltak.

Snåsa 07.10.25.

Viser til mail mottatt 30.09.25 hvor vi inviteres til å komme med innspill til mulige tiltak for året 2026.

Her kommer et innspill på tiltak fra Snåsa kommune.

Vi i Snåsa har planer om å synliggjøre kommunen som en nasjonalpark kommune. Vi har blant annet jobbet frem nye planer for sentrum, hvor dette er tatt inn. Vedlagt ligger tegninger som viser dette. Tegningene viser hele torgområdet, men det er arealet mellom toglinja og FV763 som denne søknaden omhandler.

Målet med dette tiltaket er å synliggjøre at Snåsa er en nasjonalpark kommune. I dag er det ikke noe som tilsier at vi er en nasjonalpark kommune i sentrum av kommunen. Arbeidet vi gjorde med kommuneplanens samfunnsdel, viste at mange av Snåsningene finner sin identitet i Snåsafjella. Vi mener at å synliggjøre nasjonalparken i sentrum vil være med å løfte frem stoltheten av nasjonalparken blant egne innbyggere. I tillegg er målet med de tiltakene vi har planlagt, å få flere til å stoppe i sentrum og bruke mer tid i kommunen vår. Målet er like mye å få flere til å bli bevisste over hvilke verdier vi har i bygda som at flere skal ta seg inn og oppleve nasjonalparken. Innbyggerne er i dag mer opptatt av uberørt natur- det har vi mye av uten at mange tenker mye på det i hverdagen. En liten oase i sentrum som har fokus på dette, mener vi vil øke bevisstheten og løfte stoltheten over parken.

Vedlagt ligger bilder av hvordan området ser ut i dag. Bildene viser tydelig at det er et potensiale som ikke er utnyttet i dag.

Hva er det tiltaket innebærer?

Vi ønsker å opparbeide området og etablere en møteplass for familier og andre midt i Snåsa sentrum. Det søkes med dette om midler til å opparbeide området, beplantning, benker og bord, samt informasjonstavler om Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Kostnadsoverslaget er utarbeidet av Norconsult, ved Siri Alette Aurstad. Den totale kostnaden for området er 1.169.500.- (da ikke medregnet lekestativ og kunst). Infoskilt/tavle er kostnadsberegnet til 150.000.- Vi søker i tillegg om noe bidrag til tilrettelegging rundt informasjonstavlene. I tillegg til eventuelt tilskudd fra Nasjonalparkstyret, skal tiltaket gjennomføres med egne midler fra kommunen og eget arbeid.

Snåsa Kommune søker med dette om 200.000.- til gjennomføring av tiltaket.

Kostnadsoverslag

Gilstad Østre, Torg		Norconsult 	
Kalkyle del 3 (Parkering og pergola)			
Versjon:	2	Utf. av:	ThoAls
Dato:	2024-10-01	Kontr. Av:	SiAAu/MarVe

77	Park og hage				
	Gressarealer, inkl vekstjord	m2	710	kr 350	kr 248 500
	Nye trær, inkl vekstjord og oppbinding	stk	19	kr 12 000	kr 228 000
	Utstyr				
	Benker, Vestre Kong med rygg og armlener	stk	10	kr 45 000	kr 450 000
	Bord, Vestre Kong	stk	3	kr 28 000	kr 84 000
	Plassbygd trebenk	lm	3	kr 3 000	kr 9 000
	Lekeutstyr, Kastanjene	stk	1	kr 2 200 000	kr 2 200 000
	Infoskilt, digital tavle	stk	1	kr 150 000	kr 150 000
	Sum Park og hage				kr 3 369 500
	Paviljong, kunst	RS	1	kr 1 200 000	kr 1 200 000

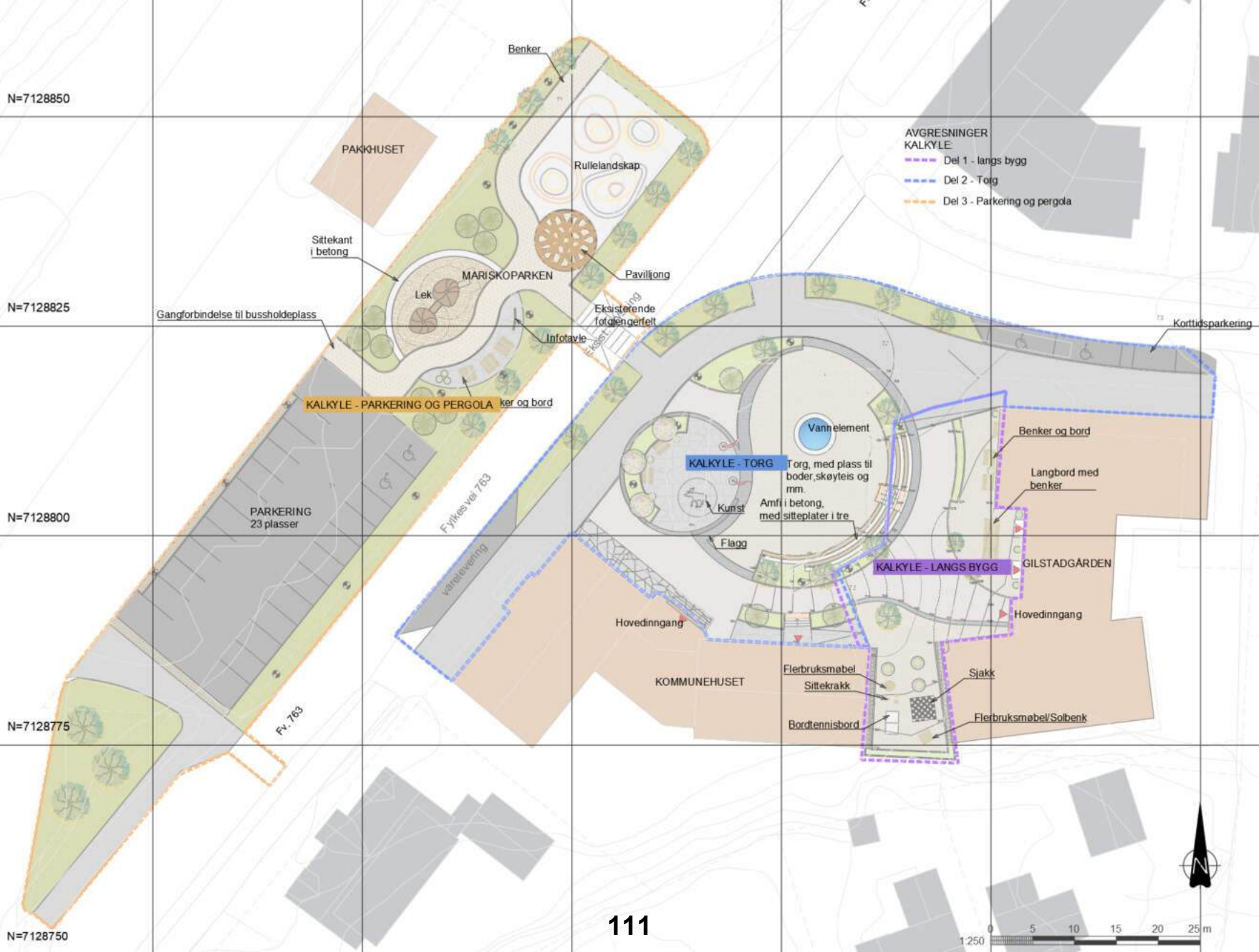
N=7128850

N=7128825

N=7128800

N=7128775

N=7128750

Arkivsaksnummer: 2025/11142-2

Saksbehandler: Lina Nøstvold

Dato: 28.10.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyret	43/2025	13.11.2025

Saksframlegg: Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyret - behandling av søknad om opprettelse av eget grunneierforum

Innstilling fra forvalter

Forvaltningsmyndigheten vurderer at etablering av faste møtepunkt i form av egne forum for interessegrupper i verneområdene, kan svekke rådgivende utvalg som den primære arenaen for samhandling med forvaltningsmyndighetene, slik nasjonalparkstyrets vedtekter legger opp til. Det anbefales derfor å styrke RU som felles møteplass for alle aktører, fremfor å etablere parallelle strukturer.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg

- 1 Formell søknad fra rådgivende utvalg om opprettelse av eget grunneiermøte for Blåfjella- Skjækerfjella nasjonalpark

Saksopplysninger

Viser til søknad datert 5. september 2025, hvor leder av rådgivende utvalg for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyret Nina Pettersen, på vegne av flertallet i RU ber om at det etableres et fast grunneiermøte knyttet til forvaltningsmyndigheten. Dette forumet er tenkte å møtes i forkant av de etablerte årlige dialogmøtene mellom nasjonalparkstyret og RU.

Saken ble diskutert i dialogmøte mellom nasjonalparkstyret og RU 5.juni 2025, og RU ble da anmodet om å komme med en formell søknad knyttet til dette, som skulle behandles av nasjonalparkstyret.

Bakgrunnen for søknaden er at de tre store grunneierne Statskog, Værdalsbruket og Steinkjer kommuneskoger, mener det er behov for et eget grunneiermøte/forum for å sikre god informasjonsflyt, kompetanse og samarbeid i det som omfatter nasjonalparken. De foreslår også at de små grunneierne kan stille med en representant fra hver kommune.

Et slikt møte foreslås samme dag og i forkant av det årlige dialogmøte mellom RU og nasjonalparkstyret. De grunneierne som deltar i RU i dag (Statskog og Steinkjer

kommuneskoger) vil fortsette å møte i RU i tillegg også fremover. Værdalsbruket er velkommen til å delta inn i RU dersom de ønsker det.

Det foreslås at en av forvalterne deltar på dette grunneiermøtet, i tillegg til leder i RU som kan bidra som referent. Hva angår kostnader, så er deres vurdering at det ikke utgjør noe vesentlig, all den tid grunneiermøte legges til samme dag som dialogmøte mellom RU og nasjonalparkstyret.

Avslutningsvis vises det til at flertallet i RU stiller seg bak forslaget, og at de mener dette vil bidra til bedre forvaltning fra grunneiernes side i saker som berører verneområdene.

Hjemmelsgrunnlag

Det finnes vedtekter for nasjonalpark-/verneområdestyrer oppnevnt i medhold av naturmangfoldloven (nml) § 62, som er fastsatt av Miljødirektoratet 19.01.2024 med hjemmel i nml § 62 annet ledd tredje punktum, jf. delegeringsvedtak 8. januar 2021 nr. 65 og 15. januar 2021 nr. 82.

Formålet med vedtektene er blant annet å gi bestemmelser om oppnevning av nasjonalpark- og verneområdestyret, og om styrets og nasjonalpark- /verneområdeforvalters myndighet og oppgaver.

I vedtektenes kapittel 6 omtales nasjonalpark-/verneområdestyrets oppgaver.

I delkapittel 6.8 Oppnevne rådgivende utvalg, står det følgende:

«Nasjonalpark-/verneområdestyret skal oppnevne et rådgivende utvalg. Utvalget skal bestå av representanter for de ulike interessene i området. Formålet er å legge til rette for et godt samarbeid mellom forvaltningsmyndigheten, offentlige organ, grunneiere, næringsliv, frivillige organisasjoner og samiske interesser der det er relevant.

Rådgivende utvalg kan bl.a. bestå av representanter for grunneiere og rettighetshavere, friluftsråd, næringsliv, frivillige organisasjoner (f.eks. natur- og miljøorganisasjoner) og særlig berørte offentlige organer.

Nasjonalpark- og verneområdestyret bør ha minst ett årlig dialogmøte med rådgivende utvalg.»

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre har etablert et rådgivende utvalg. Medlemssammensetning og møteaktivitet har variert noe over tid. I 2011 vedtok nasjonalparkstyret egne vedtekter for RU, i sak 29/2011 den 5. desember 2011. Vedtektene er delvis endret av nasjonalparkstyret i sak 08/2019 den 14.03.2019.

I disse vedtektene oppgis det faglige rådgivende utvalgets formål å være:

«§ 2. Formål

- Bidra til å sikre en langsiktig og helhetlig forvaltning av de verneområdene Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for, herunder arbeidet med utarbeidelse av forvaltningsplaner for verneområdene og revidering/rullering av disse.*
- Gi råd til nasjonalparkstyret på store og prinsipielt viktige saker.*
- Bidra til å fremme samarbeidet mellom de ulike aktørene innenfor nasjonalparkstyrets myndighetsområde, og å fremme samarbeidet mellom disse og øvrige viktige offentlige og private aktører med interesser og/eller aktiviteter i tilknytning til verneområdene.*

Det faglige rådgivende utvalget skal arbeide for å skape felles forståelse blant de deltakende organisasjoner og institusjoner i forvaltning og bruk av området.»

Presedens

Dersom det opprettes et fast grunneiermøte i forkant av dialogmøtene mellom RU og styret, kan det skape forventninger om tilsvarende møtepunkt for andre aktører med interesser i verneområdene.

Dette kan føre til krav om flere separate fora der forvaltningen deltar, noe som vil være krevende både praktisk og ressursmessig.

Vurdering

Vedtektene for nasjonalparkstyret sier at det skal opprettes et rådgivende utvalg (RU) for å sikre god samhandling mellom forvaltningsmyndigheten og ulike interessenter, som grunneiere, næringsliv og frivillige organisasjoner.

At enkelte grupper har behov for møter med forvaltningsmyndigheten utover deltagelse i RU er forståelig, og slike møter gjennomføres ved behov. Forvaltningen deltar når det er ønskelig og ressursene tillater det.

Dersom forvaltningsmyndigheten oppretter et nytt grunneierforum, representerer dette en ny struktur som krever ressurser. I tillegg kan etablering av et slikt forum medføre at også andre grupper i dagens RU ønsker tilsvarende ordninger for seg. En slik praksis er ikke ønskelig, og vil over tid kunne svekke deltagelsen i RU.

Det er forståelse for at medlemmer i RU enkelte ganger kan ha ulikt syn på tema, og at aktørene rundt bordet har ulike roller i form av å være grunneiere eller brukere av utmarka. Rådgivende utvalg er ikke noe beslutningsorgan, men et rådgivende organ inn mot styret i prinsipielle og relevante saker. Vår oppfatning er at en slik rådgivende rolle best ivaretas gjennom et bredt sammensatt RU. På denne måten sørger man for lik arena for alle aktører, samt at flest mulig blir hørt.

Opprettelse av alternative møteforum kan svekke RU som samhandlingsarena, og forvaltningsmyndigheten ønsker heller å styrke RU som felles møteplass.

Fra: Nina Pettersen[nina.pettersen@dnt.no]

Sendt: 09.09.2025 11:32:33

Til: Nøstvold, Lina;Jonsson,

Sofie[lina.nostvold@statsforvalteren.no;sofie.jonsson@statsforvalteren.no]

Kopi: Nina Pettersen[nina.pettersen@dnt.no];

Tittel: Formell søknad om opprettelse av eget grunneiermøte for Blåfjella- Skjækerfjella nasjonalpark

Til nasjonalparkstyret for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Opprettelse av grunneiermøte

Viser til fellesmøte mellom nasjonalparkstyret og rådgivende utvalg 5.juni 2025, og søker med dette styret om å opprette et eget grunneiermøte.

Alle de tre store grunneierne, Statskog, Værdalsbruket og Steinkjer kommuneskoger, mener det er behov for et eget grunneiermøte/forum for å sikre god informasjonsflyt, kompetanse og samarbeid i det som omfatter nasjonalparken. De foreslår også at de små grunneierne kan stille med en representant fra hver kommune. Et slikt møte foreslås samme dag og i forkant av det årlige RU møte, og grunneierne vil fortsette i RU som tidligere (Statskog og Steinkjer kommuneskoger). Værdalsbruket er velkommen tilbake til RU når og om de ønsker det.

Vi foreslår også at en av forvalterne deltar på møtet i tillegg til leder i RU som kan bidra som «lyttepost» og som referent.

Når det gjelder kostnader knyttet til dette, så kan vi ikke se at det utgjør noen vesentlig betydning da reisen utføres på samme dag som RU møte / fellesmøte, og det samme gjelder for møteromskostnader.

Flertallet i RU stiller seg bak forslaget, og vi mener at dette vil bidra enda bedre forvaltning fra grunneiernes side som berører verneområdet. Vi håper på et positivt svar på denne søknaden.

Nina Pettersen, leder Rådgivende Utvalg.

Med vennlig hilsen

Nina Pettersen

Daglig leder

74 82 78 80 / 930 04 930

nina.pettersen@dnt.no

Arkivsaksnummer: 2025/10282-2

Saksbehandler: Lina Nøstvold

Dato: 28.10.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	44/2025	13.11.2025

Saksframlegg: Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre - Guslia naturreservat- behandling av søknad om viltgjerde langs jernbane - Bane NOR

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i verneforskriften for Guslia naturreservat § 7 pkt. 23 og § 8 /naturmangfoldloven (nml) § 48, har Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe fattet følgende vedtak:

- Bane Nor gis tillatelse til å sette opp vilt-/sikringsgjerde langs jernbanen gjennom Guslia naturreservat (se figur 2) jf. verneforskriften § 7 pkt. 23.
- Det gis tillatelse til å rydde vegetasjon med motorsag, inntil 2- 4 meter på hver side av jernbanesporet jf. verneforskriften § 7 pkt. 23.
- Bane Nor gis tillatelse til bruk av beltegående gravemaskin og 6-hjuling i forbindelse med etablering av viltgjerde, i henhold til nml § 48.

Vilkår

- Dispensasjonen har varighet i tom. 2028.
- Motorkjøretøy (lett, beltegående gravemaskin og 6-hjuling) skal bringes inn/ut av verneområdet via jernbanesporet.
- Motorsag benyttes til fjerning av vegetasjon og trær, og trær fraktes ut via jernbanesporet.
- All ferdsel skal gjennomføres på en mest mulig skånsom måte, med særlig hensyn til dyre- og fuglelivet i området. Fugle- og dyrelivet er spesielt sårbart i hekkeperioden fra april til juni, og det skal tas hensyn for å minimere forstyrrelser i denne perioden.
- Berørte reinbeitedistrikter skal informeres i forkant av aktiviteten for å få oversikt over hvor reinen befinner seg og dermed unngå unødige forstyrrelser av dyrene.

Begrunnelse

Strekningen mellom Agle og Grong i henholdsvis Snåsa og Grong kommuner, er særlig utsatt for viltpåkjørsler. Bane Nor søker derfor om å etablere viltsikringsgjerde her. Av den totale strekningen på 13,5 km, ligger kun ca. 800 meter innenfor Guslia naturreservat. Med til jernbanetunneler innenfor reservatet, reduseres den faktiske lengden med gjerde til omtrent 450- 500 meter.

Tiltaket er vurdert opp mot gjeldende verneforskrift og den påvirkningen det kan ha på verneverdiene i området. Forvalter er kjent med at saken er sendt på bred høring til kommuner og sektormyndigheter, slik at disse får anledning til å uttale seg innenfor sine

respektive ansvarsområder. Søknaden inkluderer uttalelser fra berørte reinbeitedistrikt, som uttrykker støtte til tiltaket.

I henhold til verneforskriften § 3 pkt. 3 er området vernet mot tiltak som kan endre naturmiljøet, herunder oppføring av gjerder. Oppsetting av vilt-/sikringsgjerde er derfor i utgangspunktet forbudt. Verneforskriften åpner likevel for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til tiltak som skal hindre vilt påkjørsler av tog, jf. § 7 punkt 23. I tillegg ønsker tiltakshaver å benytte motorisert kjøretøy i forbindelse med oppsetting av gjerdet. En slik tillatelse må vurderes etter nml § 48, da det ikke finnes spesifisert bestemmelse for dette i forskriften.

Forvaltningsmyndigheten er positive til at en ulykkeutsatt jernbanestrekning sikres med vilt-/sikringsgjerde, noe som forventes å redusere påkjørsler av både vilt og tamrein. Kun en liten del av reservatet blir berørt av tiltaket, og 2 tunneler innenfor forkorter gjerdestrekningen i naturreservatet. Tiltaket skal gjennomføres og plasseres nært banen, og vurderes derfor å ha liten innvirkning på verneverdiene. Vegetasjonsfjerning skjer i umiddelbar nærhet til sporet og vurderes ikke som en trussel mot verneformål eller -verdier.

Motorferdsel med lett, beltegående gravemaskin og 6-hjuling vil foregå langs og nær jernbanesporet. Denne ferdselen vurderes å ha liten negativ effekt på verneformål og -verdier. Det bes om at nødvendige hensyn tas i anleggsperioden, slik at man så langt det er mulig unngår unødvendig forstyrrelser av fugle- og dyrelivet i hekke- og yngletiden.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg

- 1 Søknad Nasjonalparkstyret Guslia naturreservat.pdf**
- 2 Søknad - Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre - Guslia naturreservat - viltgjerde langs jernbane - Snåsa - Grong - Bane NOR**
- 3 Q1 Referat fra møte med reinbeitedistriktene.pdf**
- 4 Q2 Låarte sijte.pdf**
- 5 D1 Situasjonsplan Guslia naturreservat.pdf**
- 6 E1 Gjerde utforming IUP-00-J-38796.pdf**
- 7 F1 Vilt-elg og bygging av sikringsgjerde langs jernbanen Agle i Snåsa - mot Sanddøla bru i Grong - 2025.pdf**
- 8 Ytterligere opplysninger ang. viltgjerde agle-grong**
- 9 RE: viltgjerde agle-grong**
- 10 Ytterligere opplysninger ang. viltgjerde agle-grong**
- 11 RE: viltgjerde agle-grong**

Saksopplysninger

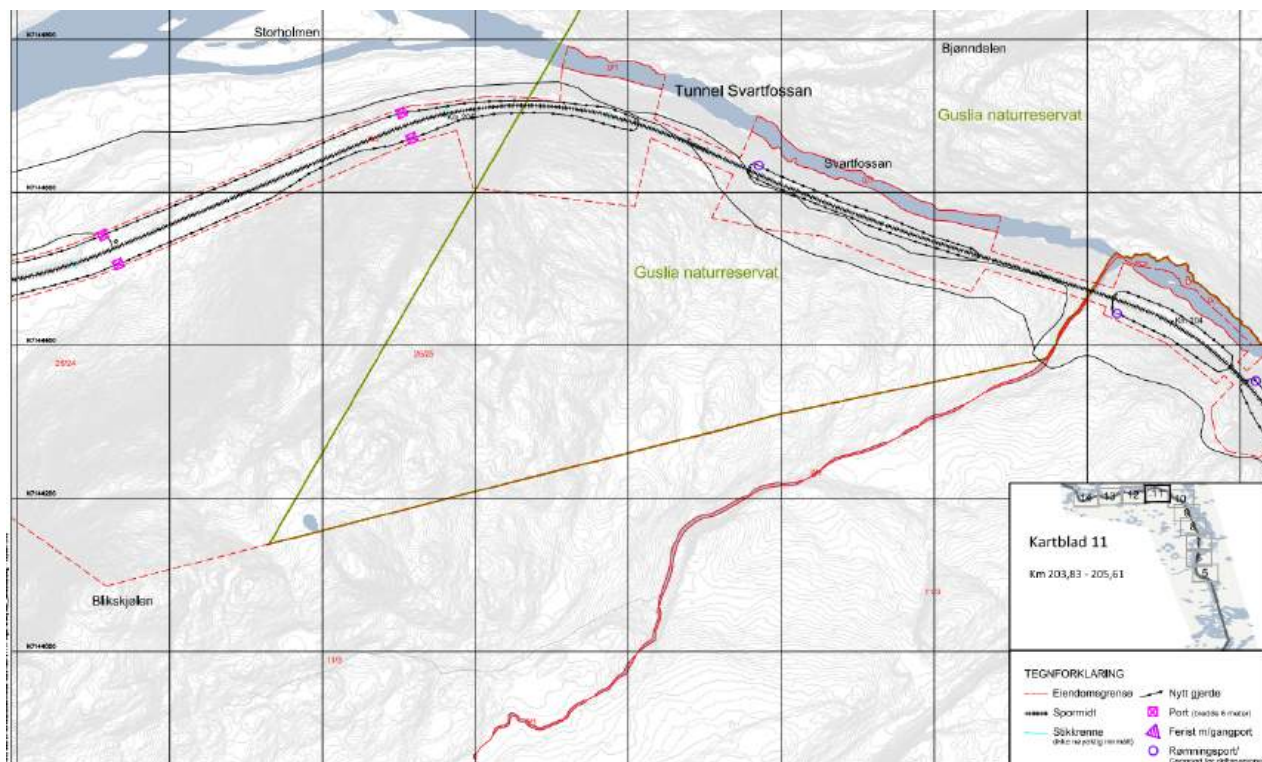
Viser til søknad fra Multiconsult datert 20. august 2025, på vegne av tiltakshaver Bane NOR v/Per Øyvind Mohus, angående tillatelse til å etablere vilt-/sikringsgjerde langs jernbanen i Guslia naturreservat.

Strekningen mellom Agle og Grong er en av de strekningene på Nordlandsbanen som har flest dyrepåkjørsler. For å redusere dette tallet, søkes det om å etablere viltgjerde på begge sider av jernbanen på strekningen Nordlandsbanen km ca. 197 - 210,5 som omfatter til sammen ca. 13,5 km langs banen (se figur 1).

Søknaden omhandler både dispensasjon fra verneforskrift for å anlegge viltgjerdet, samt nødvendig rydding av vegetasjon langs sporet, og motorferdsel i forbindelse med tiltaket under anleggsperioden. Vedlagt søknaden ligger uttalelse fra berørte reinbeitedistrikt, som er positive til tiltaket. Søknaden er også sendt til kommuner, sektormyndigheter og andre.

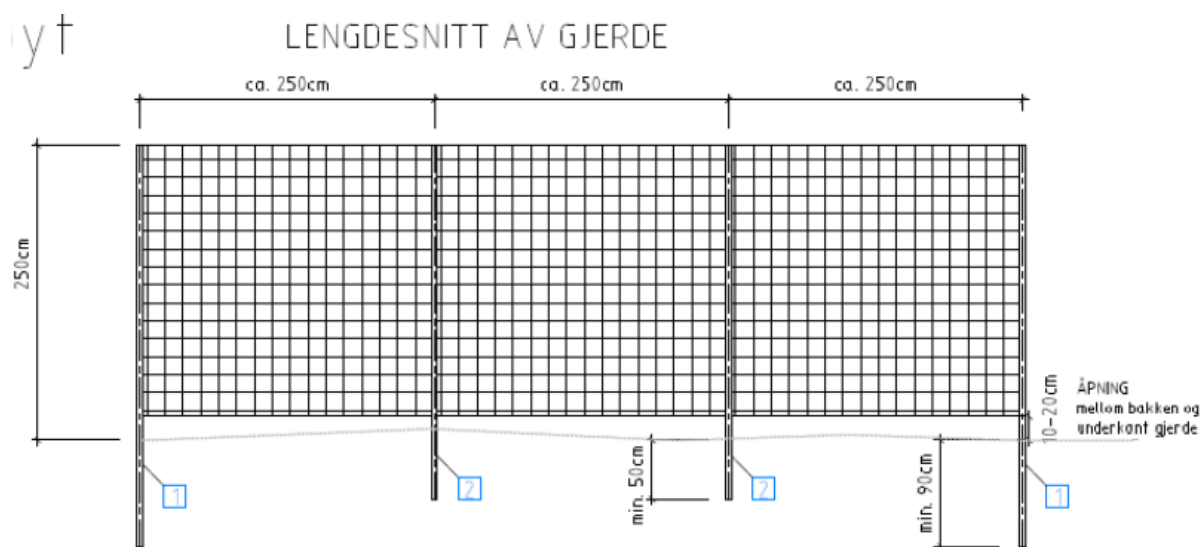
Figur 1: Kart som viser strekningen det søkes om å bygge vilt-/sikringsgjerde.

Figur 2: Situasjonsplan som viser gjerdets plassering innenfor naturreservatets grenser.

Ca. 800 meter av gjerdestrekningen ligger innenfor Guslia naturreservat (se figur 2). Innenfor naturreservatet er det to tunneler (ca. 355 m), og her vil det ikke bli etablert gjerde. Tunneler vil fungere som viltoverganger.

Viltgjerde er et nettinggjerde som er 2.5 meter høyt (figur 3). Dette skal plasseres på begge sider av jernbanen (figur 4).

Figur 3: Skisse som viser lengdesnitt av gjerdet.

Figur 4: Bilde som viser hvordan et slikt sikringstiltak vil bli seende ut.

Det skal etableres porter for å sikre tilgang til nødvendig vedlikehold og inspeksjon. For å sette opp selve gjerdet er det nødvendig å rydde vegetasjonen 2-4 meter på hver side av gjerdetraseen. Arbeid på strekningen vil utføres med utgangspunkt i jernbanetraseen, og omfanget av vegetasjon som må fjernes vurderes å være begrenset. Motorsag benyttes.

Bygging av gjerdet forutsetter ikke vesentlige gravearbeider, og det er ikke registrert tilfeller av forurenset grunn langs tiltaket. Entreprenør skal i sin miljørisikovurdering vurdere risiko/tiltak for spredning av fremmede arter, og evt. håndtere disse iht. miljøoppfølgingsplan.

I forbindelse med oppsetting av gjerdet, skal det benyttes beltegående gravemaskin (ca. 4 tonn) og 6-hjuling langs sporet. Disse vil benyttes under anleggsperioden, estimert ca. 3 ukers tid. Adkomst til/fra skjer etter sporet, og vegetasjon i form av tømmer fraktes ut samme vei. Gravemaskin skal benyttes for å slå stolpene ned i bakken, samt for å etablere trasé. Tiltaket må gjennomføres på barmark, og gjøres maskinelt av entreprenør.

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev datert 15. desember 2010 delegert forvaltningsmyndigheten over Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark til Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/ Låarte- Skæhkeren- Lijre nasjonalpaarhkeståvroe. I tråd med delegeringsvedtak av 6. mars 2024 skal søknader om dispensasjon for fysiske tiltak i verneområdene behandles av nasjonalparkstyret. Delegering til nasjonalparkforvalter gjøres kun når vedtak innebærer fornying av en tidligere dispensasjon, eller når det foreligger etablert forvaltningspraksis fra tilsvarende saker behandlet av styret tidligere. Dette er ikke tilfellet for denne saken, og nasjonalparkstyret må derfor behandle søknaden.

Motorferdselssaker er i noen grad delegert til forvalter å behandle administrativt. Siden motorferdselen det her er snakk om skjer i tilknytning til resterende tiltak, mener forvalter at det er mest hensiktsmessig at også nasjonalparkstyret tar stilling til denne. Slik får styret vurdert hele søknaden og dens belastning på verneverdiene samlet.

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål

Verneformålet i Guslia naturreservat er å sikre et variert område med naturskog. Med sin variasjon i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har området særlig betydning for biologisk mangfold. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Verneforskriften

I verneforskriften § 3 Vernebestemmelser står det blant annet:

«I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. For naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet.

Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlagging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.»

Ut fra dette, vil altså både fjerning av vegetasjon og etablering av gjerde være forbudt jf. § 3 pkt. 1 og 3.

Verneforskriften § 7 inneholder flere spesifiserte dispensasjonsbestemmelser, hvor forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi dispensasjon.

§ 7. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser:

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

Pkt. 23. Tiltak for å hindre viltpåkjørsler av tog.»

Etablering av vilt-/sikringsgjerde langs bane og rydding i forbindelse med dette, må derfor vurderes etter denne bestemmelsen.

Motorferdsel i naturreservatet er forbudt, jf. verneforskriften § 5 Regulering av ferdsel:

«All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. *Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.»*

Hva angår bruk av motoriserte kjøretøy for å få gjennomført tiltakene, så finnes det ingen spesifiserte bestemmelser for dette i verneforskriften. Bruk av motorkjøretøy må derfor vurderes etter verneforskriftens *generelle dispensasjonsbestemmelse*.

Verneforskriften § 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser sier følgende:

«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. [naturmangfoldloven § 48](#).»

I naturmangfoldloven § 48 dispensasjon fra vernevedtak står det blant annet:

«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

[.....]

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.»

Naturmangfoldloven

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

Kunnskapsgrunnlaget i saken er hentet fra søknaden med vedlegg, dialog med tiltakshaver, samt kart og relevante databaser. Søk i relevante databaser viser ingen funn av forvaltningsprioriterte arter eller arter av nasjonal verdi i nær tilknytning til det planlagte tiltaket. Ifølge reindriftens arealbrukskart i Kilden benyttes området som vinterbeite. Uttalelser fra de berørte reinbeitedistriktene er vedlagt søknaden, og viser at distriktene er positive til tiltaket.

På bakgrunn av dette vurderes kunnskapsgrunnlaget i henhold til naturmangfoldloven § 8 som tilstrekkelig til å kunne behandle saken. Førre-var-prinsippet i § 9 tillegges derfor mindre vekt i den videre vurderingen.

Tiltaket vurderes som et enkeltstående inngrep med begrenset omfang, og det antas å ha liten betydning for den samlede belastningen på verneverdiene i området. Det går i dag et jernbanespor gjennom naturreservatet, og vedlikehold samt enkelte tiltak langs sporet er det i noen grad åpnet for gjennom bestemmelser i verneforskriften. Deriblant tiltak for å hindre viltpåkjørsler. Det aktuelle tiltaket vurderes å være i tråd med disse rammene, og vil i liten grad kunne skape presedens for fremtidige saker. På denne bakgrunn vurderes den samlede belastningen på naturmangfoldet jf. nml § 10 som akseptabel.

Jernbanesporer gjennom området fungerer allerede som en fysisk barriere i landskapet, og kan påvirke vandrings- og trekkmonstre for både vilt og tamrein. Etablering av viltgjerdar i tilknytning til sporet vil kunne forsterke denne barriereeffekten noe. Det er derfor viktig at det etableres tilstrekkelig med viltoverganger for å opprettholde økologisk sammenheng og sikre dyrenes bevegelse. I denne sammenheng kan både tunneltak og andre åpninger fungere som effektive overganger.

Forvaltningsmyndigheten forutsetter at tiltakshaver ivaretar dette behovet på en tilfredsstillende måte. Utover dette vurderes det at etablering av viltgjerde langs jernbanesporet ikke vil medføre ytterligere belastning på verneverdiene i området, og tiltaket anses å være forenlig med formålet med vernet.

Motorferdselen knyttet til tiltaket vurderes som begrenset både i tid og omfang. Det meste av ferdselen vil foregå langs jernbanesporet eller i umiddelbar nærhet til dette, noe som reduserer inngrepsintensiteten i urørt natur. Anleggsperioden er estimert til å vare i omtrent tre uker. I denne perioden må det påregnes økt aktivitet i form av motorferdsel, ferdsel til fots og støy, noe som vil kunne medføre forbigående forstyrrelser for dyre- og fuglelivet i området.

Forstyrrelsene vurderes likevel som midlertidige og nødvendige for å kunne gjennomføre tiltaket. Det forutsettes at all ferdsel og aktivitet gjennomføres på en mest mulig skånsom måte, med særlig hensyn til sårbare arter og naturverdier i området.

I tråd med prinsippet i nml § 11 skal kostnadene ved eventuell miljøforringelse bæres av tiltakshaver. Dette prinsippet vurderes som relevant i denne saken. Dersom det i ettertid skulle påvises unødvendig skade på naturen eller verneverdiene som følge av tiltaket, skal tiltakshaver dekke kostnadene ved nødvendige avbøtende eller kompenserende tiltak. Det er forvaltningsmyndighetens ansvar å vurdere slike tiltak, i tråd med prinsippet om at forurenser betaler.

Naturmangfoldloven § 12 sier at tiltak skal gjennomføres med bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Kjøretøyene som skal benyttes i forbindelse med tiltaket vurderes som tilstrekkelig skånsomme, forutsatt at inn- og uttransport skjer langs jernbanesporet, og at kjøretøyene i størst mulig grad benyttes i nær tilknytning til dette. Vegetasjonsrydding skal gjennomføres manuelt med motorsag, noe som reduserer inngrepsintensiteten.

Anleggsarbeidet vil medføre støy og forstyrrelser i området. Det bes derfor om at arbeidet så langt det lar seg gjøre unngår hekke- og yngleperioden, for å redusere negativ påvirkning på dyre- og fuglelivet. Aktuelle reinbeitedistrikt bør også varsles i forkant av anleggsperioden.

Vurdering

Alle dispensasjoner skal behovsprøves, og fordeler og ulemper skal veies mot hverandre. Tiltaket kan medføre en midlertidig negativ påvirkning på verneverdiene og naturmiljøet, men fordelene ved et fungerende viltgjerde og redusert risiko for viltpåkjørsler veier tyngre. Det går allerede et jernbanespor gjennom naturreservatet, og et viltgjerde i tilknytning til dette vil ikke medføre større negativ påvirkning enn eksisterende bane.

Forvaltningsmyndigheten anser derfor at vilkårene for dispensasjon er oppfylt og gir tillatelse til det omsøkte tiltaket. Søknaden er vurdert i henhold til prinsippene i naturmangfoldlovens § 7 og §§ 8–12.

Nasjonalparkstyret gjør oppmerksom på at reglene innenfor verneområdet ikke setter til side reglene i annet lovverk, og det er søker selv som er ansvarlig for å innhente nødvendige tillatelser.

**Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne Nasjonalparkstyre/
Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe**

sftlpost@statsforvalteren.no

DERES REF: | VÅR REF: 10227263-07
DOKUMENTKODE: 10227263-07-SØK-BREV-004
TILGJENGELIGHET: Åpen

Trondheim, 20. august 2025

NORLANDSBANEN km 197 – 210,5

Søknad om dispensasjoner fra Forskrift om vern av Guslia naturreservat for oppføring av vilt-/sikringsgjerde langs jernbanen

På vegne av tiltakshaver Bane NOR v/ Per Øyvind Mohus søkes det om dispensasjoner fra Forskrift om vern av Guslia naturreservat for å etablere vilt-/sikringsgjerde langs jernbanen.

Faktura sendes:

Bane NOR

Postboks 4350

2308 Hamar

Faktura merkes med: Koststed 41900, prosjekt nr. 973014, Arbeidsordre 973014-100.

1. Redegjørelse for planlagte tiltak

Strekningen Agle Grong er en av de strekningene på Nordlandsbanen som har flest dyrepåkjørsler, se Tabell 1.

For å redusere antall dyrepåkjørsler langs jernbanen søkes det nå om å etablere gjerde på begge sider av jernbanen på strekningen Nordlandsbanen km ca. 197 - 210,5 som omfatter til sammen ca. 13,5 km langs banen. Strekningen er vist i Figur 1. I siste ca. 25-årsperiode er det ca. 690 dyr, med fordeling som vist i Tabell 2, som er påkjørt og drept på den aktuelle strekningen. Det er spesielt tamrein, elg og sau blir påkjørt på strekningen.

Ca. 800 meter av gjerdestrekningen, mellom km 204,1 - 204,95, ligger innenfor Guslia naturreservat. Plassering av gjerdet innenfor Guslia naturreservat er vist i vedlagte situasjonsplan (Vedlegg D1).

Tabell 1 Oversikt over totalt antall dyrepåkørsler på angitte strekninger langs Nordlandsbanen det enkelte år og totalt i perioden 2014 – 2024 (Kilde: Bane NOR).

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Totalsum
Sted												
Lønsdal - Rognan	24	129	36	145	41	69	138	58	53	41	37	771
Bolna - Lønsdal	47	42	30	70	63	102	67	116	37	109	66	749
Agle - Grong	7	19	49	26	70	24	58	120	150	33	89	645
Namsskogan - Majavatn	65	85	46	67	17	47	63	98	42	47	40	617
Stod - Starrgrasmyra	4	45	51	58	94	35	81	43	65	12	56	544
Trofors - Eiterstraum	6	16	57	98	79	84	21	53	31	19	13	477
Dunderland - Bolna	4	38	8	28	57	28	62	41	39	30	35	370
Mosjøen - Drevvatn	25	28	32	74	48	33	18	23	45	17	20	363
Majavatn - Svenningdal	17	43	20	28	46	55	17	32	29	23	43	353
Eiterstraum - Mosjøen	11	22	81	144	30	9	4	9	7	11	2	330
Skonseng - Ørtfjell	11	30	37	22	29	47	40	21	51	10	13	311
Harran - Lassemoen	6	22	30	25	47	29	27	25	43	30	25	309
Fauske - Oteråga	11	36	30	11	18	27	5	18	11	82	33	282
Drevvatn - Bjerka	15	38	31	32	19	15	22	11	11	26	12	232
Steinkjer - Bodø	1	5	23	15	35	38	26	23	41	15	6	228
Oteråga - Bodø	11	21	32	24	9	22	15	37	12	33	11	227
Lassemoen - Namsskogan	7	19	28	16	13	21	12	28	22	30	23	219
Grong - Harran	5	12	27	6	25	22	5	16	26	19	12	175
Svenningdal - Trofors	9	25	34	13	12	12	18	8	21	14	8	174
Mo i Rana - Skonseng	2	15	15	17	10	8	17	3	23	16	23	149
Starrgrasmyra - Snåsa	4	2	23	10	28	9	9	5	17	18	18	143
Ørtfjell - Dunderland	5	25	4	9	6	10	4	6	16	7	7	99
Rognan - Fauske	3	18	3	9	6	7	24	0	7	7	5	89
Snåsa - Agle	1	6	2	6	5	9	10	6	29	10	4	88
Harran stasjon	1		10	3	3		2	3	6	8	4	40
Eiterstraum stasjon	17	1	3	2	2	5	2			0		32
Stod stasjon	1	3		8	1	1	1	2	4	1		22
Starrgrasmyra stasjon					3	1		2	6	3	2	17
Ørtfjell stasjon				2	3	7		1	1			16
Trofors stasjon	1	0	1	2	3		1		2	2	1	13
Svenningdal stasjon		1	3	1	1	2	1			2	2	13
Skonseng stasjon		3		1	1	1			6		1	13
Bolna stasjon				5						3	3	11
Drevvatn stasjon			2	4	1	1			1			9
Oteråga stasjon	5			1				1			1	8
Dunderland stasjon				1			2		5			8
Lassemoen stasjon							1		1		5	7
Namsskogan stasjon				1							4	5
Agle stasjon			1					1		1	1	4
Fauske stasjon			2			1						3
Bodø stasjon									1			1
Bjerka - Mo i Rana								1				1
Grong stasjon										1		1
Totalsum	326	749	751	984	825	781	773	811	861	680	627	8168

Figur 1 Strekingen der det søkes om å bygge vilt-/sikringsgjerdet mellom km 197 – 210,5 (bru veg Setdalsbrauta - tunnel Larsholmhøla). Start og slutt for planlagt gjerdet er markert med røde linjer.

Tabell 2 Dyrepåkjørster på Nordlandsbanen km 197 – 210 i en 25-års periode (Kilde: Bane NOR).

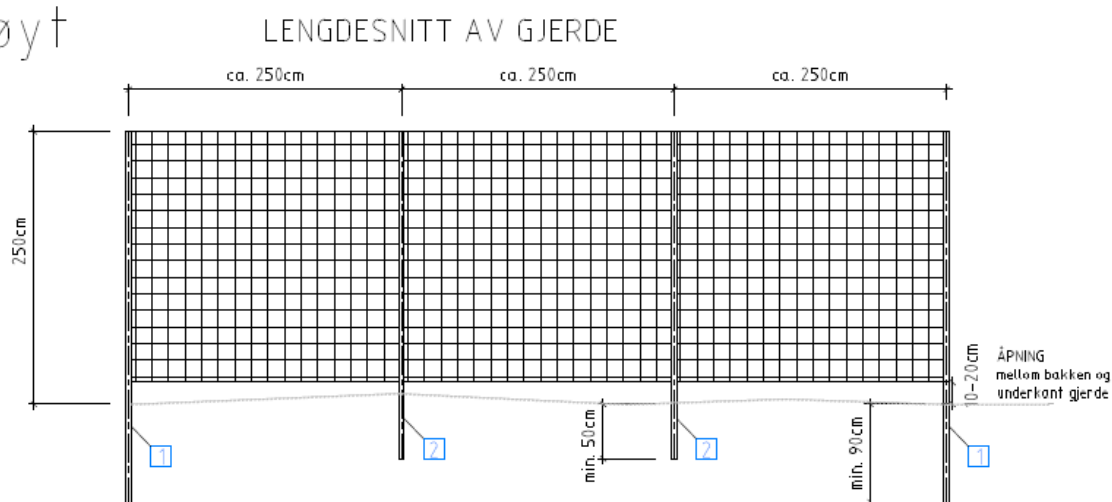
km	Tamrein	Elg	Sau	Ørn	Hund	Bjørn	Gaupe
197	18	16	23	1			1
198	34	13	6				
199	4	11	25				
200	31	10	37				
201	37	11	26		1		
202	25	10	14		1		
203	14	12	25			1	
204	10	4	12			1	
205	19	28		1			
206	23	19					1
207	26	19					
208	18	23		1			
209	5	32	3	1			
210	10	28		1			
Sum	274	236	171	5	2	2	2

Det søkes om å etablere et nettinggjerde som er 2,5 meter høyt på begge sider av jernbanen (vedlegg E1). Eventuelle eksisterende gjerder i lik trasé langs strekningen vil bli fjernet.

Figur 2 Bildet viser aktuell utforming av gjerdet. Bildet er tatt nord for Lønsdal stasjon i Saltdal kommune.

2,5m høyt

Figur 3 Prinsipptegning av gjerde.

Det etableres porter for å sikre tilgang til vedlikehold av stikkrenner, og tilgang for inspeksjon av jernbanen. I tillegg skal det etableres rømnings-/inspeksjonsporter for driftspersonell.

For å sette opp gjerde er det nødvendig å rydde vegetasjon 2-4 m på hver side av gjerdetraseen.

Bygging av gjerdet forutsetter ikke vesentlige gravearbeider. Det er ingen registrerte tilfeller av forurenset grunn langs tiltaket.

Entreprenør skal i sin miljørisikovurdering vurdere risiko/tiltak for spredning av fremmede arter. Dersom det påtreffes fremmede arter, skal disse massene håndteres iht. Miljøoppfølgingsplan.

Forholdet til vilt/elg er utredet av PHPedersen natur- og miljørådgivning i rapporten vilt/elg og bygging av sikringsgjerde langs jernbanen Agle i Snåsa – mot Sanddøla bru i Grong. (Vedlegg F1)

Figur 4 Eksempel på rømnings-/inspeksjonsport.

2. Søknad om dispensasjon

Det søkes om dispensasjon fra Forskrift om vern av Guslia naturreservat for å:

- Oppføre gjerdet
- Motorferdsel i anleggsperioden

Det vises til redegjørelse i pkt. 1 for begrunnelse for søknaden.

Formålet med naturreservatet er å sikre et variert område med naturskog. Med sin variasjon i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har området særlig betydning for biologisk mangfold. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Forskriftens § 6 pkt. 7 gir generelt unntak for drift og transport etter Nordlandsbanen gjennom området.

Forskriftens § 7 pkt. 23 gir forvaltningsmyndigheten hjemmel til å gi dispensasjon til tiltak for å hindre vilt påkjørsler av tog.

Etablering av gjerdet vil kreve at vegetasjon fjernes i langs traséen. Gjerdet ligger i tilknytning til jernbanen som er et eksisterende inngrep. Gjerdet er plassert så nært jernbanen som mulig. I tillegg er det to tunneler innenfor naturreservatet der det ikke vil bli etablert gjerde. Arbeid på strekningen vil bli utført med utgangspunkt i jernbanetraséen og omfanget av vegetasjons som må fjernes vurderes å være begrenset.

Oppføring av gjerdet vil være positivt for vilt ved at antall påkjørsler blir kraftig redusert/tilnærmet borte. I løpet av en 25-årsperiode er det påkjørt og drept 2 bjørner, 2 gauper og 236 elg langs strekningen.

PH Pedersen natur- og miljørådgivning har vurdert tiltaket i forhold til elg og vilt i rapporten «Vilt/elg og bygging av sikringsgjerde langs jernbanen Agle i Snåsa – mot Sanddøla bru i Grong». I rapporten vurderes at det kan bygges gjerde på den omsøkte strekningen. Det vurderes at de tradisjonelle trekkveiene for elg og de årlige tradisjonelle vinteroppholdsstedene for elg er svært godt dokumentert her, både ved vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap. Det er 14 tunneler med tilhørende like mange tunneltak på strekningen. I og med at bredden på tunneltakene (lengden på tunnelene) varierer fra 19 – 372 m, vil de fleste (kanskje alle) tunneltakene ved god tilrettelegging ved etableringen av sikringsgjerdet, kunne bli effektive og gode viltoverganger både for elg og annet vilt. Gaupe og jerv vil også sannsynligvis klatre over eller smyge under gjerdet. Småvilt vil krysse under gjerdet.

Det vil være en rekke fuglearter i området. Over en 25-årsperiode har Bane NOR registrert at 5 ørner er påkjørt og drept av tog på strekningen. Etablering av gjerde kan føre til tap av fugl som følge av påflygning, men samtidig redusere tap av ørn ved at sannsynlighet for dyrekadaver på jernbanelinja reduseres. I 2022 satte Bane NOR i gang et prosjekt der NINA skal gjøre undersøkelser for å gi mer kunnskap om hvordan gjerder på Nordlandsbanen påvirker fugl generelt og hvilke tiltak som kan settes i gang for å redusere eventuelle skader på fugl. Arbeidet er ikke ferdigstilt og rapportert enda.

NINA v/Kjetil Bevanger undersøkte reingjerder som dødelighetsfaktor for fugl i Finnmark i 1992-1994. Det ble foretatt registreringer av kollisjonsdrepte fugler langs et utvalg av gjerdetraser i Finnmark. Undersøkelsen viste at det kan antas at det i gjennomsnitt drepes minst 2 ryer per km reingjerde per år i Finnmark, etter at det er korrigert for feilkilder.

Undersøkelser foretatt i tilknytning til problemer omkring kraftledninger og fugl har sannsynliggjort at hønsefugl generelt er utsatt for å kollidere med kunstige lufthindringer på grunn av at de har relativt dårlig manøvreringsevne. Kombinert med relativt uskarpt syn og en betydelig aktivitet i perioder med dårlig belysning, kan dette føre til at hønsefugler lokalt kan oppleve en økt dødelighet på grunn av dette. Det er også vist at hønsefugler synes å kollidere oftere i tilknytning til enkelte terrengformasjoner enn andre. Lokalt kan dette være forsenkninger, åsrygger, myrglenner i skogen o.l.

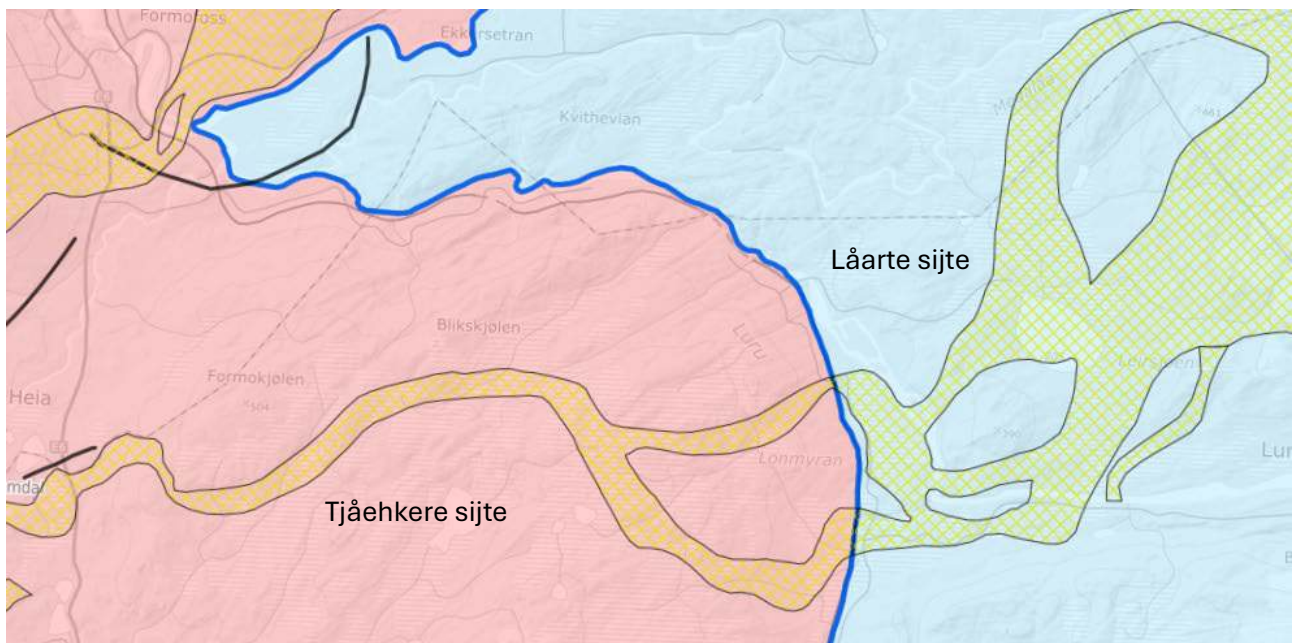
Når potensielle kollisjonselementer som gjerder krysser slike ledelinjer, vil sannsynligheten for kollisjoner øke.

Gjerdet er foreslått plassert slik at det skal ivareta funksjon som sikringsgjerde. Da gjerdet skal følge jernbanen mest mulig, er det slik sett begrensede muligheter for tilpasninger for å ivareta fugler spesielt. Det antas at andre faktorer i området som blant annet jakt vil påvirke bestanden av hønsfugler i større grad, enn sikringsgjerdet. Gjerdet bygges med netting med relativt stor avstand mellom trådene. Undersøkelsene til NINA v/Bevanger har vist at ryper i noen tilfeller passerer uten å bli drept.

Landskapsinngrepene tiltakene medfører vurderes å være små.

Tiltaksområdet ligger i grensen mellom to reinbeitedistrikter Låarte sijte/Luru i øst og Tjåehkere sijte/Østre Namdal i vest. Det er ifølge reindriftskart i kilden.nibio.no trekk- og flyttleier som krysser banen ved Lonmyran og sør for Sanddøldalsvegen.

Det er registrert at 274 tamrein ble påkjørt og drept av toget på denne strekningen i løpet av en 25-årsperiode.

Figur 5 Reinbeitedistrikt (rosa og blå), flyttleier (gul skravur) og trekkleier (svarte linjer).

Tiltaket vurderes å være positivt for reindrift ved at påkjørsel av rein vil bli redusert.

Reinbeitedistriktene uttalte i møte den 25.2.2025 (Vedlegg Q1) og skriftlig mottatt den 7.7.25 (Vedlegg Q2) at de ønsker at det etableres gjerde med høyde 2,5 m på begge sider av jernbanen på følgende strekninger, i prioritert rekkefølge:

1. Landsem bru – Embrigtfossen tunnel (km ca. 193- 203), med styrearm på vestsida av banen ned til Lonseteren tunnel mot Lonmyran. Styrearm trenger ikke være permanent gjerde og kan f.eks. løses med gjerdemateriell til reinbeitedistriktet.
2. Tunnel Svartfossan– tunnel Larsholmhøla (km ca. 205 - 211)
3. Embrigtfossen tunnel - Tunnel Svartfossan (km ca. 203 - 205)
4. Tunnel Bomo –Landsem bru (km ca. 186 - 193)

Låarte sijte skriver den 7.7.25 at de har mistet mye rein til tog de siste årene. Så å få gjerde langs jernbanen er et meget viktig tiltak. Klimaforandringene gjør at beiteforholdene forandrer seg og beite i dalene langs jernbanen er mere tilgjengelig på vinteren nå enn før.

Ut fra dette vurderes at tiltaket vil være positivt for reindrift ved at påkjørsler vil bli redusert. Muligheter for trekk vil bli ivarettatt over tunneltakene.

Samlet vurdering

Ut fra vurderingene ovenfor kan vi ikke se at hensynene bak verneformålet blir vesentlig tilsidesatt. Formålet om bevaring av det samiske naturgrunnlaget vurderes heller å bli fremmet ved å innvilge den omsøkte dispensasjonene.

Avslutningsvis

Vi håper med dette det foreligger tilstrekkelig med opplysninger for å ta stilling til søknaden, men ber om å bli kontaktet så snart som mulig dersom noe er uklart eller mangler.

Bane NOR ønsker å starte byggingen høsten 2025, men mest sannsynlig byggestart er våren 2026. Dette forutsetter imidlertid at det bevilges midler også i 2026.

Undertegnede kan nås på telefon 45269562 eller e-post sissel.enodd@multiconsult.no.

Med vennlig hilsen

Multiconsult

SISSEL ENODD

Landskapsarkitekt/Arealplanlegger/Ansvarlig søker

(+47) 73 10 32 63 / 45 26 95 62 | sissel.enodd@multiconsult.no

Fra: Enodd, Sissel[sissel.enodd@multiconsult.no]
Sendt: 21.08.2025 08:37:50
Til: Postmottak SFTL[sftlpost@statsforvalteren.no]
Kopi: Nøstvold, Lina[lina.nostvold@statsforvalteren.no]; Mohus Per
Øyvind[per.oyvind.mohus@banenor.no]; Andersen Ole
Kristian[ole.kristian.andersen@banenor.no]; Kristin
Romundstad[kristin.romundstad@grong.kommune.no]; Jan
Aasum[jan.aasum@snasa.kommune.no]; Johansen, Knut[knut.johansen@multiconsult.no];
Tittel: Søknad om dispensasjoner fra Forskrift om vern av Guslia naturreservat for oppføring
av vilt-/sikringsgjerde langs jernbanen - Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne Nasjonalparkstyre

På vegne av tiltakshaver Bane NOR v/ Per Øyvind Mohus søkes det om
dispensasjoner fra Forskrift om vern av Guslia naturreservat for å etablere
vilt-/sikringsgjerde langs jernbanen iht. vedlegg.

Med vennlig hilsen
SISSEL ENODD
Landskapsarkitekt/Arealplanlegger/Ansvarlig søker

(+47) 73 10 32 63 / 45 26 95 62 | sissel.enodd@multiconsult.no
www.multiconsult.no

Multiconsult

From: [Enodd, Sissel](#)
To: tjaehkeresjite@gmail.com; bmj.74@hotmail.com; [Mohus Per Øyvind](#); [Johansen, Knut](#); [Bjørgan, Henrik](#); [Katrine Møller](#)
Subject: RE: Agle – Grong, sikringstiltak langs jernbanene - referat fra møte med reinbeitedistriktene
Date: tirsdag 4. mars 2025 08:26:00
Attachments: [10227263-07-TVF-REF-01_Reindrift.pdf](#)
[Sikringsgjerd Snåsa Grong Møte Reindrift 20250225.pdf](#)

Hei og takk for møtet sist tirsdag.

Forslag til referat fra møtet oversendes.

Eventuelle merknader til referatet sendes til meg innen 11.3.25

Glemte å legge med presentasjonen fra møtet i den første e-posten.

Med vennlig hilsen

SISSEL ENODD

Landskapsarkitekt/Arealplanlegger/Ansvarlig søker

(+47) 73 10 32 63 / 45 26 95 62 | sissel.enodd@multiconsult.no

www.multiconsult.no

Multiconsult

Hei.

Uttalelse fra Låarte sijte til bygging av gjerde langs jernbanen mellom snåsa og Formofoss.

Låarte sijte har mistet mye rein til tog de siste årene. Så å få gjerde langs jernbanen er et meget viktig tiltak for oss. Klimaforandringene gjør at beiteforholdene forandrer seg og beite i dalene langs jernbanen er mere tilgjengelig på vinteren nå en før.

Låarte har tidligere uttalt seg i møte om prioriteringer på hvilken strekning det skal bygges det skal bygges på først.

Sender med et kart som viser hvordan rein trekker.

På tidlig vinter etter slakting, når det ikke er is på elvene, og reinen ikke kommer seg over Luru og til beiteområdene på nordsiden av elva, trekker den mot og over jernbanen fra km 193 til km 203. Dette er prioritet 1.

Utpå vinteren, om elva har frosset trekker reinen videre nordover mot beiteområdene nord for elva. Noe rein kan komme nordifra og vil over jernbanen mellom km 205 og km 211. Dette er prioritet 2.

Prioritet 3 vil være km 203 til km 205 for at rein sannsynlig vil finne andre trekkveier når det blir gjerde. Under vintre da rein allerede har kommet seg vest for jernbanen, og det kommer mye snø, vil rein søke beite også i dette området.

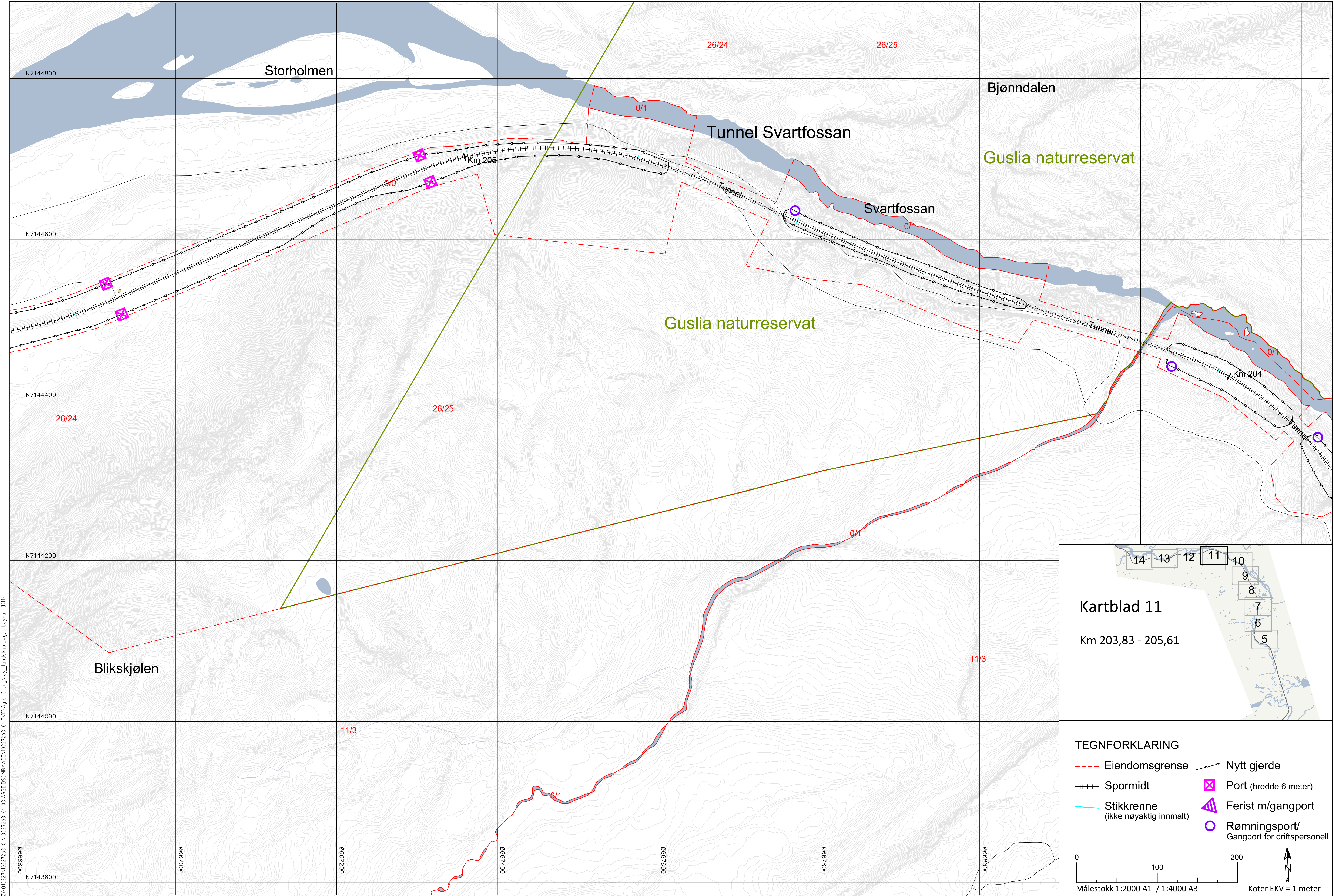
Prioritet 4 vil være km 186 til km 193. Her trekker det noe rein nå, men det er et mindre antall. Her kan det komme mere rein etter at det blir gjerde lengre nord. Gjerde her gjør at vi kan flytte rein langsmed jernbanen nordover til Lurudalen. Dette er ikke mulig nå uten gjerde. Selv om jernbanen er stengt for trafikk, vil rein krysse bana og havne i et terreng det er meget vanskelig å drive gjennom. Med gjerde kan vi holde rein mot gjerdet å styre de nordover og ut fra landbruksområdene. Uten gjerde er det bare mulig å drive rein med helikopter, selv dette er meget vanskelig grunnet terrenget.

Når det gjelder elg og gjerde, tror vi elgen vil lære seg hvordan den kommer seg videre forbi gjerdet på de mulighetene som finnes i dag. Vi bygget slakteanlegget i Seisjødalen innenfor Almoseteren på 80 tallet. Det var en del skader på gjerdet fra elg som hoppet over det den første tiden, men nå går elgen konsekvent i rundt gjerdeanlegget og vi har ikke skader på gjerdene og beitehagen.

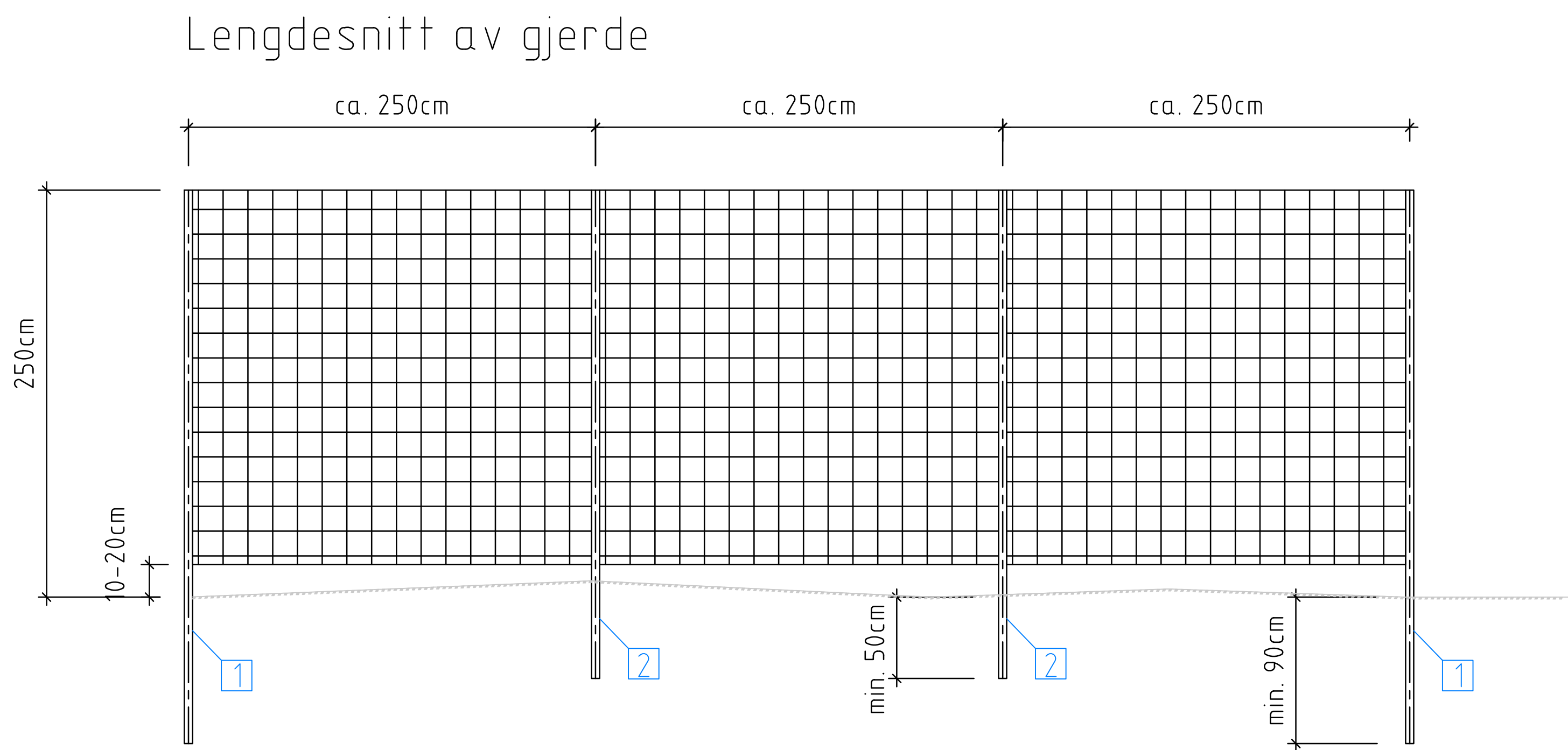
Mvh

Mattias Jåma, leder Låarte sijte

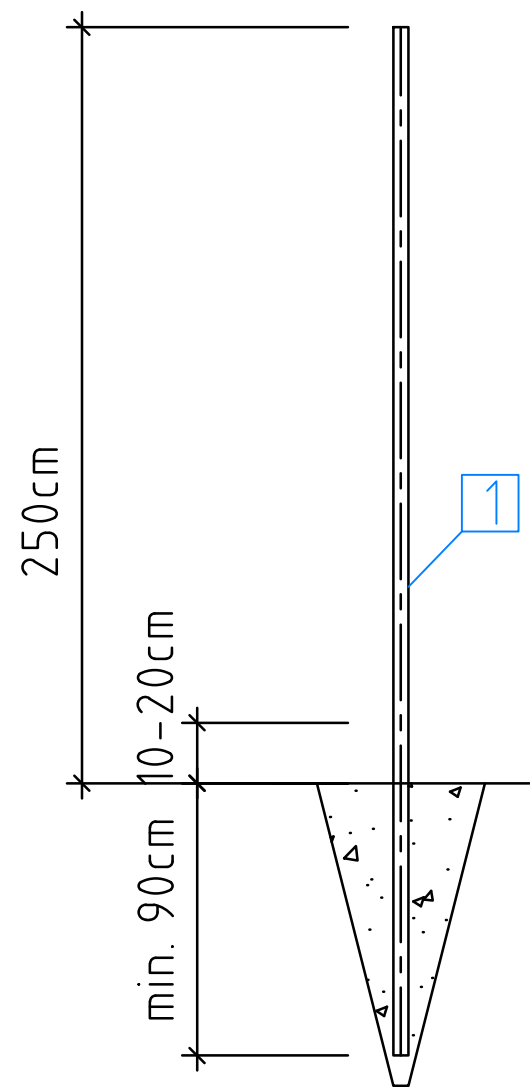

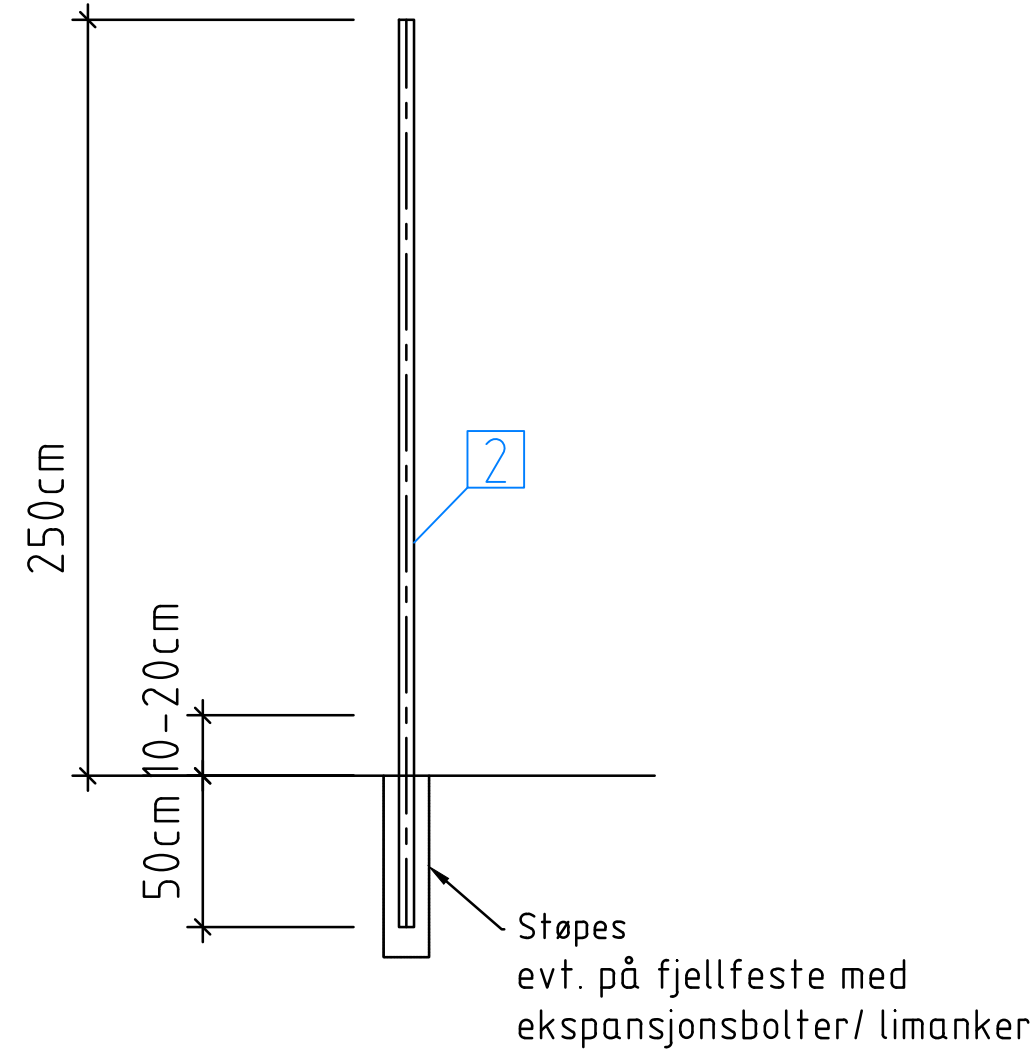
Detalj utforming viltgjerde
2,5 meter høyt

Snitt, stålpesko i jord

Snitt, stålpesko i berg

SYMBOL- OG TEGNFORKLARINGER:

MERKNADER / BESTEMMELSER :

HENVISNINGER :

Beskrivelse IUP-00-A-53632

- ☐ Akseptert
- ☐ Akseptert med kommentarer
- ☐ Ikke akseptert / kommentert revider og send inn på nytt
- ☐ Kun for informasjon

Sign:

008	Tilbudstegning	28.05.2025	HENRB	KJ	SISE
Rev.	Revisjonen gjelder	Dato	Tegnet av	Kontrollert av	Godkjent av
Nordlandsbanen (Steinkjer) - Grong, Snåsa kommune Landsem bru - Embrigtfossen, Km. 192,939 - 202.680		Målestokk (A1-forsatt) 1:25	Fase Oppdr nr. Filnavn	Byggeplan 10227263-07 lay_J	
Detalj utforming gjerde		Produzent		Multiconsult	
Prosjekt: 973014 Tiltak mot dyrepåkørsel Parsell: 00		Erstalling for:			
		Tegningsnummer:		IUP-00-J-38796 1008	
		FDV Tegningsnummer:		FDV rev.	
BANE NOR					

2025

**VILT/ELG OG BYGGING AV
SIKRINGSGJERDE LANGS
JERNBANEN AGLE I SNÅSA –
MOT SANDDØLA BRU I GRONG**

Paul Harald Pedersen

PHPedersen natur- og miljørådgivning

15.08.2025

Innhold

Forord	2
1. Sammendrag.....	3
2. Prosjekteier og andre aktører.....	4
3. Tiltaksområde	4
4. Lovverket	5
4.1 Naturmangfoldloven (Lov om forvaltning av naturens mangfold).....	5
4.2 Viltloven (Lov om jakt og fangst av vilt)	6
4.3 Viltressursloven (Lov om jakt, fangst og felling av vilt mv.).....	6
5. Problemstilling	7
5.1 Dyrepåkjørsler (elg, sau og tamrein).....	7
5.2 Særlig viktige trekkveier og vinteroppholdssted for elg.....	8
6. Planlagte tiltak	11
6.1 Sikringsgjerde.....	11
6.2 Tilrettelegging for bruk av eksisterende tunneltak for kryssing av jernbane	12
6.3 Tilrettelegging for bruk av eksisterende overganger (bruer med veier) og underganger (veier og elver) under jernbanelinja for kryssing av jernbane.....	15
7. Innspill og forslag fra berørte aktører.....	18
8. Konklusjon/forslag til gjennomføring	19
9. Viktige nettsted	20
Litteratur	21
VEDLEGG.....	22

Forord

PHPedersen natur- og miljørådgivning er fra begynnelsen av mai 2025, engasjert av Multiconsult som underrådgiver i Bane NOR sitt prosjekt knyttet til planlegging av forebyggende tiltak langs jernbanen for å unngå påkjørsler av elg, rein og sau på strekningen Landsem ved Agle i Snåsa gjennom deler av Lurudalen mot Sanddøla bru i Grong kommune. Multiconsults kontaktpersoner i oppdraget har vært Sissel Enodd og Knut Johansen.

Rapporten leveres som en del av Multiconsults leveranse i oppdraget.

Steinkjer 15. august 2025

Paul Harald Pedersen

PHPedersen natur- og miljørådgivning

1. Sammendrag

Bane NOR har med bakgrunn i utfordringer med store påkjørsler av elg, tamrein og sau på strekningen mellom Landsem ved Agle i Snåsa kommune, gjennom deler av Lurudalen og videre mot Sanddøla bru i Grong kommune etablert et prosjekt med mål om å redusere påkjørslene.

Tiltaket som planlegges gjennomført er bygging av et sikringsgjerde (høyde 2,5 m) på begge sider av jernbanen. I tillegg til reduksjon av påkjørsler av elg, tamrein og sau, vil tiltaket også redusere påkjørslene av annet vilt på nevnte strekning.

Planleggingen av gjennomføringen av tiltaket er gjort i prosess med berørte aktører, dvs. grunneiere, reineiere, saueiere og andre interessenter knyttet til området.

Det foreslås i rapporten å starte arbeidet i 2025 i den NORDRE del av tiltaksstrekningen langs jernbanelinja. Denne strekningen strekker seg fra ca. km 197 (Bru veg Setdalsbrauta) til ca. km 210,5 (Tunnel Larsholmhøla nord), dvs. langs en linjelengde lik ca. 13,5 km. En stor andel av påkjørslene av elg i det totale tiltaksområdet skjer i dette området. Det samme gjelder for de registrerte påkjørslene av tamrein og sau. I tillegg er de tradisjonelle trekkveiene for elg her svært godt dokumentert, både ved vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap. Dette gjelder også for de årlige tradisjonelle vinteroppholdsstedene for elg.

Langs jernbanen i det NORDRE området er det 14 tunneler med tilhørende like mange tunneltak. I og med at bredden på tunneltakene (lengden på tunnelene) varierer fra 19 m – 372 m, vil de fleste (kanskje alle) tunneltakene, ved god tilrettelegging ved etableringen av sikringsgjerdet, kunne bli effektive og gode viltoverganger både for elg og annet vilt.

Oppstart for gjennomføring av tiltaket i den SØNDRE del av tiltaksstrekningen foreslås utsatt til 2026. Denne strekningen strekker seg fra km 192,9 (Nær Bru Landsem) til ca. km 197 (Bru veg Setdalsbrauta), dvs. langs en linjelengde lik ca. 4,1 km. Utsettelsen av gjennomføringen av tiltaket foreslås blant annet fordi det ikke er tunneler med tunneloverganger i dette området. Mangel på tunneloverganger på strekningen gjør det derfor ikke mulig å tilrettelegge for viltoverganger på tunneltak her.

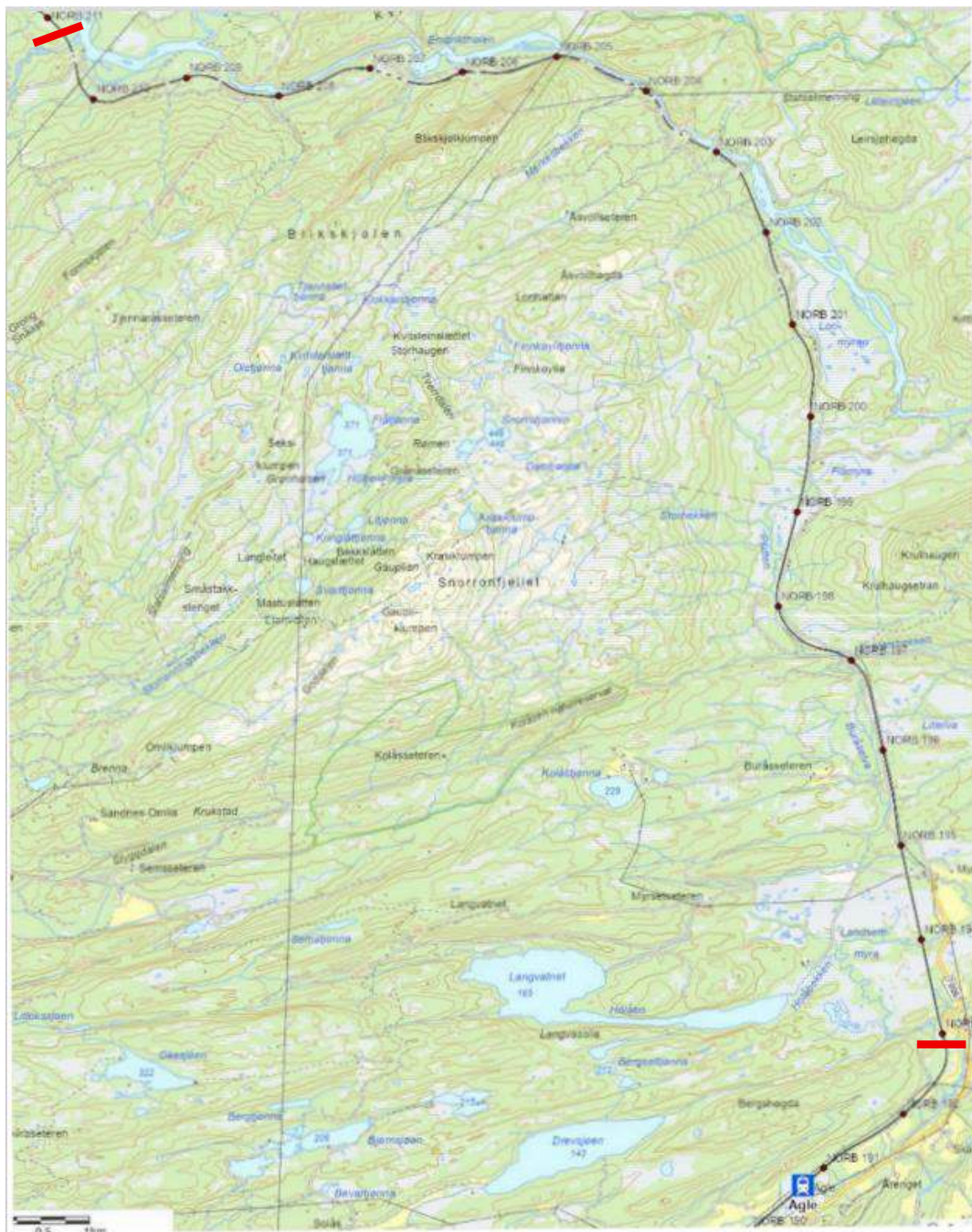
Det foreligger ingen data over svært viktige trekkveier og/eller vinteroppholdssteder for elg i Miljødirektoratets kartkatalog for det SØNDRE tiltaksområdet, slik som det er for det NORDRE området. Grunneierne med tilknytning til det SØNDRE området har imidlertid bidratt med viktig informasjon om trekkveier og tilholdssteder for elg i tilknytning til det SØNDRE området. Dette er bygd på erfaringsbasert kunnskap. Denne kunnskapen er et svært godt grunnlag for å kunne gjennomføre en nærmere kartlegging av de viktigste trekkveiene for elg der disse krysser jernbanelinja i dette området, gjennom høsten, vinteren og våren 2025 – 2026. Viltkamera kan her være et viktig hjelpemiddel. En slik kartlegging vil kunne gi et godt grunnlag for å kunne gjennomføre en mer detaljert og grundig analyse av behovet for å etablere kunstige viltoverganger over jernbanelinja i det SØNDRE området.

2. Prosjekteier og andre aktører

Bane NOR er prosjekteier. Multiconsult er i dette prosjektet Bane NORs faglige rådgiver. *PHPedersen natur- og miljørådgivning* er Multiconsult sin underleverandør.

3. Tiltaksområde

Tiltaksområdet dekker strekningen mellom Landsem ved Agle i Snåsa kommune gjennom deler av Lurudalen og opp mot Sanddøla bru i Grong kommune (se Figur 1)

Figur 1 Tiltaksområdet langs jernbanen avgrenset mellom røde markeringer ved Landsem og opp mot Sanddøla bru.

4. Lovverket

Det er særlig naturmangfoldloven, viltloven og viltressursloven som legger føringer og krav når tiltaket sikringsgjerd, med høyde 2,5 m på begge sider langs jernbanen, skal planlegges og bygges. Tiltaket ønskes gjennomført med tanke på å få til en betydelig reduksjon av de årlige påkjørslene av tamrein, sau, elg og også annet vilt på strekningen mellom Landsem ved Agle i Snåsa kommune gjennom deler av Lurudalen, mot Sanddøla bru i Grong kommune.

Nedenfor er føringer og krav som de nevnte lover stiller omtalt nærmere.

4.1 Naturmangfoldloven (Lov om forvaltning av naturens mangfold)

Naturmangfoldloven regulerer bruk og beskyttelse av naturen. Den omfatter all natur, og gjelder for alle som tar beslutninger som har konsekvenser for naturmangfoldet.

Lovens formål (paragraf 1) er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Kravet til *kunnskapsgrunnlaget* ved beslutninger som berører naturmangfoldet går fram av lovens paragraf 8, hvor det heter:

«Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder lik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.»

Naturmangfoldlovens paragraf 9 slår *fast føre-var-prinsippet*, og det heter:

«Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.»

4.2 Viltloven (Lov om jakt og fangst av vilt)

Viltloven regulerer jakt og fangst av vilt.

Lovens formål (paragraf 1) slår fast at viltet og viltets leveområder skal forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares. Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

Med vilt menes i viltloven alle viltlevende landpattedyr og fugler, amfibier og krypdyr, jfr. lovens paragraf 2.

4.3 Viltressursloven (Lov om jakt, fangst og felling av vilt mv.)

Viltloven av 29. mai 1981 nr. 38 erstattes av ny viltlov (Viltressursloven) av 20. juni 2025, med ikrafttredelse 1. juli 2025.

Formålet med den nye loven er å sikre at forvaltning av viltressursene gjennom jakt, fangst, felling og annen håndtering av vilt skjer på en bærekraftig og forsvarlig måte, i samsvar med naturmangfoldloven og dyrevelferdsloven.

5. Problemstilling

Jernbanestrekningen Agle – Grong er rangert som en av de mest påkjørselsutsatte strekninger for dyr langs hele Nordlandsbanen i perioden 2014 – 2024. Det er særlig elg, sau og tamrein som blir påkjørt, men det er også registrert rådyr, bjørn, gaupe, ørn og hund i denne påkjørselsstatistikken fra Bane NOR, jfr. Vedleggene 1 og 2 på sidene 23 og 24.

5.1 Dyrepåkjørsler (elg, sau og tamrein)

I tabell 1 nedenfor er det presentert en oversikt over antall dyrepåkjørsler som er registrert de siste 25 år på de angitte strekninger fra «Tunnel Bomo» lengst sør og helt til og med strekningen «Gjerde i dag – Frem til Grong stasjon».

Etter at denne oversikten ble laget, ble det besluttet å begrense den aktuelle totalstrekning for gjennomføring av gjerding til den noe kortere strekningen «Bro Landsem – Tunnel Larsholmhøla nord» km 192,9 – 210,5, jfr. samtale med Sissel Enodd, Multiconsult 30.06.25.

Dette er blant annet bakgrunnen for at oversikten over dyrepåkjørsler av elg, sau og rein er presentert i tabell 2 nedenfor for den noe kortere totalstrekningen fra «Bro Landsem – Tunnel Larsholmhøla nord».

Tabell 1 Dyrepåkjørsler (elg, sau og tamrein) de siste 25 år på de ulike delstrekningene i tiltaksområdet på strekningen tunnel Bomo – Grong Stasjon, Nordlandsbanen (Multiconsult 2025)

Sted	Km start	Km slutt	Distanse	Elg	Sau	Tamrein	Totalt påkjørt	-per km	Vurdering	-per år
Tunnel Bomo – Bro Landsem	186,387	192,920	6,533	107	48	32	209	31,99		1,28
Bro Landsem – Bro Myrsetmoan	192,940	193,970	1,03	15	23	18	62	60,19		2,41
Bro Myrsetmoan – Vegbru Jerpenget	193,970	195,034	1,064	6	19	21	46	43,23		1,73
Vegbru Jerpenget – Bro - Bro Klokkarmoen	195,034	196,280	1,246	14	53	14	81	65,01		2,60
Bro Klokkarmoen – Bro over bilveg	196,280	197,050	0,77	12	20	11	46	59,74		2,39
Bro over bilveg – Broer over Plutten	197,050	199,400	2,35	29	34	45	109	46,38		1,86
Bro 199,200 – Tunnel Lonseteren	199,200	201,500	2,3	26	84	77	188	81,74		3,27
Tunnel Lonseteren – Tunnel (Embrigtfossen)	201,540	202,680	1,14	11	31	18	62	54,39		2,18
Tunnel (Embrigtfossen) --- Tunnel (Svartfossen)	202,760	204,580	1,82	16	20	23	60	32,97		1,32
Tunnel (Svartfossen) -- Tunnel (Embrikthølen)	204,750	206,590	1,84	50	0	51	103	55,98		2,24
Tunnel (Embrikthølen) – Tunnel (Lurufossen)	206,960	208,620	1,66	48	0	35	85	51,20		2,05
Tunnel (Lurufossen) -- Tunnel (Larsholmhøla)	208,650	210,440	1,79	50	3	14	68	37,99		1,52
Tunnel (Larsholmhøla) – Bro over sideelv ved Sanddølabru	210,510	211,650	1,14	17	1	42	62	54,39		2,18
Bro over sideelv ved Sanddølabru – Bro over Sanddøla	211,650	212,370	0,72	12	4	12	28	38,89		1,56
Bro over Sanddøla – Formofoss – Bro over bilveg	212,450	212,950	0,5	3	3	0	8	16,00		0,64
Bro over bilveg – Bro over bilveg	214,950	217,050	2,1	44	3	35	91	43,33		1,73
Bro over bilveg – Bro over bilveg	217,050	217,600	0,55	4	1	0	5	9,09		0,36
Bro over bilveg – Gjerde i dag frem til stasjon	217,600	218,500	0,9	2	2	14	22	24,44		0,98
Gjerde i dag - Frem til Grong stasjon	218,500	219,500	1	1	4	0	5	5,00		0,20

I tabell 2 nedenfor er dyrepåkjørslene (elg, sau og tamrein) fordelt på angitte strekninger i SØNDRE del og NORDRE del av totalstrekningen langs jernbanelinja fra «Bro Landsem – Tunnel Larsholmhøla nord». Dette for å tydeliggjøre om det er forskjeller i omfang og sammensetning i påkjørslene mellom SØNDRE og NORDRE del av strekningene.

Oversikten viser at påkjørslene av elg (230 stk.) og rein (263 stk.) er størst i NORDRE, mens det er registrert færre sauer påkjørt (172 stk.) i dette området.

Langs strekningene i SØNDRE område er bildet noe annerledes. Her er det registrert påkjørt mest sauer (115 stk.), og deretter noe færre tamrein og elger henholdsvis (64 og 47 stk.).

Tabell 2 Dyrepåkjørsler (elg, sau og tamrein) de siste 25 år på de ulike delstrekningene i tiltaksområdet gruppert på SØNDRE og NORDRE del av strekningen

Sted - SØNDRE område	Km start	Km slutt	Distanse	Elg	Sau	Tamrein	Totalt påkjørt
Bro Landsem – Bro Myrsetmoan	192,94	193,97	1,03	15	23	18	56
Bro Myrsetmoan – Vegbru Jerpenget	193,97	195,034	1,064	6	19	21	46
Vegbru Jerpenget – Bro - Bro Klokarmoan	195,034	196,28	1,246	14	53	14	81
Bro Klokarmoan – Bro over bilveg	196,28	197,05	0,77	12	20	11	43
SUM antall dyr påkjørt (elg, sau, tamrein)				47	115	64	226

Sted - NORDRE område	Km start	Km slutt	Distanse	Elg	Sau	Tamrein	Totalt påkjørt
Bro over bilveg – Broer over Plutten	197,05	199,4	2,35	29	34	45	108
Bro 199,200 – Tunnel Lonseteren	199,2	201,5	2,3	26	84	77	187
Tunnel Lonseteren – Tunnel (Embrigtfossen)	201,54	202,68	1,14	11	31	18	60
Tunnel (Embrigtfossen) – Tunnel (Svartfossen)	202,76	204,58	1,82	16	20	23	59
Tunnel (Svartfossen) – Tunnel (Embrikthølen)	204,75	206,59	1,84	50	0	51	101
Tunnel (Embrikthølen) – Tunnel (Lurufossen)	206,96	208,62	1,66	48	0	35	83
Tunnel (Lurufossen) – Tunnel (Larsholmhøla)	208,65	210,44	1,79	50	3	14	67
SUM antall dyr påkjørt (elg, sau, tamrein)				230	172	263	665

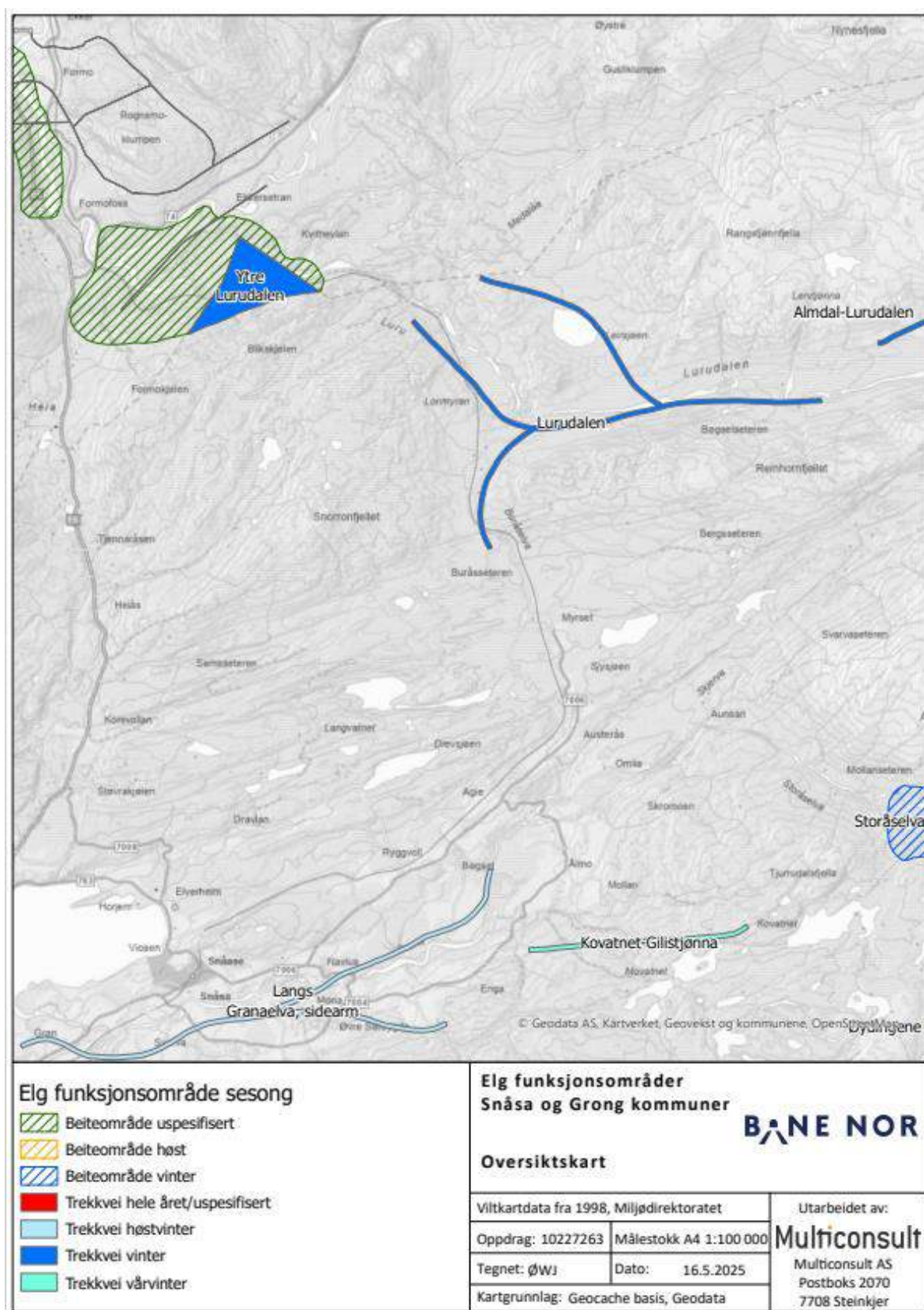
5.2 Særlig viktige trekkveier og vinteroppholdssted for elg

Det er svært viktige vinterbeiteområder og trekkveier for elg i tilknytning til det aktuelle tiltaksområdet med bygging av sikringsgjerd for å redusere blant annet togpåkørsler av elg, jfr. foreliggende viltkartdata fra 1998, Miljødirektoratet presentert i figur 1. Disse dataene har sin bakgrunn i en kombinasjon av vitenskapelig innsamlet kunnskap og erfaringsbasert lokal kunnskap,

Dette hovedtrekket av elg kommer ned Lurudalen fra øst vanligvis i løpet av november-desember. Lengst vest i Lurudalen trekker noe elg nordvestover mot Leirsjøen og videre inn mot og over jernbanelinja i grenseområdene mellom Snåsa og Grong kommuner. I tillegg følger en del elg Lurudalen helt ned og krysser jernbanelinja øst for Lonhatten. Begge disse forgreiningene av elgens hovedtrekk fra øst ender opp i det svært viktige vinteroppholdsstedet for elg i området ved Ytre Lurudal.

I tillegg til dette trekker det også noe elg fra nedre del av Lurudalen mot sør og/sørvestover mot Buråsseterområdet og videre sør/sørvestover. Det er usikkert hvor dette trekket ender.

Elgene som tradisjonelt deltar i dette hovedtrekket trekker vanligvis og hovedsakelig tilbake til de mer høyereliggende vår- og sommerområder i øst i løpet av månedene april og mai.

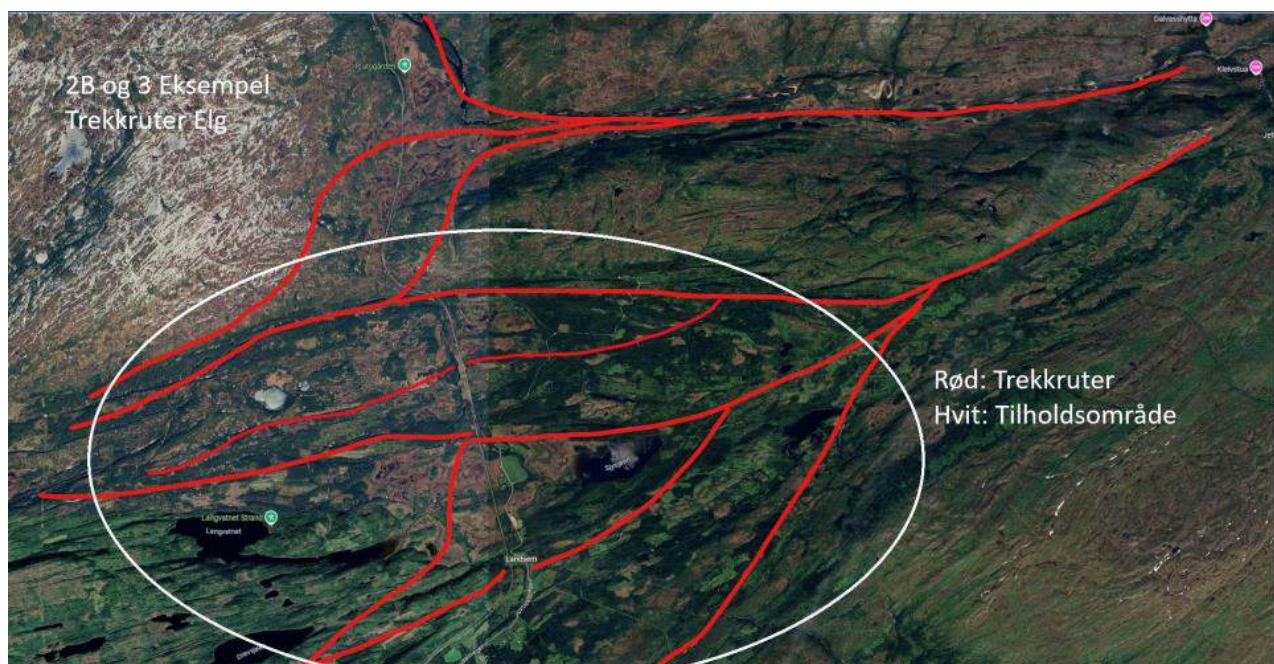
Figur 1 Kart som viser funksjonsområder for elg i tiltaksområdet (Multiconsult 2025)

Grunneierne i området opplyser dessuten at det i tillegg er enda et viktig elgtrekk noe lenger sør for ovennevnte hovedtrekk gjennom Lurudalen, jfr. figur 2, hvor dette trekket er presentert. Det er grunneier Peter Asle Mona som har utarbeidet og presentert dette på vegne av grunneierne i området. Dette er basert på erfaringer som grunneierne har gjort gjennom flere ti-år. Dette trekket går fra lengst øst gjennom Lurudalen, men forlater Lurudalen ved Kleiva, og går videre vestover i et nytt dalføre mot Angeltjønnå og Stokkdaltjønnå. Hovedtrekket forgreiner seg etter hvert fra dette området til 4 deltrekk, som etter hvert krysser jernbanen ved 1). Setdalsbekken, 2). Buråsseteren og går videre vestover like sør for Kolåstjønnå, 3). Like nord for Myrset, og vestover nord for Langvatnet, og 4). Ved Landsem.

Hovedtrekket fra de østlige høyereliggende områder i dette området, ser ut til å starte/ komme i siste del av september og i løpet av oktober. Dette er noe tidligere enn i det tidligere nevnte hovedtrekket gjennom Lurudalen.

Det forutsettes imidlertid at elgene som tradisjonelt deltar i dette hovedtrekket også vanligvis trekker tilbake til de mer høyereliggende vår- og sommerområder i øst i løpet av månedene april og mai.

Det SØRLIGE området, både sør mot nord og øst mot vest for jernbanelinja, angis som et viktig sommeroppholdsområde for elgen i området. Dette området er angitt med hvit sirkel i figur 2. I løpet av september – oktober trekker elgen i dette området til vintertilholdsområdene som ligger lenger vest.

Figur 2 Trekkveier (røde linjer) og oppholdsområde (hvit sirkel) for elg i den sørlige del av tiltaksområdet (uten gjerde). Kart utarbeidet av Peter Asle Mona på vegne av grunneierne i tiltaksområdet (2025).

6.2 Tilrettelegging for bruk av eksisterende tunneltak for kryssing av jernbane

Det er totalt 14 tunneler på den aktuelle jernbanestrekningen hvor det er planlagt å bygge sikringsgjerde, dvs. på strekningen fra «Bru Landsem – Tunnel Larsholmhøla nord», se tabell 3 som viser lengden på de aktuelle tunnelene.

Lengden på tunnelene varierer innenfor intervallet 19 m til 372 m. De aller fleste av tunneltakene på disse tunnelene vil, ved god tilrettelegging under etableringen av sikringsgjerdet, kunne bli etablert som effektive og gode viltoverganger. Disse overgangene vil også kunne fungere som gode overganger for tamrein og sau.

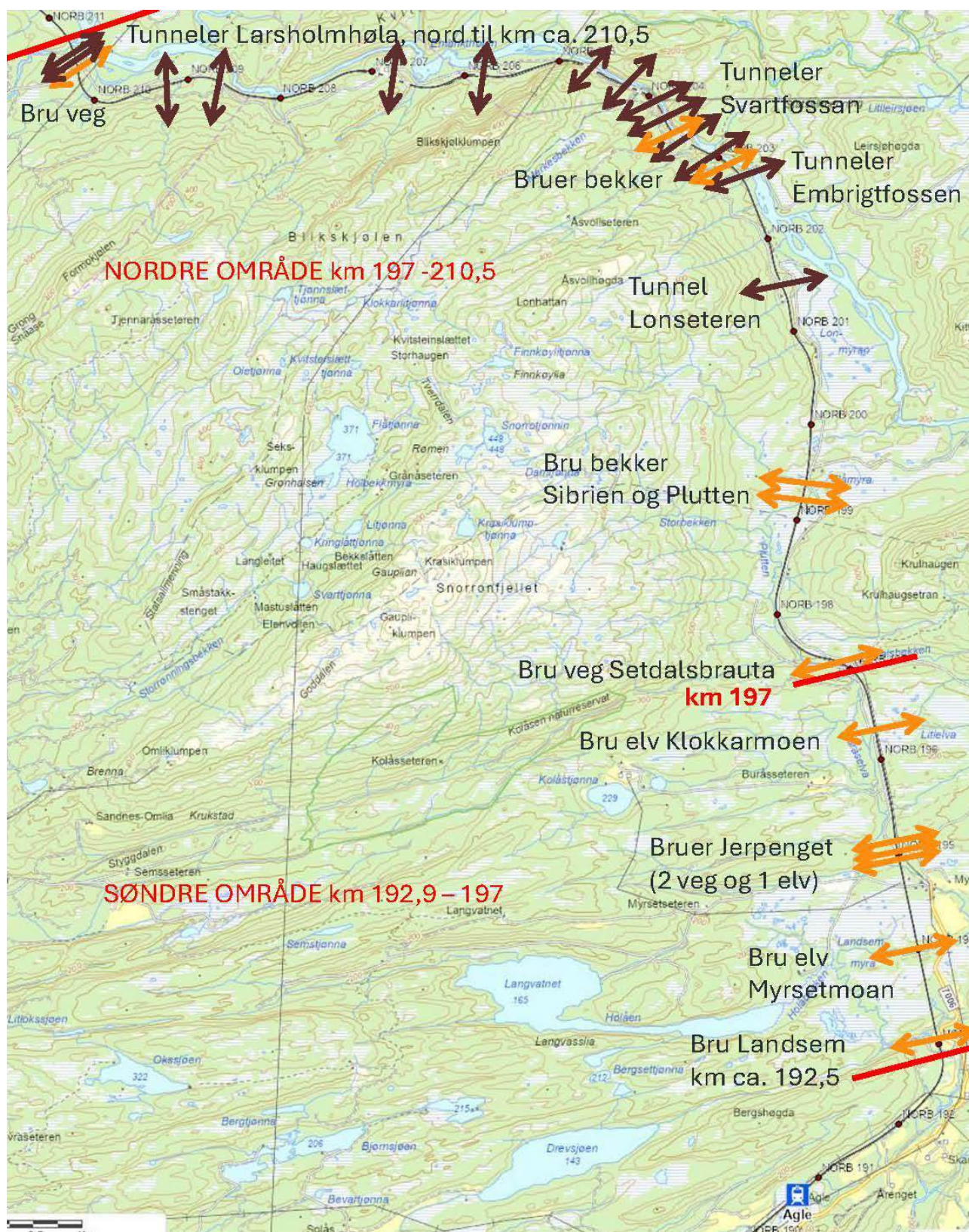
Samtlige tunneler ligger innenfor området/strekningen NORD slik som definert/angitt under kapittel 5.1. og i tabell 2 foran på side 8

Tabell 3 Oversikt over lengde på og lokalisering av tunneler (Multiconsult 2025)

Oversikt tunneler	Lengde (m)	Fra km	Til km
Tunnel Lonseteren	41	201,501	201,542
Tunnel ved Embrigtfossen	87	202,677	202,764
Tunnel rettlinje nord for Embrigtfossen	72	203,021	203,093
Tunnel kurve nord for Embrigtfossen	207	203,312	203,519
Tunnel ved Styggdalen	93	203,691	203,784
Tunnel nord for Styggdalen	34	203,872	203,906
Tunnel sør for Svartfossan i kommunegrense	194	204,078	204,272
Tunnel nord for Svartfossan	161	204,586	204,747
Tunnel ved Johanfossen	89	205,821	205,910
Tunnel ved Melaseter	372	206,589	206,961
Tunnel under veg ved Lurufossan	33	208,619	208,652
Tunnel ved Larsholmmyra	30	209,183	209,213
Tunnel ved Larsholmhøla	70	210,442	210,512
Tunnel nord for Larsholmhøla	19	210,525	210,544
Sum lengde tunnel	1502		

Figur 4 Bilde som viser eksempel på tunneltak som kan benyttes som viltovergang. Tunneltaket er her ryddet noe for skog. Dette for å gjøre framkommeligheten bedre for dyr (Pedersen 2025)

Figur 5 Kart som viser beliggenhet av eksisterende tunneler (brune piler) og broer over elv og vei (oransje piler) i tiltaksområdet (Multiconsult 2025).

6.3 Tilrettelegging for bruk av eksisterende overganger (bruer med veier) og underganger (veier og elver) under jernbanelinja for kryssing av jernbane

Det er totalt 12 jernbanebruer/kjøre-gangbruer over jernbanen på strekningen i tiltaksområdet, hvorav 8 bruer i gruppen «Jernbanebru over elv», 3 bruer i gruppen «Vegbru over jernbanen» og 1 bru i gruppen «Jernbanebru over kjøreveg», jfr. tabell 4.

Tabell 4 Oversikt over bruer med nøkkeldata og merknader (Multiconsult 2025).

Oversikt bruer	Jernbanebru	Kjøre-/gang-bru over jernbanen	Lengde bru (m)	Bredde bru (m)	Fra km	Til km	Merknad
Bru Landsem	X		17		192,9215	192,9385	Jernbanebru over elv
Bru over elv ved Myrsetmoan	X		12		193,974	193,986	Jernbanebru over elv
Bru over Landsemelva ved Jerpenget	X		12		194,884	194,896	Jernbanebru over elv
Vegbru over jernbanen ved Jerpenget (sørlig)		X	ca. 10	ca. 4	195,034	195,034	Vegbru over jernbanen
Vegbru over jernbanen ved Jerpenget (nordlig)		X	ca. 14,3	ca. 4,4	195,054	195,054	Vegbru over jernbanen
Bru over elv ved Klokkarmoen	X		5		196,3035	196,3085	Jernbanebru over elv
Bru over kjøreveg ved Setdalsbrauta	X		5		197,0525	197,0575	Jernbanebru over kjøreveg
Bru over bekk ved Sibirien	X		5		199,1905	199,1955	Jernbanebru over elv
Bru over bekk Plutten	X		4		199,369	199,373	Jernbanebru over elv
Bru over bekk ved Embrigtfossen	X		6,5		202,8757	202,8822	Jernbanebru over elv
Bru over bekk sør for Styggdalen	X		3		203,2915	203,2945	Jernbanebru over elv
Vegbru over jernbanen sør for tunnel Larsholmhøla		X	ca. 11	ca. 5,3	210,439	210,439	Vegbru over jernbanen
Sum lengde jernbanebruer			69,5				

Lengden på bruene varierer innenfor intervallet 3m – 17m, mens bredden på bruene, der bredde er målt, er 4 m – 5,3 m.

Figur 6 Bilde som viser vei over jernbane med mulighet for kyssing av jernbanen for dyr (Pedersen 2025).

Figur 7 Bilde som viser eksempel på jernbanebro med mulighet for å krysse jernbanen under brua på elvestrekning med relativt lav vannføring (Pedersen 2025)

Figur 8 Bilde som viser eksempel på undergang/vei under jernbane med mulighet for å krysse under jernbanen ved å benytte veien (Pedersen 2025)

Figur 9 Bilde som viser eksempel på mulig kryssing under jernbane ved bruk av landbruksvei ved Landsem (Pedersen 2025)

7. Innspill og forslag fra berørte aktører

Det har ved nabovarslingen, som ble gjennomført i april 2025, kommet inn merknader med innspill og forslag fra aktører samlet, og eller aktører enkeltvis, om forhold knyttet til vilt og elg spesielt. Dette omfatter blant annet erfaringskunnskap om viktige trekkveier og vinteroppholdssteder for elg i tilknytning til det planlagte tiltaket. I tillegg er også behovet for viltovergang/viltoverganger, hvor viktige trekkveier krysser jernbanen i tiltaksområdet, omtalt og kommentert.

De innkomne forslagene med kommentarer er presentert i Vedlegg 3. Innspill og forslag fra berørte aktører, i tilknytning til det utsendte nabovarslet fra Multiconsult for gjennomføring av gjerdningen langs hele den planlagte strekningen langs jernbanen km 192,9 – 210,5, av 4. april 2025, med frist for uttalelse 25. april 2025.

Følgende har uttalt seg:

- Grunneiere 31/1 og 31/3 Gravbrøt Bolåsen fellesskog DA, Pia Maria Gravbrøt, Peter Asle Mona, Mikkel Andreas Gravbrøt Mona og Tølløv Gravbrøt på nabovarsel Nordlandsbanen km 192,94 – 210,44.
- Kristin Landsem og Ola Kjelvik, Landsem Gård Gnr 27 bnr 1
- Arnt Einar Bardal grunneier gnr/bnr 19/1
- Ole Johannes Berg
- Nils Erik Fossum
- Tor Magnar Tyldum
- Snåsa fjellstyre
- Snåsa beitelag v/Ragnar Omli
- Låarte sijte v/Mattias Jåma
- Statsforvalteren i Trøndelag
- Trøndelag fylkeskommune
- Statens vegvesen
- NVE
- Sametinget

I tillegg har følgende private aktører gitt samtykke til tiltaket:

Jan Ivar Sandnes, gnr/bnr. 28/7, Guttorm Aasvold, gnr/bnr. 19/22, Johnny Roald Bostad, gnr/bnr. 31/11, Lise Hafskjold, gnr/bnr. 31/22, Magne Brauten, gnr/bnr. 75/20, Sigurd Mølnvik Ellingsgard, gnr/bnr. 11/4 og Torbjørn Guddingsmo, gnr/bnr. 24/67. Alle i Snåsa kommune.

8. Konklusjon/forslag til gjennomføring

Tiltaket etablering av sikringsgjerde fra Landsem i Snåsa opp til jernbanetunnelen ved Larsholmhøla nord i Grong, på begge sider langs jernbanelinja i en høyde lik 2,5 m, bør gjennomføres så snart som mulig, med mulig oppstart i 2025. Dette fordi dette vil redusere påkjørslene av elg, annet vilt og også rein og sau betydelig, jfr. blant annet erfaringene med det gjennomførte tiltaket i Dunderlandsdalen i Rana kommune.

Det vurderes som naturlig, nødvendig og viktig å starte arbeidet i det, som i denne rapporten, defineres som det NORDRE området langs jernbanelinja. Denne strekningen strekker seg fra ca. km 197 (Bru veg Setdalsbrauta) til ca. km 210,5 (Tunnel Larsholmhøla nord), dvs. langs en linjelengde lik ca. 13,5 km.

En svært stor andel av påkjørslene av elg i det totale tiltaksområdet blir påkjørt i det NORDRE området. Det samme gjelder de registrerte påkjørslene av tamrein og sau. I tillegg er de tradisjonelle trekkveiene for elg svært godt dokumentert i dette området. Dette gjelder også for de årlige tradisjonelle vinteroppholdsstedene for elg.

Samtidig med dette er det langs jernbanen i dette området så mange som 14 tunneler med tilhørende like mange tunneltak. I og med at bredden på tunneltakene (lengden på tunnelene) varierer fra 19 – 372 m, vil de fleste, og kanskje alle tunneltakene, ved god tilrettelegging, under etableringen av sikringsgjerdet, kunne bli etablert som effektive og gode viltoverganger både for elg og annet vilt. Disse overganger vil også samtidig kunne fungere som gode overganger for tamrein og sau. Hvilke tunneloverganger som det er mest naturlig å velge ut, og tilrettelegge som viktige viltoverganger, bør avgjøres etter nærmere befarings- og vurdering av terrengforholdene ved den enkelte tunnelovergang. Det er blant annet viktig å ta hensyn til den naturgitte topografi og tilgangen eller inngangen til tunneltaket/viltovergangen. Det er også viktig å ta vare på den naturlige vegetasjonen (trær og busker for tilstrekkelig skjul) i overgangene.

I tillegg er det totalt 4 jernbanebruer over elv (underganger) og 1 vegbru over jernbanen (overgang) i dette NORDRE området. Bredden på undergangene er 3 – 6,5 m. Mens den ene overgangen har bredde 5,3 m. Hvorvidt disse blir tatt i bruk av elg og annet vilt som viktige krysningspunkt i forhold til jernbanen etter at tiltaket gjerding langs linja er gjennomført, vurderes som usikkert. Dette særlig fordi bredden av disse mulige overgangene, vurderes som kanskje ikke å være vid nok.

Oppstart for gjennomføring av tiltaket i det SØNDRE området (strekningen) langs jernbanelinja bør utsettes i ett år til 2026. Denne strekningen strekker seg fra km 192,9 (nær bru Landsem) til ca. km 197 (Bru veg Setdalsbrauta), dvs. langs en linjelengde lik ca. 4,1 km.

Utsettelsen av gjennomføringen av tiltaket bør iverksettes blant annet fordi det ikke er tunneler med tunneloverganger over jernbanelinja langs jernbanen i dette området. Noe som betyr at det ikke er tunneloverganger, som kunne vært et svært godt utgangspunkt for tilrettelegging for viltoverganger på/over tunnelovergangene.

Det foreligger heller ingen angitte opplysninger/data over svært viktige trekkveier og/eller vinteroppholdssteder for elg i Miljødirektoratets kartkatalog for det SØNDRE området, slik som det er for det NORDRE området. Grunneierne med tilknytning til det SØNDRE området v/Peter Asle Mona har imidlertid utarbeidet og angitt på innsendt kart til Multiconsult de viktigste trekkveier for elg og tilholdssteder for elg i tilknytning til det SØNDRE området. Dette viser 4 forskjellige angitte tradisjonelle krysningspunkter over jernbanelinja for elgtrekkene i området. Disse opplysningene vurderes som viktige og bør benyttes som et utgangspunkt til å få gjennomført en nærmere avklaring av, hvor de/det mest omfattende og viktigste hovedtrekk for elg er, som krysser jernbanelinja høst og vår i det SØNDRE området. En slik kartlegging bør blant annet gjennomføres ved bruk av viltkamera og i nært samarbeid med grunneierne i området. Denne kartleggingen vil blant annet kunne gi et svært godt grunnlag for å kunne gjennomføre en nærmere vurdering av om det er behov for å bygge/etablere en mer kunstig viltovergang (elgovergang) over jernbanelinja, i tilknytning til et nærmere avklart krysningspunkt, i det SØNDRE området.

Det er totalt 4 jernbanebruer over elv (underganger), 2 vegbruer over jernbanen (overgang) og 1 jernbanebru over kjøreveg (undergang) i det SØNDRE området. De 4 jernbanebruene har en oppgitt lengde lik 5 – 17m. Dette betyr at nettobredden er noe kortere. Det vil sannsynligvis være en viss mulighet for at de 3 undergangene som er bredest, i noen tilfeller, vil kunne bli tatt i bruk av elg. Sannsynligheten er imidlertid stor for at den smaleste ikke blir tatt i bruk. De 2 vegbruene har bredde 4,0 m og 4,4 m, mens kjørevegen under jernbanebrua ved er 5 m bred. Det vurderes som svært usikkert om vegbruene over jernbanen og kjørevegen under jernbanen ved Setdalsbrauta km 197 vil bli tatt i bruk av elg, etter at gjerdingen langs linja er gjennomført. Dette på grunn av at bredden på disse overgangene, også vurderes som ikke å være stor nok.

9. Viktige nettsteder

<https://kartkatalog.miljodirektoratet.no/MapService/Details/artfunksjon>

<https://kartkatalog.miljodirektoratet.no/dataset/Details/20>

Litteratur

Einvik, K. 1984. Viltområdekartlegging. Erfaringer fra Nord-Trøndelag. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Rapport 2. 13 s + vedlegg.

Enodd, S. 2022. NORDLANDSBANEN km 518,2 – 530,5, GBNR. 54/17 m.fl. Vilt-/sikringsgjerde mellom Illhullia tunnel og Storforsen tunnel, Dunderlandsdalen. Multiconsult. 13 s. + vedlegg.

Haugen, M. B., Åsan, E. og Roer, O. 2023. Kartlegging og vurdering av viltpassasjer og viltgjerder langs E18 og E39 i Agder. Faun rapport R011-2023. Faun Naturforvaltning. 22 s. + vedlegg

Johansen, K. 2025. Viltgjerder, gjerding mot ulovlig ferdsel Nordlandsbanen. Bane Nor/Multiconsult. INTERNT Notat. 24 s.

Lorentsen, Ø., Wiseth, B., Einvik, K. og Pedersen, P. H. 1991. Elg i Nord-Trøndelag – Resultater fra elgundersøkelsene 1987 – 1990 om vandringsmønster, brunst, kalvinger og dødelighet. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag – Rapport 1. 208 s.

Norconsult og Sweco (2022). Sammenstilling av erfaringer med over- og underganger for rein og reindrift - Dokumentasjon fra norske og svenske veg- og jernbaneprosjekter. FoU-rapport. 99 s.

Olsson, M. og Seiler, A. 2024. Using a wildlife warning system to avert ungulates from a level level-crossing prior train arriva. Trafikverket. 17 s.

Pedersen, P. H. 2008. Nord-Trøndelag: Satser på tiltak mot viltpåkjørslar. Hjorteviltet: 42-44.

Rød-Eriksen, L., Israelsen, M.F., & Rolandsen, C. M. 2024. Hjorteviltets bruk av viltpasasjer på Rv3 mellom Løten og Elverum. Oppsummering av prosjektperioden 2020-2024. NINA Rapport 2534. Norsk institutt for naturforskning. 25 s.

Røssvoll, S., 2018. Forprosjekt Reinforsen gjerdeprosjekt 2018. Rana kommune. 12 s. + vedlegg.

Stanimirov, M., Mahaboob, S. og Staurem, E. 2018. Handlingsplan for å redusere antall dyr påkjørt med tog 2018 – 2021. Bane NOR SF. 31 s + vedlegg.

Wiseth, B. og Pedersen, P.H. 1985. Skogrydding som tiltak for å redusere antall kollisjoner mellom elg og tog. En beskrivelse av iverksettelsen av tiltaket i Grong og Snåsa i 1984. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Rapport 3. 21 s.

Wiseth, B. og Pedersen, P.H. 1989. Skogrydding reduserer elgpåkjørslene. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Rapport 4. 60 s.

VEDLEGG.

- Vedlegg 1. Oversikt over totalt antall dyrepåkjørslar på angitte strekninger langs Nordlandsbanen det enkelte år og totalt i perioden 2014 – 2024 (Kilde: Bane NOR).
- Vedlegg 2. Registrerte dyrepåkjørslar (Bjørn, elg, gaupe, hund, rådyr, sau, tamrein, ørn og øvrige) langs jernbanen i tiltaksområdet km 192 – 211, fordelt på det SØNDRE og NORDRE område, i perioden 2014 – 2024 (Kilde: Bane NOR).
- Vedlegg 3. Innspill og forslag fra berørte aktører i tilknytning til nabovarslet, som ble sendt ut fra Multiconsult, for gjennomføring av gjerdingen langs hele den planlagte strekningen langs jernbanen km 192,9 – 210,5, av 4. april 2025, med frist for uttalelse 25. april 2025.

Vedlegg 1.

Oversikt over totalt antall dyrepåkørsler på angitte strekninger langs Nordlandsbanen det enkelte år og totalt i perioden 2014 – 2024 (Kilde: Bane NOR).

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Totalsum
Sted												
Lønsdal - Rognan	24	129	36	145	41	69	138	58	53	41	37	771
Bolna - Lønsdal	47	42	30	70	63	102	67	116	37	109	66	749
Agle - Grong	7	19	49	26	70	24	58	120	150	33	89	645
Namsskogan - Majavatn	65	85	46	67	17	47	63	98	42	47	40	617
Stod - Starrgrasmyra	4	45	51	58	94	35	81	43	65	12	56	544
Trofors - Eiterstraum	6	16	57	98	79	84	21	53	31	19	13	477
Dunderland - Bolna	4	38	8	28	57	28	62	41	39	30	35	370
Mosjøen - Drevvatn	25	28	32	74	48	33	18	23	45	17	20	363
Majavatn - Svenningdal	17	43	20	28	46	55	17	32	29	23	43	353
Eiterstraum - Mosjøen	11	22	81	144	30	9	4	9	7	11	2	330
Skonseng - Ørtfjell	11	30	37	22	29	47	40	21	51	10	13	311
Harran - Lassemoen	6	22	30	25	47	29	27	25	43	30	25	309
Fauske - Oteråga	11	36	30	11	18	27	5	18	11	82	33	282
Drevvatn - Bjerka	15	38	31	32	19	15	22	11	11	26	12	232
Steinkjer - Stod	1	5	23	15	35	38	26	23	41	15	6	228
Oteråga - Bodø	11	21	32	24	9	22	15	37	12	33	11	227
Lassemoen - Namsskogan	7	19	28	16	13	21	12	28	22	30	23	219
Grong - Harran	5	12	27	6	25	22	5	16	26	19	12	175
Svenningdal - Trofors	9	25	34	13	12	12	18	8	21	14	8	174
Mo i Rana - Skonseng	2	15	15	17	10	8	17	3	23	16	23	149
Starrgrasmyra - Snåsa	4	2	23	10	28	9	9	5	17	18	18	143
Ørtfjell - Dunderland	5	25	4	9	6	10	4	6	16	7	7	99
Rognan - Fauske	3	18	3	9	6	7	24	0	7	7	5	89
Snåsa - Agle	1	6	2	6	5	9	10	6	29	10	4	88
Harran stasjon	1		10	3	3		2	3	6	8	4	40
Eiterstraum stasjon	17	1	3	2	2	5	2			0		32
Stod stasjon	1	3		8	1	1	1	2	4	1		22
Starrgrasmyra stasjon					3	1		2	6	3	2	17
Ørtfjell stasjon				2	3	7		1	1		2	16
Trofors stasjon	1	0	1	2	3		1		2	2	1	13
Svenningdal stasjon		1	3	1	1	2	1			2	2	13
Skonseng stasjon		3		1	1	1			6		1	13
Bolna stasjon				5						3	3	11
Drevvatn stasjon			2	4	1	1			1			9
Oteråga stasjon	5			1				1			1	8
Dunderland stasjon				1			2		5			8
Lassemoen stasjon							1		1		5	7
Namsskogan stasjon				1							4	5
Agle stasjon			1					1		1	1	4
Fauske stasjon			2			1						3
Bodø stasjon									1			1
Bjerka - Mo i Rana								1				1
Grong stasjon										1		1
Totalsum	326	749	751	984	825	781	773	811	861	680	627	8168

Vedlegg 2.

Registrerte dyrepåkjørsler (Bjørn, elg, gaupe, hund, rådyr, sau, tamrein, ørn og øvrige) langs jernbanen i tiltaksområdet km 192 – 211, fordelt på det SØNDRE og NORDRE område, i perioden 2014 – 2024 (Kilde: Bane NOR).

Område	Km	Bjørn	Elg	Gaupe	Hund	Rådyr	Sau	Tamrein	Ørn	Øvrige	Total
SØNDRE	192		10			1	26	12			49
	193		9			3	12	5		1	30
	194		2				18	22			42
	195		6				17	8			31
	196		3			2	3	9			17
NORDRE	197	1	6				17	33			57
	198		3				4	8			15
	199		5				27	6			38
	200		7				35	35			77
	201		5				25	32			62
	202	1	5				31	23			60
	203		4				4	5			13
	204	1	3				11	10	1		26
	205		10					18	0		28
	206		3	1				26			30
	207		10					22			32
	208		12				3	9	2		26
	209		10					10			20
	210		8				1	29			38
	211		3		1			15	1		20

Vedlegg 3.

Innspill og forslag fra berørte aktører i tilknytning til nabovarslet, som ble sendt ut fra Multiconsult, for gjennomføring av gjerdingen langs hele den planlagte strekningen langs jernbanen km 192,9 – 210,5, av 4. april 2025, med frist for uttalelse 25. april 2025.

Grunneiere 31/1 og 31/3 Gravbrøt Bolåsen fellesskog DA, Pia Maria Gravbrøt, Peter Asle Mona, Mikkel Andreas Gravbrøt Mona og Tølløv Gravbrøt på nabovarsel Nordlandsbanen km 192,94 – 210,44.

«B) Naturverdier

Peter Asle Mona har oversendt trekkveier for vilt til 1.04 2025 til Sissel Enodd.

Bane NOR bekrefter at hønsefugl og annen fugl blir skadelidende. Herunder nevnes at 2 ryer pr. kilometer vil dø hvert år. Det finnes avbøtende tiltak som skilting og lignende, noe som bør etableres på strekningen.

Et gjerde langs jernbanen vil gi konsekvenser som vil være alvorlige, og vil forringe viktige habitater. Dermed er det klart stridig med naturmangfoldloven §§4, 5, 6. Det skal ikke gis dispensasjon, med mindre avbøtende tiltak gjennomføres.

Dette fører videre til at grunneier bestrider følgende uttalelse fra Bane NOR:

1. Landskapsinngrepene tiltakene medfører vurderes å ha små konsekvenser for naturmangfold.

2. Samlet vurderes at etablering av gjerde ikke vil gi vesentlig økt belastning på sårbare naturverdier.

Naturmangfoldloven §8 stiller krav til at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig kunnskap. Nasjonal forskning viser tydelig at slike prosjekter medfører skade på naturmangfold, med mindre korrekte avbøtende tiltak gjennomføres. Data hentet fra Artsdatabanken og Naturbasen er ikke tilstrekkelig, for å avvise avbøtende tiltak. Lokalkjente har vært tydelig på at avbøtende tiltak må gjennomføres jf. §8 2.ledd, noe Bane NOR ikke har hensyntatt. Som minimum burde Bane NOR gjennomført en ROS-analyse som vurderte skadepotensialet.

Bane NOR mener at Naturmangfoldloven §9 ikke kommer til anvendelse. Dette bestrides av grunneier. Loven sier at ved manglende kunnskap om konsekvenser, skal man ta sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Naturmangfoldet omfatter alle typer liv som finnes i skogen. Når Bane NOR allerede har konkludert med at endring i trekkruiter fører til genetiske endringer, og forringing av habitat, så kan det ikke gis dispensasjon fra §9, uten at kompenserende tiltak gjennomføres. Alt av forskning og erfaring som vi har innhentet fra andre som har erfart slike prosjekter, sier at konsekvensene vil bli vesentlig (se hovedpunkt 5 s 23). Bane NOR erkjenner både i Forhåndskonferanse og Informasjonsmøte at det blir konsekvenser, men ikke av en vesentlig karakter. De har ikke evaluert tidligere prosjekter, og har erkjent at de ikke vet konsekvensene på lang sikt, og handler

dermed i utvidende i ly av god tro. Videre vil dette medføre en allokering av arter på et mindre område, noe som øker beitetrykket og kan gi varige skader på økosystem, naturtyper, vegetasjon og flora. Dette vil igjen gjøre at andre arter mister sitt næringsgrunnlag. Videre medfører allokering av dyr en vesentlig økt sykdomsrisiko. Før var prinsippet kom for eksempel til anvendelse under prosjektering av ny E39 i Kvinnedal, grunnet barrierene som veien skapte. Der ble det nødvendig å etablere Faunapassasjer.

Her er det mulig å redusere vesentlig skade, ved å etablere viltoverganger ved dyrenes naturlige trekkruiter, som bygges etter gjeldende forskning og kunnskap.

Naturvernforbundet v. Leder Tage Vedal til NRK i 2016; *«Viltgjerder er bare halve løsningen. Å tilføre jernbanen enda flere stengsler uten å ha det i kombinasjon med overganger eller underganger for vilt, rein eller sau, er bare å styrke problemet, sier leder for Naturvernforbundet i Nordland, Tage Vedal.»*

Naturmangfoldloven §10 Samlet belastning på naturmangfoldet i planområdet:

Grunneiers vurdering tilsier at tiltakene vil gi vesentlig økt belastning på sårbare naturverdier over ett større område.

Naturmangfoldloven § 11 Kostnader ved miljøforringelse og § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder:

Det vurderes at tiltaket vil føre tilskade på naturmangfold av en slik karakter at kompensierende tiltak for arter og trekk av hjortedyrsom f.eks. bygging av viltoverganger, er absolutt nødvendig.».

Kristin Landsem og Ola Kjølvik, Landsem Gård Gnr 27 bnr 1.

«1. Vi er i utgangspunktet positive til at et slikt tiltak gjennomføres og ser at det vil bidra til reduksjon av påkjørsler av rein, sau og elg på jernbanen. Men tiltaket er at slik karakter og omfang at det må kreves at det etableres tilstrekkelig med viltoverganger/faunapassasjer i dette prosjektet. Tiltaket skaper en betydelig barriere for hjortevilt og andre pattedyr. Viltets trekkruiter som er etablert over tusenvis av år blir i for stor grad hindret. Prosjektet medfører et stort naturinngrep som vil ha betydning i 100 års perspektiv og har for lite fokus på skadereduserende tiltak, som kan bidra til å redusere negative konsekvenser av det planlagte tiltaket.

Vår merknad: I store samferdselsprosjekter er det vanlig å stille krav om at faunapassasjer blir etablert ved viktige krysningspunkter for vilt og med jevne mellomrom langs traséen. Dette for å i størst mulig grad opprettholde eksisterende trekkmonster og redusere barrierevirkningene av den nye infrastrukturen.

Vårt forslag til løsning er at omsøkte midler for 2026 (20 mill) inngår i prosjektet og bidrar til at det minimum etableres to velfungerende faunapassasjer/viltpassasjer i hht til standarder for dette. Dette vil kunne gjøre prosjektet til en suksess for Bane Nor.

Hvis prosjektet gjennomføres slik det nå er framlagt vil prosjektet i etter tid framstå som en miljøskandale og i tillegg bidra til å ødelegge det gode forholdet som har vært i Snåsa mellom reindrift og landbruk. Dette begrunnes med at

a) viltets naturlige trekkruiter blir stengt

b) rein som naturlig trekker ned til dette området for å beite på områder vest for jernbanen blir stengt og vil bli gående på innmark istede. Det er et legitimt formål med prosjektet å redusere påkjørsler. Det er ikke et legitimt formål med prosjektet å bygge et sperregjerde mellom to reinbeitedistrikt.

2. Varselet fremmer følgende påstand:

«§ 11 kostnader ved miljøforringelse og § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder:

Det vurderes at tiltaket ikke vil føre til skade på naturmangfold av en slik karakter at kompensierende tiltak arter og trekk av hjortedyr som f.eks. bygging av viltoverganger, er aktuelt.

Muligheter for trekk for hjortevilt og bjørn over banen og dalen kan bli redusert. På strekningen mellom bru Landsem og tunnel Lonseteren (km 192,93-201,5) som er ca. 8,5 km lang, vil det bli mulighet for å trekke over banen seks steder».

Vår merknad:

Naturmangfoldloven §§ 8–12 omtales i § 7 som prinsipper for offentlig beslutningstaking. Et grunnleggende krav i disse bestemmelsene er at alle beslutninger skal bygge på kunnskap om naturmangfoldet og hvordan et planlagt tiltak påvirker naturmangfoldet (§ 8). Vet man lite om virkningene av tiltaket, skal føre-var-prinsippet tillegges stor vekt i saken (§ 9)

Det fremsettes påstand om at viltet kan trekke over banen på seks steder. Dette begrunnes med at personer på et tidspunkt kanskje har sett vilt krysse osv. Dette holder ikke. De fleste av punktene dere nevner er ikke egnet som viltpassasjer. Prosjektet har på ingen måte godt nok belyst konsekvensene av å stenge trekkruiter for hjortevilt og konsekvensene for leveområde til en av Norges tettste bjørnestammer. Det er på ingen måte sannsynliggjort at de 6 punktene det vises til er godt nok egne som trekkruiter for vilt. Det kan derimot tydelig bevises at mange av disse punktene ikke er egne som viltoverganger på grunn av størrelse og utforming. Det må stilles som en forutsetning for gjennomføring av prosjektet at det etableres viltoverganger av en slik kvalitet at det sikrer ivaretagelse av viltets naturlige trekkveier.

4. Ferdsel under Landsem bro og bro ved km merket 194.

Ref kart blad 2 i nabovarslet (bro ved km merke 194) er det trukket striplet linje sammenhengende på begge sider av broen som indikerer at undergangen er tenkt stengt med gjerde.

Vår merknad: Vi kan ikke akseptere at undergang under bro ved km merket 194 blir stengt. Landsem Gård gnr 27 brn 1 inngikk avtale om nedleggelse av 3 jernbane overganger (ref prosjekt Formo ca 2007). To av disse overgangene lå på hver side av bru ved km merket 194. Avtalen fra den gang var klar på at en forutsetning for å legge ned disse to overgangene var fri ferdsel under denne brua. Dette er eneste

punkt med mulighet for uttransport av tømmer fra skog på vestre side av jernbanen, eneste passasje for jeger mm som skal jakte på eiendommen som ligger vest for jernbanen og et punkt som med litt tilrettelegging med enkel planering, trolig vil fungere som viltpassasje i en viktig trekkroute for hjortevilt. Det er et godt dokumentert villtrekk i dette området. Vedlagt kart som viser trekkruta som naturlig følger den eneste skogkledde passasjen øst/vest i dette området.

Det må legges til rette for en viltundergang under denne bro, og undergangen må være åpen slik at det er mulig for folk og traktor å passere under bro. Se vedlagt kart.»

Arnt Einar Bardal grunneier gnr/bnr 19/1.

«Jeg er positiv til tiltaket. Jeg gir min fulle tilslutning til prosjektet forutsatt at viktige trekkleier for vilt blir utredet og ivaretatt.»

Ole Johannes Berg.

«Jeg som grunneier er positiv til gjerdet for å få redusert dyre på kjørselen, men jeg er svært bekymret for viltet som ferdes i området, og har sine tekk veier over jernbanen. Jeg stiller krav til at det blir utført en omfattende konsekvensutredning av prosjektet, for å være sikre på at viltets behov blir ivaretatt, og hvordan dette vil påvirke beite trykk på skog langs jernbanen. Konsekvensutredningen må naturlig vis skje FØR gjerdet blir satt opp. Det er nevnt at broer og underganger på jernbanen er til tenkt "vilt overganger" for å sikre at viltet kommer seg på begge sider av jernbanen. Dette er noe jeg setter stor tvil til. Jeg har jaktet i området siden jeg var 14 år, og mine forfedre i generasjoner før det, og vi har aldri sett storvilt, eller spor av storvilt som har ferdes over disse "overgangene".»

Nils Erik Fossum.

«Jeg må presisere at jeg er positiv til at det settes opp viltgjerde langs jernbanen.

Men jeg stiller meg bak kommentarene fra andre grunneierne langs den nå berørte strekningen, og spesielt dette: hvorfor gjør man ingen konsekvensutredning nå - for hele kommunen? Er det kun styrt av et kostnadsfokus, og ønsket om å bygge så mange kilometer gjerne for den summen man har fått.

Man har jo fremlagt en overordnet plan som tilsier at det på sikt kommer til å være et sammenhengende viltgjerde fra Snåsa Stasjon, langs jernbanen gjennom hele Snåsa Kommune og til Grong. Men så tar man dette i etapper, for å unngå krav om konsekvensutredning, og dette synes jeg er å fraskrive seg ansvaret. For hvem vil da ta kostnaden for eventuelle utbedringer, den dagen det står et viltgjerde langs hele strekningen man i teorien har planlagt for, ut over det som det nå søkes om, hvis det er noe man ikke har tenkt på - som ender opp med å kreve motvirkende tiltak?»

Tor Magnar Tyldum.

«Som utøvende husdyrbonde ser jeg positivt på at det igjen blir et fungerende gjerde langs jernbanen som hindrer husdyr som kommer på avveie og bli utsatt for påkjørsel på banen. Da dette planlagte gjerdet er mye høyere enn det som en gang stod der er det opplagt at det må gjøres avbøtende tiltak for å oppretholde hjortevildts naturlige trekruter.(Viltoverganger.). Da jeg ikke ser dette omtalt forventer jeg att bygg herre kommer tilbake med mere informasjon om dette og erkjenner 17.04.2025 11:40:48 AR676690698 1 erstatningsansvar for beiteskader eller andre konflikter som oppstår hvis dette ikke implementeres i byggeplanene. ønsker å delta på befarings som er bebudet.»

Jan Ivar Sandnes, gnr/bnr. 28/7, Guttorm Aasvold, gnr/bnr. 19/22, Johnny Roald Bostad, gnr/bnr. 31/11, Lise Hafskjold, gnr/bnr. 31/22, Magne Brauten, gnr/bnr. 75/20, Sigurd Mølnvik Ellingsgard, gnr/bnr. 11/4 og Torbjørn Guddingsmo, gnr/bnr. 24/67. Alle i Snåsa kommune.

«Samtlige har gitt samtykke til tiltaket.»

Statsforvalteren i Trøndelag.

«Tiltaket vil berøre flere naturverdier som Landsemmyrene som er et viktig yngleområde for vade-, måke- og alkefugler. Det er også registrert trekkvei for elg, Lurudalen, over toglinja. Tiltaket vil i tillegg gå gjennom enda en registrert trekkvei for elg, Ytre Lurudalen samt et viktig beiteområde for elg, ID BA00072398. Det kommer frem av oversendte dokumenter at lokalkjente opplyser at hovedtrekkveien går fra nordre del av Snåsavatnet over Snåsaheia, Kolåsen, videre til henholdsvis Landsem-Sjysjødalen og Bolåsen – Lurudalen. Denne ruten ligger noe sør for trekkene som er registrert i kart.

Det er ikke planlagt å etablere noe form for viltovergang. Det foreligger heller ingen kilder i oversendelsen som sier at eksisterende tunneltak og etablerte broer fungerer som viltpassasjer i dag. Forflytnings- og spredningskorridorer for arter som sikrer sammenheng mellom eller tilknytning til større naturområder, anses som å ha nasjonal eller vesentlig regional verdi. Et gjerde på 2,5 m som går på begge sidene av jernbanen vil stoppe all ferdsel for vilt om det ikke finnes andre overganger.

Det er registrert viktige områder for friluftsliv lang hele gjerde-strekningen. Det må sikres at folk har mulighet til å krysse jernbanen for å kunne utøve friluftsliv.

Vi mener det ikke foreligger tilstrekkelig med informasjon i saken, og vil i en høringsrunde **fraråde med klagevarsel** inntil saken er bedre opplyst.»

Trøndelag fylkeskommune.

«Viltforvaltning (høstbart vilt):

Fylkeskommunen, som regional viltmyndighet (høstbart vilt), kan gi faglige råd i plansaker og dispensasjonssaker som berører vilthensyn, jf. føringene i viltloven med tilhørende forskrifter. I saker som dette er det naturlig for fylkeskommunen å ha god dialog med og veilede aktuelle kommuner, som er primærmyndighet når det gjelder søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel. Fylkeskommunen har ikke myndighet ut fra vilthensyn alene til å gå imot og påklage en evt. dispensasjon. Innsigelsesmyndighet i plansaker ut fra vilthensyn og myndighet til å gå imot og

påklage dispensasjoner fra kommuneplanens arealdel ut fra vilthensyn, ligger til Statsforvalteren (tema naturmangfold).

Vår vurdering er at oppsetting av gjerder som hindrer vilt i å bli påkjørt på jernbane og vei i utgangspunktet er positivt. På deler av Nordlandsbanen har disse påkjørselstallene vært svært høye i enkelte år. Men det er svært viktig at slike gjerdestrekninger utformes på en slik måte at de ikke gjennom barriereeffekt og fragmentering, ødelegger viltets naturlige leveområdebruk og vandringsmønster. Det bør i planleggingsfasen av slike gjerder innhentes så god som mulig kunnskap om sentrale forhold ved spesielt hjorteviltets sesongtrekk, samt utvandring hos unge dyr av stedegne pattedyrarter. Eksempelvis kan elg forflytte seg over lengre distanser under vår- og høsttrekket. En annen bekymring ut fra et viltforvaltningsperspektiv ved oppsett av slike gjerder, er økt dødelighet for fugl gjennom kollisjoner med gjerdet.

I mottatt høringsdokument fremgår det at det nå i første omgang (2025) ønskes å sette opp et gjerde på inntil ca. 10 km (strekningen bru Landsem – tunnel Embrightfossen). Innenfor en såpass lang sammenhengende strekning må det legges til rette for at vilt som ikke kan smyge under et slikt gjerde, da primært hjortevilt, må kunne passere gjerdet flere steder. Tiltakshaver Bane NOR viser da også til i sitt Tekniske regelverk under kap. 2.5. Gjerde til vern mot vilt, at slike gjerder må kombineres med faunapassasjer slik at barriereeffekten reduseres og ulykkesforflytning til endene av gjerdet unngås. I høringsdokumentet fremgår det at man ikke planlegger å bygge viltoverganger eller -underganger, men bruke eksisterende bruer og tunneltak som slike faunapassasjer. Vi forstår tankegangen knyttet til dette, primært ut fra økonomiske hensyn, men det er her nødvendig å påpeke at slike veibruer og tunneltak ikke uten videre vil kunne fungere etter intensjonen. Sentral litteratur ang. tematikken påpeker flere forhold som må være oppfylt for at viltpassasjer skal fungere, bl.a. tilstrekkelig bredde på under-/overganger, vegetasjonsforhold i og ved innganger til slike, samt lysforhold (se f.eks. Haugen m.fl. 2023, Rød-Eriksen m.fl. 2024). Rød-Eriksen m.fl. (2024) konkluderer også med at større hjortevilt foretrekker overganger fremfor underganger.

Vi registrerer også at grunneiere i dette aktuelle området, ut fra erfaringsbasert kunnskap, stiller spørsmål ved om aktuelle eksisterende bruer og tunneltak faktisk vil fungere tilfredsstillende som viltpassasjer. Fra grunneierhold uttrykkes det videre, utover allerede påpekte forhold knyttet til påvirkning på sesongtrekk og utvandring, bekymringer knyttet til økt beiteskade på ungskog og rundballer/vinterlagret for, samt

potensiell ansamling av både hjortevilt og tamrein på dyrkamark ved fragmentering av eksisterende leveområder.

Utover vårt myndighetsområde i viltloven, som påpekt i første avsnitt, er det her også sentralt å vise til naturmangfoldlovens føringer angående ivaretagelse av økologiske funksjoner, samt føre-var-prinsippet. Med bakgrunn i en bekymring knyttet til om planlagte bruk av eksisterende bruer og tunneltak vil fungere som viltpassasjer i dette området, og derigjennom tilfredsstillende sentrale føringer i naturmangfoldloven og viltloven, vil vi gi som **faglig råd** at man her bruker noe mer tid på kunnskapsgrunnlaget i saken, for derigjennom å sikre en så god som mulig totalløsning for prosjektet.

Anbefaler uavhengig ekspertvurdering

I forbindelse med styrking av kunnskapsgrunnlaget vil vi konkret foreslå at det blir foretatt en uavhengig ekspertvurdering av om eksisterende bruer og tunneltak på en god måte vil kunne fungere som viltpassasjer som beskrevet i høringsdokumentet. Hvis konklusjonen er at de trolig ikke vil kunne fungere etter intensjonen, bør det også foretas en ekspertvurdering av om det er mulig å foreta viltvennlige utbedringer av disse slik at de etter det vil kunne fungere. Vi er kjent med at tiltakshaver i de innledende vurderingene her har sett på erfaringer knyttet til viltets bruk av bruer og kulverter under europaveier i Agder (Haugen m.fl. 2023), men vi tenker at det er naturlig å her vurdere dette spesifikt også opp mot aktuelle bruer/tunneler på denne aktuelle jernbanestrekningen. Hvis konklusjonen skulle bli at eksisterende bruer og tunneltak trolig ikke vil fungere tilfredsstillende, også etter en eventuell utbedring, anser vi det som en naturlig konsekvens at man utreder bygging av viltpassasjer på gjerdestrekningen. Vi forventer videre at tiltakshaver etablerer et godt system for høsting av erfaringer (evaluering) de første årene etter oppsett av gjerde, knyttet til blant annet kryssing av aktuelle viltarter og eventuelt økte beiteskader (skog og/eller innmark) i tilknytning til gjerdet. Til undersøkelse av kryssing av viltarter i det som ender opp som viltpassasjer, vil bruk av viltkamera trolig være en aktuell metodikk.

Fylkeskommunen som vegeier:

Etablering av viltgjerde med høyde 2,5 meter på begge sider av jernbanespetet gjennom Snåsa/Grong kommuner vurderer vi å være et inngripende tiltak som kan ha uheldige/ ukjente konsekvenser for mange arter vilt, inklusiv hjortevilt og sannsynlig også fugl. Som vegeier er vi særlig opptatt av trafiksikkerhet langs fylkesveg, og om viltgjerder vil føre til at spesielt hjortevilt (elg, hjort, rein og rådyr) kan styres mot trafikkerte vegstrekninger og/eller får lengre eller andre oppholdstider på trafikkerte vegstrekninger som følge av at terrenget sperres med viltgjerder. Trekk av hjortevilt mellom vinter-/sommeroppholdssteder er godt kjent. Vi har tidligere opprettet kontakt mot Bane Nor etter bekymringer for at hjortevilt (rein og elg) oppholder seg mer på fv. 763 etter at viltgjerde ble satt opp mellom Steinkjer og Snåsa. Vi har pr. nå ingen egen statistikk om ulykker/hendelser/observasjoner, men har avtalt et møte etter vintersesongen 2025 for å oppsummere erfaringer. På strekningen det her varsles oppstart på er det kun fylkesveg fra Snåsa til Myrset. Vi vil imidlertid også her være opptatt av at trafiksikkerheten kan opprettholdes og at det ikke skapes ny adferd/endret ferdsel som øker faren for kollisjoner med hjortevilt. Det må påregnes

at vi kan fremme krav om tiltak dersom vegtrafikken på fylkesveg (fv 7006) opplever økt fare som følge av hjortevilt på fylkesvegen.»

Statens vegvesen.

«Tiltaksområdet og foreslåtte tiltak berører i liten grad våre ansvarsområder, og vi vurderer samtidig tiltaket å ha stor samfunnsnytte. Vi vil derfor ikke motsette oss at dispensasjon fra kommuneplanens arealdel blir gitt.

Har ikke innvendinger mot tiltaket så lenge gjerdet er etablert med vesentlig avstand til E6. Det antas at passeringsmulighet for vilt er etablert på strekningen.»

NVE.

«Har ikke merknader til dispensasjonen da den ikke berører NVEs saksområder i vesentlig grad.»

Sametinget.

«Vurderer at det er liten sannsynlighet for at tiltaket vil komme i konflikt med automatisk fredete kulturminner. For hensyn som angår reindrift forutsettes dialog med reindriftsforvaltninga og reinbeitedistriktene.»

Snåsa fjellstyre.

«Snåsa fjellstyre er positive til at det etableres viltgjerd langs omsøkte strekning på jernbanen i Lurudalen. Tiltakshaver må pålegges overvåking og eventuelt utbedrende tiltak for å opprettholde viktige villtrekk på strekningen, og redusere tap av fugl som flyr i gjerdet.»

Snåsa beitelag v/Ragnar Omli.

«Det er positivt at det bygges gjerde, men mener at det må bygges overganger eller underganger som alle dyreslag kan benytte. Å sette opp gjerdet uten velfungerende overganger eller underganger vil medføre at alle dyreslag blir stående fast mot gjerdet. Utmarksbeitet i områder langs gjerdet vil bli overbeitet med den følge at dyrene trekker langs gjerdet. Da vil vi få økt beitetrykk på innmarksbeiter og innmark fra vilt, bufe/sau og reinsdyr.

Beitenæringen har store problemer med rovdyr på utmarksbeitene som har medført at dyr må holdes på innmarksbeiter, samt det må høstes mer fra innmark for å kunne opprettholde produksjonen. Det betyr at vi ikke kan ha vilt eller reinsdyr på innmark. Situasjonen med reinsdyr er verst da de

kommer i store grupper og beiter på den mest sårbare tiden, vinter og tidlig vår. Slik beiting gir varig skade på innmark og innmarksbeite. I tillegg vil bufe/sau som presses ut fra området også komme inn over innmarksområder. Mener det vil bli konflikter mellom reieiere og bønder samt mellom bønder med beitedyr og andre bønder.

Vi har opplevd beiteskader fra Reinsdyr på innmark år om annet. Ifølge reieierne skyldes dette at det år om annet er vanskelige beiteforhold i fjellet. En bonde på Agle

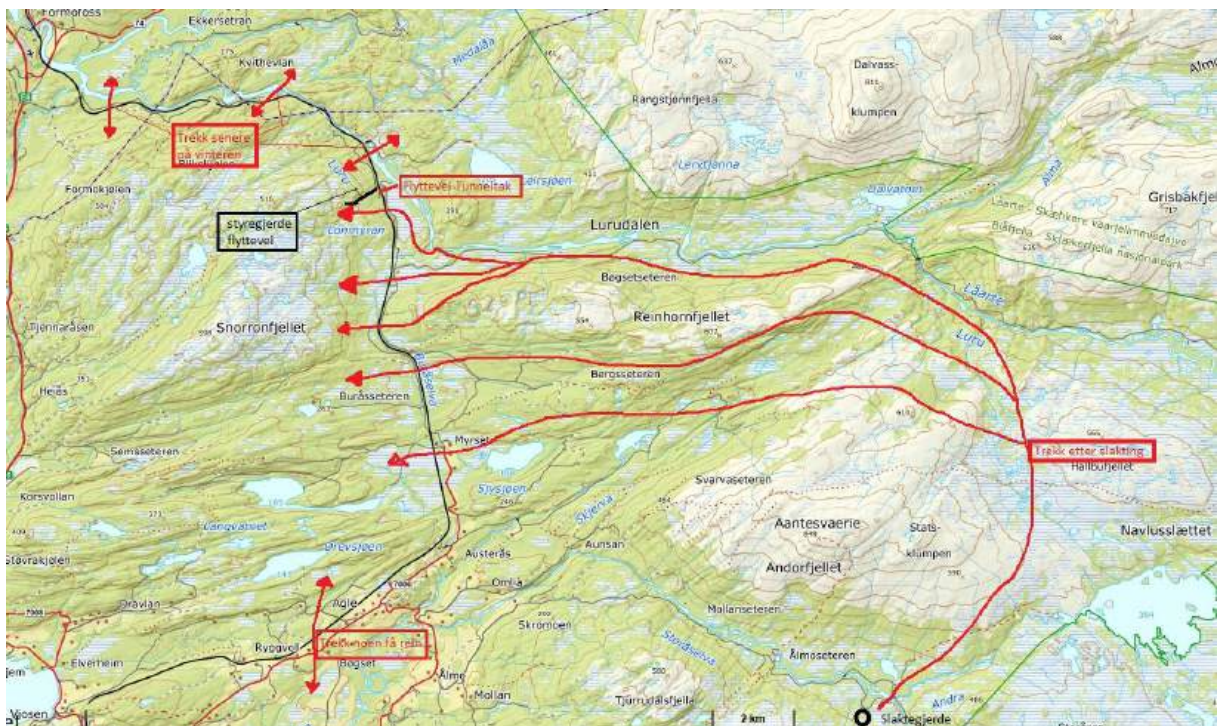
i Snåsa fikk vinteren 2021 ca. 50 reinsdyr på en av sine åkrer. Disse dyrene ble gående dagevis på åkeren innen de ble fjernet selv om bonden varslet reieneierne. Når våren kom tok bonden kontakt med NLR (Norsk Landbruksrådgivning) for å befare åkeren og dokumentere skadene og det økonomiske tapet bonden var blitt påført. Rapporten ble sendt reieneierne. Grunnet at det alltid har vært ett godt forhold mellom reindrift og landbruk på Agle stilte ikke bonden noe erstatningskrav. Rapporten ble oversendt kun for å dokumentere at det ikke var uten grunn at bonden gjentatte ganger hadde mast og bedt reieneierne om å hente dyrene. Rapport fra NLR om beiteskader hos Peter Asle Mona i 2021 er vedlegg.

Snåsa beitelag krever derfor at det etableres velfungerende overganger eller underganger som kan benyttes av alle dyreslag. Hvis så ikke blir utført ber vi om en fullstendig og uomtvistelig avklaring på hvem som skal stå økonomisk ansvarlig for beiteskadene som kommer, innen bygging av gjerdet iverksettes.»

Låarte sijte:

«Låarte sijte har mistet mye rein til tog de siste årene. Gjerde langs jernbanen er derfor et meget viktig tiltak. Klimaforandringene gjør at beiteforholdene forandrer seg og at beite i dalene langs jernbanen er mere tilgjengelig på vinteren nå enn før.

Sender med et kart som viser hvordan rein trekker (Figur 11).

Figur 2 Reintrekk i Lurudalen. (Låarte sijte)

På tidlig vinter etter slakting, når det ikke er is på elvene, og reinen ikke kommer seg over Luru og til beiteområdene på nordsiden av elva, trekker den mot og over jernbanen fra km 193 til km 203. Dette er strekning med prioritet 1.

Utpå vinteren, om elva har frosset trekker reinen videre nordover mot beiteområdene nord for elva. Noe rein kan komme nordifra og vil over jernbanen mellom km 205 og km 211. Dette er prioritet 2.

Prioritet 3 vil være km 203 til km 205 for at rein sannsynlig vil finne andre trekkveier når det blir gjerde. Under vintre da rein allerede har kommet seg vest for jernbanen, og det kommer mye snø, vil rein søke beite også i dette området.

Prioritet 4 vil være km 186 til km 193. Her trekker det noe rein nå, men det er et mindre antall. Her kan det komme mere rein etter at det blir gjerde lengre nord. Gjerde her gjør at vi kan flytte rein langsmed jernbanen nordover til Lurudalen. Dette er ikke mulig nå uten gjerde. Selv om jernbanen er stengt for trafikk, vil rein krysse banen og havne i et terreng det er meget vanskelig å drive gjennom.

Med gjerde kan vi holde rein mot gjerdet å styre de nordover og ut fra landbruksområdene. Uten gjerde er det bare mulig å drive rein med helikopter, selv dette er meget vanskelig grunnet terrenget.»

Fra: Enodd, Sissel[sissel.enodd@multiconsult.no]
Sendt: 30.09.2025 07:37:30
Til: Nøstvold, Lina[lina.nostvold@statsforvalteren.no]
Kopi: Andersen Ole Kristian[ole.kristian.andersen@banenor.no];
Tittel: RE: viltgjerde agle-grong

Hei,
det kjøres med beltegående gravemaskin (mellomstor ca 4 tonn) og 6-hjulung langs sporet.
Det blir benyttet i det tidsrommet gjerdet etableres på strekningen, ca. 3 ukers tid.
Adkomst til området vil skje fra jernbanesporet.
Vegetasjon ryddes med motorsag og fraktes ut via jernbanen.

Med vennlig hilsen
SISSEL ENODD
Landskapsarkitekt/Arealplanlegger/Ansvarlig søker

(+47) 73 10 32 63 / 45 26 95 62 | sissel.enodd@multiconsult.no
www.multiconsult.no

Multiconsult

From: Nøstvold, Lina <lina.nostvold@statsforvalteren.no>
Sent: mandag 29. september 2025 11:35
To: Enodd, Sissel <sissel.enodd@multiconsult.no>
Subject: viltgjerde agle-grong

Hei
Nasjonalparkstyret skal etter planen behandle deres søknad om dispensasjon fra verneforskrift til å sette opp viltgjerde langs bane, i møte den 13. november.
I den sammenheng så har jeg et spørsmål til søknaden. Dere skriver jo at dere søker om tillatelse til å sette opp gjerdet, samt motorferdsel i forbindelse med tiltaket i anleggsperioden. Jeg kan imidlertid ikke se at det fremgår av søknaden hvilken motorferdsel det er snakk om, foruten at det står at det meste av aktiviteten foregår langs jernbanelinja. Kan du gi noe utdypende opplysninger rundt dette?
Hvilken type kjøretøy er tenkt benyttet, i hvilket tidsrom og hyppighet (hvor mye/ofte). Ankomstveier inn/ut er også moment som styret må vurdere. «motorferdsel i anleggsperioden» blir litt lite spesifikt.
Rydding av vegetasjon antas jeg at gjøres med motorsag? Og at det skal fraktes ut via banen?

Med vennlig hilsen
Lina Nøstvold
nasjonalparkforvalter

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Telefon: 74 16 81 48
Mobil: 48 24 45 12
E-post: lina.nostvold@statsforvalteren.no
Web: www.statsforvalteren.no/tl

Fra: Enodd, Sissel[sissel.enodd@multiconsult.no]
Sendt: 01.10.2025 07:45:28
Til: Nøstvold, Lina[lina.nostvold@statsforvalteren.no]
Tittel: RE: viltgjerde agle-grong

Hei Lina – et supplement til svaret jeg sendte i går. Svaret er egentlig det samme, men litt mer utdypende.

Bygging av gjerde skjer maskinelt.

Bygging må skje når det er snøfritt, altså mai – november. Tidspunkt vil avhenge av når tillatelse gis og hvor fort det går å få på plass entreprenør.

Tidligere i forbindelse med bygging av gjerde er 6-hjulinger og en liten beltegående gravemaskin for å bygge gjerdetrase og slå stolper ned i bakken benyttet.

Rydding av trase gjøres med motorsag. Oftest er nedtatt vegetasjon blitt plassert i området. Der hvor det er større trær, er de delt opp og tatt med ut av området, enten med lastebil eller tatt ut med tog der det ikke er veitilgang. Her er det ikke veitilgang, så tog det vil være tog hvis det skal fraktes ut trær.

Med vennlig hilsen
SISSEL ENODD
Landskapsarkitekt/Arealplanlegger/Ansvarlig søker

(+47) 73 10 32 63 / 45 26 95 62 | sissel.enodd@multiconsult.no
www.multiconsult.no

Multiconsult

From: Nøstvold, Lina <lina.nostvold@statsforvalteren.no>
Sent: mandag 29. september 2025 11:35
To: Enodd, Sissel <sissel.enodd@multiconsult.no>
Subject: viltgjerde agle-grong

Hei

Nasjonalparkstyret skal etter planen behandle deres søknad om dispensasjon fra verneforskrift til å sette opp viltgjerde langs bane, i møte den 13. november.

I den sammenheng så har jeg et spørsmål til søknaden. Dere skriver jo at dere søker om tillatelse til å sette opp gjerdet, samt motorferdsel i forbindelse med tiltaket i anleggsperioden. Jeg kan imidlertid ikke se at det fremgår av søknaden hvilken motorferdsel det er snakk om, foruten at det står at det meste av aktiviteten foregår langs jernbanelinja. Kan du gi noe utdypende opplysninger rundt dette?

Hvilken type kjøretøy er tenkt benyttet, i hvilket tidsrom og hyppighet (hvor mye/oft). Ankomstveier inn/ut er også moment som styret må vurdere.

«motorferdsel i anleggsperioden» blir litt lite spesifikt.

Rydding av vegetasjon antas jeg at gjøres med motorsag? Og at det skal fraktes ut via banen?

Med vennlig hilsen

Lina Nøstvold
nasjonalparkforvalter

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Telefon: 74 16 81 48

Mobil: 48 24 45 12

E-post: lina.nostvold@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/tl

Fra: Enodd, Sissel[sissel.enodd@multiconsult.no]
Sendt: 30.09.2025 07:37:30
Til: Nøstvold, Lina[lina.nostvold@statsforvalteren.no]
Kopi: Andersen Ole Kristian[ole.kristian.andersen@banenor.no];
Tittel: RE: viltgjerde aple-grong

Hei,
det kjøres med beltegående gravemaskin (mellomstor ca 4 tonn) og 6-hjulung langs sporet.
Det blir benyttet i det tidsrommet gjerdet etableres på strekningen, ca. 3 ukers tid.
Adkomst til området vil skje fra jernbanesporet.
Vegetasjon ryddes med motorsag og fraktes ut via jernbanen.

Med vennlig hilsen
SISSEL ENODD
Landskapsarkitekt/Arealplanlegger/Ansvarlig søker
(+47) 73 10 32 63 / 45 26 95 62 | sissel.enodd@multiconsult.no
www.multiconsult.no

Multiconsult

From: Nøstvold, Lina <lina.nostvold@statsforvalteren.no>
Sent: mandag 29. september 2025 11:35
To: Enodd, Sissel <sissel.enodd@multiconsult.no>
Subject: viltgjerde aple-grong

Hei
Nasjonalparkstyret skal etter planen behandle deres søknad om dispensasjon fra verneforskrift til å sette opp viltgjerde langs bane, i møte den 13. november.
I den sammenheng så har jeg et spørsmål til søknaden. Dere skriver jo at dere søker om tillatelse til å sette opp gjerdet, samt motorferdsel i forbindelse med tiltaket i anleggsperioden. Jeg kan imidlertid ikke se at det fremgår av søknaden hvilken motorferdsel det er snakk om, foruten at det står at det meste av aktiviteten foregår langs jernbanelinja. Kan du gi noe utdypende opplysninger rundt dette?
Hvilken type kjøretøy er tenkt benyttet, i hvilket tidsrom og hyppighet (hvor mye/ofte). Ankomstveier inn/ut er også moment som styret må vurdere. «motorferdsel i anleggsperioden» blir litt lite spesifikt.
Rydding av vegetasjon antas jeg at gjøres med motorsag? Og at det skal fraktes ut via banen?

Med vennlig hilsen
Lina Nøstvold
nasjonalparkforvalter

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Telefon: 74 16 81 48
Mobil: 48 24 45 12
E-post: lina.nostvold@statsforvalteren.no
Web: www.statsforvalteren.no/tl

Fra: Enodd, Sissel[sissel.enodd@multiconsult.no]
Sendt: 01.10.2025 07:45:28
Til: Nøstvold, Lina[lina.nostvold@statsforvalteren.no]
Tittel: RE: viltgjerde agle-grong

Hei Lina – et supplement til svaret jeg sendte i går. Svaret er egentlig det samme, men litt mer utdypende.

Bygging av gjerde skjer maskinelt.

Bygging må skje når det er snøfritt, altså mai – november. Tidspunkt vil avhenge av når tillatelse gis og hvor fort det går å få på plass entreprenør.

Tidligere i forbindelse med bygging av gjerde er 6-hjulinger og en liten beltegående gravemaskin for å bygge gjerdetrase og slå stolper ned i bakken benyttet.

Rydding av trase gjøres med motorsag. Oftest er nedtatt vegetasjon blitt plassert i området. Der hvor det er større trær, er de delt opp og tatt med ut av området, enten med lastebil eller tatt ut med tog der det ikke er veitilgang. Her er det ikke veitilgang, så tog det vil være tog hvis det skal fraktes ut trær.

Med vennlig hilsen
SISSEL ENODD
Landskapsarkitekt/Arealplanlegger/Ansvarlig søker

(+47) 73 10 32 63 / 45 26 95 62 | sissel.enodd@multiconsult.no
www.multiconsult.no

Multiconsult

From: Nøstvold, Lina <lina.nostvold@statsforvalteren.no>

Sent: mandag 29. september 2025 11:35

To: Enodd, Sissel <sissel.enodd@multiconsult.no>

Subject: viltgjerde agle-grong

Hei

Nasjonalparkstyret skal etter planen behandle deres søknad om dispensasjon fra verneforskrift til å sette opp viltgjerde langs bane, i møte den 13. november.

I den sammenheng så har jeg et spørsmål til søknaden. Dere skriver jo at dere søker om tillatelse til å sette opp gjerdet, samt motorferdsel i forbindelse med tiltaket i anleggsperioden. Jeg kan imidlertid ikke se at det fremgår av søknaden hvilken motorferdsel det er snakk om, foruten at det står at det meste av aktiviteten foregår langs jernbanelinja. Kan du gi noe utdypende opplysninger rundt dette?

Hvilken type kjøretøy er tenkt benyttet, i hvilket tidsrom og hyppighet (hvor mye/ofte). Ankomstveier inn/ut er også moment som styret må vurdere.

«motorferdsel i anleggsperioden» blir litt lite spesifikt.

Rydding av vegetasjon antas jeg at gjøres med motorsag? Og at det skal fraktes ut via banen?

Med vennlig hilsen

Lina Nøstvold

nasjonalparkforvalter

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Telefon: 74 16 81 48

Mobil: 48 24 45 12

E-post: lina.nostvold@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/tl

ST 45/2025 Delegerte vedtak
DS 93/2025 Innvilget - Blåfjella - Skjækerfjella nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel med snøscooter - 2025 - 2026 - Hansmoen - Dalvassfjellet - Sigve Søråsen
DS 94/2025 Innvilget - Lierne nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel 2025-2026 - transport av utstyr/bagasje til Langlihytta - Fjellstyrene i Lierne
DS 95/2025 Innvilget - Tilleggsøknad - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Sti og ny bru Storbekken Malså - Skjækerdalen - Kulsliseteren - DNT Trøndelag
DS 96/2025 Vedtak - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark- dispensasjon for bruk av snøscooter til egen hytte 2025- 2027 - Terje Sigurdsen
DS 97/2025 Innvilget - Tilleggssøknad - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - sti og ny bru over Storbekken Malså - Skjækerdalen - Kulsliseteren - DNT Nord-Trøndelag
DS 98/2025 Innvilget dispensasjon- Arvasslia naturreservat - for bruk av beltegående atv med pulk for utkjøring av felt storvilt høsten 2025 - Arvasslia jaktlag
DS 99/2025 Blåfjella - Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre - motorferdsel på barmark 2025 - kjøre utstyr til Seisjøen jaktstue - Nils Reidar Glamsland
DS 100/2025 Innvilget dispensasjon - Guslia naturreservat - for å ta med elgtrekk inn til jaktbase - Gusli jakthytte 2025 - Geir Ove Flasnes
DS 101/2025 Innvilget dispensasjon- Blåfjella- Skjækerfjella nasjonalpark - for å ta med elgtrekk inn til Jaktbasene Ørtugtjern og Dyrhaugstua under elgjakta 2025 - Værdalsbruket AS
DS 102/2025 Innvilget - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - motorferdsel helikopter - sti og ny bru over Storbekken Malså - Skjækerdalen - Kulsliseteren - DNT Nord-Trøndelag

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Besøksadresse
Heggvollveien 6
7882 Nordli

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 +47 7416 81 48
sftlpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/blafjella>

Nils Christian Gjevsjø
Postboks 85
7761 Snåsa

Saksbehandler Sofie Jonsson

Vår ref. 2025/5832-11 432.3

Deres ref.

Dato 04.09.2025

Vedtak Saksframlegg - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Dispensasjon for bruk av ATV ved oppbygging av bru - Nils Christian Gjevsjø

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe behandlet i møte 2. september 2025, deres søknad om dispensasjon for bruk av ATV ved oppbygging av bru ved Kasttjønnelva. Styret vedtok forvalters innstilling.

Vedtak

Med hjemmel i verneforeskriften for Blåfjella Skjækerfjella nasjonalpark §3 punkt 1.3 g) og § 4 /naturmangfoldloven (nml) § 48, har Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe fattet følgende vedtak:

Nils Christian Gjevsjø gis dispensasjon til:

- Oppsetting av ny bru etter att gammel bru ble tatt av isgang.
- Bruk av hulgående ATV for vinsjing og opphenting av gamle stålbjelker som havnet i elva etter isgang.
- Transport av verktøy og utstyr som skal benyttes til bygging av nye brufundamenter.
- Dispensasjonen inntil to (2) tur/retur med ATV inn til Kasttjønnelva lengs traseen vist i figur 1.
- Dispensasjonen gjelder for perioden 4. september til og med 31. november 2025.

Vilkår for vedtaket

- Kjøring skal skje så hensynsfullt som mulig for å unngå skade og ulempe for naturmiljø og mennesker. Våte områder skal unngås så langt det lar seg gjøre.
- Det skal tas hensyn til mennesker, dyreliv, reindrift og vegetasjon ved gjennomføring av tiltakene.
- Det skal føres kjørelog, og fører skal notere dato og klokkeslett før turstart.
- Utfylt kjørelog og kart over traseen skal medbringes under kjøreturen sammen

Nasjonalparker

Blåfjella-Skjækerfjella, Lierne

Naturreservat

Arvasslia, Berglimyra og Klumplifjellet, Guslia, Holden, Merkesfloen, Storfloa

Landskapsvernområde

Skjækra

med denne dispensasjonen.

- Kjøreboka skal returneres til Nasjonalparkstyret v/Nasjonalparkforvalter, Postboks 2600, 7734 Steinkjer, **innen 31. desember 2025.**

Begrunnelse

I henhold til verneforskriften for Blåfjella–Skjækerfjella nasjonalpark § 3, punkt 1.1, skal området vernes mot tekniske inngrep, herunder bygging av bruer. Dette innebærer at etablering av ny bru i utgangspunktet er forbudt. Samtidig åpner § 3, punkt 1.3 g) for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bygging av bruer og legging av klopper, etter søknad.

Den tidligere brua over Kastjønnelva ble tatt av isgang og flom vinteren 2025, etter å ha stått i over 60 år. Brua har hatt stor betydning for ferdsel i området, både for lokalbefolkning, fjelloppsyn og turgåere. Den inngår i en etablert skuterlei og i merket sommersti mellom Gaundalen, Holden og Gjefsjøen.

Tiltaket som nå planlegges innebærer gjenoppbygging og forbedring av eksisterende infrastruktur. Konstruksjonen vil følge tradisjonell byggeskikk med bruk av lokale materialer og gjenbruk av stålbjelker fra den gamle brua. Tiltaket medfører ikke vesentlige inngrep i landskapet, og vurderes som nødvendig for å ivareta funksjonen til brua og redusere risiko for framtidige skader.

Den nye brua skal plasseres ca. 10 meter oppstrøms for å sikre bedre forankring i berg og stein, og heves for å tåle framtidige flommer og isgang. Ekstremværet som førte til ødeleggelsen av brua vinteren 2025 er i tråd med et økende mønster av mer intense og uforutsigbare værhendelser, som følge av klimaendringer. Flommer med kraftig isgang forventes å bli hyppigere og mer alvorlige i fjellområder. Flytting og opphøyning av brua er derfor et klimatilpasset tiltak, som tar høyde for framtidige klimatiske belastninger og bidrar til å sikre robust infrastruktur over tid.

Ved å tilpasse konstruksjonen til nye klimatiske forhold, reduseres risikoen for gjentatte ødeleggelser og behov for nye inngrep i verneområdet. Tiltaket er dermed i tråd med nasjonale mål om klimatilpasning og bærekraftig forvaltning av naturverdier.

I forbindelse med gjenoppbyggingen av Kastjønnebrua søkes det om tillatelse til begrenset bruk av ATV til transport av materiell og utstyr. Det planlegges maksimalt to turer med ATV i løpet av høsten 2025, og all transport vil gjennomføres i henhold til gjeldende vilkår fastsatt av forvaltningsmyndigheten.

Tiltakene som er beskrevet i søknaden er vurdert slik at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon med hjemmel i verneforskriften § 3, punkt 1.3 bokstav g), da tiltaket ikke strider mot formålet med vernet. Den motoriserte ferdselen som følger av tiltaket vurderes som begrenset, og forvalter har forståelse for at det er både effektivt og praktisk å bruke ATV til vinsjing og opphenting av brukardeler fra den gamle brua.

Opplysninger vi ønsker å gjøre deg oppmerksom på:

Det gjøres oppmerksom på at denne tillatelsen er hjemlet i forskrift om vern av Blåfjella- Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark og gjelder bare for den delen av traséen som befinner seg innenfor nasjonalparkens grenser.

Tillatelsen gjelder ikke i forhold til motorferdselloven og forskrift gitt i medhold av denne. Grunneiers tillatelse og eventuell kommunal godkjenning, må også innhentes før tiltaket iverksettes.

Klage

I medhold av forvaltningslovens Kap. VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim, og sendes til Nasjonalparkstyret v/Nasjonalparkforvalter, Postboks 2600, 7734 Steinkjer. Fristen for å klage er innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Sofie Jonsson
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

1 Saksframlegg med vedtak

Kopi til:

Statsforvalteren i Trøndelag
Snåasen Tjjelte/ Snåsa kommune

Postboks 2600
Sørsivegen 6

7734
7760

STEINKJER
SNÅSA

Arkivsaksnummer: 2025/5832-6

Saksbehandler: Sofie Jonsson

Dato: 27.08.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	35/2025	02.09.2025

Saksframlegg - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Dispensasjon for bruk av ATV ved oppbygging av bru - Nils Christian Gjevsjø

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i verneforeskriften for Blåfjella Skjækerfjella nasjonalpark §3 punkt 1.3 g) og § 4 /naturmangfoldloven (nml) § 48, har Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe fattet følgende vedtak:

Nils Christian Gjevsjø gis dispensasjon til:

- Oppsetting av ny bru etter att gammel bru ble tatt av isgang.
- Bruk av hjulgående ATV for vinsjing og opphenting av gamle stålbjelker som havnet i elva etter isgang.
- Transport av verktøy og utstyr som skal benyttes til bygging av nye brufundamenter.
- Dispensasjonen inntil to (2) tur/retur med ATV inn til Kasttjønnelva lengs traseen vist i figur 1.
- Dispensasjonen gjelder for perioden 4. september til og med 31. november 2025.

Vilkår for vedtaket

- Kjøring skal skje så hensynsfullt som mulig for å unngå skade og ulempe for naturmiljø og mennesker. Våte områder skal unngås så langt det lar seg gjøre.
- Det skal tas hensyn til mennesker, dyreliv, reindrift og vegetasjon ved gjennomføring av tiltakene.
- Det skal føres kjørebok, og fører skal notere dato og klokkeslett før turstart.
- Utfylt kjørebok og kart over traseen skal medbringes under kjøreturen sammen med denne dispensasjonen.
- Kjøreboka skal returneres til Nasjonalparkstyret v/Nasjonalparkforvalter, Postboks 2600, 7734 Steinkjer, **innen 31. desember 2025.**

Begrunnelse

I henhold til verneforskriften for Blåfjella–Skjækerfjella nasjonalpark § 3, punkt 1.1, skal området vernes mot tekniske inngrep, herunder bygging av bruer. Dette innebærer at etablering av ny bru i utgangspunktet er forbudt. Samtidig åpner § 3, punkt 1.3 g) for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bygging av bruer og legging av klopper, etter søknad.

Den tidligere brua over Kastjønnelva ble tatt av isgang og flom vinteren 2025, etter å ha stått i over 60 år. Brua har hatt stor betydning for ferdsel i området, både for lokalbefolkning, fjelloppsyn og turgåere. Den inngår i en etablert skuterlei og i merket sommersti mellom Gaundalen, Holden og Gjefsjøen.

Tiltaket som nå planlegges innebærer gjenoppbygging og forbedring av eksisterende infrastruktur. Konstruksjonen vil følge tradisjonell byggeskikk med bruk av lokale materialer og gjenbruk av stålbjelker fra den gamle brua. Tiltaket medfører ikke vesentlige inngrep i landskapet, og vurderes som nødvendig for å ivareta funksjonen til brua og redusere risiko for framtidige skader.

Den nye brua skal plasseres ca. 10 meter oppstrøms for å sikre bedre forankring i berg og stein, og heves for å tåle framtidige flommer og isgang. Ekstremværet som førte til ødeleggelsen av brua vinteren 2025 er i tråd med et økende mønster av mer intense og uforutsigbare værhendelser, som følge av klimaendringer. Flommer med kraftig isgang forventes å bli hyppigere og mer alvorlige i fjellområder. Flytting og opphøyning av brua er derfor et klimatilpasset tiltak, som tar høyde for framtidige klimatiske belastninger og bidrar til å sikre robust infrastruktur over tid.

Ved å tilpasse konstruksjonen til nye klimatiske forhold, reduseres risikoen for gjentatte ødeleggelser og behov for nye inngrep i verneområdet. Tiltaket er dermed i tråd med nasjonale mål om klimatilpasning og bærekraftig forvaltning av naturverdier.

I forbindelse med gjenoppbyggingen av Kastjønnebrua søkes det om tillatelse til begrenset bruk av ATV til transport av materiell og utstyr. Det planlegges maksimalt to turer med ATV i løpet av høsten 2025, og all transport vil gjennomføres i henhold til gjeldende vilkår fastsatt av forvaltningsmyndigheten.

Tiltakene som er beskrevet i søknaden er vurdert slik at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon med hjemmel i verneforskriften § 3, punkt 1.3 bokstav g), da tiltaket ikke strider mot formålet med vernet. Den motoriserte ferdselen som følger av tiltaket vurderes som begrenset, og forvalter har forståelse for at det er både effektivt og praktisk å bruke ATV til vinsjing og opphenting av brukardeler fra den gamle brua.

Opplysninger vi ønsker å gjøre deg oppmerksom på:

Det gjøres oppmerksom på at denne tillatelsen er hjemlet i forskrift om vern av Blåfjella- Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark og gjelder bare for den delen av traséen som befinner seg innenfor nasjonalparkens grenser.

Tillatelsen gjelder ikke i forhold til motorferdselloven og forskrift gitt i medhold av denne. Grunneiers tillatelse og eventuell kommunal godkjenning, må også innhentes før tiltaket iverksettes.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

- 1 **Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Søknad om støtte til Kasttjønnebrua - Nils Christian Gevsjø**
- 2 **Kasttjønnebrua Gjefsjøen, prosjektbeskrivelse.pdf**
- 3 **73_1 - Vedtak søknad om tillatelse til tiltak - Vedlikehold_utskifting bru Kasttjønneelva.pdf**

Saksopplysninger

Kasttjønnebrua ligger i Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, på eiendommen 73/1, eid av Per Larsson, Linn Larsson og Bård Larsson. Brua har historisk vært et viktig kryssingspunkt over Kasttjønneelva, brukt av lokalbefolkning, fjelloppsyn og turgåere, inkludert mange som går Norge på langs. Turistforeningen har merket sommerlei mellom Gaundalen, Holden og Gjefsjøen, og brua ligger i tilknytning til denne ruta.

Den første brua ble bygd på 1960-tallet av Alfred og Nils Andersson, Nikard Larsson og Oddvar Åsvoll. Den ble etablert som en del av skuterleia mellom Gjefsjøen og Bjørkede, som brukes når isen på Gjevsjøen er utrygg. Fra svensk side går det bilvei til Bjørkede, noe som gjør brua viktig for ferdsel både sommer og vinter.

På slutten av 1990-tallet ble en ny bru bygget av grunneierne på Gjefsjøgårdene i samarbeid med Snåsa fjellstyre. Denne brua har vært i bruk i over 25 år og har stått imot flere flommer før den ble tatt av ekstrem flom og isgang i januar 2025. Nils Christian Gevsjø søker nu om å få bygge en ny bru som planlegges å flyttes ca. 10 meter oppstrøms fra tidligere plassering. Dette gir bedre grunnlag for forankring i berg og stein, og høyere plassering for å tåle framtidige flommer og isgang. Brua bygges med stålbjelker (H-bjelker, 330 mm), impregnert treverk og lokal furu til brubukker. Innpåruer bygges på begge sider: ca. 5 m på vestsiden og 4 m på østsiden. Innvendig bredde blir 1,55 m, med kavelbredde på 1,90 m.

Stålbjelker fra den gamle brua gjenbrukes på østsiden for å tillate overløp ved flom. Materialer fraktes hovedsakelig via leia fra Ismenningen. Gjefsjøgårdene bidrar med betydelig egeninnsats, inkludert frakt, grunnarbeid, hogst og montering.

I forbindelse med gjenoppbyggingen søkes det om tillatelse til å benytte ATV til transport av materiell og utstyr til området. Det planlegges maksimalt to turer med ATV i løpet av høsten 2025. ATV skal benyttes til:

- Vinsjing og opphenting av gamle stålbjelker som havnet i elva da brua ble tatt av isgangen. Disse skal gjenbrukes.
- Transport av verktøy og utstyr som skal benyttes til bygging av nye brufundamenter.

Tiltakshaver for ny bru er Nils Christian Gjefsjø, som også står for drift og vedlikehold. Eiere av den nye brua blir Per Larsson, Linn Larsson, Bård Larsson og Nils Christian Gjefsjø. Prosjektering og byggeledelse utføres av Snåsa fjellstyre.

Kart

Figur 1 Kart over ATV-trasse.

Figur 2 Bilde av gammelbrua, tatt av flom og isgang i januar 2025.

Figur 3 Bilde av lignende bru som er planlagt i Kastjønnelva

Verneformål – forskrift

Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark har til formål å ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv. De lavereliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Kulturminner skal ivaretas. Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Hjemmelsgrunnlag

Når det gjelder oppbygging av ny bru sier Verneforeskriften §1.1 *vern mot inngrep i landskapet* at:

«Området skal vernes mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger, andre varige eller midlertidige innretninger, gjerder og anlegg, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Opplistingen er ikke uttømmende.»

Verneforskriften § 3 pkt. 1.3 g) sier følgende:

«1.3 Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

g) Bygging av bruer og legging av klopper.»

Dette betyr at forvaltningsmyndigheten har hjemmel til å tillate bygging av broer og legging av klopper. Alle tillatelser skal basere seg på en behovsvurdering, og i avveiningen av om en tillatelse skal gis eller ikke, skal blant annet forvaltningsplanens retningslinjer og besøksstrategi tillegges vekt.

Hva angår den delen av søknaden som omhandler motorferdsel så er sier verneforeskriften. § 3, punkt 6.1, følgende:

«Motorferdsel er forbudt på land og vann, og i luften under 300 meter.»

Det finnes det ikke spesifiserte dispensasjonsbestemmelser for tiltaket i verneforskriften. Dette innebærer at det må vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften § 4:

«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra bestemmelsene når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser og arbeid av vesentlig samfunnsmessig betydning, eller i andre særlige tilfeller når dette ikke strider mot formålet med vernet.»

Siden naturmangfoldloven kom i 2009 skal alle slike tiltak vurderes etter naturmangfoldloven § 48.(dispensasjon fra vernevedtak)

«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig...»

I avveiningen mellom øvrige vesentlige samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet skal det særlig legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller

utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.

Trenger et tiltak tillatelse både etter verneforskriften og etter annet lovverk, kan tiltakshaver velge å søke om tillatelse parallelt. Vedtak skal i slike tilfeller først fattes etter verneforskriften, dersom ikke annet følger av verneforskriften eller forvaltningsmyndighetens samtykke.

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.»

Presedens

Tiltaket med gjenoppbygging av Kasttjønnebrua kan danne presedens for framtidige tiltak i verneområder der det foreligger behov for å videreføre og sikre funksjonell infrastruktur med historisk betydning.

Brua har vært en del av etablert ferdselsstruktur i over 60 år og har tjent både lokalbefolkning, fjelloppsyn og turgåere. Gjenoppbyggingen skjer med respekt for landskapet og i tråd med tradisjonell byggeskikk, ved bruk av lokale materialer og gjenbruk av eksisterende konstruksjonselementer.

Vurdering

Tiltaket gjelder gjenoppbygging av Kasttjønnebrua i Blåfjella–Skjækerfjella nasjonalpark, etter at den tidligere brua ble ødelagt av flom og isgang vinteren 2025. Brua har hatt stor betydning for ferdsel i området og inngår i etablert sti- og skuternet. Den nye brua planlegges plassert ca. 10 meter oppstrøms, med bedre forankring og høyde for å tåle framtidige klimatiske belastninger. Konstruksjonen følger tradisjonell byggeskikk og innebærer gjenbruk av materialer.

Tiltaket vurderes som en videreføring av eksisterende infrastruktur og er i tråd med nasjonale mål for klimatilpasning. Det medfører ikke vesentlige inngrep i landskapet. Det søkes om begrenset bruk av ATV – maksimalt to turer – til transport av utstyr og opphenting av brukardeler, i henhold til vilkår fra forvaltningsmyndigheten.

Tiltaket vurderes å kunne gjennomføres med dispensasjon etter verneforskriften § 3, punkt 1.3 g), da det ikke strider mot verneformålet.

DS 103/2025 Innvilget - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark- motorferdsel i forbindelse med elgjakt 2025 i Snåsa - Seisjøen jaktstue - Nils Reidar Glamsland
DS 104/2025 Innvilget - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Guslia naturreservat - dispensasjon for motorferdsel 2025 - Guslia / Fossdalen med ATV med belter - transport av skutt elg
ST 47/2025 Eventuelt